

Utbildning

0 1 Grundskolelag (1995:18) för landskapet Åland

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Uppbyggnad

Grundskolan är en nioårig skola som omfattar ett lågstadium med sex årskurser och ett högstadium med tre årskurser.

Grundskolan kan omfatta specialklasser som kan sammanföras till en specialskola.

2 §. Målsättning

Grundskolan skall ge en allmänbildande grundutbildning. Den skall i sin undervisning och övriga verksamhet ge alla elever möjlighet att inhämta och utveckla sådana kunskaper och färdigheter som behövs för en harmonisk och allsidig personlighetsutveckling. I samarbete med hemmen skall grundskolan stöda elevernas utveckling till kreativa och ansvarsställande människor och samhällsmedlemmar, som har ett sunt självförtroende.

Undervisningen skall ge eleverna insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demilitariseringen och kulturen. Verksamheten skall främja demokratiska värderingar, internationell förståelse, jämställdhet mellan könen och freds vilja. Den skall utformas i enlighet med principerna om människors lika värde. Verksamheten i grundskolan skall bygga på ekologiska grundprinciper och präglas av respekt för och hänsyn till miljön.

3 §. Huvudmannaskap och allmän ledning

Kommunen är huvudman för grundskolan.

Kommunen skall ordna grundskoleundervisning för de läropliktiga barn som bor i kommunen. Denna uppgift kan kommunen sköta i samarbete med andra kommuner eller genom att utnyttja andra skolor än de kommunala.

Landskapsregeringen handhar den allmänna tillsynen och utvecklingen av grundskolan samt övervakar verkställigheten av denna lag.

4 §. Skoldistrikt

Kommunen skall vid behov delas upp i olika skoldistrikt så att det i varje distrikt finns endast en skola.

Ett skoldistrikt kan vara gemensamt för två eller flera kommuner.

5 §. Gemensamma skolor

Två eller flera kommuner kan ha en gemensam grundskola. En gemensam skola förvaltas av den kommun skolan är belägen i eller av ett kommunalförbund.

Landskapsregeringen kan av särskilda skäl ålägga två eller flera kommuner att samarbeta för att upprätthålla en gemensam grundskola.

2 kap. Förvaltning

6 §. Kommunallagen

Om förvaltningen av grundskolan gäller vad som bestäms i eller med stöd av [kommunallagen (1980:5) för landskapet Åland], om undantag inte görs i denna lag eller den förordning som givits med stöd av den.

Kommunallag (1980:5) för landskapet Åland har ersatts av kommunallag (1997:73) för landskapet Åland.

7 §. Kommunstyrelses och nämnds uppgift (2007/106)

Förvaltningen och övervakningen av verksamheten i grundskolan liksom de särskilda uppgifter som ankommer på skolnämnden enligt denna lag handhas av en skolnämnd, en annan nämnd eller kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. (2007/106)

Om en grundskola förvaltas av ett kommunalförbund skall förbundets styrelse fungera som skolnämnd och iaktta vad som bestäms om skolnämnder. Förbundets styrelse kan förvalta och övervaka medlemskommunernas skolväsen helt eller delvis.

Då en gemensam skola förvaltas av en kommun kan representanter för övriga samarbetande kommuner delta i kommunens skolnämnds sammanträden. Representanterna har yttranderätt men inte rösträtt vid sammanträdena.

8 §. Skoldirektör

I kommunen kan finnas en skoldirektör med uppgift att biträda skolnämnden. Skoldirektörens uppgifter kan även handhas av annan tjänsteman i ledande ställning i kommunen.

Tjänsten som skoldirektör kan vara gemensam för flera kommuner eller för ett kommunalförbund och en eller flera kommuner.

9 §. Skolstadga

Kommunfullmäktige skall anta en skolstadga för grundskolan. Skolstadgan skall innehålla de allmänna grunderna för grundskolans verksamhet.

10 §. Delegering

I skolstadgan kan bestämmas att en uppgift som, enligt denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, ankommer på skolnämnden eller en viss tjänsteman skall handhas av en annan kommunal nämnd eller tjänsteman.

O 1 Grundskolelag (1995:18)

Vad som bestäms i 1 mom. gäller dock inte

- 1) godkännande av arbetsplan,
- 2) avstängning av en elev,
- 3) intagning eller överflyttning av en elev till specialundervisning utan vårdnadshavarens samtycke,
- 4) uppsägning av eller disciplinära åtgärder mot en tjänsteman eller timplärare eller
- 5) besättning av en ordinarie rektors- eller lärartjänst.

11 §. Rektor eller föreståndare

Varje grundskola skall ledas av en rektor eller föreståndare.

Vid en grundskola kan finnas en vice rektor.

Rektorn eller föreståndaren skall leda och utveckla undervisningen och den övriga verksamheten i grundskolan.

12 §. Lärarkollegium

En grundskolas lärarkollegium består av skolans rektor eller föreståndare, lärare och timplärare.

Lärarkollegiet skall planera, främja och utveckla skolarbetet och verka för en god arbetsmiljö.

13 §. Elevråd

På grundskolans högstadium skall finnas ett elevråd vars uppgift är att planera elevernas gemensamma aktiviteter och främja skolarbetet. I frågor som i hög grad berör eleverna bör skolnämnden om möjligt inhämta elevrådets yttrande.

3 kap. Arbetstid och undervisning**14 §. Läsår**

Grundskolans läsår börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli.

15 §. (2007/112) Elevernas skolarbete

Elevernas skolarbete skall omfatta minst 188 arbetsdagar per läsår. Av särskilda skäl kan landskapsregeringen besluta att antalet arbetsdagar skall vara färre än 188. Om självständighetsdagen, trettondagen eller första maj infaller på annan vardag än lördag skall dessa dagar frånräknas arbetsdagarna.

Elevernas skolarbete börjar i augusti och slutar senast den 8 juni. Dag för skolarbetets början och slut liksom elevernas lovdagar fastställs av landskapsregeringen.

Elevernas vårdnadshavare skall i god tid underrättas om de tidpunkter som avses i 2 mom.

16 §. Undervisningen i grundskolan

Undervisningen i grundskolan bedrivs i form av allmänundervisning, specialundervisning, stödundervisning, elevhandledning och verksamhet utanför skolan.

Undervisningen är offentlig.

17 §. Undervisningsspråk

Undervisningsspråket i grundskolan är svenska.

Vid språkundervisning kan respektive språk användas som undervisningsspråk. Vid tillfällig undervisning kring visst tema kan undervisningsspråk som anknyter till temat användas.

Vid viss inriktning av undervisningen får med landskapsregeringens medgivande även något annat språk än elevens modersmål användas som undervisningsspråk, om detta är förenligt med målen för grundskolan.

Elever med annat modersmål än svenska skall om möjligt erhålla tillfällig stödundervisning på sitt modersmål.

För hörselskadade elever kan teckenspråk användas i undervisningen.

18 §. Läroämnen

I grundskolan ges undervisning i läroämnen och ämneshelheter som dels är gemensamma för alla elever, dels valfria för den enskilda eleven. Läroämnena, ämneshelheterna och undervisningen skall vara förenliga med målen för grundskolan.

De gemensamma läroämnena och ämneshelheterna är svenska, engelska, matematik, naturkunskap, samhällskunskap samt konst- och färdighetsämnen.

De valfria läroämnena skall omfatta åtminstone ett av ämnena finska, tyska eller franska.

Undervisning i religionskunskap ska ges enligt den religion i det religionssamfund till vilket majoriteten av eleverna i landskapet hör. De elever som hör till nämnda religionssamfund deltar i undervisningen i sin egen religion. Om en elev tillhör ett annat religionssamfund än det som majoriteten av eleverna tillhör och vårdnadshavaren inte ordnar annan undervisning för eleven eller om eleven inte tillhör något religionssamfund ska eleven ges undervisning i livsåskådningskunskap. Elevens vårdnadshavare kan dock välja att eleven i stället för undervisning i livsåskådningskunskap ska undervisas i den religionskunskap som skolan ordnar även om eleven inte tillhör det religionssamfund vars religion undervisningen ges enligt. Om en elev tillhör flera än ett religionssamfund beslutar elevens vårdnadshavare om eleven ska undervisas enligt den religionskunskap eller livsåskådningskunskap som skolan ordnar eller enligt den undervisning som vårdnadshavaren enligt detta moments tredje mening har rätt att ordna. (2010/48)

Inom specialundervisningen kan skolnämnden medge undantag från bestämmelserna i 1-3 mom.

Eleven beslutar tillsammans med vårdnadshavaren om vilka valfria ämnen eleven skall delta i. Efter att ha hört vårdnadshavaren och eleven kan skolan göra de ändringar i valen som ett ändamålsenligt ordnande av undervisningen kräver. (2007/112)

19 §. Läroplan

Landskapsregeringen skall göra upp en läroplan för grundskolan.

I läroplanen skall målsättning och innehåll fastställas för undervisningen och den övriga verksamheten i grundskolan.

20 §. Arbetsplan

Varje skola skall varje läsår göra upp en arbetsplan som baserar sig på läroplanen.

Arbetsplanen skall godkännas av skolnämnden och tillställas landskapsregeringen för kännedom.

I arbetsplanen skall finnas närmare bestämmelser om skolans verksamhet under läsåret.

4 kap. Läroplikt och rätt till skolgång**21 §. Läroplikt**

Varje barn med hemort i landskapet är läropliktigt.

Läroplikten innebär en skyldighet för barnet att genomgå grundskolan eller inhämta motsvarande undervisning i en annan skola eller i sitt hem.

Läroplikten inträder det år barnet fyller sju år. Ett barn som på grund av handikapp inte kan få undervisning i den nioåriga grundskolan blir läropliktigt det år då det fyller sex år. Skolnämnden kan av särskilda skäl ge ett barn rätt att inleda sin skolgång ett år senare än det år då läroplikten inträder.

Läroplikten upphör då eleven uppfyllt sin skyldighet enligt 2 mom., men senast efter tio år och för ett handikappat barn som avses i 3 mom. efter elva år. (2006/43)

22 §. Rätt till skolgång

Varje läropliktigt barn skall erbjudas möjlighet att uppfylla sin läroplikt i grundskolan eller i en motsvarande skola för syn- och hörselskadade barn.

Rätten till skolgång inträder då barnet blir läropliktigt. Skolnämnden kan på ansökan av vårdnadshavaren bevilja ett barn rätt att inleda sin skolgång det år barnet fyller sex år.

Rätten till skolgång fortgår tills eleven har genomgått grundskolan, men längst till den 31 juli det år eleven fyller 18 år.

23 §. Prövning av och intyg över fullgjord läroplikt

Om en elev fullgör sin läroplikt hemma skall elevens framsteg prövas av skolnämnden i slutet av varje termin.

Om rätt för folkhögskola och medborgarinstitut att utge betyg över genomgång av grundskolans lärokurser eller en del av dem bestäms i förordning.

24 §. Ort för skolgången

En elev har rätt att gå i den grundskola till vars distrikt eleven hör.

Utän hinder av 1 mom. kan skolnämnden

1) på ansökan av vårdnadshavaren bevilja en elev rätt att gå i skola i ett annat skoldistrikt i hemkommunen eller i en annan kommun,

2) av särskild orsak bestämma att en elev temporärt under ett eller flera läsår skall gå i någon annan av kommunens grundskolor än i den till vars distrikt eleven hör,

3) bestämma att en viss del av undervisningen i en skola ordnas i en skola i ett annat skoldistrikt i hemkommunen eller i en annan kommun samt

4) bestämma att en elev skall gå i en skola i en annan kommun.

25 §. Elevernas skyldigheter vid skolgången

Eleverna skall utföra sina uppgifter samvetsgrant, uppträda hänsynsfullt, följa skolans ordningsregler samt hantera skolans egendom med respekt.

Om en elev inte iakttar vad som bestäms i 1 mom. kan skolan vidta disciplinära åtgärder.

26 §. Ledighet från skolgången

Om elevs ledighet från skolgången bestäms i skolstadgan.

27 §. Avstängning från skolgången

En elev som uppenbart stör undervisningen och som inte låter rätta sig av de disciplinära åtgärder som avses i 25 § 2 mom. kan av skolnämnden avstängas från skolgången under högst tre månader.

En elev som uppträder uppenbart hotfullt och som inte omedelbart låter rätta sig av en varning från rek-

tor eller föreståndare kan av denne, efter samråd med lärarkollegiet, avstängas från skolgången under högst en vecka.

För en elev som avstängts med stöd av denna paragraf skall kommunen vidta lämpliga åtgärder som är ägnade att stöda eleven och ge eleven möjlighet att uppfylla sin läroplikt.

5 kap. Studiesociala förmåner

28 §. Avgifter för skolgången

Verksamheten i grundskolan är avgiftsfri för eleverna. Eleverna skall utan kostnad ha tillgång till läromedel, skoltillbehör och arbetsmaterial som behövs för en tidsenlig undervisning.

29 §. Skolmåltider

Eleverna skall under varje arbetsdag erhålla en skolmåltid som är näringsmässigt väl sammansatt och tillräcklig.

Skolmåltiden är avgiftsfri för eleverna.

30 §. Skolskjuts

Skolnämnden skall ordna skolskjuts eller ledsagning för 1) elever i årskurserna ett till tre för vilka skolvägen är mer än tre kilometer och elever i årskurserna fyra till nio för vilka skolvägen är mer än fem kilometer och

2) elever vars skolväg är alltför ansträngande eller farlig med beaktande av elevens ålder eller andra omständigheter.

Skolskjutsen eller ledsagningen är avgiftsfri för eleverna.

Då en elev tas in i en skola på sätt som avses i 24 § 2 mom. 1 punkten är kommunen inte skyldig att ordna eller bekosta skolskjuts eller ledsagning för eleven.

Om skolskjuts inte kan ordnas på ett ändamålsenligt sätt skall skolnämnden, efter att ha hört vårdnadshavaren, ordna fri inkvartering för eleven.

31 §. Vård vid olycksfall

En elev som råkat ut för olycksfall i skolverksamheten eller under skolvägen har rätt till avgiftsfri vård.

Om skolhälsovård bestäms särskilt.

6 kap. Tjänster och tjänstemän

32 §. Allmänt

På tjänsterna och tjänstemännen vid grundskolan tillämpas kommunallagen och vad som bestäms med stöd av den, om inte annat framgår av denna lag eller den förordning som givits med stöd av den.

33 §. Tjänster

I grundskolan kan finnas tjänst som rektor och tjänster som lärare, skolkurator, skolpsykolog och elevassistent. Lärartjänster är tjänster som lektor, klasslärare, specialklasslärare och speciallärare. (2007/112)

Lärartjänsterna skall inrättas i den mån skolans elevantal och timantalen i läroämnen förutsätter detta. Tjänsterna tillsätts av skolnämnden.

Två eller flera grundskolor kan ha gemensamma tjänster.

Vid en grundskola kan i enlighet med vad kommunerna och landskapet överenskommer inrättas lärartjänster vars innehavare är skyldiga att fullgöra en del av sin undervisningsskyldighet i en eller flera av landskapets skolor.

O 1 Grundskolelag (1995:18)

34 §. Timplärare

Timplärare kan anställas för de timmar för vilka det inte är ändamålsenligt att inrätta lärartjänster. Timplärare är tillfälliga tjänstemän.

Timplärare anställs av skolnämnden.

35 §. Språkkunskaper

Ordinarie tjänstemän vid grundskolan skall behärska svenska fullständigt.

Tillfälliga tjänstemän skall kunna använda svenska språket i tal och skrift.

Utän hinder av 1 och 2 mom. skall tjänstemän som handhar undervisning som avses i 17 § 3 och 4 mom. kunna förstå svenska språket.

36 §. Behörighetsvillkor

Om behörighetsvillkoren för tjänstemännen vid grundskolan bestäms i förordning.

Landskapsregeringen kan av särskilda skäl bevilja dispens från behörighetsvillkoren.

Till en tjänst skall den utnämnas som är skickligast och lämpligast av dem som uppfyller behörighetsvillkoren.

37 §. Anställningsvillkor

En rektor eller föreståndare skall utses på viss tid.

En lärare kan anställas på provotid under högst ett år.

En timplärare skall anställas på viss tid eller tillsvidare.

38 §. Tjänstemännens allmänna skyldigheter

Tjänstemännen skall fullgöra de uppgifter som ålagts dem i eller med stöd av denna lag och delta i utvecklandet av skolans verksamhet. Tjänstemännen skall i all verksamhet sträva efter att i samarbete med eleverna, deras vårdnadshavare och skolans personal nå de mål som uppställts för grundskolan.

39 §. Tystnadsplikt

Den som är anställd hos kommunen eller medlem av ett kommunalt organ får inte för utomstående tala om vad han vid skötseln av uppgifter som rör skolväsendet har fått veta om personliga eller ekonomiska omständigheter som rör en elev eller någon som är anställd hos kommunen eller medlemmar av en sådan persons familj, utan samtycke av den berörda personen eller hans vårdnadshavare.

Personal inom skolhälsovården eller annan elevvård samt tjänstemän vid kommunens grundskolor får utan hinder av 1 mom. och vad som i övrigt bestäms om tystnadsplikt lämna uppgifter, som är nödvändiga för att en elevs skolgång skall kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt, till varandra samt till organ inom kommunens eller landskapets förvaltning.

40 §. Pensioner

Den som innehar en rektors- eller lärartjänst eller är timplärare vid grundskolan har rätt till ålderspension, partiell förtida ålderspension, arbetspensionsrehabilitering, invalidpension samt arbetslivspension ur landskapets medel i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller personer i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet. Den pensionsgrundande lönen bestäms utgående från det kommunala tjänstekollektivavtalet. (2016/81)

Då en tjänsteman som avses i 1 mom. avlidit, betalas efter honom familjepension av landskapets medel i

tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller personer som stått i tjänsteförhållande eller arbetsavtalsförhållande till landskapet.

40a §. (2007/35) Pensionsskyddet för dem som anställs den 1 januari 2008 och därefter

Pensionsförmånerna för den som tillträder anställning som avses i 40 § 1 mom. den 1 januari 2008 eller därefter bestäms enligt landskapslagen (2007:29) om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om pension för arbetstagare.

Den som den 31 december 2007 innehar annan anställning inom landskapets pensionssystem och därefter, utan en enda dags avbrott, övergår till anställning som avses i 40 § 1 mom., omfattas inte av bestämmelserna i 1 mom.

Det ankommer på vederbörande kommun att ordna pensionsskyddet för de anställda som omfattas av bestämmelserna i 1 mom.

7 kap. Ersättande skolor**41 §. Allmänt**

Landskapsregeringen kan bevilja enskilda personer samt registrerade sammanslutningar och stiftelser tillstånd att inrätta skolor som ersätter grundskolan, ersättande skolor, om undervisningen i skolan grundar sig på ett internationellt känt pedagogiskt system eller har en särskild inriktning.

42 §. Läroplan

Landskapsregeringen kan ge huvudmannen för en ersättande skola rätt att följa en läroplan som avviker från grundskolans läroplan. Läroplanen skall göras upp av skolans direktion och godkännas av landskapsregeringen.

En genomgång av lärokurserna i en ersättande skola som följer en egen läroplan motsvarar en genomgång av motsvarande lärokurser i grundskolan.

43 §. Tillämpning av bestämmelserna om grundskolan

Vad som bestäms i 1-2 §§, 14-15 §§, 16 § 2 mom., 17 §, 19 § 2 mom., 20-21 §§, 28-31 §§, 33 § 2 mom., 38-39 §§ och 47-54 §§ i denna lag gäller i tillämpliga delar ersättande skolor.

Utän hinder av bestämmelserna i 1 mom. får en ersättande skola vars verksamhet finansieras av huvudmannen för skolan uppbära skäliga avgifter av eleverna.

44 §. Förvaltning

Övervakningen och förvaltningen av verksamheten i en ersättande skola skall handhas av en direktion som tillsätts av huvudmannen för skolan.

45 §. Reglemente

Direktionen skall anta ett reglemente för skolan. Reglementet skall innehålla bestämmelser om de allmänna grunderna för skolans verksamhet.

46 §. Intagning av elever

Skolnämnden i en ersättande skolas förläggingskommun fastställer, på förslag av den ersättande skolans direktion, grunderna för intagning av elever till skolan.

Beslut om intagning fattas av den ersättande skolans direktion.

8 kap. Finansiering

47 §. Landskapsandel

Kommunerna får landskapsandel för driftskostnader och anläggningskostnader för grundskolan och ersättande skolor enligt bestämmelserna i landskapslagen (1993:72) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten.

48 §. Hemkommunernas kostnadsansvar

Om en elev går i en gemensam grundskola, i en grundskola i en annan kommun än hemkommunen eller i en ersättande skola vars verksamhet finansieras av kommunen, skall elevens hemkommun delta i skolans driftskostnader enligt de faktiska kostnaderna, om kommunerna inte kommit överens om någon annan grund för fördelningen av kostnaderna. (1998/28)

Etableringen av en gemensam skola finansieras så att bruttokostnaderna fördelas i förhållande till antalet läropliktiga från respektive deltagande kommun under det år kostnaderna avser, om kommunerna inte kommit överens om någon annan grund för fördelningen av kostnaderna.

Om en elev går i en ersättande skola vars verksamhet finansieras av huvudmannen för skolan, skall elevens hemkommun erlagga den enligt landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet per elev och åldersgrupp uträknade landskapsandelen till huvudmannen för den ersättande skolan. (1998/28)

Elevens hemkommun skall två gånger i året, den första gången i februari och den andra gången i oktober, betala de kostnader eller de landskapsandelar som avses i 1 och 3 mom. till grundskolans huvudman om inget annat avtalats. (1998/28)

När hemkommunens kostnadsansvar bestäms beaktas inte de kostnader som avses i 13 § landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamhet. Med elevens hemkommun avses den kommun, där eleven har sin hemkommun enligt lagen om hemkommun (FFS 201/1994) vid ingången av respektive termin. (1998/28)

49 §. Kostnader för ersättande skolor

De ersättande skolornas verksamhet skall enligt avtal mellan huvudmannen för den ersättande skolan och förläggningsskolan finansieras av förläggningsskolan eller av huvudmannen för den ersättande skolan.

9 kap. Ändringssökande

50 §. Beslut av kommunala myndigheter

Beslut som en kommunal myndighet fattat enligt denna lag eller den förordning som givits med stöd av den skall överklagas enligt bestämmelserna i kommunallagen.

Med avvikelse från 1 mom. skall ett beslut som gäller en elev och som anges i förordning överklagas hos landskapsregeringen enligt bestämmelserna i självstyrelselagen. Beslutet skall överklagas inom 14 dagar.

Ett beslut om avstängning av en elev skall överklagas hos landskapsregeringen.

Ett beslut om godkännande av en arbetsplan får inte överklagas.

51 §. (1995/99) Beslut av huvudmannen för en ersättande skola (1998/18)

Beslut som huvudmannen för en ersättande skola fattat enligt denna lag eller den förordning som givits med stöd av den skall överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol. Ett beslut som gäller en elev skall överklagas inom 14 dagar.

Ett beslut om godkännande av en arbetsplan får inte överklagas.

52 §. Beslut av landskapsregeringen

Beslut som landskapsregeringen fattat enligt denna lag eller den förordning som givits med stöd av den skall överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen enligt bestämmelserna i självstyrelselagen.

10 kap. Särskilda bestämmelser

53 §. Placering av en grundskola

En grundskola skall verka i lämpliga utrymmen och ha en ändamålsenlig omgivning för skolans verksamhet och elevernas aktiviteter utomhus.

54 §. Förordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

Se grundskoleförordning (1995:95) för landskapet Åland.

55 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1995.

Genom denna lag upphävs grundskollagen (1988:18) för landskapet Åland.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

56 §. Övergångsbestämmelser

Då denna lag träder i kraft blir samtliga inrättade tjänster som ämneslärare och studiehandledare tjänster som lektor.

Samtidigt blir de av landskapet inrättade tjänsterna som skolpsykolog kommunala tjänster i enlighet med vad landskapet och kommunerna närmare överenskommer.

0 2 Grundskoleförordning (1995:95) för landskapet Åland

1 kap. Skoldistrikt

1 §. Distriktsindelning

Vid indelning av en kommun i skoldistrikt skall bebyggelsen, skolornas placering och kommunikationerna beaktas, så att elevernas skolresor blir så trygga och korta som möjligt.

Ett lågstadium och ett högstadium kan bilda ett gemensamt skoldistrikt.

Ett skoldistrikt för högstadiet kan bildas om varje årskurs kommer att omfatta minst 32 elever.

2 §. Gemensam skola

Skolan i ett skoldistrikt som enligt 4 § grundskolelagen är gemensamt för en eller flera kommuner är en gemensam skola.

O 2 Grundskoleförordning (1995:95)

2 kap. Förvaltning**3 §. Skolstadga**

I skolstadgan skall finnas bestämmelser om

- 1) indelningen i skoldistrikt och skolornas placering,
- 2) intagningen av elever,
- 3) ordnandet av skolskjuts och inkvartering,
- 4) uppgifter för skolnämnden och de tjänstemän som är underställda nämnden,
- 5) de främmande språk som är valfria läroämnen för eleverna,
- 6) rutiner för elevernas val av valfria läroämnen samt
- 7) vilka frågor skolnämnden skall inhämta elevrådets yttrande över.

4 §. Representanter i skolnämnden

Då en gemensam skola förvaltas av en kommun skall det antal representanter de övriga samarbetande kommunerna har rätt att tillsätta i förläggningssamfundens skolnämnd, fastställas utgående från antalet elever från respektive kommun i den gemensamma skolan.

3 kap. Arbetstid och undervisning**5 §. Läsårets arbete och arbetsplan**

Läsårets arbete skall planeras och skolans arbetsplan göras upp i god tid innan elevernas skolarbete börjar.

6 §. Upphävd (2007/113).**7 §. Arbetsdag**

Med arbetsdag avses skoldagar av den längd som fastställs i arbetsordningen, skolarbetets första dag samt respektive termins sista dag. (2007/113)

Arbetsdagen består av lektioner som pågår 60 minuter, varav minst 45 minuter används till undervisning och minst tio minuter till rast. En lektion kan delas in avvikande från detta om det är ändamålsenligt med tanke på elevernas ålder och utvecklingsnivå, läroämnet eller det arbets sätt som tillämpas vid undervisningen.

Under varje arbetsdag skall hållas en måltidsrast som varar minst 30 minuter.

8 §. Elevernas arbetsmängd

Elevernas arbetsmängd får inte vara större än att de, med beaktande av arbetsdagens längd, skolvägen och hemuppgifterna, får tillräcklig tid för vila, rekreation och fritidsintressen.

Om elevernas arbetsmängd per dag och per vecka bestäms i läroplanen.

9 §. Undervisningsgrupper

Elever från olika årskurser kan undervisas tillsammans i en undervisningsgrupp om det med hänsyn till undervisningen är ändamålsenligt.

I en specialklass för handikappade elever, som avses i 21 § 3 mom. grundskolelagen, får det finnas högst åtta elever i en undervisningsgrupp. Då fråga är om gravt utvecklingsstörda får det finnas högst fem elever i en undervisningsgrupp.

4 kap. Läroplikt och rätt till skolgång**10 §. Fastställande av hemort**

Ett barns hemort fastställs enligt lagen om hemkommun (FFS 201/1994).

11 §. Inledande av skolgången det år barnet fyller sex respektive åtta år

Om vårdnadshavaren vill att barnet skall inleda skolgången det år barnet fyller sex år eller åtta år, skall vårdnadshavaren visa att det finns skäl för detta. Vid behov skall vårdnadshavaren visa att barnet har undersökts psykologiskt eller medicinskt.

12 §. Inledande av skolgången i annan än första årskursen

Om en vårdnadshavare vill att barnet skall börja skolgången i en annan årskurs än den första, skall vårdnadshavaren genom intyg visa att barnet har tillräckliga kunskaper och färdigheter för årskursen.

Om vårdnadshavaren saknar intyg över barnets kunskaper och färdigheter skall dessa vid behov prövas av skolans föreståndare eller rektor.

13 §. Fullgörande av läroplikten annanstans än i grundskolan

Om ett barn fullgör sin läroplikt hemma eller i en annan skola än grundskolan, skall vårdnadshavaren underrätta skolnämnden om detta före läsårets början.

14 §. Folkhögskolans och medborgarinstitutets rätt att utge betyg (1999/54)

Ålands folkhögskola har rätt att utge betyg över genomgång, helt eller delvis, av grundskolans lärokurser, om den studerande innehar de kunskaper som fordras för betyg från grundskola. Ålands folkhögskolas behörighet att utge betyg skall framgå av betyget. (1999/54)

Medborgarinstitutet i Mariehamn har rätt att efter särskild examen utge betyg över genomgång, helt eller delvis, av grundskolans lärokurser. Medborgarinstitutets behörighet att utge betyg skall framgå av betyget.

Se LL (1999:53) om Ålands folkhögskola och LL (1993:75) om medborgarinstitutet.

15 §. Vårdnadshavarens ansvar för att barnet fullgör sin läroplikt

Vårdnadshavaren för ett läropliktigt barn skall se till att barnet fullgör sin läroplikt.

En vårdnadshavare för ett läropliktigt barn som inte fullgör sin läroplikt kan dömas till böter.

En arbetsgivare som hindrar ett läropliktigt barn att fullgöra sin läroplikt kan dömas till böter.

16 §. Ort för skolgången

Rätt enligt 24 § 1 mom. 1 p. grundskolelagen att gå i skola i ett annat skoldistrikt kan beviljas om detta inte medför väsentliga organisatoriska och ekonomiska konsekvenser för någon av skolorna och skolnämnden i den kommun där skolan eleven vill gå i, om detta inte är hemkommunen, gett sitt samtycke.

17 §. Disciplinära åtgärder mot en elev

Följande disciplinära åtgärder kan vidtas mot en elev:

- 1) läraren kan visa ut en elev ur klassen för högst den del som återstår av lektionen, om eleven stör undervisningen,
- 2) läraren eller skolans föreståndare eller rektor kan ge en elev kvarsittning under högst två timmar, om eleven uppför sig olämpligt, samt
- 3) skolans föreståndare eller rektor kan ge eleven en skriftlig varning, om eleven inte låter rätta sig av de åtgärder som avses i 1 och 2 p.

Innan disciplinära åtgärder som avses i 1 mom. 2 och 3 p. vidtas mot en elev skall skolans föreståndare eller rektor tillsammans med eleven och de lärare som berörs utrett orsaken till att eleven inte uppfyllt sina skyldigheter enligt 25 § 1 mom. grundskolelagen.

Skolan skall föra ett register över disciplinära åtgärder som vidtagits mot skolans elever.

18 §. Avstängning från skolgången

Innan en elev avstängs från skolgången skall elevens vårdnadshavare höras. Skolan skall föra ett register över avstängningar av skolans elever.

5 kap. Studiesociala förmåner

19 §. Skolskjuts

En elevs skolskjuts är ordnad på ett ändamålsenligt sätt om den dagliga skolfärden, inklusive väntetider, tar högst tre timmar för en elev på lågstadiet eller i specialklass och högst fyra timmar för en elev på högstadiet.

20 §. Väntan i skolan

Om en elev på grund av skolarbetets organisering eller skolskjutsens ordnande måste tillbringa tid i skolan utanför lektionstid, skall eleven ha en möjlighet att sköta hemuppgifter eller bedriva andra studier under tillsyn.

21 §. Inkvartering för elever

Fri inkvartering för en elev omfattar avgiftsfri kost och logi samt skjuts mellan inkvarteringsstället och hemmet den dag då elevernas skolarbete börjar och slutar samt före och efter veckoslut och andra lov dagar. (2007/113)

En elev har inte rätt till fri inkvartering under jul- och sommarloven, inte heller utan tvingande skäl under annat lov eller vid avbrott i skolarbetet under minst två dagar.

6 kap. Tjänster och tjänstemän

22 §. Tjänster

Undervisningen på lågstadiet skall i huvudsak skötas av klasslärare och undervisningen på högstadiet i huvudsak av lektorer. Specialundervisning skall i huvudsak skötas av specialklasslärare och speciallärare.

23 §. Inrättande av rektorstjänst

En rektorstjänst kan inrättas vid en högstadieskola och en sådan lågstadieskola som varaktigt har minst åtta basgrupper samt vid en låg och högstadieskola som varaktigt har minst fyra basgrupper.

24 §. Utseende av vice rektor, föreståndare och vice föreståndare

I skolor där en rektorstjänst inrättas skall även en vice rektor utses.

I skolor där en rektorstjänst inte inrättats skall en föreståndare utses.

I skolor med minst två lärare skall en vice föreståndare utses.

Vice rektor, föreståndare och vice föreståndare skall utses bland skolans lärare.

Då en vice rektor, en föreståndare eller en vice föreståndare utses skall en lärare som är behörig för sin tjänst väljas framom en lärare som inte är behörig.

25 §. Klassföreståndare

På grundskolans högstadium skall det finnas klassföreståndare.

26 §. Skyldighet för lärare att sköta en annan lärares uppgifter

En lärare är skyldig att under högst tre arbetsdagar åtgången sköta även en annan lärares uppgifter när denne till följd av ett oförutsett hinder inte kan sköta sina uppgifter och en vikarie inte kan fås.

7 kap. Behörighetsvillkor för tjänstemän och timlärare

27 §. Språkkunskaper

En tjänstemans språkkunskaper bedöms i enlighet med förordningen om ådagaläggande av kunskap i svenska och finska språken (FFS 442/1987).

28 §. Skoldirektör

Behörig för en tjänst som skoldirektör är den som har en för uppgiften lämplig högre högskoleexamen eller är behörig som lärare i grundskolan och som avlagt examen i undervisningsförvaltning eller mellersta vitsordet i skolförvaltning.

29 §. Rektor, lärare och timlärare

Behörig för en tjänst som rektor, lärare eller timlärare är den som uppfyller de behörighetsvillkor som enligt rikslag ställs för motsvarande tjänst eller befattning.

30 §. Lektor, specialklasslärare och speciallärare

Behörig för en tjänst som lektor, specialklasslärare eller speciallärare är den som uppfyller de behörighetsvillkor som enligt rikslag ställs för motsvarande tjänst eller befattning samt den som beviljats ett behörighetsintyg av landskapsregeringen på grund av lärarutbildning i Danmark, Island, Norge eller Sverige.

31 §. Skolpsykolog och skolkurator

Behörig för en tjänst som skolpsykolog är den som har för uppgiften lämplig högre högskoleexamen.

Behörig för en tjänst som skolkurator är den som har för uppgiften lämplig högskoleexamen.

32 §. Elevassistent

Behörig för en tjänst som elevassistent är den som har en för uppgiften lämplig utbildning.

33 §. Tillfälliga tjänstemän och timlärare

Som tjänsteman eller timlärare kan under högst ett läsår anställas den som inte uppfyller behörighetsvillkoren men som har tillräcklig skicklighet och förmåga att sköta tjänsten eller uppgiften.

8 kap. Upphävt (1998/32).

34-41 §§. Upphävda (1998/32).

9 kap. Ändringssökande

42 §. Ärenden som gäller en elev

Ärenden som avses i 50 § 2 mom. grundskolelagen och som gäller en elev är

- 1) intagning av en elev
- 2) beviljande av rätt att börja skolgången ett år tidigare eller senare än det år läroplikten inträder,
- 3) överföring mot vårdnadshavarens vilja av en elev till annan än tillfällig specialundervisning samt

O 3 LL (2011:13) om gymnasieutbildning

4) annan än tillfällig befrielse av en elev från studier i ett visst ämne.

43 §. Besvärstförbud

Ändring får inte sökas genom besvär i beslut som gäller

- 1) byte av valfritt läroämne,
- 2) elevbedömning och uppflyttning från årskurs,
- 4) tillstånd för en elevs ledighet från skolgången eller
- 5) disciplinära åtgärder mot en elev, med undantag av avstängning.

Det har aldrig funnits någon punkt 3 i denna paragraf.

10 kap. Särskilda bestämmelser**44 §. Elevklubbar**

En grundskola kan ha elevklubbar i vilkas verksamhet andra än grundskolans elever får delta.

45 §. Avvikelse från läroplanen och förordningen

Landskapsregeringen kan bevilja en grundskola rätt att avvika från bestämmelserna i läroplanen och denna förordning för försöksverksamhet som är ändamålsenligt för det allmänna utvecklandet av grundskolan.

46 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 december 1995. Åtgärder som verkställigheten av denna förordning förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

O 3 Landskapslag (2011:13) om gymnasieutbildning**1 kap. Allmänna bestämmelser****1 §. Lagens tillämpningsområde och tillsynsmyndighet**

I denna lag finns bestämmelser om gymnasieutbildning och annan utbildning på gymnasienivå samt om gymnasiexamen. Landskapsregeringen har ett övergripande utvecklings-, lednings- och tillsynsansvar för den utbildning och verksamhet som bedrivs med stöd av denna lag.

I fråga om utbildning på gymnasienivå som ordnas som sysselsättningsfrämjande utbildning gäller vad som föreskrivs i landskapslagen om sysselsättningsfrämjande utbildning. (2015/58)

2 §. Gymnasieutbildning och annan utbildning på gymnasienivå

Med gymnasieutbildning avses allmänbildande gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning, som leder till en gymnasiexamen med angiven studie- eller yrkesinriktning. Gymnasieutbildning ska med grundskolan som grund ge de studerande kunskaper och färdigheter som förberedelse för högskolestudier eller andra på gymnasieutbildningen baserade studier eller för att självständigt utöva ett yrke.

Den allmänbildande gymnasieutbildningen och den grundläggande yrkesutbildningen kan kombineras i olika utbildningsprogram.

Med annan utbildning på gymnasienivå avses allmänbildande eller yrkesinriktad utbildning ordnad som *kompletteringsutbildning*, vilket krävs för att bibehålla eller uppnå en kompetens, *vidareutbildning* som höjer kompetensen genom att bygga på en tidigare avlagd examen med en högre examen, *fortbildning* som krävs för

att en yrkesverksam ska kunna bibehålla och utveckla sin yrkesskicklighet samt *kursverksamhet*.

3 §. Gymnasieutbildningens allmänna mål

Gymnasieutbildningen ska vara tillgänglig för alla. De studerande ska ges kunskaper och färdigheter som de behöver för fortsatta studier eller för att självständigt utöva ett yrke. Utbildningen ska främja entreprenörskap, social och kommunikativ kompetens, samarbetsförmåga samt ett livslångt lärande.

Gymnasieutbildningen ska främja de studerandes utveckling till harmoniska människor och ansvarskännande samhällsmedlemmar. I utbildningen ska hänsyn tas till studerande med funktionsnedsättning eller särskilda behov. De studerande ska ges inflytande, medansvar och delaktighet i planering och genomförande av studierna.

Undervisningen ska ge de studerande insikter i och förståelse för landskapets självstyrelse, historia och kultur samt värna det svenska språket.

Verksamheten ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar, främja principen om alla människors lika värde, internationell förståelse och fredsvilja samt främja jämställdhet mellan könen.

4 §. Huvudman

Gymnasieutbildning och annan utbildning på gymnasienivå ordnas vid myndigheten Ålands gymnasium i skolorna Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium i enlighet med bestämmelserna i 5 kap. Landskapsregeringen är huvudman för utbildningen vid Ålands gymnasium.

Landskapsregeringen kan bevilja offentlig- och privaträttsliga juridiska personer tillstånd att ordna utbildning som vid sidan av Ålands gymnasium erbjuder gymnasieutbildning och annan utbildning på gymnasienivå. Dessa huvudmän benämns i denna lag fristående huvudmän. I tillståndet ska åtminstone följande uppgifter anges: det ansvariga förvaltningsorganet för skolan, utbildningsuppgiften, examina, utvärdering av utbildningen, möjligheterna att rätta beslut och uppbära avgifter samt övriga grunder för att ordna utbildningen. I ett tillstånd ska landskapsregeringen ange om en fristående huvudman har rätt att tillsätta yrkesråd samt att besluta om tillgodoräknande av tidigare studier och kunnande samt om validering för arbetsmarknadens behov. Landskapsregeringen kan bevilja landskapsbidrag till fristående huvudmän som erbjuder gymnasieutbildning som uppfyller de krav som bestäms i denna lag. Landskapsregeringen kan i förordning besluta närmare om villkoren för beviljandet av landskapsbidrag. Landskapsregeringen kan återkalla ett tillstånd att ordna utbildning om utbildningen inte fyller de krav som bestäms för beviljandet av tillståndet eller om utbildningen ordnas i strid med denna lag eller bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av denna lag.

5 §. Benämningar i denna lag

I denna lag används även de kortare benämningarna lyceet för Ålands lyceum och yrkesgymnasiet för Ålands yrkesgymnasium. För Ålands gymnasiums samordnings- och resursenhet används även benämningen samordningsenheten.

Med skola avses i denna lag de skolor som finns inom Ålands gymnasium såväl som skolor som upprätthålls av fristående huvudmän.

2 kap. Utbildning och undervisning

Utbildning och undervisningsformer

6 §. Inledande bestämmelser

Utbildning kan ordnas som när-, distans-, flerformsundervisning och läroavtalsutbildning. Utbildning kan vidare ordnas i praktiska arbetsuppgifter och som lärande i arbete. Sådan utbildning kan ges på en arbetsplats. Studierna kan delvis ordnas på annat sätt om en studerande redan till någon del anses ha de kunskaper och färdigheter som motsvarar de studier som ingår i examen eller om det är motiverat på grund av den studerandes hälsotillstånd.

Undervisningen är offentlig med undantag för undervisning som ordnas på arbetsplatser. En rektor kan av särskilda skäl begränsa tillträde till undervisning.

Läsåret börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli.

7 §. Undervisningsspråk

Undervisningsspråket är svenska. Vid språkundervisning kan respektive språk användas som undervisningsspråk. Vid tillfällig undervisning kring visst tema kan undervisningsspråk som anknyter till temat användas. I enlighet med landskapsregeringens tillstånd får även annat språk än svenska användas som undervisningsspråk, om detta är förenligt med målen för utbildningen.

8 §. Allmänbildande gymnasieutbildning

Allmänbildande gymnasieutbildning motsvarar tre års heltidsstudier som ska slutföras senast inom fyra år. Med grundskolan som grund förbereder den allmänbildande gymnasieutbildningen de studerande för högskolestudier samt andra på gymnasieutbildning baserade studier.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning bestämmelser om den allmänbildande gymnasieutbildningens innehåll och omfattning.

Närmare bestämmelser om den allmänbildande gymnasieutbildningen finns i läroplansgrunderna.

9 §. Grundläggande yrkesutbildning

Grundläggande yrkesutbildning motsvarar tre års heltidsstudier som ska slutföras senast inom fyra år. Utbildningen ordnas i form av utbildningsprogram. Den grundläggande yrkesutbildningen ska med grundskolan som grund ge den studerande sådana teoretiska och praktiska kunskaper och färdigheter som krävs för att självständigt utöva ett yrke. Den grundläggande yrkesutbildningen ska dessutom förbereda de studerande för yrkesinriktad högskoleutbildning eller andra på gymnasieutbildning baserade studier.

Landskapsregeringen utfärdar i landskapsförordning bestämmelser om den grundläggande yrkesutbildningens innehåll och omfattning samt om examensbenämningar för gymnasieexamen med yrkesinriktning.

Närmare bestämmelser om grundläggande yrkesutbildning finns i läroplansgrunderna.

Se LF (2011:75) om gymnasieutbildning.

10 §. Kompletteringsutbildning och vidareutbildning

En kompletteringsutbildning och en vidareutbildning bygger på en gymnasieutbildning. Kompletteringsutbildning och vidareutbildning ska med gymnasieutbildningen som grund eller med ett tillräckligt kunnande som grund ge den studerande ytterligare teoretiska och praktiska kunskaper och färdigheter som krävs för att kvalificera sig för krävande uppgifter inom ett yrkesområde. Utbildningen ordnas i nära samarbete med arbetslivet. Utbildningen ska förmedla kunskap som genererats inom berört arbetslivsområde och utformas så att en hög kvalitet och yrkesrelevans uppnås.

Utbildningen kan leda till en examen inom angivet yrkesområde.

Landskapsregeringen beslutar i landskapsförordning om utbildningens omfattning samt om examensbenämningar för examina som avses i denna bestämmelse.

Se LF (2011:75) om gymnasieutbildning.

11 §. Läroavtal och läroavtalsutbildning

En läroavtalsutbildning är en yrkesutbildning som ges på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter kombinerad med teoretisk undervisning. Läroavtalsutbildning kan ges som grundläggande yrkesutbildning, kompletteringsutbildning, vidareutbildning eller annan yrkesinriktad utbildning.

Närmare bestämmelser om läroavtalsutbildning finns i landskapslagen (1998:59) om läroavtalsutbildning. Med iakttagande av lagstiftningen om läroavtalsutbildning beslutar huvudmannen om läroavtals, företagarläroavtals och tjänstemannaläroavtals innehåll, form och villkor för godkännande samt om det personliga studieprogrammet.

12 §. Utbildning i praktiska arbetsuppgifter och lärande i arbete

Utbildning som avses i 9 och 10 §§ kan i fråga om praktiska arbetsuppgifter och lärande i arbete ges på en arbetsplats. Sådan utbildning ska bygga på ett skriftligt avtal mellan skolan och arbetsgivaren. Annan utbildning på en arbetsplats än läroavtalsutbildning ska ordnas så att den studerande inte står i ett arbetsavtalsförhållande till arbetsgivaren. Om det särskilt avtalas kan annan utbildning ordnas även så att ett arbetsavtal ingås.

I enlighet med det som gäller för arbetstagare svarar arbetsgivaren för en studerandes skydd i arbetet vid utbildning på en arbetsplats, även i de fall en studerande inte står i ett anställningsförhållande till arbetsgivaren.

13 §. Tystnadsplikt för studerande

En studerande i utbildning som ordnas i anslutning till praktiska arbetsuppgifter på en arbetsplats omfattas av de bestämmelser om tystnadsplikt som gäller för arbetstagare och tjänstemän i motsvarande arbetsuppgifter.

14 §. Stödundervisning och specialundervisning

Stödundervisning ges, utöver eller som alternativ till den övriga undervisningen, till studerande som tillfälligt inte lyckas följa studietakten eller annars behöver sådan stöd.

Specialundervisning ges, utöver eller som alternativ till den övriga undervisningen, till studerande som har

O 3 LL (2011:13) om gymnasieutbildning

1) lindriga inlärnings- eller anpassningssvårigheter, eller som har

2) konstaterats ha behov av det på grund av funktionsnedsättning eller därmed jämförbar orsak.

Inom specialundervisningen ska undervisningen anpassas så att den studerande i så stor utsträckning som möjligt når samma kompetens som i annan utbildning.

För studerande som överförs till annan än tillfällig specialundervisning ska utarbetas en individuell plan för specialundervisning.

Närmare bestämmelser om stödundervisningen, specialundervisningen och om den individuella plan som avses i 4 mom. fastställs i läroplansgrunderna.

15 §. Studiehandledning

En studerande har rätt att få studiehandledning. Till studiehandledning hör att bistå de studerande vid val av studievägar samt att underlätta övergången mellan utbildningar och utbildningsnivåer.

Läroplansgrunder, läroplan och personlig studieplan**16 §. Läroplansgrunder**

Landskapsregeringen ska besluta om läroplansgrunder för gymnasieutbildningen och annan utbildning på gymnasienivå. I läroplansgrunderna fastställs de övergripande målen för utbildningen och beskrivs den underliggande kunskapssynen. I läroplansgrunderna anges grunderna för sådana individuella val som kan leda till fler än en examen.

I läroplansgrunderna fastställs även bestämmelser om

- 1) särskilda temaområden i utbildningen,
- 2) stödundervisning och specialundervisning,
- 3) studiehandledning,
- 4) studerandes personliga studieplan,
- 5) individuell plan för specialundervisning som avses i 14 § 3 mom.,
- 6) tillgodoräknande av tidigare studier och erkännande av kunnande,
- 7) generella bedömningsgrunder för yrkesprov och för validering som krävs för att enligt arbetsmarknadsbehov utöva ett visst yrke,
- 8) bedömning och utfärdande av betyg och intyg som avses i 32 §,
- 9) intern utvärdering och kvalitetssäkring av utbildningen samt om
- 10) övriga grunder för utbildningen.

För den *allmänbildande gymnasieutbildningen* finns i läroplansgrunderna särskilda bestämmelser om

- 1) vilka läroämnena är och grunderna för de olika läroämnena,
- 2) fördelning av undervisningstid mellan olika ämnen och ämnesgrupper samt om
- 3) bedömning av studerandes prestationer.

För den *grundläggande yrkesutbildningen* finns i läroplansgrunderna särskilda bestämmelser om

- 1) vilka ämnen som ingår i de obligatoriska allmänna ämnena och grunderna för de olika obligatoriska allmänna ämnena,
- 2) grunder för yrkesämnesstudier och lärande i arbete,
- 3) fördelning av undervisningstid mellan obligatoris-

ka allmänna ämnen, yrkesämnena och valbara ämnen samt om

- 4) bedömning av studerandes prestationer.

För *kompletteringsutbildning* och *vidareutbildning* samt sådan annan utbildning som avses i 27 § finns i läroplansgrunderna särskilda bestämmelser om målen och fördelningen mellan de yrkesspecifika ämnena och lärande i arbete.

17 §. Läroplan

Utgående från läroplansgrunderna ska skolans ansvariga förvaltningsorgan anta läroplaner för den allmänbildande utbildningen, för enskilda utbildningsprogram inom den grundläggande yrkesutbildningen samt för annan utbildning på gymnasienivå.

I en läroplan beskrivs mål och innehåll för lärandet, ämnesuppdelning och uppdelning i examensdelar. Läroplaner ska möjliggöra studerandes individuella val i studierna.

Landskapsregeringen fastställer med beaktande av läroplansgrunderna en läroplan för de obligatoriska allmänna ämnena, vilken är gemensam för alla utbildningsprogram inom den grundläggande yrkesutbildningen.

Antagna läroplaner ska lämnas till landskapsregeringen för kännedom.

18 §. Personlig studieplan

Rektorn ska tillse att det för varje studerande upprättas en personlig studieplan samt att studieplanen revideras vid behov. Studieplanen ska innehålla uppgifter om den studerandes studiegång och om de val av kurser och examensdelar som den studerande har gjort.

3 kap. Bedömning och examen**19 §. Bedömningsens syfte**

De studerandes inläring, skolarbete och kunnande ska bedömas mångsidigt. Bedömningsens syfte är att leda och stimulera de studerande i deras studier samt att utveckla deras förutsättningar att bedöma sig själva.

20 §. Bedömning inom yrkesutbildning

Inom grundläggande yrkesutbildning och annan yrkesinriktad utbildning på gymnasienivå ska den studerandes yrkeskunnande bedömas, förutom genom annan form av bedömning, utgående från yrkesprov som den studerande genomgår i arbetsituationer eller arbetsuppgifter på en arbetsplats, i skolan eller på någon annan plats som skolan anvisar.

21 §. Beslut om bedömning

Vid bedömning av en studerandes studieprestationer och kunnande beslutar den lärare som svarar för undervisningen i de studier som ska bedömas eller, om lärarna är flera, lärarna gemensamt. I fråga om den i examen ingående utbildningen som ordnas på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter, bedöms den studerandes yrkeskunnande av den lärare som svarar för undervisningen och en av arbetsgivaren utsedd person gemensamt. Vid bedömning av yrkesprov beslutar de utsedda bedömarna, eller inom Ålands yrkesgymnasium de arbetslivs företrädare som utsetts av berört yrkesråd, gemensamt eller var för sig.

Vid bedömning av de teoretiska studierna i läroavtalsutbildningen beslutar läraren eller, om lärarna är flera,

lärarna gemensamt och i den utbildning som sker på en arbetsplats en person som arbetsgivaren utser. Skolans ansvariga förvaltningsorgan beslutar om sammanställandet av bedömningen av de teoretiska studierna och om bedömningen av den utbildning som sker på en arbetsplats.

22 §. Rättelse av bedömning av prestation

En studerande eller validand som är missnöjd med bedömningen av sin prestation eller med tillgodoräknande av studier som den studerande eller validanden har fullgjort i annan utbildning, eller med bedömningen av på annat sätt förvärvat kunnande, kan skriftligen eller muntligen begära rättelse inom 14 dagar från det att den studerande eller validanden formellt delgivits bedömningen. En studerandes eller en validands begäran om rättelse av bedömning av en prestation begärs hos den eller de lärare, eller annan person, som har utfört bedömningen. Om en studerande eller en validand är missnöjd med det beslut han eller hon därvid fått ska ärendet överlämnas till rektor för avgörande. Om en studerande eller en validand är missnöjd även med rektorns beslut ska ärendet överlämnas till landskapsregeringen som ska pröva om en ny bedömning ska göras. (2014/39)

Ett yrkande om rättelse av bedömningen av ett yrkesprov eller valideringstillfälle riktas till berört yrkesråd. En studerande eller en validand kan begära att landskapsregeringen omprövar ett beslut som yrkesrådet fattat med anledning av ett rättelseyrkande. (2014/39)

Om landskapsregeringens beslut angående ett rättelseyrkande innebär att en ny bedömning ska göras ska landskapsregeringen också besluta vem som ska utföra den nya bedömningen.

23 §. Validering

Validering är en process med strukturerad bedömning, värdering, dokumentation samt erkännande av en persons kunskaper och kompetens, oberoende av hur de förvärvats.

En sökandes kunnande ska visas och bedömas enligt vad läroplanen och fastställda bedömningsgrunder kräver.

Validering regleras närmare i landskapsförordning.

Se LF (2011:75) om gymnasieutbildning.

24 §. Tillgodoräknande av tidigare studier och kunnande

En studerande i gymnasieutbildning och annan utbildning på gymnasienivå har rätt att tillgodoräkna sig studieprestationer som har slutförts i andra sammanhang och kunnande som förvärvats på annat sätt om innehållet i huvudsak motsvarar vad som krävs enligt läroplanen. Vid behov ska kunnandet visas på det sätt skolan bestämmer. Genom erkännande av kunnande kan den studerande få obligatoriska, alternativa eller valfria studier som ingår i läroplanen tillgodoräknade.

Beslut om tillgodoräknande av studieprestationer som slutförts i ett annat sammanhang eller kunnande som förvärvats på annat sätt fattas av rektor.

25 §. Allmänbildande gymnasieexamen

Då en studerande har slutfört sin i 8 § avsedda allmänbildande gymnasieutbildning i enlighet med i läro-

planen fastställda mål erhåller den studerande en allmänbildande gymnasieexamen. I den allmänbildande gymnasieexamen ingår ett gymnasieexamensbetyg som utfärdas av Ålands lyceum och ett studentexamensbetyg som utfärdas av studentexamensnämnden.

I studentexamen ingår deltagande i minst fyra studentexamensprov. Den studerande ska avlägga prov i svenska och litteratur samt enligt eget val tre prov av en grupp som består av provet i finska, provet i ett främmande språk, provet i matematik och provet i ett realämne. Utöver dessa prov kan den studerande delta i ett eller flera extra prov.

26 §. Gymnasieexamen med yrkesinriktning

Då en studerande har slutfört sin i 9 § avsedda grundläggande yrkesutbildning i enlighet med i läroplanen fastställda mål erhåller den studerande en gymnasieexamen med yrkesinriktning. I gymnasieexamen med yrkesinriktning ingår ett gymnasieexamensbetyg och ett yrkesprovsvbetyg vilka utfärdas av Ålands yrkesgymnasium.

I riket gällande examensbenämningar för grundexamen är tillämpliga i landskapet, om inte annat särskilt stadgas om examensbenämningar i landskapsförordning.

27 §. Annan examen

Sådan annan utbildning på gymnasienivå som avses i 2 § 3 mom. kan avslutas med en examen. Med examen klarläggs om de studerande har uppnått de kunskaper och färdigheter som yrkesskickligheten inom ett studieområde eller angivet yrkesområde förutsätter.

Närmare bestämmelser om vad som ska ingå i betyg och intyg som ingår i den examen som avses i 1 mom. ges i läroplansgrunderna.

28 §. Examensnämnd

Landskapsregeringen tillsätter för tre år i sänder en examensnämnd med uppgift att leda, ordna och genomföra studentexamen. Examensnämnden är administrativt underställd landskapsregeringen. Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. kan landskapsregeringen i landskapsförordning besluta närmare om nämnden och dess uppgifter. Bestämmelserna i detta moment ska inte tillämpas om förvaltningsuppgifterna i fråga om studentexamen sköts av den statliga studentexamensnämnden med stöd av en överenskommelseförordning.

Vid ordnandet av studentexamen enligt denna lag ska även bestämmelserna i lagen om anordnande av studentexamen (FFS 672/2005) och de bestämmelser som statsrådet har utfärdat i förordning i fråga om deltagande i studentexamen, prov och omtagning av dem, bedömning och genomförandet av examen, i övrigt iakttagas i tillämpliga delar. Hänvisningar i de i detta moment angivna riksförfattningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen ska avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

29 §. Rätten att delta i studentexamen

En studerande som genomgår allmänbildande gymnasieutbildning har rätt att avlägga studentexamen.

Andra än studerande som har genomgått den allmänbildande gymnasieutbildningens lärokurs får delta i studentexamen och studentexamensprov, om de har avlagt

O 3 LL (2011:13) om gymnasieutbildning

1) den allmänbildande gymnasieutbildningens lärokurs eller motsvarande lärokurs utanför landskapet,
2) en gymnasieexamen med yrkesinriktning som omfattar minst 120 studieveckor eller motsvarande och om de har avlagt de obligatoriska kurserna i de ämnen som de avser att avlägga studentexamensprov i eller

3) en examen eller studier som är kortare än den examen som avses i 2 punkten, om examen eller studier bygger på grundskoleutbildningen med minst två år eller motsvarande tidigare lärokurs, samt de extra studier som har föreskrivits av den nämnd som avses i 28 §.

Den som är studerande inom en utbildning som leder till en gymnasieexamen med yrkesinriktning som avses i 1 mom. 2 punkten kan delta i studentexamen medan han eller hon fortfarande deltar i utbildningen i fråga. En förutsättning för att kunna delta i studentexamen enligt detta moment är dock att den studerande har avklarat studier som omfattar minst ett och ett halvt års heltidsstudier.

Rektorn för Ålands lyceum fattar beslut om rätten att delta i studentexamen.

30 §. Rättelse av beslut om deltagande i studentexamen

Den som av rektorn för Ålands lyceum har förvägrats rätt att delta i studentexamen eller i ett prov som hör till examen kan, inom 14 dagar räknat från att beslutet delgivits, skriftligen begära rättelse hos skolans ansvariga förvaltningsorgan. I rättelseyrkandet, som läggs till grund för det ansvariga förvaltningsorganets prövning, ska anges vilket beslut som önskas rättat och de omständigheter som rättelseyrkandet grundar sig på. Ett rättelseyrkande ska behandlas utan dröjsmål. Om inte annat visas anses ett beslut vara delgivet den sjunde dagen efter den dag då beslutet lämnats för postbefordran under den adress som den som begär rättelse har uppgivit.

31 §. Yrkesråd

Skolans ansvariga förvaltningsorgan tillsätter yrkesråd. Ett yrkesråd kan vara gemensamt för flera skolor. Varje yrkesråd ska inom sitt yrkesutbildnings- och branschområde (2014/39)

- 1) initiera och stöda utbildningens utveckling,
- 2) (2014/39) planera och tillse att yrkesprov och valideringstillfällen genomförs,
- 3) godkänna planer för genomförande och bedömning av yrkesprov som utgör en del av läroplanen,
- 4) (2014/39) utarbeta förslag till bedömningsgrunder för yrkesprov och för valideringstillfällen som krävs för att enligt arbetsmarknadsbehov utöva ett visst yrke samt översända det till landskapsregeringen för fastställelse,
- 5) (2014/39) utse bedömare av yrkesprov och valideringstillfällen samt
- 6) övervaka yrkesprovs- och valideringsverksamheten.

Yrkesråden kan ta initiativ i frågor som rör läroplan, yrkesprov, validering och kompetenshöjande utbildning. Bestämmelser om yrkesrådets beslutsfattande och andra omständigheter av betydelse för yrkesrådets funktion och uppgifter anges i reglementet. (2014/39)

Ett yrkesråds medlemmar ska företräda lärarna, arbets- och näringslivet samt de studerande. De utses för högst tre år i sänder. Ordföranden ska företräda arbets-

och näringslivet. En medlem som företräder de studerande ska ha fyllt 15 år. En medlem som företräder de studerande har rätt att närvara och yttra sig när rådet behandlar ett rättelseyrkande som gäller bedömningen av en studerande.

Yrkesrådets uppdrag regleras närmare i landskapsförordning.

31a §. (2014/39) Yrkesrådets tillsyn

Ett yrkesråd ska inom sitt ansvarsområde se till att en studerande eller en validand vid examinering påvisar sitt kunnande på ett sådant sätt att kunnandet enligt fastställda bedömningsgrunder som gäller för att utöva ett visst yrke kan säkerställas. Vid sin tillsyn ska yrkesrådet dessutom se till att en studerande eller en validand får

- 1) tillräcklig information om det kunnande som ska visas och sättet att visa kunnandet vid yrkesprov och valideringstillfälle,
- 2) information om de krav och bedömningsgrunder som tillämpas vid yrkesprov och valideringstillfälle samt får
- 3) ett intyg över genomfört valideringstillfälle av vilket framgår det kunnande en studerande eller en validand har.

32 §. (2014/39) Beslut samt information om utfärdande av betyg och intyg

Beslut om betyg och intyg för studerande samt om intyg för validand fattas av rektor och den eller de lärare som ansvarar för det enskilda läroämnet eller ämnesgruppen. Beslut om betyg över avlagt yrkesprov inom Ålands yrkesgymnasium fattas av det yrkesråd som har tillsatts för ett yrkesutbildnings- och branschområde.

Studerande och validander ska fortlöpande få information om de bedömningsgrunder och -kriterier som tillämpas i utbildningen och om hur de har tillämpats vid bedömningen av framsteg och studieresultat.

33 §. Betyg och intyg efter avbrutna studier

På begäran av den som har avlagt en eller flera examensdelar utan att ha slutfört gymnasieutbildning med yrkesinriktning, ska betyg ges över slutförda studier, avlagda yrkesprov och över tidigare förvärvat kunnande (skiljebetyg). Utöver vitsord ska i betyget antecknas sådana examensdelar som personen har deltagit i men inte slutfört, samt uppgifter om vilka arbeten som förutsätts vara genomförda för att examensbetyg ska ges.

4 kap. Studerande och validander (2014/39)**Antagning m.m.**

34 §. (2014/39) Antagning av studerande och validander
Landskapsregeringen beslutar om grunder för antagning av studerande till all utbildning som ges med stöd av denna lag, efter samråd med berörda skolor och instanser.

Om i 6 mom. givna förutsättningar uppfylls ska som validand för ett visst yrke antas sökande med åtgärdsplan från Ålands arbetsmarknads- och studieservice-myndighet, Folkpensionsanstalten, försäkringsbolag eller sökande med en åtgärdsplan som en del av en integrationsplan som avses i landskapslagen (2012:74) om främjande av integration.

Om i 6 mom. givna förutsättningar uppfylls kan som validand för visst yrke antas en enskild person på grund av egen ansökan eller arbetsgivarens ansökan.

Ett organ som upprättat en sådan åtgärdsplan eller en person som har lämnat en ansökan om validering kallas i denna paragraf sökande part.

En fristående huvudmans ansvariga förvaltningsorgan antar studerande till utbildning. Vid Ålands gymnasium beslutar styrelsen om antagningen av studerande till utbildning vid lyceet och yrkesgymnasiet. Styrelsen beslutar även om antagningen av validander. Det ansvariga förvaltningsorgan som antar en validand kallas i denna lag antagande part.

För antagningen av en validand ska finnas ett avtal mellan en antagande part och en sökande part. Avtalet ska omfatta en av skolan upprättad personlig valideringsplan, av vilken framgår de åtgärder och de kostnader som valideringsprocessen kräver. Ett gällande avtal fordrar att den sökande parten godtar valideringsprocessens åtgärder samt svarar för de kostnader den föranleder.

Skolan ska föra ett register med nödvändiga uppgifter om de sökande till skolan, deras studieprestationer och kunnande samt uppgifter om de sökandes avklarade studier. Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter finns i landskapslagen (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen.

35 §. (2014/39) Rättelse av antagning

En sökande som är missnöjd med antagningen till en utbildning eller ett valideringstillfälle kan skriftligen begära rättelse hos det ansvariga förvaltningsorganet inom 14 dagar från det att beslutet delgivits. Om inte annat visas anses ett beslut vara delgivet den sjunde dagen efter den dag då beslutet lämnats för postbefordran under den adress som den som begär rättelse har uppgivit. Resultaten av antagningen får på grund av en begäran om rättelse inte ändras till nackdel för den som antagits till en utbildning eller ett valideringstillfälle.

36 §. Studerande

Med en studerande avses i denna lag den som är antagen till gymnasieutbildning eller annan utbildning på gymnasienivå. Den studerande har rätt till undervisning enligt läroplan samt rätt till en trygg studiemiljö.

En studerande ska delta i undervisning enligt läroplan för berörd utbildning, om han eller hon inte har befriats från den eller av disciplinära skäl har avstängts eller förvägrats rätt att delta i undervisningen. En studerande ska utföra sina uppgifter omsorgsfullt, respektera planerad studietakt, uppträda hänsynsfullt, följa skolans ordningsregler, lärares och annan personals anvisningar samt hantera skolans egendom ansvarsfullt. En läroavtalsstuderande ska dessutom göra sig förtrogen med de krav som gäller för att kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet med framgång samt aktivt delta i den planerade undervisningen.

36a §. (2014/39) Validand

Med en validand avses i denna lag den som utan att vara studerande är antagen och inskriven för validering vid en gymnasieskola som avses i 23 §. För en validand

görs en personlig valideringsplan över det valideringsförfarande som leder till validering. En sådan plan kan omfatta förberedande undervisning för validanden.

Till en ansökan om att antas och bli inskriven som validand bör en sökande föga dokumentation över sitt kunnande. En validand har rätt att vid examinering visa sådant förvärvat kunnande som baseras på såväl formellt, icke-formellt som informellt lärande varvid med

1) *formellt lärande* avses lärande som äger rum inom grundskole-, gymnasie- eller högskoleutbildning eller motsvarande formella utbildningsorganisationer och som leder till en bedömning i form av en examen, ett utbildningsbevis eller ett intyg över genomförda studier,

2) *icke-formellt lärande* avses lärande som äger rum genom planerad verksamhet med mål och tid för lärandet samt där det finns ett visst stöd för lärandet exempelvis genom kontakt mellan elev och lärare samt med

3) *informellt lärande* avses lärande till följd av daglig verksamhet i samband med arbete, familj eller fritid vilken inte är strukturerad avseende mål, tid eller lärandestöd.

Med gymnasieskola avses i denna paragraf Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium. Dessutom avses sådana gymnasieskolor som i enlighet med 4 § 3 mom. upprätthålls av en fristående huvudman, om landskapsregeringen har givit den fristående huvudmannen rätt att vid skolan tillsätta yrkesråd, besluta om tillgodoräknande av tidigare studier och kunnande samt att besluta om validering för arbetsmarknadens behov.

37 §. Opårtiskt bemötande

De studerande ska bemötas opårtiskt så att ingen diskrimineras. Bestämmelser om diskriminering finns i landskapslagen (2005:66) om förhindrande av diskriminering i landskapet Åland.

38 §. Befrielse från skyldighet att delta i viss undervisning

På ansökan av den studerande eller av en omyndig studerandes vårdnadshavare kan en studerande av särskilda skäl befrias från skyldighet att delta i viss undervisning.

På den studerandes eller en omyndig studerandes vårdnadshavares begäran ska en studerande befrias från undervisning i religionskunskap om undervisningen i huvudsak ges enligt ett religionssamfundets lära till vilket den studerande inte hör. Med religionssamfund avses vad som enligt religionsfrihetslagen (FFS 453/2003) är religionssamfund eller registrerat religionssamfund. Undervisning i livsåskådningskunskap ska ordnas då en studerande befriats från undervisningen i religionskunskap och den studerande eller en omyndig studerandes vårdnadshavare inte ordnar annan undervisning.

39 §. Ledighet

En skolas rektor kan av särskild orsak bevilja en studerande ledighet.

40 §. Hörande av studerande

Skolan ska ge de studerande möjlighet att delta i utvecklandet av utbildningen samt höra dem innan beslut fattas i ärenden som gäller undervisningen eller som annars väsentligt inverkar på de studerandes ställning.

O 3 LL (2011:13) om gymnasieutbildning

Studiesociala förmåner

41 §. Skolmåltid

Varje arbetsdag ska en skolmåltid ordnas avgiftsfritt för de studerande om inte landskapsregeringen av särskilda skäl beslutar annat.

42 §. Skolhälso- och studerandevård

De studerande har rätt till skolhälsovård. Skolhälsovården och annan studerandevård ska bedrivas förebyggande och befämja god fysisk och psykisk hälsa hos de studerande. Skolan ska se till att de studerande ges information om den skolhälsovård och studerandevård som erbjuds dem.

Studerande med funktionsnedsättning eller studerande i behov av särskilt stöd har i enlighet med vad som särskilt bestäms rätt till de biträdestjänster, andra undervisnings- och studerandevårdstjänster samt särskilda hjälpmedel som studierna kräver.

43 §. Avgifter

Undervisning som leder till examen i Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium är avgiftsfri för de studerande om inte annat följer av bestämmelserna i denna paragraf. Handledd praktik och läroavtal som ingår i denna utbildning kan bekostas av Ålands gymnasium i den omfattning som skolan beslutar.

Ålands gymnasium kan uppbära en avgift för deltagande i studentexamen samt för deltagande i annan än i 1 mom. avsedd undervisning. Avgift för deltagande i studentexamen uppbärs med det belopp som i riket bestämts gälla för deltagande i sådan examen med stöd av rikets gymnasielag (FFS 629/1998). Enligt avtal och i enlighet med rikets särskilda bestämmelser därom kan Ålands gymnasium biträda med att uppbära en avgift för utbildning som ordnas i landskapet i enlighet med en i riket gällande läroplan, där de studerandes prestation bedöms av en riksmyndighet.

Styrelsen beslutar om de avgifter som ska uppbäras för annan än i 1 mom. avsedd undervisning, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet bestäms om offentligrättsliga prestationer.

43a §. (2014/39) Avgifter för särskilda kostnader för valideringsprocessen

En avgift ska uppbäras av en sökande part för validandens deltagande i ett valideringstillfälle. Avgiften bör omfatta faktiska kostnader för skolans särskilda insatser under valideringen och för intyg som certifierar en validandens kunnskap.

En avgift kan uppbäras av en sökande part för kostnader som föranletts av en utbildningsgivares kostnader för att skapa en personlig valideringsplan, oavsett om det har lett till antagning av en validand eller inte.

I 1 och 2 mom. avsedd avgift ska uppbäras av en enskild som har beviljats validering efter egen ansökan eller av arbetsgivaren, om den enskilde har beviljats validering efter arbetsgivarens ansökan om det.

44 §. Studerande med hemkommun utanför landskapet

Bestämmelser om grunder för beviljande av stöd till studerande finns i landskapslagen (2006:71) om studie-

44a §. (2014/39) Validander

Validander har inte rätt till studiesociala förmåner.

45 §. Närmare bestämmelser om studiesociala förmåner

Landskapsregeringen fastställer i landskapsförordning grunder för ersättning för skolskjuts, boende samt övriga studiesociala förmåner som studerande kan beviljas.

Disciplinära åtgärder

46 §. Varning och avstängning

Studerande som bryter mot bestämmelserna i 36 § 2 mom. och som trots rektors varning inte rättar sig kan av skolans ansvariga förvaltningsorgan på ett lärarkollegiums förslag avstängas för viss tid, högst ett år. Det ansvariga förvaltningsorganet kan besluta att avstängningen ska börja verkställas omedelbart. Innan beslut om avstängning tas ska den studerande och, i förekommande fall, omyndig studerandes vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig i ärendet.

En studerande kan ges en skriftlig varning om denne gör sig skyldig till fusk, stör undervisning eller annars bryter mot ordningen i skolan. Om förseelsen är allvarlig eller om den studerande trots en skriftlig varning uppför sig olämpligt kan skolan besluta om avstängning för viss tid, högst ett år.

En studerande som stör en lektionsundervisning kan förvägras rätt att delta i undervisningen för den tid som återstår av lektionen.

En studerande kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst den återstående arbetsdagen om denne uppför sig så våldsamt eller hotfullt att undervisningen orimligt försvåras eller säkerheten äventyras för annan studerande eller person som arbetar eller vistas i skolan eller i därtill hörande verksamhet.

En studerande som är föremål för rannsaking med anledning av brott kan för den tid som rannsakingen pågår avstängas från studierna, om det är motiverat med hänsyn till det brott som han eller hon misstänks ha gjort sig skyldig till eller omständigheter som har samband med detta.

47 §. Disciplinärenden

Innan ett beslut fattas enligt 46 § 2 eller 5 mom. ska den omständighet som hänför sig till beslutet och som åtgärden grundar sig på preciseras, den studerande höras samt annan nödvändig utredning görs som beslutet förutsätter.

Innan en omyndig studerande blir föremål för en sådan disciplinär åtgärd som avses i 46 § 2 och 5 mom. ska vårdnadshavaren ges tillfälle att bli hörd. En omyndig studerandes vårdnadshavare ska underrättas om andra disciplinära åtgärder beslutas. Om en studerande förvägras undervisning ska skolan vid behov underrätta den sociala myndigheten i den studerandes hemkommun om detta. Ett beslut om åtgärd enligt 46 § 2 och 5 mom. ska utfärdas och beslutet registreras. Ett beslut om åtgärd enligt 46 § 3 och 4 mom. ska registreras.

Ett beslut om avstängning av en studerande för en viss tid eller om uppsägning från skolans studerandeboende kan verkställas även om det överklagats, om skolan eller förvaltningsdomstolen inte beslutar något annat.

Ett beslut om verkställighet av ett icke lagakraftvunnet beslut om avstängning för en viss tid och ett beslut om den tidpunkt då verkställigheten inleds ska fattas samtidigt.

48 §. *Avlägsnande av studerande*

Om en studerande inte rättar sig efter en uppmaning att avlägsna sig enligt 46 § 3 mom. har läraren eller berörd rektor rätt att avlägsna honom eller henne från klassrummet eller ett annat undervisningsutrymme, eller från en skoltillställning. Läraren eller berörd rektor har också rätt att avlägsna en studerande från skolans område, om den studerande inte avlägsnar sig efter att ha fått veta att han eller hon avstängts från undervisningen enligt 46 § 3 och 4 mom.

Om en studerande som ska avlägsnas försöker förhindra detta genom aktivt fysiskt motstånd, har läraren eller berörd rektor rätt att använda sådana maktmedel som är nödvändiga för att få honom eller henne avlägsnad och som med hänsyn till den studerandes ålder och situationens hotfullhet eller motståndets allvar och en helhetsbedömning av situationen kan anses vara försvarbara.

Läraren eller berörd rektor kan i situationer som avses i 1 och 2 mom. agera tillsammans eller var för sig. Det är förbjudet att använda maktmedelsredskap för att avlägsna den studerande. Om läraren eller berörd rektor använt sig av maktmedel ska han eller hon lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till det ansvariga förvaltningsorganet eller annars till skolans ledning.

Närmare bestämmelser om vad som är att anse som särskilt användande av maktmedel finns i 4 kap. 6 § strafflagen (FFS 39/1889).

49 §. *Omhändertagande av föremål*

Rektorn eller en lärare får från en studerande omhändertaga föremål som används på ett sätt som är störande för skolverksamheten eller som kan utgöra en fara för säkerheten i denna.

Ett föremål som har omhändertagits enligt 1 mom. ska återlämnas till den studerande senast vid den tidpunkt då skoldagen är slut för den studerande. Om den studerande vid upprepade tillfällen tagit med sig föremål som omfattas av 1 mom. eller om det med hänsyn till föremålets beskaffenhet finns särskild anledning att inte återlämna det, behöver dock inte föremålet lämnas tillbaka innan den studerandes vårdnadshavare har underrättats om omhändertagandet. Ett omhändertagande får inte bestå längre än till och med fjärde dagen efter verkställandet av omhändertagandet.

Om ett föremål som har omhändertagits enligt 1 mom. kan antas bli förverkat enligt straff-, narkotika- eller annan tvångsmedelslagstiftning ska rektorn eller den som rektorn har bestämt skyndsamt anmäla omhändertagandet till polismyndigheten. Omhändertagandet får i dessa fall bestå tills frågan om föremålet ska tas i beslag har prövats av polisen.

50 §. *Åtal eller domstolsbeslut*

Under den tid då åtal mot en studerande är anhängigt vid allmän domstol får inte disciplinärt förfarande av samma skäl inledas eller fortsättas mot den studerande.

Om en domstol har frikänt en studerande, får inte disciplinärt förfarande av samma skäl inledas eller fortsättas mot den studerande.

plinärt förfarande av samma skäl inledas eller fortsättas annat än på grund av en sådan omständighet som inte kan betraktas som ett brott men som kan medföra en disciplinär åtgärd.

Om en domstol har dömt en studerande till straff eller har frikänt en studerande, får han eller hon inte av samma skäl ges en disciplinär åtgärd. En studerande kan dock avstängas för viss tid om det med hänsyn till den studerandes brott eller omständigheter i samband med det är motiverat.

5 kap. Ålands gymnasium

51 §. *Kapitlets tillämpningsområde*

Ålands gymnasium är en under landskapsregeringens lydande myndighet. Ålands gymnasium företräds av styrelsen samt, inom sina befogenheter, av rektorn för Ålands lyceum, rektorn för Ålands yrkesgymnasium samt av förvaltningschefen för Ålands gymnasiums samordnings- och resursheten.

I detta kapitel finns bestämmelser om Ålands gymnasiums uppdrag, organisation och verksamhet.

52 §. *Rättsförmåga*

Ålands gymnasium kan sluta avtal inom ramen för Ålands gymnasiums ordinarie verksamhet om inte landskapsregeringen beslutar något annat.

Organisation och ledning

53 §. *Ålands gymnasiums uppdrag*

I Ålands lyceum och i Ålands yrkesgymnasium ska gymnasieutbildning och annan utbildning ordnas på gymnasienivå. Gymnasieutbildningen ska sträva till att höja allmänbildningen, yrkeskunnandet, utveckla arbetslivet, tillgodose näringslivets behov av kunnande samt främja sysselsättningen.

Ålands gymnasium ska ha behövlig administrativ förvaltning avseende ekonomi, anställnings- och lönefrågor, fastighetsförvaltning, informationsteknik, studerandeantagning, kvalitetssäkring, marknadsföring och information.

Ålands gymnasium kan bedriva service-, arbets- och rörelseverksamhet samt kan utföra beställningsuppdrag som ansluter till utbildningen. Rörelseverksamhet får dock endast bedrivas i syfte att ge studerande sådan praktisk undervisning som en utbildning förutsätter. Ålands gymnasium kan bedriva informations- och utvecklingsverksamhet som tjänar undervisningen och stöder arbetslivet. För studerande med funktionsnedsättning kan ordnas undervisning och handledning i tränings syfte. Ålands gymnasium kan ordna utbildning som förbereder för examensinriktad gymnasieutbildning.

54 §. *Styrelsen*

Ålands gymnasium leds av en styrelse med högst sju medlemmar samt personliga ersättare för dem. Styrelsen är Ålands gymnasiums ansvariga förvaltningsorgan.

För den tid under vilken landskapsregeringens mandatperiod varar utser och tillsätter landskapsregeringen styrelsemedlemmar och deras ersättare. Dessa ska ha sakkunskap inom gymnasiets utbildningsområden. Landskapsregeringen utser bland dem en ordförande och

O 3 LL (2011:13) om gymnasieutbildning

en vice ordförande för styrelsen. Styrelsens ordförande, övriga medlemmar och ersättare får inte vara anställda i Ålands gymnasium. Styrelsen ska bereda företrädare för de studerande möjlighet att delta i styrelsesammanträden. Styrelsen kan även bereda företrädare för lärare och övrig personal möjlighet att delta. Företrädare för de studerande, lärarna och annan personal som deltar i ett styrelsesammanträde har yttranderätt.

Landskapsregeringen kan skilja medlem och ersättare från styrelseuppdrag innan mandattiden gått ut. Om en ordförande, medlem eller ersättare skiljs från sitt uppdrag eller avlider ska en ny ordförande, medlem respektive ersättare utses för den återstående mandattiden. Landskapsregeringen beslutar om arvode för styrelsens medlemmar.

55 §. Styrelsemöten

Styrelsens arbete leds av ordföranden eller vid förfall för denne av vice ordföranden.

Styrelsen är beslutförfärd om ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst, utom vid personval då lotten avgör. Faller rösterna lika vid behandling av disciplinärt ärende vinner den åsikt som företräder den lindrigaste påföljden.

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vid förfall för ordföranden på kallelse av vice ordföranden. Styrelsen ska sammankallas för behandling av visst ärende då förvaltningschefen, en rektor eller minst tre av styrelsens medlemmar begär det. Vid styrelsens sammanträden förs protokoll, vilka justeras på det sätt som styrelsen bestämmer. Förvaltningschefen eller förvaltningschefens ställföreträdare är föredragande i styrelsen. Om i en enskild fråga ansvarsområdet inte är klart kan styrelsen utse en föredragande för frågan.

Styrelsen kan i enskilda ärenden kalla sakkunniga att delta i styrelsens sammanträde.

56 §. Styrelsens uppdrag

Styrelsen har lednings- och utvecklingsansvar för utbildningen och övriga verksamheter i Ålands gymnasium. Styrelsen har som Ålands gymnasiums högsta ansvariga förvaltningsorgan under landskapsregeringen tillsynsansvar för de interna besluten samt ska pröva om verksamheten bedrivs effektivt, författningsenligt och i överensstämmelse med gymnasieutbildningens allmänna mål.

Styrelsen ska fatta de övergripande besluten om riktlinjerna för gymnasiet verksamhet och genomförande av gymnasiet uppdrag, utarbeta gymnasiet verksamhets- och ekonomiplan, uppgöra budget samt besluta om uppföljning och utvärdering av verksamheten. Årligen ska en verksamhets- och ekonomiplan göras för gymnasiet.

Styrelsen ska dessutom

- 1) anta läroplaner enligt 16 och 17 §§ samt 5 § 4 mom. landskapslagen (1998:59) om läroavtalsutbildning,
- 2) årligen tillställa landskapsregeringen Ålands gymnasiums förslag till budget,
- 3) besluta om den interna fördelningen av budgetanslagen och det interna budgetansvaret inom ramen för de riktlinjer landskapsbudgeten anger,

4) årligen tillställa landskapsregeringen en verksamhetsberättelse över det gångna läsåret,

5) besluta om riktlinjer och befogenheter för lyceet, yrkesgymnasiet och samordningsenheten,

6) utarbeta förslag till reglemente samt översända det till landskapsregeringen för fastställelse,

7) utarbeta underlag för dimensionering av studieplatser,

8) besluta om styrdokument, instruktioner och handlingsplaner inom Ålands gymnasium,

9) tillsätta yrkesråd,

10) besluta om läsårets arbetstid för studerande och lärare,

11) anställa ordinarie personal samt

12) besluta i övriga ärenden som enligt denna lag ankommer på styrelsen eller är av principiell karaktär.

Styrelsen kan delegera avgränsade uppgifter som avses i 4 mom. punkterna 8, 9, 11 och 12.

Andra frågor än de som avses i 1 mom. ska avgöras av förvaltningschefen, om inte annat är föreskrivet i lag eller förordning eller styrelsen har beslutat något annat. Har i denna lag eller i en förordning föreskrivits att en viss uppgift ankommer på förvaltningschefen eller en rektor får styrelsen inte ta över den uppgiften.

57 §. Förvaltningschef

För ledning och utveckling av Ålands gymnasium utser styrelsen för viss tid en förvaltningschef. Förvaltningschefen är föredragande i styrelsen i alla ärenden som rör myndigheten Ålands gymnasium och de underlydande skolorna. Till förvaltningschefens ansvarsområden hör den allmänna förvaltningen, ekonomi, anställnings- och lönefrågor, fastighetsskötsel och -förvaltning, informationsteknik, kvalitetssäkring av den administrativa verksamheten, marknadsföring och information.

Förvaltningschefen ska besluta i ärenden som enligt grunderna för förvaltningschefens ansvar åligger denne samt i sådana frågor företräda Ålands gymnasium. Förvaltningschefen kan delegera uppgifter, om inte något annat är särskilt föreskrivet.

58 §. Rektor

För ledning och utveckling av Ålands gymnasium under förvaltningschefen utser styrelsen för viss tid en rektor för Ålands lyceum och en rektor för Ålands yrkesgymnasium. Varje rektor ska inom sitt ansvarsområde och i samförstånd särskilt verka för att utbildningsutbudet svarar mot de studerandes och arbetsmarknadens behov samt tillse att verksamheten bedrivs effektivt, författningsenligt och i överensstämmelse med gymnasiet uppdrag. Vid behov kan rektorn anställa tillfällig personal till skolan. Varje rektor

1) har ett pedagogiskt lednings- och utvecklingsansvar,

2) har personal-, ekonomi- och budgetansvar i enlighet med vad som anges i reglementet samt

3) ska besluta i ärenden som enligt grunderna för rektors ansvar åligger dem samt i sådana frågor företräda Ålands gymnasium.

En rektor kan delegera uppgifter, om inte något annat är särskilt föreskrivet.

59 §. *Gemensamma bestämmelser om förvaltningschefen och rektorerna*

Förvaltningschefen och rektorerna ska verka för att gymnasiets personal-, budget-, fastighets- och internkommunikationsverksamheter bedrivs effektivt, författningssenligt och i överensstämmelse med gymnasiets uppdrag.

Styrelsen får säga upp rektorer och förvaltningschef, förutom på de grunder som allmänt gäller uppsägning av landskapets tjänstemän, när det med hänsyn till tjänstens natur finns ett godtagbart och motiverat skäl till uppsägningen. Uppsägningen får ske så att anställningen upphör med omedelbar verkan. I sådant fall har den som blir uppsagd rätt till en ersättning som motsvarar lön för uppsägningstiden.

60 §. *Samordningsgrupp*

Rektorn för Ålands lyceum, rektorn för Ålands yrkesgymnasium och förvaltningschefen utgör en samordningsgrupp för Ålands gymnasium. Förvaltningschefen är samordningsgruppens ordförande. Styrelsen kan utse ytterligare medlemmar i samordningsgruppen. Samordningsgruppen ska organisera verksamheten så att gymnasiets totala resurser samordnas och används optimalt.

61 §. *Ledningsgrupp*

Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium ska var för sig ha en ledningsgrupp. I en ledningsgrupp ska ingå rektorn, företrädare för studerande, lärare och övrig personal samt dem som rektorn beslutar ska ingå i gruppen. Varje ledningsgrupp ska organisera verksamheten inom sitt ansvarsområde så att gymnasiets totala resurser samordnas och används optimalt. Rektorerna kan organisera lärarna i ändamålsenliga lärarlag.

62 §. *Lärarkollegium*

En lärare tillhör ett lärarkollegium i den skola där läraren har merparten av sin undervisning. Ett lärarkollegium ska planera och utveckla undervisningen och övrig verksamhet inom sitt ansvarsområde samt behandla andra ärenden inom ansvarsområdet. Ett lärarkollegium är beslutfört då minst hälften av medlemmarna är närvarande.

63 §. *Studerandekår och studeranderåd*

De studerande vid Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium utgör var sin studerandekår. En studerandekår väljer ett studeranderåd för ett läsår. Studeranderådet ska främja studierna och studiesituationen inom Ålands gymnasiums skolor och kan i detta syfte till rektorn framföra förslag och avge utlåtanden samt kan ordna aktiviteter ägnade att stärka de studerandes samhörighet. Studeranderådet

1) väljer inom sig en ordförande och en vice ordförande,

2) utser en studerande som ska ingå i skolans ledningsgrupp,

3) beslutar om antalet medlemmar i efterföljande studeranderåd samt

4) beslutar om sitt sammanträdes- och beslutsförfarande.

Studerandekåren får årligen för sin verksamhet ett anslag som fastställs i Ålands gymnasiums budget.

64 §. *Reglemente för Ålands gymnasium*

I ett reglemente för Ålands gymnasium ska meddelas de närmare bestämmelser som behövs om skolornas interna organisation, beslutsfattande samt behövliga riktlinjer för ansvarsfördelningen. Utöver vad i denna lag särskilt angivits ska i reglementet med beaktande av gymnasieutbildningens mål finnas närmare bestämmelser om

1) uppgiftsfördelning och beslutanderätt inom organisationen,

2) sammanträdes- och förvaltningsförfarande,

3) tjänstestruktur med behörighetskrav,

4) delegering av myndighetsutövning,

5) granskning av förvaltning och ekonomi,

6) antagning av studerande till kursverksamhet,

7) allmänna grunder för samarbete mellan hem och skola,

8) målen för studerandevården,

9) hur studeranderåd utses,

10) delegering av beviljande av ledighet av särskild orsak för en studerande,

11) övriga angelägenheter som enligt lag eller särskilda föreskrifter ska ingå i reglementet samt

12) om tillsättande av samt skiljande från uppdrag som företrädare i styrelsen för studerande och lärare samt för övrig personal.

Personal

65 §. *Anställningsförhållanden*

I Ålands gymnasium kan finnas personal i offentlig-rättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte annat bestäms i denna lag eller landskapsregeringen beslutar annat handhar styrelsen de uppgifter som rör Ålands gymnasiums anställda och som enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland ankommer på landskapsregeringen. Tjänster inrättas och indras av styrelsen efter att landskapsregeringens utlåtande inhämtats. För de tjänster som Ålands gymnasium har för avsikt att inrätta eller indra ska behovsutredningar som sammanställts enligt tjänstemannalagen överlämnas till landskapsregeringen i samband med Ålands gymnasiums budgetförslag. Landskapsregeringen ska avge utlåtande efter att förslaget till budget överlämnats till lagtinget och senast en månad efter att lagtinget fastställt budgeten. Om styrelsen har för avsikt att fatta beslut om inrättande eller indragning inom gällande budget kan behovsutredningen överlämnas vid en annan tidpunkt och landskapsregeringen ska avge utlåtande inom tre månader. (2013/51)

Beslut om förflyttning eller omplacering av personal i anställningsförhållande inom Ålands gymnasium fattas av styrelsen, medan beslut om förflyttning eller omplacering av personal i anställningsförhållande till och från en annan landskapsmyndighet eller landskapsinrättning samt om permittering fattas av landskapsregeringen. En förflyttning eller omplacering av personal i anställningsförhållande till och från en annan landskapsmyndighet eller landskapsinrättning kräver samtycke av Ålands gymnasium.

Beslut om beviljande av tjänstledighet och tiden för tjänstledigheten fattas enligt prövning, om inte annat

O 3 LL (2011:13) om gymnasieutbildning

följer av särskilda bestämmelser eller landskapets tjänstekollektivavtal.

Förvaltningschefen anställer, utom i de fall där rektor ska besluta, tjänsteförrättande tjänstemän och arbetstagare för sammanlagt högst ett års tjänstgöring. Förvaltningschefen beviljar, utom i de fall där rektor ska besluta, tjänstledigheter på grund av lag eller kollektivavtal.

Rektor anställer lärare för sammanlagt högst ett års tjänstgöring, timplärare i huvudsyssla för sammanlagt ett års tjänstgöring samt kan tillsätta timplärare i bisyssla. Rektor beviljar lärare tjänstledighet enligt prövning på grund av lag eller kollektivavtal.

66 §. Tjänster och behörighetskrav

I Ålands gymnasium ska finnas en tjänst som förvaltningschef, en rektor för Ålands lyceum och en rektor för Ålands yrkesgymnasium samt det antal tjänster som dessa ansvarsområden förutsätter. För rektorn ska finnas en ställföreträdare. Vidare ska finnas det antal tjänster som lärare som Ålands gymnasiums studerandental och timantal förutsätter samt ett behövligt antal övriga tjänster.

Behörighetskrav för förvaltningschefen, rektorerna, lärare och andra tjänster bestäms i landskapsförordning. Landskapsregeringen kan av särskilda skäl bevilja dispens från fastställda behörighetskrav.

Se LF (2011:75) om gymnasieutbildning.

67 §. Tystnadsplikt och hantering av känslig information

Medlemmar i styrelsen eller anställda i Ålands gymnasium får inte informera utomstående om vad som vid skötseln av uppgifter som rör skolväsendet framkommit i fråga om personliga eller ekonomiska omständigheter som rör en studerande eller dennes familj utan skriftligt samtycke av den berörda personen eller, i förekommande fall, av en omyndig studerandes vårdnadshavare. Sådan känslig information ska förvaras separat från andra uppgifter, samt ska om den är införd i register utplånas därifrån omedelbart då det inte finns grund för att bevara den för handläggning av myndighetens lagstadgade uppgifter.

Den som är anställd i Ålands gymnasium får utan hinder av 1 mom. och vad som i övrigt bestäms om tystnadsplikt lämna uppgifter till varandra samt till andra organ inom landskapets förvaltning, om uppgifterna är nödvändiga för att en studerandes skolgång ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Vad som är stadgat i 1 mom. hindrar inte heller att uppgifter lämnas till den som på tjänstens vägnar har rätt att få kännedom om saken.

Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter finns i landskapslagen (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen.

68 §. Övriga bestämmelser

Angående anställningsvillkor för tjänstemän gäller vad som överenskommit i tjänstekollektivavtal. För tjänstemän i Ålands gymnasium gäller, förutom denna lags bestämmelser, vad som särskilt är föreskrivet om landskapets tjänstemän.

6 kap. Särskilda bestämmelser**69 §. Rättelseyrkande och rättelse**

Om inte annat särskilt stadgas i denna lag kan en studerande eller en omyndig studerandes vårdnadshavare, som är missnöjd med ett beslut som skolan har fattat rörande den studerande, inom 21 dagar räknat från att beslutet fattats, skriftligen begära rättelse hos beslutsfattaren. Rättelse kan inte sökas avseende ett beslut om tid och plats för den studerandes studier, om individuell uppläggning av studierna för den studerande eller ett beslut som rör förvägrad rätt att delta i undervisning i enlighet med 46 § 3 eller 4 mom. I ett rättelseyrkande som läggs till grund för skolans prövning ska anges vilket beslut som önskas rättat och de omständigheter som rättelseyrkandet grundar sig på. Ett rättelseyrkande ska behandlas utan dröjsmål.

70 §. Besvär

Närmare bestämmelser om besvär över beslut som avses i denna lag finns i 25 § självstyrelselagen. Ändring får inte sökas genom besvär i beslut om bedömning av en studerande, beslut om tiden och platsen för en namngiven studerandes studier eller i beslut om annan individuell uppläggning av studierna. Besvär får heller inte anföras i ett ärende som avses i 46 § 3 och 4 mom.

71 §. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2011. Åtgärder som lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft. Landskapsregeringen kan innan denna lag träder ikraft tillsätta en styrelse för Ålands gymnasium. Vid tillsättande av styrelsen ska lagens 54 § i tillämpliga delar iakttas. Ålands gymnasium övertar vid ikraftträdandet av denna lag såsom avtalspart de gällande avtal som har ingåtts av berörda skolor och inrättningar. De studeranderåd som tillsätts vid Ålands lyceum och vid Ålands yrkesgymnasium för läsåret 2011-2012 ska utöver ordförande och vice ordförande ha fem medlemmar.

Genom ikraftträdandet av denna lag upphävs landskapslagen (1997:52) och landskapsförordningen (2006:69) om utbildning på gymnasialstadienivå. Författningarna ska dock i tillämpliga delar tillämpas av Ålands gymnasium vid bedömning och examinering av studerande som under år 2011 slutför sina studier vid lyceet eller yrkesgymnasiet.

Landskapsförordningen (1997:60) om studiesociala förmåner för studerande på gymnasialstadienivå i landskapet Åland förblir i kraft tills landskapsregeringen upphäver den med stöd av 45 § i denna lag.

Om i annan författning nämns begreppet gymnasialstadienivå ska det avse begreppet gymnasienivå i denna lag.

72 §. Förflyttning av ordinarie personal

Ordinarie och tillsvidareanställd personal i arbetsavtalsförhållande vid Ålands handelsläroverk, Ålands hotell- och restaurangskola, Ålands lyceum, Ålands naturbruksskola, Ålands sjömansskola, Ålands vårdinstitut, Ålands yrkesskola samt vid utbildnings- och kulturavdelningen inom landskapsregeringens allmänna förvaltning med arbetsuppgifter vid Ålands läroavtalscenter förflyttas vid ikraftträdandet av denna

lag till Ålands gymnasium och placeras efter anställningsförfarande, utan avbrott i anställningsförhållandet, in i den nya organisationen till de tjänster och arbetsuppgifter som finns tillgängliga. Den som förflyttas gör det med bibehållande av de pensionsförmåner som följer av den anställning från vilken personen förflyttas, dock med beaktande av vad om anställning vid landskapet är särskilt stadgat och om villkoren i berörda anställdas anställningsförhållande avtalas. Anställningsförhållandet för den som förflyttas fortgår utan avbrott i anställningsförhållandet, med beaktande av vad om anställning vid landskapet är särskilt stadgat och om villkoren i berörda anställdas anställningsförhållande avtalas.

Ordinarie och tillsvidareanställda arbetstagare får förflyttas enbart till sådan tjänst eller uppgift vars kompetenskrav han eller hon uppfyller och som kan anses vara lämplig för honom eller henne. Behörig för tjänst eller anställning i arbetsavtalsförhållande vid de skolor som omfattas av denna lag är den som när denna lag träder i kraft är behörig för sådan tjänst eller anställning i arbetsavtalsförhållande.

73 §. Rätt att säga upp sitt anställningsförhållande

Ordinarie och tillsvidareanställd personal i arbetsavtalsförhållande får utan att iakttä anställningsförhållandets gällande uppsägningstid och oberoende av anställningsförhållandets längd, senast inom en månad efter att beslut fattats om nytt anställningsförhållande inom Ålands gymnasium, säga upp sitt anställningsförhållande från och med dagen för denna lags ikraftträdande.

O 4 Landskapsförordning (2011:75) om gymnasieutbildning

1 kap. Utbildningen

1 §. Allmänt

I denna förordning finns bestämmelser om gymnasieutbildning utöver vad som föreskrivs i landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildning.

Vid tillämpning av denna förordning avses med *studerande direkt från grundskolan* en sökande till och med det år han eller hon fyller 18 år.

Vid tillämpning av denna förordning avses med *akademiska poäng* studiemeriter i enlighet med det europeiska systemet för överföring av studiemeriter (European Credit Transfer and Accumulation System, ECTS). Begreppet akademiska poäng ansluter i Finland till begreppet studiepoäng och i Sverige till begreppet högskolepoäng.

2 §. Den allmänbildande gymnasieutbildningens innehåll

I den allmänbildande gymnasieutbildningen ges undervisning i läroämnen och ämnesgrupper som dels är obligatoriska, dels är valfria för de studerande.

Läroämnena och ämnesgrupperna är svenska och litteratur, främmande språk, matematik, naturvetenskaper, humanistiska vetenskaper, samhällsvetenskaper, idrott och hälsovetenskaper, konst- och kulturvetenskaper, informationsteknik och lärandestrategi.

Studierna indelas i gemensamma obligatoriska, fördjupade och fritt valda kurser på det sätt som närmare fastställs i läroplansgrunderna och timfördelningen i den. Fördjupade kurser är huvudsakligen fortsättningskurser som direkt sammanhänger med gemensamma obligatoriska kurser. Fritt valda kurser är integrerade kurser, som innehåller stoff från olika läroämnen eller studier som en extern utbildare arrangerar. Skolan kan avvika från bestämmelserna i detta moment om landskapsregeringen beslutar om det i samband med en särskild utbildningsuppgift.

Utöver ämnesundervisning i de olika läroämnena och ämnesgrupperna ska skolan erbjuda de studerande studiehandledning.

3 §. Den allmänbildande gymnasieutbildningens omfattning

Allmänbildande gymnasieutbildning ska omfatta minst 75 kurser, varvid en kurs i genomsnitt ska omfatta 38 timmar.

Allmänbildande gymnasieutbildning för den som inte är antagen som studerande direkt från grundskolan ska omfatta minst 44 kurser.

Minst 45 minuter per timme ska användas för undervisning. Den tid som används för undervisning indelas i ändamålsenliga undervisningsavsnitt.

4 §. Den grundläggande yrkesutbildningens innehåll

Den grundläggande yrkesutbildningen omfattar obligatoriska allmänna ämnen, yrkesämnen, lärande i arbete samt valbara ämnen på det sätt som närmare bestäms i läroplansgrunderna.

Gymnasiexamen med yrkesinriktning omfattar enligt vad läroplanen föreskriver yrkesämnesstudier och lärande i arbete som stöder yrkesämnesstudierna, samt i de obligatoriska allmänna ämnena svenska, engelska, matematik, fysik, kemi, samhällskunskap, idrott och hälsa samt informationsteknik. Skolan kan avvika från bestämmelserna i detta moment om landskapsregeringen beslutar om det i samband med en särskild utbildningsuppgift.

Inom den grundläggande yrkesutbildningen ordnas yrkesämnesstudier för gymnasieexamen med yrkesinriktning med de utbildningsprogram samt examensbenämningar som anges i *bilaga 1* till denna förordning.

I riket gällande bestämmelser om sjöfartsutbildningens samt socialvårds- och hälsoutbildningens innehåll är direkt tillämpliga i landskapet. (2016/24)

Utöver den läroplansenliga undervisningen till examen, ska skolan erbjuda de studerande studiehandledning.

Tidigare 4 mom. har blivit 5 mom. genom (2016/24)

5 §. (2016/24) Den grundläggande yrkesutbildningens omfattning

Grundläggande yrkesutbildning ska omfatta tillräcklig undervisningstid för att en studerande ska kunna uppnå målen för examensdelar och examen.

För unga studerande är närundervisningen central i inledningen av studierna, och ska efterhand ge mer utrymme för självständiga studier. Omfattningen i sådan närundervisning ska stöda de studerandes utveckling mot en självständig yrkesutövning.

Grundläggande yrkesutbildning ska omfatta tillräck-

O 4 LF (2011:75) om gymnasieutbildning

lig undervisningstid för att en studerande ska kunna uppnå målen för examensdelar och examen.

5a §. (2016/24) *Den grundläggande yrkesutbildningens innehåll för vuxenstuderande*

De som studerar men inte omfattas av den i 1 § 1 mom. angivna definitionen för studerande anses vara vuxenstuderande. Vuxenstuderande kan ges sådan grundläggande yrkesutbildning i form av fristående examina, vilken avses i rikets lag om yrkesinriktad vuxenutbildning (FFS 631/1998).

Landskapsregeringen beslutar om utbildningsprogram för den grundläggande yrkesutbildningen för vuxenstuderande.

6 §. *Yrkesinriktad kompletteringsutbildning och vidareutbildning*

Landskapsregeringen beslutar om utbildningsprogram för yrkesinriktad kompletteringsutbildning och vidareutbildning. En yrkesinriktad kompletteringsutbildning och en vidareutbildning omfattar vardera högst 80 studieveckor.

Inom yrkesinriktad kompletteringsutbildning och vidareutbildning ordnas yrkesämnesstudier för fristående examen. De enligt riksförordningen om den examenstruktur som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (FFS 631/1998) gällande bestämmelserna om examina vilka kan avläggas som fristående examina är tillämpliga i landskapet. Ändringar i rikets förordning ska tillämpas i landskapet från det att de träder i kraft i riket.

I landskapet kan dessutom avläggas examen inom turism, kosthållning och ekonomi, med examensbenämningen *sommelier*, *barmästare*, *restaurangkonditor* eller *bagare*.

6a §. (2014/40) *Validering och valideringstillfälle*

Grunder för validering är kompetenskartläggning och dokumentation som synliggör en persons kunnande.

Validering sker utgående från det kunnande som en person förvärvat genom formellt, icke-formellt eller informellt lärande. Vid validering bedöms en

1) studerandes kunnande i förhållande till läroplanens krav eller en

2) validands kunnande i förhållande till fastställda bedömningsgrunder som gäller för att utöva ett visst yrke. Det sker genom en

1) formell bedömning av en persons kunnande,

2) examinering vid ett valideringstillfälle, samt med en

3) certifiering där en persons kunnande bedöms helt eller till vissa delar överensstämmande med gällande läroplanskrav, eller med fastställda bedömningsgrunder som gäller för att utöva ett visst yrke.

6b §. (2014/40) *Studiehandledning och studievägledning för vuxenstuderande*

Utöver ämnesundervisning i de olika läroämnena och ämnesgrupperna ska skolan erbjuda studiehandledning och studievägledning för dem som är vuxenstuderande, deltar i yrkesinriktad kompletteringsutbildning eller i vidareutbildning samt för dem som är validander.

2 kap. Förvaltningschef och rektor

7 §. (2013/115) *Förvaltningschef*

Behörig som förvaltningschef vid Ålands gymnasium är den som vid universitet eller därmed jämförbar högskola har avlagt en examen på en utbildningsnivå som omfattar minst 240 akademiska poängs studier med lämplig inriktning samt har erfarenhet av ledarskap och förvaltningsuppgifter.

8 §. *Rektor*

Behörig som rektor vid Ålands gymnasium är den som har

1) avlagt en examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier vid universitet eller därmed jämförbar högskola,

2) behörighet som lärare inom berörd skolas utbildningsform,

3) slutfört studier i ledarskaps- och undervisningsförvaltning som ordnas vid ett universitet eller har på annat sätt inhämtad tillräcklig kännedom om förvaltning inom undervisningsväsendet, samt har

4) tillräcklig arbetserfarenhet av läraruppgifter och av ledarskap.

Rektor ska ha utmärkt förmåga att använda svenska språket i tal och skrift.

3 kap. Lärare och studiehandledare

Gemensamma bestämmelser om lärarbehörighet

9 §. *Lärares och studiehandledares språkkunskaper*

Lärare och studiehandledare ska i tal och skrift ha de kunskaper i svenska som behövs. Den anses ha de kunskaper i svenska som behövs som har

1) svenska som modersmål,

2) på svenska slutförd skolutbildning på gymnasienivå,

3) behörighetsbevis för lärare med utländsk utbildning och därvid har visat behövliga kunskaper i svenska, i enlighet med den svenska förordningen (SFS 1999:1421) om behörighetsbevis för lärare med utländsk utbildning eller har

4) visat minst goda kunskaper i svenska enligt bestämmelserna i förordningen om bedömning av kunskaper i finska och svenska inom statsförvaltningen (FFS 481/2003).

Lärare som ger ämnesundervisning i svenska, och inte har svenska som modersmål, ska ha utmärkt förmåga att använda svenska språket i tal och skrift.

10 §. *Lärare som ger ämnesundervisning*

Behörig att ge ämnesundervisning är den som vid universitet eller därmed jämförbar högskola har

1) avlagt en examen som omfattar minst 240 akademiska poängs studier,

2) i ett av de ämnen som undervisas har slutfört minst 120 akademiska poängs studier i undervisningsämnet,

3) i varje undervisningsämne har minst 60 akademiska poängs slutförda studier samt

4) har minst 60 akademiska poängs slutförda pedagogiska studier för lärare.

11 §. Lärare som ger specialundervisning

Behörig att ge specialundervisning är den som vid universitet eller därmed jämförbar högskola har

- 1) avlagt en examen för speciallärare som omfattar minst 240 akademiska poängs studier, eller som har
- 2) behörighet som lärare i läroämnena eller obligatoriska yrkesämnena och som har slutfört minst 60 akademiska poängs speciallärarstudier.

12 §. Behörighet att undervisa tillfälligt

Den som har tillräcklig utbildning och förmåga för uppgiften kan, utan hinder av vad som bestäms i denna förordning, förordnas att tillfälligt undervisa för högst ett år. Ett sådant förordnande kan dock meddelas för längre tid än sex månader endast om personer som uppfyller sådana behörighetsvillkor som en viss uppgift förutsätter inte finns tillgänglig när förordnandet ges.

Särskilt om lärare i yrkesinriktade studier

13 §. Lärare som ger yrkesämnesundervisning

Behörig att ge yrkesämnesundervisning är den som har

- 1) avlagt lämplig examen som omfattar minst 180 akademiska poängs studier vid universitet eller därmed jämförbar högskola eller, om lämplig examen inte finns, en examen efter minst tre års heltidsstudier inom en bransch som motsvarar den högsta utbildningsnivån inom utbildningsområdet,

2) slutfört minst 60 akademiska poängs pedagogiska studier för lärare vid universitet eller därmed jämförbar högskola,

- 3) minst tre års relevant och tillräcklig arbetserfarenhet inom en bransch som motsvarar uppgiften, samt har
- 4) behörighetsbrev eller certifikat eller rätt att utöva ett yrke om verksamhet i uppgifter inom branschen förutsätter behörighetsbrev, certifikat eller legitimation.

Med avvikelse från bestämmelserna i 1 mom. 2 punkt är även den behörig som lärare för yrkesinriktad undervisning som har anställts som lärare på villkor att pedagogiska studier för lärare slutförs inom tre år från det att anställningsförhållandet inleddes.

14 §. Lärare inom social- och hälsovård

Behörig att ge yrkesämnesundervisning inom social- och hälsovård är, med avvikelse från bestämmelserna i 13 § 1 mom. 1 punkt, den som vid universitet eller därmed jämförbar högskola har

- 1) avlagt en för yrkesämnesundervisning lämpad examen som omfattar minst 240 akademiska poängs studier och har minst tre års praktisk arbetserfarenhet i uppgifter som nära motsvarar innehållet i undervisningsuppgiften, eller har

2) avlagt en för yrkesliv lämpad examen som omfattar minst 180 akademiska poängs studier, har slutfört minst 60 akademiska poängs pedagogiska studier för lärare samt har minst fem års praktisk arbetserfarenhet i uppgifter inom social- och hälsovårdsbranschen som nära motsvarar innehållet i undervisningsuppgiften.

Studiehandledning

15 §. Studiehandledning

Behörig att ge studiehandledning är den som har avlagt en examen som omfattar minst 240 akademiska poängs studier vid universitet eller därmed jämförbar högskola, med minst 60 akademiska poängs studier som ger yrkesfärdigheter för uppgifter inom studiehandledning.

4 kap. Särskilda bestämmelser

16 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2011. Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

Genom ikraftträdandet av denna förordning upphävs landskapsförordningen (2011:15) om behörighet för förvaltningschef och för rektor vid Ålands gymnasium.

Den som när denna förordning träder i kraft innehar en tjänst inom gymnasieutbildningen är fortsatt behörig för sin innehavda tjänst efter att denna förordning trätt i kraft.

Ikraftträdandebestämmelse (2016/24):

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2016. En utbildning som har påbörjats före denna förordnings ikraftträdande ska slutföras i enlighet med bestämmelserna i denna förordning.

Bilaga 1 (2016/24)

Om yrkesämnesstudier för gymnasieexamen med yrkesinriktning inom kompetensområdet för grundläggande yrkesutbildning

OM I 4 § DENNA FÖRORDNING AVSEDDA YRKES-ÄMNESSTUDIER FÖR GYMNASIEEXAMEN MED YRKESINRIKTNING

Den grundläggande yrkesutbildningen är organiserad i utbildningsprogram som innehåller obligatoriska allmänna ämnen, yrkesämnena, lärande i arbete samt valbara ämnen. Landskapsregeringen fastställer utbildningsprogram i läroplansgrunder. Nu gällande läroplansgrunder för utbildningen på gymnasialstadiet fastställdes den 21 september 2015.

Vid ordnande av utbildning som leder till en examen med yrkesinriktning ska iaktas de krav på behörighet att vara verksam inom ett yrke vilka, i enlighet med 5 kap. självstyrelselagen, hör till rikets behörighet.

Vid ordnande av utbildning som leder till en examen med yrkesinriktning inom sjöfart ska särskilt iaktas Republikens presidents förordning (2005:61, FFS 802/2005) om utvärdering av sjöfartsutbildning i landskapet Åland, vilken beaktar 1978 års internationella konvention angående normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning. Dessutom ska beaktas EU-direktivet 94/58/EG om minimikrav på utbildning för sjöfolk.

Vid ordnande av utbildning som leder till en examen med yrkesinriktning inom social- och hälsovård ska särskilt iaktas Republikens presidents förordning (2005:37, FFS 549/2005) om yrkesutbildning inom social- och hälsovård i landskapet Åland.

O 5 LF (1997:60) om studiesociala förmåner för studerande på gymnasialstadienivå

Ändringar i ovan nämnda riksförfattningar ska beaktas från det att de har publicerats i Finlands författningssamling.

EXAMEN - utbildningsprogram	EXAMENS-BENÄMNING
HUMANISTISKT OCH PEDAGOGISKT OMRÅDE	
gymnasieexamen inom samhälleligt och socialt yrkesområde	sociokant
SAMHÄLLSVETENSKAPLIGT, FÖRETAGSEKONOMISKT OCH ADMINISTRATIVT OMRÅDE	
gymnasieexamen inom företags-ekonomi	merkonom
NATURVETENSKAPLIGT OMRÅDE	
gymnasieexamen inom informations- och kommunikationsteknik	datanom
TEKNIK OCH KOMMUNIKATION	
gymnasieexamen inom maskin- och metallbranschen	verkstadsmekaniker
gymnasieexamen inom bilbranschen	fordonsmekaniker
gymnasieexamen inom el- och automationsteknik	elmontör
gymnasieexamen inom byggbranschen	husbyggare
gymnasieexamen inom husteknik	rörmontör
grundexamen inom sjöfart	
– kompetensområde däck- och maskinreparationer	reparatör
– kompetensområde eldrift	fartygselektriker
– kompetensområde maskinbefäl	vaktavande maskinmästare
– kompetensområde däcksbefäl	vaktavande styrman
SOCIAL- OCH HÄLSOOMRÅDET	
grundexamen inom social- och hälsoområdet	
– kompetensområde akutvård	närvårdare
– kompetensområde rehabilitering	närvårdare
– kompetensområde vård och fostran av barn och unga	närvårdare
– kompetensområde mentalhälsoarbete och missbrukarvård	närvårdare
– kompetensområde sjukvård och omsorg	närvårdare
– kompetensområde munhälsövård	närvårdare
– kompetensområde handikappomsorg	närvårdare
– kompetensområde äldreomsorg	närvårdare
– kompetensområde kundbetjäning och informationshantering	närvårdare
– kompetensområde fotvård	närvårdare
gymnasieexamen inom frisör	frisör

TURISM-, KOSTHÅLLS- OCH EKONOMIBRANSCHEN

gymnasieexamen inom hotell-, restaurang- och cateringbranschen	
– kompetensområde kundservice	servitör
– kompetensområde matservice	kock

Bilaga 2

Upphävd (2016/24)

O 5 Landskapsförordning (1997:60) om studiesociala förmåner för studerande på gymnasialstadienivå i landskapet Åland**1 kap. Allmänna bestämmelser****1 §. Inledande bestämmelse**

I denna förordning finns närmare bestämmelser om skolskjuts, boende och andra studiesociala förmåner för studerande på gymnasialstadienivå.

2 kap. Skolskjuts**2 §. Skolskjuts mellan bostaden och skolan**

Studerande kan beviljas ersättning för skjuts mellan bostaden och skolan under skolans arbetsdagar om färdvägen i ena riktningen är längre än fem kilometer.

Ersättningen ges i första hand i form av ett personligt busskort och i andra hand i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik för den aktuella färdvägen.

Ersättning för skolskjuts mellan bostaden och skolan beviljas inte studerande som har rätt till bostadstillägg enligt landskapslagen (2006:71) om studiestöd. (2016/40)

3 §. Skolskjuts till närmaste hållplats

Studerande, som är berättigad till ersättning för skolskjuts enligt 2 §, kan även beviljas ersättning för resekostnaderna mellan bostaden och närmaste hållplats under skolans arbetsdagar om färdvägen däremellan i ena riktningen är längre än fem kilometer.

Ersättningen ges i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik.

4 §. Resa till praktikplats utanför skolan

Studerande kan beviljas ersättning för resekostnaderna till och från en praktikplats utanför skolan under förutsättning:

- 1) att praktiken hör till utbildningen,
- 2) att praktikplatsen är i landskapet,
- 3) att den studerande inte erhåller lön samt
- 4) att färdvägen i ena riktningen är längre än fem kilometer.

Under den tid på dygnet då någon personbefordran i linjetrafik inte finns tillgänglig ersätts resorna till och från praktikplatsen i form av kilometerersättning enligt landskapsregeringens fastställda trafiktaxa för personbefordran med buss i yrkesmässig trafik. Under annan

tid utgår ersättning i enlighet med vad som föreskrivs i 2 och 3 §§.

Ersättning kan med avvikelse från 1 mom. 2 punkten av särskilda skäl beviljas även för den studerandes resekostnader till och från en praktikplats utanför landskapet till skäligt belopp.

5 §. *Ansökan om ersättning*

Ansökan om i 2-4 §§ angiven förmån skall inlämnas till skolan senast vid den tidpunkt och på det sätt som skolan bestämmer.

3 kap. Upphävt (2016/40)

6-8 §§. Upphävda (2016/40)

4 kap. Övriga studiesociala förmåner

9 §. *Läroböcker och andra hjälpmedel*

Läroböcker, skrivmaterial och andra därmed jämförbara personliga hjälpmedel skall anskaffas av studerandena själva på egen bekostnad eller erbjudas mot avgifter som högst motsvarar skolans anskaffningskostnader.

Sådana hjälpmedel som kan återanvändas kan inköpas av skolan och ges åt studerande till låns.

10 §. *Skydds- och arbetskläder*

Skydds- och arbetskläder samt verktyg för den praktiska undervisningen skall kostnadsfritt ställas till den studerandes förfogande. Detsamma gäller arbetsmaterial som hör till undervisningen.

5 kap. Särskilda bestämmelser

11 §. *Ikraftträdande*

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 1997.

O 6 Republikens presidents förordning (2006:68) om studentexamen i landskapet Åland

(FFS 433/2006)

1 §. De förvaltningsuppgifter som består i att ordna studentexamen [som avses i 5 § i landskapslagen (1997:52) om utbildning på gymnasialstadienivå] skall i landskapet Åland skötas av den i 18 b § i gymnasielagen (629/1998) nämnda studentexamensnämnden.

Landskapslag (1997:52) om utbildning på gymnasialstadienivå har upphävts genom landskapslag (2011:13) om gymnasieutbildning.

2 §. I landskapet Åland avlagd studentexamen som har ordnats i enlighet med 1 § medför samma behörighet som motsvarande examen som har avlagts i riket.

3 §. Denna förordning träder i kraft den 12 juni 2006.

Genom denna förordning upphävs förordningen av den 23 december 1999 om studentexamen i landskapet Åland (1262/1999).

O 7 Republikens presidents förordning (2005:37) om yrkesutbildning inom social- och hälsovård i landskapet Åland

(FFS 549/2005)

1 §. *Tillämpningsområde*

I landskapet Åland ges yrkesutbildning inom social- och hälsovård i enlighet med denna förordning.

Med yrkesutbildning inom social- och hälsovård avses i denna förordning sådan yrkesutbildning i landskapet som enligt landskapslagstiftningen ges på [gymnasialstadienivå] och som siktar till en av undervisningsministeriet fastställd examen inom social- och hälsovård på andra stadiet.

Numera gymnasienivå.

2 §. *Beslut om utbildningen*

Beslut om att inleda och bedriva yrkesutbildning inom social- och hälsovård i landskapet Åland fattas av Ålands landskapsregering.

3 §. *Inträdeskrav, läroplansgrunder och studieprestationer*

På inträdeskrav och grunderna för läroplaner samt vid bedömningen av studieprestationer för yrkesutbildningen inom social- och hälsovård i landskapet tillämpas rikslagstiftningen.

4 §. *Utvärdering av utbildningen*

Landskapet Åland skall upprätthålla ett kvalitetsystem som möjliggör en kontinuerlig utvärdering av inlärningsresultaten inom den utbildning som omfattas av denna förordning för att säkerställa att de studerande får de kunskaper och färdigheter som förutsätts enligt de grunder för läroplanerna och för de fristående examina som gäller i riket.

Landskapet skall delta i de externa utvärderingar som genomförs nationellt för yrkesutbildningen inom social- och hälsovårdsbranschen i enlighet med statsrådets förordning om utvärdering av utbildning (150/2003).

I rådet för utbildningsutvärdering eller i en särskild sektion inom rådet skall det finnas personer som är förtrogna med utbildningen på Åland.

5 §. *Jämställande av utbildningen*

Yrkesutbildningen inom social- och hälsovård i landskapet Åland medför samma behörighet som motsvarande utbildning i riket.

6 §. *Uppgifter om examina som har avlagts*

Rättskyddscentralen för hälsovården skall utan dröjsmål underrättas om hälsovårdsexamina som har avlagts vid en läroinrättning i landskapet.

7 §. *Ikraftträdande*

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2005.

Genom denna förordning upphävs förordningen av den 22 december 1995 om social- och hälsovårdsutbildning i landskapet Åland (1622/1995).

0 8 RPF (2005:61) om utvärdering av sjöfartsutbildning

0 8 Republikens presidents förordning (2005:61) om utvärdering av sjöfartsutbildning i landskapet Åland

(FFS 802/2005)

1 §. Sjöfartsverket handhar utvärderingen av sjöfartsutbildningen i landskapet Åland till den del utbildningen med stöd av bestämmelserna i 1978 års internationella konvention angående normer för sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning (FördrS 22/1984) förutsätter detta.

2 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2006.

0 9 Förordning (1975:64) om ordnandet av undervisningen vid Ålands handelsläroverk

(FFS 1042/1975)

Förlängd genom ÅFS 1993:10 (FFS 1594/1992).

1 §. [Ålands handelsläroverk], som upprätthålles av landskapet Åland, omfattar ett handelsinstitut och en handelsskola.

Undervisningen utförs numera vid Ålands gymnasium, se landskapslag (2011:13) om gymnasieutbildning.

2 §. Undervisningen vid handelsläroverket skall vara ordnad huvudsakligen enligt samma grunder som vid motsvarande läroanstalter annorstädes i riket.

I avseende å inträdesfordringar och lärokurser för olika examina skall annorstädes i riket gällande bestämmelser i huvudsak lända till efterrättelse.

3 §. Yrkesutbildningsstyrelsen skall vaka över att vid handelsläroverket iakttages de annorstädes i riket tillämpade grunderna för undervisningen samt att eleverna bibringas det mått av kunskaper och färdigheter, som kräves av eleverna vid motsvarande läroanstalter annorstädes i riket ävensom att läroverket jämväl i övrigt motsvarar sitt ändamål.

4 §. Vid handelsläroverket avlagd examen medför samma kompetens som motsvarande examen vid handelsläroverk annorstädes i riket.

5 §. Vad i 5, 16, 17 och 18 §§ förordningen (1924:161) angående ordnandet av undervisningsväsendet i landskapet Åland är stadgat, äger motsvarande tillämpning med avseende å handelsläroverket. De uppgifter, som enligt de tre sistnämnda paragraferna anförtratts skolstyrelsen, ankommer likväl på yrkesutbildningsstyrelsen.

6 §. Närmare föreskrifter angående handelsläroverkets organisation och verksamhet utfärdas vid behov av landskapets myndigheter i den ordning som i självstyrelselagen för Åland är förutsatt.

0 10 Landskapslag (1998:59) om läroavtalsutbildning

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Lagens tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om läroavtalsutbildning, de villkor som gäller för läroavtal samt om de myndigheter som beslutar i de frågor som hör till lagens tillämpningsområde.

2 §. (2011/14) Definitioner

I denna lag förstås med

1) *läroavtal* ett med stöd av denna lag skriftligt ingånget arbetsavtal för viss tid mellan en lärling och en arbetsgivare genom vilket en lärling förbinder sig att personligen utföra arbete för en arbetsgivares räkning under dennes ledning, övervakning och handledning mot ersättning för att erhålla yrkeskunnighet i ett visst yrke eller inom ett delområde av ett yrke,

2) *företagarläroavtal* ett med stöd av denna lag skriftligt ingånget avtal för viss tid mellan skolan och en företagare att i sitt eget företag få en läroavtalsutbildning,

3) *tjänstemannaläroavtal* ett med stöd av denna lag skriftligt ingånget tidsbundet avtal mellan tjänsteman och arbetsgivare,

4) *läroavtalsutbildning* en läroavtalsbaserad yrkesundervisning i arbetslivet i samband med praktiska arbetsuppgifter kombinerad med teoretisk undervisning,

5) *utbildningsanordnare* den som i landskapslagen (2011:13) om gymnasieutbildning benämns huvudman och

6) *extern utbildare* en utbildningsarrangör som skolan köper utbildningstjänster av.

2 kap. Utbildningen

3 §. Allmänt

Läroavtalsutbildningen kan ordnas som grundläggande yrkesutbildning, kompletteringsutbildning, vidareutbildning eller fortbildning. Läroavtalsutbildningen är öppen för alla personer som har fyllt 15 år och som har genomgått grundskolan eller inhämtat motsvarande undervisning på annat sätt. (2009/16)

Landskapsregeringen kan av särskilda skäl bevilja person som har fyllt 15 år men som inte genomgått grundskola eller inhämtat motsvarande undervisning rätt att ingå läroavtal.

4 §. (2009/16) Målsättning

Målsättningen för läroavtalsutbildningen är att ge lärlingen eller företagaren sådana teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att kvalificera sig för uppgifter i arbetslivet och som motsvarar kravet på utbildad arbetskraft inom respektive yrkessektor samt att största delen av utbildningen kan erhållas på en arbetsplats eller i ett eget företag.

Läroavtalsutbildning som ordnas som grundläggande yrkesutbildning, kompletteringsutbildning eller vidareutbildning leder till examen på gymnasialstadienivå inom ett visst yrke eller inom ett delområde av ett yrke eller annan examen på gymnasialstadienivå med angiven yrkesinriktning. Om läroavtalsutbildningen ordnas som fortbildning ska den bedrivas på gymnasialstadienivå.

5 §. Undervisning

Den teoretiska undervisningen handhas av skolan eller av någon annan av skolan godkänd extern utbildare. (2011/14)

Den praktiska undervisningen handhas av den eller de arbetsgivare som genom läroavtalet godkänts att utbilda lärlingar. Om flera arbetsgivare tillsammans påtar sig ett utbildningsansvar skall detta framgå av läroavtalet. Av läroavtalet skall även framgå vem av arbetsgivarna som är huvudansvarig för undervisningen.

I en läroavtalsutbildning för företagare genomförs den praktiska undervisningen med avvikelse från 2 mom. som praktiskt arbete i det egna företaget under ledning av en ansvarig handledare från ett annat företag eller en företagsorganisation. Om särskilda skäl föreligger får någon för uppgiften lämplig företrädare för skolan utses till handledare. Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om handledning vid läroavtalsutbildning för företagare. (2011/14)

Landskapsregeringen fastställer, om inte annat särskilt bestäms, läroplansgrunder för den utbildning som leder till examen och som ordnas enligt denna lag. Utgående från läroplansgrunderna antar skolan läroplaner. (2011/14)

6 §. Undervisningsspråk

Undervisningsspråket är svenska.

Vid språkundervisning kan respektive språk användas som undervisningsspråk. Vid tillfällig undervisning kring visst tema kan undervisningsspråk som anknyter till temat användas.

I enlighet med landskapsregeringens tillstånd får även annat språk än svenska användas som undervisningsspråk.

3 kap. Förvaltning**7 §. (2011/14) Allmänt**

Den högsta ledningen av och tillsynen över läroavtalsutbildningen ankommer på landskapsregeringen. Skolan ansvarar för den löpande verksamheten och dess koordinering.

Närmare bestämmelser om förvaltningen av läroavtalsutbildningen kan vid behov intas i landskapsförordning.

8-10 §§. Upphävda (2011/14).**4 kap. Läroavtalet. Arbetsgivarens och lärlingens rättigheter och skyldigheter****11 §. Godkännande av läroavtal**

Läroavtalet ska godkännas av skolan för att träda i kraft. (2011/14)

Läroavtalsförhållandet ska följa en individuell studieplan som fastställs av skolan i samband med godkännandet av läroavtalet. Studieplanen ska bifogas läroavtalet. (2011/14)

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om avtalets innehåll, form och villkor för godkännande samt om studieplanen.

Det reglemente som antas med stöd av landskapslagen om gymnasieutbildning meddelas närmare bestämmels-

er om beslutsfattande gällande läroavtalsutbildningen. (2011/14)

Se LF (2011:76) om läroavtalsutbildning.

12 §. Lärlingen

Lärlingen har rätt till undervisning och handledning i en trygg undervisnings- och arbetsmiljö. Lärlingens sammanlagda arbets- och skoltid per dag skall inte överskrida den dagliga arbetstid som gäller för arbetstagare inom det yrkesområde där lärlingen fullgör sin utbildning.

Lärlingen skall utföra sina uppgifter omsorgsfullt, göra sig förtrogen med de krav som gäller för att kunna utföra kvalificerade uppgifter i arbetslivet med framgång samt aktivt delta i planerad undervisning.

Om läroavtalsförhållandet utvecklar sig på ett sådant sätt att det inte är möjligt att få en tillfredställande undervisning ska lärlingen underrätta skolan om detta. (2011/14)

13 §. Arbetsgivaren

Arbetsgivaren skall se till att lärlingen har möjlighet att utföra arbetsuppgifter under den handledning och övervakning som förutsätts för att hon eller han skall nå yrkesskicklighet samt att lärlingen bereds möjlighet att delta i den teoretiska undervisningen.

Arbetsgivaren skall delta vid utarbetandet av den individuella studieplan som bifogas läroavtalet.

För varje enskild lärling skall arbetsgivaren utse en ansvarig handledare. Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vilka krav som skall ställas på handledaren.

Om läroavtalsförhållandet utvecklar sig på ett sådant sätt att det inte är möjligt att ge lärlingen en tillfredställande undervisning ska arbetsgivaren underrätta skolan om detta. (2011/14)

14 §. Bedömning

Efter avslutad eller avbruten utbildning erhåller lärlingen ett betyg. Ett slutbetyg tilldelas lärling som har fullgjort läroavtalsutbildningen, medan ett skiljebetyg tilldelas lärling som har avbrutit utbildningen.

Bedömningen av den praktiska undervisningen slutförs av arbetsgivaren enligt de bedömningsgrunder landskapsregeringen fastställt. Vid skolans eller annan extern utbildares bedömning av den teoretiska undervisningen tillämpas de bedömningsgrunder som används inom motsvarande skolbunden undervisning. (2011/14)

Slutbetyg och skiljebetyg utfärdas av skolan. Närmare bestämmelser om betyg kan utfärdas i landskapsförordning. (2011/14)

15 §. Rättelse av bedömning

Lärlingen har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna tillämpats på henne eller honom.

En lärling som är missnöjd med bedömningen av sin studieprestation kan skriftligen eller muntligen begära rättelse av den som utfört bedömningen inom 14 dagar från det att lärlingen fått del av bedömningen. Är lärlingen missnöjd även med rättelsen skall ärendet hänskutas till landskapsregeringen som ålägga läraren eller arbetsgivaren att företa ny bedömning eller besluta vilket vitsord lärlingen skall erhålla.

O 10 LL (1998:59) om läroavtalsutbildning

16 §. Arbetstid, semester och arbetsskydd

På läroavtal tillämpas vad som i fråga om arbetstagare är föreskrivet om arbetstid, semester, arbetsskydd och annat skydd för arbetstagaren.

5 kap. Förändringar i läroavtalet**17 §. (2011/14) Byte av lärlingsplats**

Om arbetsgivaren upphör med sin rörelse, försätts i konkurs eller dör, inte längre uppfyller villkoren som utbildare eller skolan finner att undervisningen inte sköts på ett tillfredsställande sätt ska skolan medverka till att skaffa en ny lärlingsplats för resten av lärotiden. Den nya arbetsgivaren träder in i läroavtalet i den tidigare arbetsgivarens ställe. Lärotiden med den nya arbetsgivaren kan med skolans samtycke förlängas med upp till ett år om den undervisning lärlingen fått varit bristfällig.

18 §. Läroavtalets giltighetstid

Läroavtalet upphör att gälla vid avtalstidens utgång eller då avtalet har upphävts.

19 §. Hävning av läroavtal

Är avtalsparterna eniga kan läroavtalet hävas med omedelbar verkan efter att skolan har underrättats skriftligen av arbetsgivaren. (2011/14)

Skolan kan, efter att ha hört lärlingen och arbetsgivaren, häva läroavtalet om undervisningen inte sköts i enlighet med denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen eller läroavtalets bestämmelser. (2011/14)

Om lärlingen är minderårig har vårdnadshavaren rätt att häva läroavtalet om hävningen är nödvändig på grund av lärlingens uppföstran, utveckling eller hälsa.

Utöver vad som föreskrivs i 1 kap. 4 § och 8 kap. 1 och 3 §§ arbetsavtalslagen (FFS 55/2001) samt 3a §, 49 och 50 §§ sjömanslagen (FFS 423/1978) kan läroavtalet upphävas ensidigt om arbetsgivaren upphör med sin rörelse, försätts i konkurs eller dör. (2009/16)

5a kap. (2011/14) Tjänstemannaläroavtal**19aa §. (2011/14) Tjänstemannaläroavtal**

Läroavtalsutbildning kan grundas på ett skriftligt tidsbundet avtal mellan tjänsteman och arbetsgivare (tjänstemannaläroavtal), om arbetsgivaren och skolan har kommit överens om att ordna utbildning på det sätt som avses i 4 och 5 kap. Ett tjänstemannaläroavtal kan också ingås med en person som står i ett med tjänsteförhållande jämförligt offentligrättsligt anställningsförhållande till en arbetsgivare.

Arbetsgivare och tjänsteman kan överenskomma om och med omedelbar verkan häva ett tjänstemannaläroavtal. Skolan kan häva avtalet efter att ha hört tjänstemannen och arbetsgivaren, om utbildningen inte följer lag eller bestämmelser utfärdade med stöd av lag eller om bestämmelserna i avtalet mellan skolan och arbetsgivaren inte följs.

5b kap. (2009/16) Företagarläroavtal (2011/14)**19a §. (2009/16) Inledande bestämmelse**

I detta kapitel finns bestämmelser om den läroavtalsutbildning som baseras på ett företagarläroavtal och som ska iakttas på företagarläroavtalet istället för bestämmelserna om läroavtal i 4 och 5 kapitlet.

19b §. (2009/16) Avtalets giltighetstid och innehåll

Företagarläroavtalet träder ikraft vid den tidpunkt som anges i avtalet och upphör att gälla vid avtalstidens utgång eller då avtalet har upphävts. I avtalet ska den ansvariga handledaren för den praktiska undervisningen anges. Läroavtalsutbildningen för företagare baserar sig inte på ett arbetsavtal.

Läroavtalsförhållandet ska följa en individuell studieplan som avtalsparterna godkänner i samband med att läroavtalet ingås. Studieplanen ska bifogas avtalet.

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om avtalets innehåll och form samt om studieplanen.

19c §. (2009/16) Företagaren

Företagaren har rätt till undervisning och handledning i en trygg undervisnings- och arbetsmiljö och ska medverka till att en sådan miljö uppnås i framförallt den praktiska undervisning som ordnas i företagarens egna företag.

Företagaren ska delta vid utarbetandet av den individuella studieplan som bifogas läroavtalet.

Om läroavtalsförhållandet utvecklar sig på ett sådant sätt att det inte är möjligt att få en tillfredsställande undervisning ska företagaren underrätta skolan om detta. (2011/14)

19d §. (2009/16) Bedömning

Efter avslutad eller avbruten utbildning erhåller företagaren ett betyg. Ett slutbetyg tilldelas företagare som har fullgjort läroavtalsutbildningen, medan ett skiljebetyg tilldelas företagare som har avbrutit utbildningen.

Bedömningen av den praktiska undervisningen utförs av den ansvariga handledaren enligt de bedömningsgrunder landskapsregeringen fastställt. Vid skolans eller extern utbildares bedömning av den teoretiska undervisningen tillämpas de bedömningsgrunder som används inom motsvarande skolbunden undervisning. (2011/14)

Slutbetyg och skiljebetyg utfärdas av skolan. Närmare bestämmelser om betyg kan utfärdas i landskapsförordning. (2011/14)

19e §. (2009/16) Rättelse av bedömning

Företagaren har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna tillämpats på henne eller honom.

En företagare som är missnöjd med bedömningen av sin studieprestation kan skriftligen eller muntligen inom 14 dagar från det att företagaren fått del av bedömningen begära rättelse av den som utfört bedömningen. Är företagaren missnöjd även med rättelsen ska ärendet hänskjutas till landskapsregeringen som kan ålägga läraren eller den ansvariga handledaren att företa ny bedömning eller besluta vilket vitsord företagaren ska erhålla.

19f §. (2009/16) Hävning av företagarläroavtal

Är avtalsparterna eniga kan företagarläroavtalet hävas med omedelbar verkan.

Skolan kan, efter att ha hört företagaren och en extern utbildare, häva läroavtalet om undervisningen inte sköts i enlighet med denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av lagen eller läroavtalets bestämmelser. (2011/14)

6 kap. Kostnader

20 §. (2008/67) *Studiesociala förmåner*

Den teoretiska undervisningen är avgiftsfri för lärlingen.

Lärlingen har under den tid hon eller han deltar i den teoretiska undervisningen rätt till studiesociala förmåner enligt följande:

1) 23,91 euro i dagpenning per teoristudiedag som ersättning för inkomstbortfall,

2) till en lärling som försörjer barn under 18 år betalas barnförhöjning till dagpenningen, vilken är för ett barn 4,53 euro, för två barn sammanlagt 6,65 euro och för tre eller flera barn sammanlagt 8,58 euro,

3) reseersättning ges per teoristudiedag då färdvägen i en riktningen mellan hemorten eller lärlingsorten och den ort där undervisningen ordnas överstiger 10 km enligt billigaste färd sättet och om lärlingen är inom pendlingsregionen; utanför pendlingsregionen ges reseersättning när teoriperioden börjar och slutar enligt billigaste färd sätt,

4) maximalt 35 euro per teoristudiedag eller maximalt 300 euro per teoristudiemånad i inkvarteringsersättning mot kvitto, om undervisningen ordnas utanför pendlingsregionen samt

5) 6,50 euro i kostersättning per teoristudiedag under teoriperioden.

I denna lag avses med hemort lärlingens hemkommun och med lärlingsort den kommun där den av arbetsgivaren anvisade lärlingsplatsen finns. En lärling anses vara innanför pendlingsregionen om han eller hon inte har en restid som under normala förhållanden från hemorten eller lärlingsorten till den ort där undervisningen ordnas sammantaget tur och retur är längre än två timmar. Av särskilda skäl kan reseersättning som avses i 3 punkten betalas också under teoriperioden.

Om lärlingen lyfter lön för samma tid eller har rätt till andra lagstadgade förmåner än de som bestäms i denna lag, har han eller hon dock med avvikelse från det ovan nämnda endast rätt till ersättning för rese- och inkvarteringskostnader.

20a §. (2008/67) *Indexjustering av studiesociala förmåner*

Beloppen för de studiesociala förmånerna i 20 § 2 mom. 1 och 2 punkten fastställs årligen på basis av föregående års belopp. Till föregående års belopp läggs den ändring i det konsumentprisindex som fastställts av Ålands statistik- och utredningsbyrå och som ägde rum under det föregående kalenderåret, avrundat till närmaste euro. De indexjusterade beloppen tillämpas från och med augusti månad och fastställs av landskapsregeringen före utgången av april månad.

20b §. (2009/16) *Studiesociala förmåner för företagare*

Bestämmelserna om studiesociala förmåner för lärlingar i 20 och 20a §§ ska i tillämpliga delar iakttas på den teoretiska undervisning som en företagare i en läroavtalsutbildning deltar i.

21 §. *Utbildningsersättning*

Arbetsgivaren har rätt till utbildningsersättning. En överenskommelse om storleken på ersättningen ska träffas mellan arbetsgivaren och skolan innan ett läroavtal godkänns. (2011/14)

Utbildningsersättning kan betalas till ett annat företag, en organisation eller en extern utbildare för de kostnader som orsakas av handledning och rådgivning till den företagare som får läroavtalsutbildning. En överenskommelse om storleken på ersättningen ska träffas mellan företrädaren för den ansvariga handledaren för den praktiska utbildningen och skolan innan ett företagarläroavtal ingås. (2011/14)

Närmare bestämmelser om utbildningsersättning kan utfärdas i landskapsförordning.

Tidigare 2 mom. har blivit 3 mom. genom (2009/16).

Se LF (2011:76) om läroavtalsutbildning.

7 kap. Särskilda bestämmelser

22 §. (2009/16) *Tillämpning av arbetsavtalslagen och sjömanslagen*

Om inte annat är föreskrivet i denna lag eller i någon bestämmelse som utfärdats med stöd av den, ska på läroavtal tillämpas arbetsavtalslagen med undantag för dess 1 kap. 3 och 8 §§, 2 kap. 4 och 5 §§, 4 kap. 4 och 5 §§, 6 kap., 7 kap. 1-5 §§ och 7-12 §§, 9 och 10 kap., 13 kap. 3 och 4 §§ samt motsvarande bestämmelser i sjömanslagen.

Denna paragraf ska inte tillämpas på företagarläroavtal och tjänstemannaläroavtal. (2011/14)

22a §. (2008/67) *Rätt att få och lämna ut uppgifter*

På utlämnande och hemlighållande av uppgifter tillämpas landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet, om inte annat följer av denna lag.

Landskapsregeringen har utan hinder av bestämmelserna om hemlighållande av handlingar och utan ersättning rätt att av andra myndigheter få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa och utveckla läroavtalsutbildningsuppgifter.

22b §. (2009/16) *Rättelse*

Utöver vad som är föreskrivet i 15 och 19e §§ kan en part som är missnöjd med ett beslut som landskapsregeringen har fattat, skriftligen begära rättelse hos den beslutande myndigheten. Rättelse ska begäras inom 14 dagar räknat från den dag beslutet delgavs vederbörande. I rättelseyrkandet, som läggs till grund för myndighetens prövning, ska anges vilket beslut som önskas rättat och de omständigheter som rättelseyrkandet grundar sig på. Ett rättelseyrkande ska behandlas utan dröjsmål.

23 §. (2009/16) *Besvär*

Beslut som landskapsregeringen fattat med anledning av ett rättelseyrkande enligt denna lag kan överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen i enlighet med vad därom i rikslagstiftningen är föreskrivet.

24 §. *Landskapsförordning*

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (2011:76) om läroavtalsutbildning.

25 §. *Ikraftträdande*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1998.

Genom denna lag upphävs, såvitt gäller giltigheten i landskapet Åland, lagen om läroavtalsutbildning (FFS

O 11 LF (2011:76) om läroavtalsutbildning

1605/1992) jämte ändringar som tillkommit före den 1 januari 1997.

O 11 Landskapsförordning (2011:76) om läroavtalsutbildning

1 §. Allmänt

I denna förordning finns bestämmelser om läroavtalsutbildningen, utöver vad som föreskrivs i landskapslagen (1998:59) om läroavtalsutbildning.

2 §. Läroavtal

Ett läroavtal ska upprättas skriftligt mellan huvudansvarig arbetsgivare och lärling.

Av läroavtalet ska framgå

- 1) lärlingens namn och personbeteckning, eller om lärlingen inte har finsk personbeteckning hans eller hennes födelsetid,
- 2) ansvarig arbetsgivare samt dennes företags- och organisationsnummer,
- 3) utbildningens målsättning,
- 4) examen eller delexamen som utbildningen, fortbildning undantaget, leder till,
- 5) dagen då lärotiden börjar och slutar,
- 6) grunder för lärlingens avlöning, arbetstid, semester och arbetskydd,
- 7) längden på den provotid som avses i gällande arbetsavtalslagstiftning,
- 8) datum för skolans godkännande samt
- 9) en skyldighet för arbetsgivaren att underrätta skolan innan en väsentlig förändring görs i läroavtalet.

Av ett läroavtal som ingås som företagarläroavtal ska med avvikelse från 1 mom. 1 punkt framgå företagarens namn och personbeteckning. Dessutom ska framgå namnet på företagarens företag och dess företags- och organisationsnummer.

I läroavtalet kan intas andra bestämmelser, vilka inte strider mot lag eller god sed. Genom sådana bestämmelser kan inte arbetsgivarens eller lärlingens rättigheter och skyldigheter enligt lag eller förordning inskränkas.

3 §. Individuell studieplan

Till ett läroavtal ska fogas en individuell studieplan för lärlingen. Planen ska beakta lärlingens tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet. Av planen ska framgå

- 1) utbildningsprogram, om sådant följs, och läroplan som utgör grund för utbildningen,
- 2) utbildningens nivå, omfattning och innehåll,
- 3) ansvarig extern utbildare för den teoretiska undervisningen samt
- 4) ansvarig handledare för praktisk undervisning samt dennes kompetens.

Den individuella studieplanen för läroavtal ska utarbetas i samarbete mellan lärlingen, arbetsgivare, skolan samt förekommande extern utbildare.

Den individuella studieplanen för ett läroavtal som ingås som företagarläroavtal ska, med avvikelse från bestämmelserna i 2 mom., utarbetas i samarbete mellan företagaren, skolan och förekommande extern utbildare.

4 §. Lärlingsplatsen

Verksamheten på lärlingsplatsen ska avseende utbildningen vara av sådan kvalitet och omfattning att den

i studieplanen angivna praktiska undervisningen kan förverkligas.

5 §. Flera arbetsgivare

Om utbildningsansvaret delas mellan flera arbetsgivare ska ett samarbetsavtal ingås mellan dem. Av samarbetsavtalet ska framgå vem som är huvudansvarig arbetsgivare, hur den praktiska undervisningen fördelas och hur de med undervisningen i övrigt sammanhängande frågorna regleras. Samarbetsavtalet ska fogas till läroavtalet.

6 §. Ansvarig handledare

Den som utses till ansvarig handledare ska ha tillräcklig yrkeskunskap, utbildning och arbetslivserfarenhet samt för uppgiften lämplig pedagogisk färdighet.

7 §. Utbildningsersättning

Vid fastställande av utbildningsersättning ska utbildningsområde samt den studerandes tidigare erfarenhet och utbildningsnivå beaktas.

8 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2011.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (1998:61) om läroavtalsutbildning.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

Bilaga

Om utbetalning av utbildningsersättning

För att täcka kostnader för en lärling betalas utbildningsersättning till arbetsgivaren. Till en arbetsgivare med lärling som saknar grundutbildning och relevant arbetslivserfarenhet kan normalkostnaden branschvis beräknas enligt följande tabell:

grupp	bransch	belopp per månad	
		första året	följande år
I	beklädnadsbranschen	375 euro	190 euro
	bevakningsbranschen		
	dykbranschen		
	fiskeribranschen		
	glas-, porslins- och stenbranschen		
	gummi- och plastbranschen		
	handel- och administration		
	hantverk, konst och övrig kultur		
	hotell och restaurang		
	huslig ekonomi		
	hälsovård		
	lantbruk		
	lantmäteriteknik		
	livsmedelsindustri		
	mejerihushållning		
	process- och laboratorietechnik		
	skönhetsvård		
	sko- och läderarbeten		
	socialvård		
	sotaryrket		
trädgårdsskötsel			
träteknik			
ytbehandlingsteknik			
II	bil- och transportteknik	410 euro	225 euro
	byggnadsteknik		
	datateknik		
	elteknik		
	grafisk teknik		
	maskin- och metallteknik		
	sjöfart		
	VVS-teknik		

Beloppen i tabellen är riktgivande. En bedömning ska göras för varje läroavtal varvid beloppen kan just-

eras med beaktande av arbetsgivarens kostnader för en lärling. De kan sänkas om en lärling har stor relevant arbetslivserfarenhet samt, avseende det första årets ersättningsbelopp, om en lärlings läroavtalsförhållande grundas på kompletterings-, vidare- eller fortbildning.

O 12 Landskapslag (1993:75) om medborgarinstitut

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Med medborgarinstitut avses i denna lag institut, vars uppgift är att erbjuda vuxna medborgare möjligheter till allmänbildande utbildning och en meningsfull sysselsättning på fritiden i så nära anslutning till hemorten som möjligt. Ett medborgarinstitut kan också erbjuda annan utbildning, om så stadgas i förordning.

2 §. Med [landskapsstyrelsens] tillstånd kan en kommun eller ett kommunalförbund vara huvudman för ett medborgarinstitut. Ett villkor för tillstånd är att medborgarinstitutet fyller ett utbildningsbehov och att syftet med institutet är att det inte skall ge ekonomisk vinst.

Om ändringar i tillstånd att hålla medborgarinstitut beslutar [landskapsstyrelsen].

Inträffar varaktiga förändringar i utbildningsbehovet eller iakttar institutet inte de bestämmelser som gäller för institutet kan [landskapsstyrelsen] efter att ha hört huvudmannen återkalla tillståndet.

2 kap. Förvaltning

3 §. Om ett medborgarinstituts förvaltning gäller vad som stadgas [i kommunallagen (1980:5) för landskapet Åland] eller bestäms med stöd av den, om inte denna lag stadgar annorlunda.

Om en kommun är huvudman för ett medborgarinstitut kan även andra kommuner genom avtal ges inflytande i institutets verksamhet och förvaltning.

Kommunallag (1980:5) för landskapet Åland har ersatts av kommunallag (1997:73) för landskapet Åland.

4 §. För förvaltningen av ett medborgarinstitut kan huvudmannen tillsätta en direktion eller nämnd. Om direktionens och nämndens uppgifter och organisation stadgas vid behov genom förordning och bestäms i en instruktion.

3 kap. Personal och undervisning

5 §. Vid ett medborgarinstitut skall det finnas en rektor samt erforderligt antal lärare. Vid behov kan även annan personal anställas.

6 §. Kompetenskrav för tjänst vid ett medborgarinstitut stadgas genom förordning.

[Landskapsstyrelsen] kan av särskilda skäl bevilja undantag från stadgade kompetenskrav.

7 §. Medborgarinstitutets arbetsår börjar den 1 augusti och avslutas den 31 juli. Arbetsperiodens minimilängd per läsår skall vara 33 arbetsveckor.

4 kap. Finansiering

8 §. Huvudmannen för ett medborgarinstitut beviljas landskapsandel för institutets driftskostnader och anläggningsprojekt enligt landskapslagen (1993:72) om

O 13 LF (1994:82) om medborgarinstitut

planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten.

Om en kommun är huvudman för ett medborgarinstitut och även andra kommuner utnyttjar dess tjänster, är de övriga kommunerna skyldiga att betala den andel av medborgarinstitutets driftskostnader som hänför sig till kommunen på det sätt som stadgas i landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten, om inte kommunerna har avtalat om någon annan fördelningsgrund av kostnaderna.

9 §. [Landskapsstyrelsen] fastställer det antal undervisningstimmar som läggs till grund för beräkningen av ett medborgarinstituts landskapsandelar.

10 §. För försök som syftar till att utveckla verksamheten enligt denna lag kan inom ramen för i landskapsbudgeten upptagna anslag huvudmannen enligt [landskapsstyrelsens] prövning beviljas särskilt landskapsunderstöd.

5 kap. Särskilda bestämmelser

11 §. Ett medborgarinstitut kan med [landskapsstyrelsens] tillstånd i samband med försöksverksamhet avvika från denna lag och en med stöd av lagen given förordning på det sätt som stadgas genom förordning.

12 §. I beslut som med stöd av denna lag fattats av direktionen eller annat kommunalt förvaltningsorgan får besvär anföras i enlighet med vad därom i kommunallagen för landskapet Åland är stadgat.

I beslut som med stöd av denna lag fattats av [landskapsstyrelsen] och som inte gäller landskapsandel får besvär anföras i enlighet med vad som stadgas i 25 § självstyrelselagen samt [i lagen om ändringsökande i förvaltningsärenden (FFS 154/1950)].

L om ändringsökande i förvaltningsärenden (FFS 154/1950) har ersatts av förvaltningsprocesslag (FFS 586/1996).

13 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (1994:82) om medborgarinstitut.

6 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

14 §. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1963:33) den 4 juli 1963 om landskapsunderstöd till medborgar- och arbetarinstitut jämte ändringar.

När denna lag träder i kraft blir de medborgar- och arbetarinstitut som grundats före ikraftträdandet sådana medborgarinstitut som avses i denna lag.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

O 13 Landskapsförordning (1994:82) om medborgarinstitut

1 §. Grundläggande yrkesutbildning och yrkesinriktad fortbildning

Ett medborgarinstitut kan ordna grundläggande yrkesutbildning i huvudsak för vuxna samt yrkesinriktad fortbildning på det sätt som landskapsregeringen bestämmer.

2 §. Ansökan om huvudmannaskap

En ansökan om tillstånd att vara huvudman för ett medborgarinstitut skall innehålla uppgifter om institutets ägare, namn, verksamhetsområde, placeringsort, personal och lokaler. Till ansökan skall även fogas en utredning över det beräknade antalet studerande och antalet undervisningstimmar per år samt de beräknade årliga driftskostnaderna.

3 §. Kompetenskrav

Kompetenskrav för tjänsten som rektor eller biträdande rektor, om sådan utsetts, är högre högskoleexamen. Dessutom skall innehavaren av nämnda tjänster uppfylla kompetenskravet för lärare vid medborgarinstitutet samt inneha goda insikter i skolförvaltning.

Kompetenskrav för lärare är för tjänsten lämplig högskoleexamen eller examen på institutnivå. För tjänsten som lärare krävs även att innehavaren har slutfört sådana pedagogiska studier inom lärarutbildningen som omfattar minst 35 studieveckor eller motsvarande ECTS-poäng eller att innehavaren uppfyller de behörighetsvillkor som gäller för klasslärare i grundskolan. (2005/34)

Kompetenskrav som timlärare är sådan erfarenhet och skicklighet som uppgiften kräver.

4 §. Försöksprogram

Ett medborgarinstitut som har för avsikt att inleda en försöksverksamhet som avses i 11 § landskapslagen (1993:75) om medborgarinstitut skall uppgöra ett försöksprogram som skall fastställas av landskapsregeringen.

5 §. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder omedelbart i kraft.

Kompetent för tjänst eller befattning vid medborgarinstitut är fortfarande den som när denna förordning träder i kraft är kompetent för ifrågavarande tjänst eller befattning.

O 14 Landskapslag (1943:13) om läroanstalter för hemslöjd i landskapet Åland

1 kap. Ändamål och organisation

1 §. Med läroanstalter för hemslöjd avses i denna landskapslag fasta och ambulatoriska hemslöjdsskolor i landskapet Åland.

2 §. Läroanstalter för hemslöjd kunna ägas antingen av landskapet eller ock av enskilda eller sammanslutningar.

Privata läroanstalter för hemslöjd, för vilkas inrättande landskapsunderstöd beviljats eller vilka erhålla understöd ur landskapsmedel, stå under inseeende av [landskapsnämnden].

3 §. Landskapet kan inrätta läroanstalter för hemslöjd och vidtaga anstalter av privat natur. Åt enskilda och sammanslutningar kan beviljas landskapsunderstöd för inrättande av nya anstalter i den mån detta av behovet påkallas och medel härtill i landskapets utgiftsstat anvisats.

4 §. Fast hemslöjdsskola har till ändamål att utbilda arbetare på erforderliga arbetsområden inom hemslöjden,

så ock att befrämja skickligheten i manlig och kvinnlig slöjd i allmänhet samt uppliva hemslöjdsverksamheten och intresset för slöjd.

5 §. Vid fast hemslöjdsskola för manliga elever skall finnas en avdelning för trä- och en för metallarbeten eller endera av dem.

Vid fast hemslöjdsskola för kvinnliga elever skall finnas en vävnads- och en sömnadsavdelning eller endera av dem.

Efter behov må med [landskapsnämndens] begivande och inom gränserna för landskapets utgiftsstat vid fast hemslöjdsskola inrättas, förutom eller i stället för nämnda avdelningar, jämväl avdelningar, berörande andra särskilda områden av hemslöjd.

6 §. Fast hemslöjdsskola kan ägas av landskapet, kommun, hemslöjdsförening eller annan därmed jämförlig sammanslutning eller av enskild person.

[Landskapsnämnden] äger att, med beaktande av undervisningsbehovet, inom gränserna för utgiftsstaten besluta om inrättande av nya skolor.

7 §. Fast hemslöjdsskolas lärokurs kan vara ettårig eller tvåårig på vardera avdelningen; och varar läroåret å varje avdelning, efter därom av [landskapsnämnden] fattat särskilt beslut, nio eller sju månader. Å [landskapsnämnden] ankommer att på förslag av skolans direktion bestämma tiden för läroårets vid skolan vidtagande och avslutning samt i vissa fall medgiva avvikelse med avseende å läroårets längd.

I skolan samt jämväl utom densamma på den åländska landsbygden kunna dessutom i mån av behov och möjlighet anordnas kortvariga hemslöjdskurser och praktiskt arbete enligt program, som på skoldirektionens förslag fastställas av [landskapsnämnden].

8 §. Ambulatorisk hemslöjdsskola har till ändamål att befrämja slöjdskickligheten och hemslöjdsverksamheten i allmänhet samt att väcka intresse för slöjd.

De ambulatoriska hemslöjdsskolorna hava en eller två avdelningar, för manliga eller kvinnliga elever.

Å [landskapsnämnden] ankommer att i mån av behov närmare bestämma, i vilka slag av arbete och på vilka avdelningar undervisning i skolan skall meddelas.

9 §. Ambulatorisk hemslöjdsskola kan ägas av kommun, hemslöjdsförening eller annan därmed jämförlig sammanslutning.

10 §. Verksamhetsperioden vid ambulatorisk hemslöjdsskola varar sju månader om året på varje skolort. Beroende på de lokala förhållandena och med [landskapsnämndens] begivande må skolåret dock kunna uppdelas i verksamhetsperioder av olika längd, likväl sammanlagt minst sju månader. Å [landskapsnämnden] ankommer att på förslag av skolans direktion bestämma tiden för varje verksamhetsperiods vid skolan vidtagande och avslutning.

I skolan må därutöver i mån av behov och tillfälle hållas kortvariga kurser i hemslöjd samt anordnas praktiska arbeten enligt program, som fastställas av [landskapsnämnden] på förslag av skolans direktion.

2 kap. Understöd

11 §. (1993/91) De i landskapet verkande privata fasta och ambulatoriska hemslöjdsskolorna samt nyinrättade sådana tilldelas, försåvitt de uppfylla för dem fastställda villkor, årligt landskapsstöd enligt de grunder som [landskapsstyrelsen] fastställer.

12 §. Upphävd (1993/91).

13 §. Privat läroanstalt för hemslöjd erhåller landskapsunderstöd på följande villkor:

1) att läroanstalten befunnits vara av det allmänna behovet inom landskapet påkallad;

2) att läroanstalten har tillfredsställande lokaler ävensom nödig undervisnings- och arbetsmateriel;

3) att vid läroanstalten följes godkänd undervisnings- och arbetsplan och att densamma har av [landskapsnämnden] fastställd arbetstid samt minst så många elever, som i 44 och 45 §§ stadgas;

4) att läroanstaltens lärare äga sådan kompetens, som är föreskriven i kap. 4 av denna landskapslag;

5) att läroanstaltens ordinarie lärare äro skyldiga att tjänstgöra vid läroanstalten året om, med undantag av den för dem i de olika läroanstalterna stadgade semesterledigheten;

6) att läroanstaltens egendom förvaltas på ett sakligt och sorgfälligt sätt;

7) att över undervisningsmateriel, som med landskapsunderstöd anskaffats ävensom över annan lösegendom föres noggrann förteckning och att sagda egendom, då läroanstalten upphör, tillfaller landskapet; samt

8) att i understöd erhållna medel användas för de ändamål, till vilka de blivit beviljade, och att tilläventyrs odisponerade understödsbelopp återbäras till landskapet.

14 §. Elevunderstöd beviljas av [landskapsnämnden] ur det i landskapets inkomst- och utgiftsstat för ändamålet upptagna anslaget efter prövning.

3 kap. Undervisning

15 §. I fast hemslöjdsskola meddelas på varje avdelning skilt undervisning i fackarbeten, fackkunskaper och yrkesteckning samt gemensamt i yrkesräkning, bokföring och hemslöjdsaffärlära.

Detaljerat undervisningsprogram fastställs av [landskapsnämnden] på förslag av skolans direktion.

16 §. I ambulatorisk hemslöjdsskola meddelas undervisning i fackarbeten, fackkunskaper och yrkesteckning samt i mån av behov i aritmetik och skrivning.

Detaljerad undervisningsplan fastställs av [landskapsnämnden] på förslag av direktionen för den organisation, vilken skolan tillhör.

4 kap. Föreståndare och lärare

17 §. Vid fast hemslöjdsskola anställas på grund av antalet avdelningar vid skolan och inom utgiftsstatens gränser enligt [landskapsnämndens] prövning en eller flera ordinarie facklärare ävensom extra lärare med [landskapsnämndens] begivande i mån av behov.

[Landskapsnämnden] äger att efter direktionens hörande förordna någon bland de ordinarie lärarna till

O 14 LL (1943:13) om läroanstalter för hemslöjd

föreståndare. Finnes vid skolan endast en ordinarie lärare, skall han tillika vara skolans föreståndare.

18 §. Vid ambulatorisk hemslöjdsskola med en avdelning anställs en ordinarie facklärare, som tillika är föreståndare. Vid ambulatorisk hemslöjdsskola med två avdelningar anställas två ordinarie facklärare, av vilka den ene av [landskapsnämnden] förordnas till föreståndare.

19 §. Såsom kompetensvillkor för ordinarie facklärbefattning vid fast hemslöjdsskola fordras, att sökanden avslutat lärokurs vid hemslöjdsinstitut, eller äger motsvarande kompetens, samt därefter under minst ett läroår bestritt hemslöjdlärbefattning.

I avseende å kompetensvillkor för lärbefattning vid ambulatorisk hemslöjdsskola fordras, att sökanden avslutat lärokurs vid hemslöjdsinstitut, eller äger motsvarande kompetens.

20 §. Såsom kompetenta för sina befattningar och på grund därav berättigade att erhålla stadgad avlöning oavkortad skola anses de tidigare förordnade facklärare, vilka vid denna landskapslags ikraftträdande med framgång verkat på hemslöjdsundervisningens område under minst två år och för erhållande av sina befattningar genomgått fullständig lärokurs vid läroanstalt för slöjdlärare i hem- eller utlandet eller ock i praktiken ådagalagt, att de annorledes på grund av erfarenhet förvärvat stadgad kompetens. För lärare, som icke uppfylla dessa kompetensvillkor, minskas avlöningen med tio procent.

21 §. Ordinarie lärbefattning vid fast och ambulatorisk hemslöjdsskola anslås av skolans direktion ledig att ansökas inom trettio dagar, och böra ansökningshandlingarna jämte tjänsteförslaget av direktionen insändas till [landskapsnämnden], som till befattningen förordnar den lämpligaste bland de på förslag uppförda sökandena till en början på två provår, varefter denne, om han befines för befattningen lämplig, av [landskapsnämnden] förordnas till ordinarie innehavare av befattningen.

Har sökanden tidigare ordinariter bestritt motsvarande befattning kan han efter [landskapsnämndens] prövning utan provtjänstgöring till befattningen ordinariter förordnas.

Extra lärare vid fast hemslöjdsskola antages av [landskapsnämnden] på framställning av skolans direktion.

22 §. (1945/16) Ordinarie lärare vid landskapet tillhörig och privat fast samt ambulatorisk hemslöjdsskola ävensom extra lärare äga uppbära den avlöning, som är eller framdeles varder bestämd för motsvarande befattningshavare vid hemslöjdsskolor med lika långt undervisningsår i det övriga riket.

I övrigt gäller beträffande de rättigheter och skyldigheter, som tillkomma lärare vid landskapet tillhörig fast hemslöjdsskola, vad om landskapets tjänstemän och [befattningshavare] tillkommande rättigheter och skyldigheter är särskilt stadgat.

23 §. Ordinarie lärare vid privata läroanstalter för hemslöjd tillkommer ur de till landskapsunderstöd beviljade medlen ålders- och familjetillägg enligt samma grunder, som äro stadgade beträffande landskapets tjänster och befattningar.

24 §. Under tiden mellan fast hemslöjdsskolas läroår och ambulatorisk hemslöjdsskolas verksamhetsperioder äro lärarna skyldiga att enligt [landskapsnämndens] föreskrifter utöva instruktions- och kursverksamhet inom hemslöjdens område eller utföra andra uppdrag för hemslöjdens befrämjande.

25 §. Ordinarie lärare vid fast hemslöjdsskola åtnjuta semesterledighet under två månader om året, julferien däri inberäknad, samt vid ambulatorisk hemslöjdsskola under högst tre månader om året inberäknat julferien.

26 §. Indragas landskapsunderstöden för privat fast samt ambulatorisk hemslöjdsskola, anses lärarna hava avgått från sina befattningar.

27 §. (1997/7) Lärare som den 1 januari 1997 är eller har varit anställd vid en privat läroanstalt för hemslöjd har rätt till ålders- och invalidpension ur landskapets medel i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller person i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet.

Efter i 1 mom. avsedd lärare erlaggs familjepension av landskapets medel i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller personer i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet.

28 §. [Ordinarie lärare vid landskapet tillhörig fast hemslöjdsskola kan, på därom av landskapsnämnden hos statsrådet gjord framställning, bliva delaktig i civilstatens änke- och pupillkassa].

29 §. (1945/16) För av [landskapsnämnden] godkända resor i tjänsteärenden tillkommer medlem av direktion och lärare vid fast hemslöjdsskola ersättning enligt de grunder, som äro gällande för landskapets tjänstemän och befattningshavare. Dock skall för den tid kurs anordnas av skolan på annan ort än den, där skolan är belägen, lärare erhålla fullt dagtraktamente för högst fyra dagar men för tid därutöver blott en fjärdedels dagtraktamente. Skulle vid kursen fritt kosthåll anordnas för lärare, gäller blott bestämmelsen om fullt dagtraktamente under högst fyra dagar.

30 §. Lärare vid fast hemslöjdsskola äro underkastade [landskapsnämndens] disciplinära befogenhet.

5 kap. Elever

31 §. Elev intages till fast hemslöjdsskola av skolans direktion på förslag av föreståndaren.

32 §. För vinnande av inträde såsom elev i fast hemslöjdsskola fordras av sökande:

[att vara välfrejdad;]

att hava fyllt minst sexton år;

att vara frisk och ej lida av smittsam sjukdom;

att hava genomgått [högre folkskola]; samt

att hava erhållit förmyndares eller målsmans samtycke, om sökanden är omyndig.

Anmälan om inträde skall vara av sökanden egenhändigt skriven och ställas till skolans direktion samt åtföljas av prästbevis, läkarintyg över frihet från smittsam sjukdom samt betyg över genomgången [högre folkskola].

Med avseende å fordringarna för inträdessökande till kortvariga hemslöjdskurser gäller i tillämpliga delar vad ovan i 1 mom. är sagt.

33 §. För att vinna inträde såsom ordinarie elev vid ambulatorisk hemslöjdsskola bör sökanden hava fyllt sexton år samt förete intyg däröver, att han genomgått [högre folkskola] och äger förmyndarens samtycke, om han är omyndig.

I undantagsfall må i skola enligt direktionens prövning såsom elever intagas i förhållande till sin ålder utvecklade sökande, som fyllt fjorton år, så ock sökande, som ej genomgått [folkskola], därest de prövas kunna följa med undervisningen.

Förutom ordinarie elever må i ambulatorisk hemslöjdsskola, därest utrymmet sådant medgiver, såsom extra elever intagas under i föregående moment nämnda förutsättningar, jämväl personer, vilka önska erhålla undervisning i något särskilt slag av arbete.

34 §. Elev vid fast och ambulatorisk hemslöjdsskola bör vid inträde i skolan erlagga elevavgift, vars belopp fastställs av [landskapsnämnden] på framställning av skolornas direktioner.

Elev vid ovannämnda hemslöjdsskolor underlyder skolornas ordningsstadgar.

35 §. Elev, som genomgått fullständig lärokurs vid någon avdelning i fast hemslöjdsskola eller lärokurs vid ambulatorisk hemslöjdsskola, erhåller vid kursens avslutande avgångsbetyg enligt av [landskapsnämnden] fastställt formulär.

Extra elev och den, som deltagit i kortvariga hemslöjdskurser, erhåller betyg enligt av [landskapsnämnden] fastställt formulär.

6 kap. Direktion

36 §. (1945/16) Fast hemslöjdsskolas verksamhet övervakas närmast av en direktion, till vilken skolans ägare eller, om densamma äges av landskapet, [landskapsnämnden] utser för tre år i sänder två ordinarie medlemmar samt två ersättare och en i landskapet för kvinnlig eller manlig hemslöjd verkande organisation på anmodan av [landskapsnämnden] likaledes för tre år i sänder två ordinarie medlemmar och två ersättare. Såsom femte medlem i direktionen ingår skolans föreståndare.

37 §. Ambulatorisk hemslöjdsskolas verksamhet övervakas av direktionen för den organisation, vilken skolan tillhör. Det lokala övervakningsorganet utgöres av en styrelse, till vilken skolans ägare utser två ordinarie medlemmar och två ersättare för ett år i sänder. Såsom tredje medlem i styrelsen ingår skolans föreståndare.

7 kap. Särskilda bestämmelser

38 §. Direktionen för hemslöjdsläroanstalt bör till [landskapsnämnden] å tid, som denna äger bestämma, insända läroanstaltens förslag till inkomst- och utgiftsstat för följande år. Läroanstalt tillkommande landskapsunderstöd fastställs inom gränserna för landskapets inkomst- och utgiftsstat av [landskapsnämnden], vilken på rekvisition utanordnar detta till läroanstaltens direktion i sådana rater, som av läroanstaltens utgifter förutsätts.

39 §. För landskapet tillhörig fast hemslöjdsskola redovisas hos [landskapsnämnden].

För privat fast hemslöjdsskola beviljat landskapsunderstöd utanordnas till skolans direktion samt för ambulatorisk hemslöjdsskola till direktionen för den organisation, vilken skolan tillhör; och äro nämnda direktioner ansvariga för, att landskapsunderstöden användas till för skolorna bestämda ändamål. Över understödets användning böra direktionerna avgiva redovisning till [landskapsnämnden].

Utvisar avgiven redovisning över landskapsunderstödens användning behållning, böra understödets inbesparade belopp inlevereras till [landskapsnämnden].

40 §. Hemslöjdsläroanstalt skall i enlighet med av [landskapsnämnden] meddelade anvisningar föra bok över användningen av landskapsunderstödet och över läroanstaltens övriga inkomster och utgifter samt årligen före utgången av februari månad till [landskapsnämnden] insända utdrag ur bokslutet, utvisande jämväl landskapsunderstödet användning för de särskilda ändamålen, så ock förteckning över den undervisningsmateriel och de övriga inventarier, som under redovisningsåret med landskapsunderstöd anskaffats.

41 §. Elevavgifterna och övriga inkomster vid privat fast samt ambulatorisk hemslöjdsskola användas till sådana utgifter, för vilkas bestridande landskapsunderstöd icke beviljats eller landskapsunderstödet icke förslår.

42 §. Över undervisningsmateriel, arbetsredskap och -maskiner ävensom den övriga egendom, som till privat fast hemslöjdsskola och ambulatorisk hemslöjdsskola med landskapsmedel anskaffats, skall föras noggrann förteckning. Sålunda anskaffad egendom tillfaller vid nämnda skolors indragning landskapet utan vederlag.

43 §. Befinnes landskapsunderstöd åtnjutande privat läroanstalt för hemslöjd i anseende till dess ringa elevantal eller av annan orsak icke uppfylla sitt ändamål, äger [landskapsnämnden] besluta om landskapsunderstödet indragning och i vilken ordning indragningen bör ske.

Om indragning av landskapet tillhörig läroanstalt för hemslöjd fattas beslut jämväl av [landskapsnämnden].

44 §. [Elevantalet vid fast hemslöjdsskola för män skall utgöra minst tio och för kvinnor minst tolv.]

Har antalet elever vid nämnd läroanstalt tre år å rad å avdelning och årsklass i medeltal understigit: vid träarbetskola sju, vid metallarbetskola fem och vid vävnads- eller sömnadsskola åtta, eller uppfyller icke skolan eljest sitt ändamål, avgöre [landskapsnämnden], huruvida skolan eller, om den är av privat natur, densamma tilldelat landskapsunderstöd skall indragas.

Beträffande skillnaden mellan elevantalet för män och elevantalet för kvinnor bör det noteras att enligt 6 § 2 mom. Finlands grundlag (FFS 731/1999) får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön.

45 §. Antalet elever vid ambulatorisk hemslöjdsskola skall utgöra minst åtta.

Har elevantalet i ambulatorisk hemslöjdsskola tre år å rad å avdelning och årskurs i medeltal understigit: i träarbetskola sju, i metallarbetskola fem och i vävnads- eller sömnadsskola sju, eller uppfyller icke skolan eljest sitt ändamål, avgöre [landskapsnämnden]

O 15 LL (1999:53) om Ålands folkhögskola

huruvida skolan beviljat landskapsunderstöd skall in- dragas.

46 §. Ambulatorisk hemslojdsskola kan av kommun, lantmannasällskap och andra för hemslojd intresserade sammanslutningar hos direktionen för den organisation, vilken skolan tillhör, rekvideras minst tre månader före den tid de önska få skolan till sin ort; och är rekvi- rent skyldig att draga försorg därom, att skolan erhåller er- forderliga arbetsrum samt skolans lärare jämte deras familjer bostäder.

47 §. För såväl fast som ambulatorisk hemslojdsskola skall av vederbörande direktion uppgöras förslag till reglemente, som skall insändas till [landskapsnämndens] fastställelse. Dyligt reglemente skall innehålla när- mare bestämmelser om läroanstaltens undervisnings- program samt om direktionens, styrelsens och lärarnas åligganden.

O 15 Landskapslag (1999:53) om Ålands folkhögskola

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Allmänt

Ålands folkhögskola är en internatskola som i över- ensstämmelse med sin folkbildningstradition skall ge allmänbildande undervisning enligt principen om livslångt lärande. Vid folkhögskolan kan ordnas kurs- verksamhet samt annan verksamhet inom ramen för den målsättning som anges i 2 §.

2 §. Målsättning

Verksamheten vid folkhögskolan bör särskilt syfta till att göra det möjligt för de studerande att påverka sin egen livssituation och skapa ett engagemang för att delta i samhällsutvecklingen. Den bör utformas så att de studerandes samarbetsvilja stärks, deras förmåga till självständigt tänkande och kritiskt omdöme utvecklas samt deras mognad och studieintresse främjas. Verksamheten bör även främja kulturupplevelser och eget skapande samt öka delaktigheten i kulturlivet.

Undervisningen bör ge de studerande insikter i och förståelse för den åländska självstyrelsen, demili- tariseringen, historien och kulturen. Verksamheten skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar, främja principen om alla människors lika värde samt främja internationell förståelse och freds vilja samt jämställdhet mellan könen. Verksamheten skall bygga på ekologiska grund- principer och präglas av respekt för och hänsyn till mil- jön.

3 §. Ställning inom förvaltningen

Ålands folkhögskola är landskapets läroinrättning och är underställd landskapsregeringen.

2 kap. Förvaltning

4 §. Direktion

För förvaltningen av Ålands folkhögskola tillsätter landskapsregeringen en direktion för den tid under vilken landskapsregeringens mandatperiod varar. (2008/91)

Direktionen består av sex medlemmar. Bland di- rektionens medlemmar utser landskapsregeringen ordföranden och vice ordföranden. För varje medlem utses även en ersättare, för vilken i tillämpliga delar bestämmelserna om medlemmarna gäller. Två repre- sentanter för de studerande, en för lärarna och en för den övriga personalen har rätt att delta i direktionens sammanträden. Representanterna har yttranderätt men inte rösträtt vid sammanträdena.

Skolans rektor eller vid förfall för denne prorektor är föredragande och sekreterare i direktionen. Direktionen kan dock utse annan föredragande när ärendet rör rektorn eller prorektorn eller om andra skäl därtill föreligger.

Landskapsregeringen får entlediga en medlem eller ersättare från uppdraget innan mandattiden har gått ut. Om en medlem eller ersättare entledigas eller avlider skall en ny medlem respektive ersättare utses för den återstående tiden.

Landskapsregeringen beslutar om arvoden och andra ersättningar till medlemmarna i direktionen.

5 §. Direktionsmöte

Direktionen sammankallas av ordföranden eller vid förfall för ordföranden av vice ordföranden. Direk- tionen skall sammankallas för behandling av visst ären- de då rektor eller minst tre av direktionens medlemmar det kräver.

Direktionen är beslutför då ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga medlem- marna är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst, utom vid personal då lotten avgör. Faller rösterna lika vid be- handling av disciplinärt ärende avgör den åsikt som företräder den lindrigaste påföljden. Vid direktionens möten förs protokoll som undertecknas av ordföranden och sekreteraren samt justeras på det sätt som direk- tionen bestämmer.

6 §. Direktionens uppgifter

Vid förvaltningen av skolan skall direktionen

- 1) årligen tillställa landskapsregeringen skolans bud- getförslag och verksamhetsplan,
- 2) årligen uppgöra en verksamhetsberättelse över det gångna läsåret,
- 3) anta ett reglemente för skolan samt
- 4) besluta i övriga angelägenheter av principiell be- tydelse för skolan.

7 §. Rektor och prorektor

Rektor skall som pedagogisk ledare för folkhögsko- lan och som chef för lärarna och övrig personal leda utvecklingen av undervisningen och den övriga verk- samheten vid skolan samt fullgöra övriga uppgifter som hänför sig till ledningen av skolan.

Finns vid skolan en tjänst som biträdande rektor fungerar biträdande rektorn som prorektor. I annat fall utser landskapsregeringen efter att ha hört skolans direktion en av skolans lärare till prorektor för en tid som sammanfaller med direktionens mandatperiod. Direktionen skall dessförinnan ha inhämtat lärarkolle- giets utlåtande. En sammanställning av lärarkollegiets utlåtande skall tillställas landskapsregeringen innan prorektorn utses. Prorektor är ställföreträdare för rektor.

8 §. Lärarkollegium

Till lärarkollegiet hör rektor, biträdande rektor, prorektor och de lärare som har minst åtta årsvekotimmars undervisning vid skolan. Övriga lärare har rätt att närvara och yttra sig vid kollegiets sammanträden. Lärarkollegiet sammankallas av rektor som är kollegiets ordförande, eller då minst en tredjedel av dess medlemmar det kräver.

Kollegiet är beslutfört då rektor, biträdande rektor eller prorektor samt minst hälften av övriga medlemmar är närvarande. Vid omröstning skall bestämmelserna i 5 § 2 mom. iakttas.

Lärarkollegiet skall planera, främja och utveckla undervisningen och den övriga verksamheten vid skolan samt behandla övriga ärenden som ankommer på lärarkollegiet.

9 §. Upphävd (2008/21).**10 §. Reglemente**

Direktionen skall anta ett reglemente för skolan som tillställs landskapsregeringen för kännedom. Reglementet skall åtminstone innehålla bestämmelser om

- 1) arbetsårets omfattning,
- 2) rektorns, lärarnas och den övriga personalens arbetsuppgifter,
- 3) behörighetskrav för lärare och övrig personal,
- 4) inträdesfordringar,
- 5) bedömning av de studerande samt utfärdande av särskilda intyg,
- 6) ordningsregler för skolan och skolans utrymmen för boende samt
- 7) övriga angelägenheter vilka med stöd av denna lag eller särskilda föreskrifter skall ingå i reglementet.

3 kap. Undervisning**11 §. Läsår**

Folkhögskolans läsår börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli och är uppdelat i terminer på det sätt som föreskrivs i reglementet.

12 §. Undervisningsspråk

Undervisningsspråket vid folkhögskolan är svenska. Vid språkundervisningen kan respektive språk användas som undervisningsspråk. Vid tillfällig undervisning kring visst tema kan undervisningsspråk som anknyter till temat användas.

Utöver vad som föreskrivs i 2 mom. får i enlighet med landskapsregeringens tillstånd även annat språk än svenska användas som undervisningsspråk, om detta är förenligt med målen för utbildningen.

13 §. Läroplaner

Inför varje läsår skall läroplaner för de i verksamhetsplanen angivna studielinjerna göras upp.

Läroplanerna skall godkännas av direktionen och tillställas landskapsregeringen för kännedom. Om läroplanerna ändras skall samma förfarande iakttas.

14 §. Kursverksamhet

Direktionen kan inom ramen för skolans budget besluta om ordnandet av kursverksamhet omfattande högst sexton veckor. För kursverksamheten fastställer direktionen kursplaner vilka tillställs landskapsregering-

en för kännedom. Om kursplanerna ändras skall samma förfarande iakttas.

15 §. Övrig undervisning

Vid skolan skall ges studiehandledning och stöd- undervisning. Dessutom kan specialundervisning ordnas vid skolan.

Direktionen fastställer läroplaner för specialundervisningen.

4 kap. Studiesociala förmåner**16 §. Avgifter**

Undervisningen vid studielinjerna skall vara avgiftsfri. För studieperioder utanför skolan och studieresor kan avgifter upptas.

Direktionen beslutar utöver vad som föreskrivs i 1 mom. och 17 § om vilka prestationer, studiematerial och annat som är avgiftsbelagt och storleken på avgifterna med beaktande av landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet.

17 §. Skolmältid

Varje arbetsdag skall en skolmältid ordnas avgiftsfritt för de studerande som följer den linjebundna undervisningen, om inte direktionen av särskilda skäl beslutar annat.

18 §. Boende

Direktionen beslutar om de avgifter som uppbärs för boende vid skolan.

19 §. Skolskjuts

Direktionen fastställer i reglemente grunderna för ersättningar för skolskjuts.

5 kap. Studerande**20 §. Antagning av studerande**

Direktionen antar studerande till folkhögskolan.

En sökande som är missnöjd med antagningen av studerande till skolan kan skriftligen begära rättelse av direktionen inom 14 dagar från det att resultatet av antagningen har offentliggjorts.

Resultatet av antagningen får på grund av en begäran om rättelse inte ändras till nackdel för den som blivit antagen som studerande.

21 §. (2005/72) Opartiskt bemötande

De studerande skall bemötas opartiskt så att ingen diskrimineras på grund av kön, sexuell läggning, funktionshinder, ålder, etnisk tillhörighet, social, religiös eller kulturell bakgrund eller annan jämförbar omständighet.

22 §. Rättelse av bedömning av studieprestation

Den studerande har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna tillämpats på henne eller honom.

En studerande som är missnöjd med bedömningen av sin studieprestation kan skriftligen eller muntligen begära rättelse av den lärare som utfört bedömningen inom 14 dagar från det att den studerande fått del av bedömningen. Är den studerande missnöjd med lärarens beslut skall ärendet hänskjutas till rektorn för avgörande. Är den studerande missnöjd även med rektorns beslut skall ärendet hänskjutas till direktionen som kan ålägga läraren att företa en ny bedömning eller besluta vilket vitsord den studerande skall erhålla.

O 15 LL (1999:53) om Ålands folkhögskola

23 §. Studerandes skyldigheter

De studerande skall utföra sina uppgifter samvetsgrant, följa normal studietakt, uppträda hänsynsfullt, följa skolans ordningsregler, rektors och lärares anvisningar samt hantera skolans egendom ansvarsfullt.

Studerande som bryter mot bestämmelserna i 1 mom. och som inte rättar sig trots varning kan av rektor efter överläggning med lärarkåren avstängas för viss tid. Beslut om avstängning för längre tid än en månad skall underställas direktionen för fastställelse. Direktionen kan besluta att avstängningen skall verkställas omedelbart.

Innan beslut om avstängning för längre tid än en månad fattas skall den studerande och, i förekommande fall, den studerandes vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig i ärendet.

24 §. Befrielse från undervisning

På ansökan av den studerande eller den studerandes vårdnadshavare kan rektor av särskilda skäl befria den studerande från skyldigheten att delta i undervisning.

25 §. Ledighet

Rektor kan av särskild orsak bevilja en studerande ledighet från skolan.

26 §. Studerandekår

De studerande vid skolan utgör en studerandekår. Studerandekåren utser ett studeranderåd som kan framställa förslag och avge utlåtanden i frågor som rör skolan.

6 kap. Personal**27 §. Anställningsförhållanden**

Vid skolan kan finnas personal i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte annat bestäms i denna lag handhar direktionen de uppgifter som rör skolans personal och som enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland ankommer på landskapsregeringen.

Landskapsregeringen beslutar om permittering av skolans personal och om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning. En förflyttning eller omplacering av en tjänsteman till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning kräver samtycke av direktionen. Beslut om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman inom skolan fattas av direktionen. (2006/56)

28 §. Tjänster

Vid skolan skall finnas en tjänst som rektor samt i den mån skolans studerandeantal och timantal det förutsätter ett antal tjänster som lärare. Vid skolan kan dessutom finnas en tjänst som biträdande rektor samt behövligt antal övriga tjänster.

Rektorstjänster och biträdande rektorstjänster inrättas, tillsätts och indras av landskapsregeringen.

Övriga tjänster inrättas, tillsätts och indras av direktionen efter att landskapsregeringens utlåtande inhämtats. För de tjänster som direktionen har för avsikt att inrätta eller indra ska behovsutredningar som sammanställts enligt tjänstemannalagen överlämnas till landskapsregeringen i samband med skolans budget-

förslag. Landskapsregeringen ska avge utlåtande efter att förslaget till budget överlämnats till lagtinget och senast en månad efter att lagtinget fastställt budgeten. Om direktionen har för avsikt att fatta beslut om inrättande eller indragning inom gällande budget kan behovsutredningen överlämnas vid en annan tidpunkt och landskapsregeringen ska avge utlåtande inom tre månader. (2013/52)

Folkhögskolan kan ha gemensamma tjänster med en eller flera av landskapets skolor. Lärare kan på det sätt som direktionen närmare beslutar fullgöra viss del av sin undervisningsskyldighet såsom lärare vid någon annan av landskapets skolor.

29 §. Timlärare

Timlärare kan anställas av direktionen för de timmar det inte är ändamålsenligt att inrätta lärartjänster. Timlärare är tillfälliga tjänstemän.

30 §. Privaträttsligt anställningsförhållande

Direktionen anställer och avskedar personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

Beslut om omplacering av en arbetstagare till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning fattas av landskapsregeringen, medan beslut om omplacering av en arbetstagare inom skolan fattas av direktionen. En omplacering av en arbetstagare till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning kräver samtycke av direktionen. (2006/56)

31 §. Tillfällig personal

Tillfälliga föreläsare och annan tillfällig personal kan med undantag av timlärare anställas av skolans rektor.

Närmare bestämmelser om rektors befogenheter enligt 1 mom. kan intas i skolans reglemente.

32 §. Behörighetskrav

Landskapsregeringen fastställer behörighetskraven för rektorstjänsten och biträdande rektorstjänsten.

Behörighetskrav för lärare och övrig personal vid skolan bestäms i reglementet.

Landskapsregeringen och direktionen kan av särskilda skäl i ett enskilt fall medge undantag från fastställda behörighetskrav.

7 kap. Särskilda bestämmelser**33 §. Tystnadsplikt**

Den som är anställd vid skolan får inte informera en utomstående om vad som vid skötseln av uppgifter som rör skolväsendet framkommit i fråga om personliga eller ekonomiska omständigheter som rör en studerande eller medlemmar av den studerandes familj utan samtycke av den berörda personen eller, om denna inte själv kan bedöma innebörden av samtycket, av personens vårdnadshavare.

Tjänstemän vid skolan får utan hinder av 1 mom. och vad som i övrigt bestäms om tystnadsplikt lämna uppgifter till varandra samt till andra organ inom landskapets förvaltning, om uppgifterna är nödvändiga för att en studerandes skolgång skall kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt. Vad som är stadgat i 1 mom. hindrar inte heller att uppgifter lämnas till den som på tjänstens vägnar har rätt att få kännedom om saken.

34 §. Besvär

Beslut som med stöd av denna lag fattats av direktionen eller tjänsteman enligt delegerad beslutanderätt kan överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

Besvär över lagligheten av beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen. I landskapsregeringens beslut i utnämningssärenden får ändring inte sökas genom besvär.

35 §. Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

36 §. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 september 1999.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1971:18) den 20 april 1971 om Ålands folkhögskola.

Den direktion som har tillsatts för Ålands folkhögskola med stöd av den upphävda lagen fortsätter sin verksamhet enligt denna lag för den återstående mandattiden, om inte [landskapsstyrelsen] med stöd av 4 § beslutar annat.

De tjänster som vid denna lags ikraftträdande finns vid Ålands folkhögskola enligt den upphävda lagen överförs vid ikraftträdandet till Ålands folkhögskola enligt denna lag.

O 16 Landskapslag (1995:80) om Ålands musikinstitut**1 kap. Allmänna bestämmelser****1 §. Målsättning**

Vid Ålands musikinstitut ges grundläggande undervisning i musik. Institutet har även till uppgift att ge förberedande undervisning för blivande yrkesmusiker. Dessutom kan vid institutet ordnas vuxenutbildning och kursverksamhet i musik samt dansundervisning.

Vid institutet kan även förekomma annan verksamhet i syfte att utveckla musikkulturen och intresset för musik.

2 §. Huvudmannaskap

Ålands musikinstitut upprätthålls av landskapet och står under landskapsregeringens överinseende.

2 kap. Förvaltning**3 §. Direktion**

För förvaltningen av Ålands musikinstitut tillsätter landskapsregeringen en direktion för den tid under vilken landskapsregeringens mandatperiod varar. (2008/92)

Direktionen består av högst sex medlemmar. En representant för eleverna och en för lärarna har rätt att delta i direktionens sammanträden. Representanterna har yttranderätt men inte rösträtt vid sammanträdena. Bland direktionens medlemmar utser landskapsregeringen ordföranden och vice ordföranden. För varje medlem utses även en ersättare, för vilken i tillämpliga delar bestämmelserna om medlemmarna gäller. (1997/53)

Institutets rektor är föredragande och sekreterare i direktionen. Direktionen kan dock utse annan föredragande när ärendet rör rektorn.

Landskapsregeringen får entlediga en medlem eller ersättare från uppdraget innan mandattiden har gått ut. Om en medlem eller ersättare entledigas eller avlider skall en ny medlem respektive ersättare utses för den återstående tiden. (1997/53)

Landskapsregeringen beslutar om arvoden och andra ersättningar till medlemmarna i direktionen. (1997/53)

4 §. Direktionsmöte

Direktionen sammankallas av ordföranden eller vid förfall för ordföranden av vice ordföranden. Direktionen skall sammankallas för behandling av visst ärende då rektor eller minst tre av direktionens medlemmar det kräver.

Direktionen är beslutförför då ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst, utom vid personval då lotten avgör. Faller rösterna lika vid behandling av disciplinärt ärende avgör den åsikt som företräder den lindrigaste påföljden. Vid direktionens möten förs protokoll som undertecknas av ordföranden och sekreteraren samt justeras på det sätt som direktionen bestämmer. (1997/53)

5 §. (1997/53) Direktionens uppgifter

Direktionen handhar förvaltningen av verksamheten vid institutet samt övriga ärenden som ankommer på direktionen. Direktionen skall följa institutets undervisning och övriga verksamhet samt verka för dess utveckling. Vidare skall direktionen utgående från läroplansgrunderna göra upp kurs- och läroplaner samt behandla övriga ärenden som enligt reglementet ankommer på direktionen.

Direktionen skall årligen tillställa landskapsregeringen budgetförslag för det följande kalenderåret samt verksamhetsberättelse och utvärderingsrapport över det gångna läsåret.

6 §. Rektor och prorektor (1997/53)

Rektor skall leda, övervaka och utveckla undervisningen och den övriga verksamheten vid institutet samt fullgöra övriga uppgifter som hänförför sig till ledningen och övervakningen av institutet. På rektor ankommer även att bereda och föredra de ärenden som behandlas vid direktionens sammanträden samt tillse att dessa verkställs.

Landskapsregeringen kan, efter att ha hört direktionen, utse en prorektor bland institutets lärare för en tid som sammanfaller med direktionens mandatperiod. Direktionen skall dessförinnan ha inhämtat lärarkollegiets utlåtande. En sammanställning av lärarkollegiets utlåtande skall tillställas landskapsregeringen innan prorektorn utses. Prorektor är ställföreträdare för rektor. (1997/53)

7 §. Lärarkollegium

Till lärarkollegiet hör rektor och institutets samtliga lärare. Lärarkollegiet sammankallas av rektor som är kollegiets ordförande.

Kollegiet är beslutförför då rektor och minst hälften av övriga medlemmar är närvarande. Vid omröstning skall bestämmelserna i 4 § 2 mom. iakttas.

O 16 LL (1995:80) om Ålands musikinstitut

Lärarkollegiet skall planera, främja och utveckla undervisningen och den övriga verksamheten vid institutet samt behandla övriga ärenden som ankommer på lärarkollegiet.

7a §. Upphävd (2008/22).

8 §. Lärares skyldigheter

Förutom skyldigheten att undervisa ankommer det på lärare att utföra uppgifter som hör till institutets verksamhet i enlighet med rektors anvisningar eller vad som föreskrivs i reglementet eller överenskommits i tjänstkollektivavtal.

9 §. Reglemente

För Ålands musikinstitut skall finnas ett reglemente. Direktionen skall uppgöra ett förslag till reglemente som skall underställas landskapsregeringen för fastställelse. Reglementet skall innehålla bestämmelser om

- 1) läsårets längd och antalet arbetsdagar under läsåret,
- 2) upphävd (1997/53),
- 3) rektors, lärares och övriga tjänstemäns arbetsuppgifter,
- 4) beviljande av tjänstledighet åt rektor, lärare och övrig personal,
- 5) intagning, speciella inträdesfordringar, bedömning av elever, dimission samt utfärdande av särskilda kursintyg samt
- 6) övriga angelägenheter vilka med stöd av denna lag eller särskilda föreskrifter skall ingå i reglementet.

Ändring av reglemente skall underställas landskapsregeringen för fastställelse.

3 kap. Undervisning**10 §.** (1997/53) *Undervisningsspråk*

Undervisningsspråket vid institutet är svenska.

Vid tillfällig undervisning kring visst tema kan undervisningsspråk som anknyter till temat användas. I enlighet med landskapsregeringens tillstånd får även annat språk än svenska användas som undervisningsspråk, om detta är förenligt med institutets målsättning.

10a §. (1997/53) *Läroplansgrunder och övrig undervisning*

Landskapsregeringen fastställer läroplansgrunder för utbildningen vid institutet.

Vuxenutbildning och kursverksamhet kan ordnas vid institutet med landskapsregeringens tillstånd.

11 §. Avgifter för verksamheten

För verksamheten vid institutet uppbärs avgifter i enlighet med vad landskapsregeringen bestämmer.

Undervisning som bedrivs vid institutet inom ramen för den utbildning som eleverna fullgör vid landskapets gymnasium, Ålands folkhögskola eller vid någon av landskapets yrkesutbildningsanstalter är avgiftsfri för eleverna.

4 kap. Eleverna**12 §.** (1997/53) *Antagning*

Direktionen antar elever till institutet.

En sökande som är missnöjd med antagningen av elever till institutet kan skriftligen begära rättelse av direktionen inom 14 dagar från det att resultaten av antagningen har offentliggjorts.

Resultaten av antagningen får på grund av en begäran om rättelse inte ändras till nackdel för den som blivit antagen som elev.

12a §. (2005/73) *Opartiskt bemötande*

Eleverna skall bemötas opartiskt så att ingen diskrimineras på grund av kön, sexuell läggning, funktionshinder, ålder, etnisk tillhörighet, social, religiös eller kulturell bakgrund eller annan jämförbar omständighet.

12b §. (1997/53) *Rättelse av bedömning av studieprestation*

Eleven har rätt att få veta hur bedömningsgrunderna tillämpats på honom eller henne.

En elev som är missnöjd med bedömningen av sin studieprestation kan begära rättelse av den lärare som utfört bedömningen inom 14 dagar från det att eleven fått del av resultaten av bedömningen och på vilket sätt bedömningsgrunderna tillämpats på honom eller henne. Är eleven missnöjd med lärarens beslut skall ärendet hänskjutas till rektor för avgörande. Är eleven missnöjd även med rektorns beslut skall ärendet hänskjutas till landskapsregeringen som kan ålägga läraren att företa en ny bedömning eller besluta vilket vitsord eleven skall erhålla.

12c §. (1997/53) *Elevernas skyldigheter*

Eleverna skall följa institutets ordningsregler samt rektors och lärares anvisningar.

Elev som inte låter sig tillrättvisas kan av direktionen avstängas för viss tid, dock högst ett år.

13 §. Ledighet

Rektor kan av särskild orsak bevilja elev ledighet från institutet.

14 §. Elevråd

Vid musikintitutet utgör eleverna en elevkår. Elevkåren kan utse ett elevråd som kan framställa förslag och avge utlåtanden i frågor som rör institutet.

5 kap. Personal**15 §.** (1997/53) *Anställningsförhållanden*

Vid institutet kan finnas personal i offentligt eller privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte annat bestäms i denna lag eller landskapsregeringen beslutar annat handhar direktionen de uppgifter som rör institutets anställda och som enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland ankommer på landskapsregeringen.

Beslut om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning fattas av landskapsregeringen. En förflyttning eller omplacering av en tjänsteman till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning kräver samtycke av direktionen. (2006/57)

15a §. (1997/53) *Tjänster*

Vid Ålands musikinstitut skall det finnas en tjänst som rektor samt i den mån institutets elevantal eller timantal det förutsätter ett antal tjänster som lärare samt ett behövligt antal övriga tjänster.

Rektorstjänsten inrättas, tillsätts och indras av landskapsregeringen.

Övriga tjänster inrättas, tillsätts och indras av direktionen efter att landskapsregeringens utlåtande inhämtats. För de tjänster som direktionen har för avsikt att inrätta eller indra ska behovsutredningar som sammanställts enligt tjänstemannalagen överlämnas till landskapsregeringen i samband med skolans budgetförslag. Landskapsregeringen ska avge utlåtande efter att förslaget till budget överlämnats till lagtinget och senast en månad efter att lagtinget fastställt budgeten. Om direktionen har för avsikt att fatta beslut om inrättande eller indragning inom gällande budget kan behovsutredningen överlämnas vid en annan tidpunkt och landskapsregeringen ska avge utlåtande inom tre månader. (2013/53)

15b §. (1997/53) *Timlärare*

Timlärare kan anställas av direktionen för de timmar det inte är ändamålsenligt att inrätta lärartjänster. Timlärare är tillfälliga tjänstemän.

15c §. (1997/53) *Privaträttsligt anställningsförhållande*

Direktionen anställer och avskedar personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

Beslut om omplacering av en arbetstagare till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning fattas av landskapsregeringen. En omplacering av en arbetstagare till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning kräver samtycke av direktionen. (2006/57)

15d §. (1997/53) *Rektors möjlighet att utse vikarier*

Vikarie kan i brådskande fall förordnas av rektor för högst en månads tjänstgöring.

16 §. (1997/53) *Behörighet*

Landskapsregeringen fastställer behörighetskraven för rektorstjänsten.

Krav för behörighet för lärare och övrig personal vid institutet bestäms i reglementet.

Landskapsregeringen kan av särskilda skäl bevilja dispens från fastställda behörighetskrav.

17 §. *Övriga bestämmelser*

Angående undervisningsskyldighet och avlöning samt övriga ersättningar för lärare och andra tjänstemän gäller vad därom överenskommit i tjänstekollektivavtal. Direktionen fastställer undervisningsskyldigheten för prorektor inom ramen för tjänstekollektivavtalet. (1997/53)

Angående lärare och övriga tjänstemän vid institutet gäller förutom vad i denna lag stadgas vad om landskapets tjänstemän är särskilt föreskrivet.

6 kap. *Särskilda bestämmelser*

18 §. *Ändringsökande*

I beslut som direktionen eller landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag får ändring sökas genom besvär i enlighet med vad som stadgas i 25 § självstyrelselagen.

18a §. (1997/53) *Rättsförmåga*

Direktionen kan inom ramen för institutets ordinarie verksamhet sluta avtal i enlighet med vad landskapsregeringen beslutar.

19 §. *Landskapsförordning*

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpligheten av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

20 §. *Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse*

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1995.

Direktion enligt bestämmelserna i denna lag utses första gången för en mandatid som inleds den 1 januari 1996.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

O 17 Landskapslag (2002:81) om Högskolan på Åland

1 kap. *Allmänna bestämmelser*

1 §. *Lagens tillämpningsområde*

I denna lag finns bestämmelser om Högskolan på Åland, som landskapet Åland är huvudman för. Med högskolan avses i fortsättningen Högskolan på Åland.

2 §. *Högskolans uppgift*

Högskolan har till uppgift att erbjuda högskoleutbildning som vilar såväl på vetenskaplig eller konstnärlig grund som på beprövad erfarenhet.

Vid högskolan kan bedrivas forsknings- och utvecklingsarbete, uppdragsverksamhet och kursverksamhet som tjänar undervisningen och det åländska samhällets behov.

Högskolan skall informera om sin verksamhet samt samverka med arbetslivet och det omgivande samhället.

I verksamheten skall det finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning. Vetenskapens trovärdighet, fri forskning och god forskningssed skall värnas.

3 §. *Högskoleutbildning*

Högskoleutbildningen skall med gymnasialstadieutbildningen som grund och utgående från arbetslivets krav och samhällets behov ge den studerande fördjupade kunskaper av hög kvalitet.

Utbildningen ordnas i form av utbildningsprogram som leder till högskoleexamen och i form av kurser i de ämnen och i den omfattning som bestäms särskilt. Om en utbildning som bedrivs i kursform uppfyller de krav som ställs på en högskoleutbildning enligt detta kapitel och de särskilda krav landskapsregeringen föreskriver i en landskapsförordning kan högskoleexamina utfärdas även för sådana utbildningar. Närmare bestämmelser om undervisning och examina finns i 3 kapitlet.

4 §. *Målsättning*

Högskoleutbildningen skall, utöver kunskaper och färdigheter inom det aktuella utbildningsområdet, ge den studerande förmåga till självständig och kritisk bedömning och självständig problemlösning, ge den studerande beredskap att möta förändringar i arbetslivet samt utveckla förmågan och intresset att följa kunskapsutvecklingen. Utbildningen skall allsidigt utveckla de studerandes kommunikativa och sociala kompetens.

Verksamheten skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar, främja

O 17 LL (2002:81) om Högskolan på Åland

principen om alla människors lika värde samt främja internationell förståelse och jämställdhet mellan könen. Verksamheten skall bygga på ekologiska grundprinciper och präglas av respekt för och hänsyn till miljön.

Verksamheten skall genom pedagogiskt utvecklingsarbete samt pedagogisk och yrkes- eller ämnesanknuten fortbildning garantera en god kvalitativ nivå på utbildningen.

5 §. Kvalitet, utveckling och utvärdering

Högskolan skall anpassa verksamheten så att en hög kvalitet nås samt ansvara för att ett fortlöpande utvecklingsarbete av utbildningen och övrig verksamhet bedrivs vid högskolan.

Högskolan skall följa upp och utvärdera utbildningen och den övriga verksamheten. Högskolan skall även vid regelbundet återkommande tidpunkter delta i extern utvärdering av verksamheten.

6 §. Utbildningsavtal

Landskapsregeringen skall tillsammans med högskolan vart tredje år göra upp ett utbildningsavtal för de kommande tre åren.

I avtalet skall åtminstone de kvalitativa och kvantitativa resultatmålen samt resurser och prioriteringar, verksamhetsstruktur, resultatuppföljning och rapportering anges.

Landskapsregeringen utfärdar närmare bestämmelser om högskolans ekonomiförvaltning och om vissa ärenden som hänför sig till tjänstekollektivavtalen samt till vilken del landskapsregeringen handhar skötseln av dessa uppgifter.

2 kap. Högskolans organisation**7 §. Styrelse**

Landskapsregeringen tillsätter en styrelse för högskolan. Styrelsemedlemmarnas mandattid är fyra år. Styrelsen är högskolans högsta förvaltningsorgan.

Styrelsen skall bestå av en ordförande och en vice ordförande samt högst åtta andra medlemmar. Flertalet av medlemmarna skall vara företrädare för de delar av arbetslivet och den vetenskapliga forskningen som berörs av utbildningen. I styrelsen skall ingå en representant för personalen och en representant för de studerande, vilka utses för två år i sänder. De studerandes representant utses på förslag av studeranderådet och personalens representant utses på förslag av personalen. För personal- respektive studeranderepresentanten utses en personlig ersättare. Därutöver utses tre ersättare. För ersättarna gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om medlemmarna.

Till ordförande för styrelsen bör inte utses en person som är anställd vid högskolan.

Ordföranden skall leda styrelsens arbete och se till att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden skall sköta de löpande kontakterna med rektor mellan styrelsemedlemmarna.

Landskapsregeringen får på ansökan från en styrelsemedlem eller ersättare i styrelsen skilja denna från uppdraget innan mandattiden gått ut. Om en medlem eller ersättare skiljs från sitt uppdrag eller avlider skall en ny medlem respektive ersättare utses för den återstående tiden.

Landskapsregeringen beslutar om det arvode som skall tillkomma den som innehar styrelseuppdrag.

8 §. Sammanträden

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vid förfall för ordföranden av vice ordföranden. Styrelsen skall sammankallas för behandling av visst ärende då rektor eller minst tre av styrelsens medlemmar det kräver.

Styrelsen är beslutför då ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga medlemmarna är närvarande. Beslut fattas med enkel majoritet. Faller rösterna lika avgör ordförandens röst, utom vid personal då lotten avgör. Faller rösterna lika vid behandling av disciplinärt ärende vinner den åsikt som företräder den lindrigaste påföljden.

Styrelsen avgör ärenden på föredragning av högskolans rektor. Styrelsen kan utse annan föredragande om ärendet så kräver.

Vid styrelsens sammanträden förs protokoll av en sekreterare som utsetts av styrelsen. Protokollet justeras på det sätt som styrelsen bestämmer.

9 §. Styrelsens uppgifter

Styrelsen skall som högskolans högsta ansvariga förvaltningsorgan övervaka högskolans verksamhet och svara för att dess uppgifter fullgörs samt verka för högskolans utveckling i samarbete med arbetslivet och samhället i övrigt. Styrelsen skall dessutom

- 1) för högskolans del anta utbildningsavtalet som förhandlats fram enligt 6 §,
- 2) årligen tillställa landskapsregeringen högskolans budgetförslag,
- 3) årligen tillställa landskapsregeringen en verksamhetsberättelse över det gångna kalenderåret,
- 4) godkänna högskolans verksamhets- och ekonomiplan,
- 5) besluta om fördelningen av budgetanslagen inom högskolan inom ramen för de riktlinjer landskapsbudgeten anger,
- 6) avge utlåtanden i principiellt viktiga frågor som gäller högskolan,
- 7) besluta om högskolans organisation och om riktlinjerna för ansvarsfördelningen,
- 8) anta ett reglemente för högskolan,
- 9) besluta om grunderna för antagningen av de studerande,
- 10) besluta om förslag till utbildningsprogram,
- 11) (2005/30) anta utbildningsplaner för varje utbildningsprogram,
- 12) anta en examensordning,
- 13) kära och svara samt vid domstolar och andra myndigheter bevaka landskapets intressen i angelägenheter som hör samman med högskolans uppgifter samt
- 14) besluta i övriga ärenden som enligt denna lag ankommer på styrelsen eller är av principiell vikt.

Andra frågor än de som avses i 1 mom. skall avgöras av rektor, om inte annat är föreskrivet i lag eller förordning eller styrelsen har beslutat något annat. Har i denna lag eller i en förordning föreskrivits att en viss uppgift ankommer på rektor får styrelsen inte ta över den uppgiften.

10 §. Rektor och prorektor

För ledning av verksamheten närmast under styrelsen finns en rektor. Rektor utses av landskapsregeringen på förslag av styrelsen för viss tid. Innan styrelsen avger sitt förslag skall den höra anställda och studerande på det sätt styrelsen har bestämt. En sammanställning av deras utlåtanden skall tillställas landskapsregeringen innan rektor utses.

Behörig att anställas som rektor är den som har avlagt doktorsexamen eller licentiatexamen. När rektor anställs skall även erfarenhet av ledarskap och förvaltningsuppgifter samt pedagogisk erfarenhet på högskolenivå beaktas.

Landskapsregeringen får säga upp rektor, förutom på de grunder som allmänt gäller uppsägning av landskaps tjanstemän, när det med hänsyn till tjänstens natur finns ett godtagbart och motiverat skäl till uppsägningen. Uppsägningen får ske så att anställningen upphör med omedelbar verkan. I sådant fall har rektor rätt till en ersättning som motsvarar lön för uppsägningstiden. (2006/98)

Rektor kan delegera sina uppgifter, om inte något annat är särskilt föreskrivet.

Vid behov kan en prorektor utses. Prorektorn, som är ställföreträdare för rektor, utses av styrelsen bland högskolans personal för en tid som sammanfaller med rektors tjänstgöringstid. Innan styrelsen utser prorektor skall den höra anställda och studerande på det sätt styrelsen har bestämt. Behörig att vara prorektor är den som uppfyller behörighetskraven för anställning som programansvarig.

11 §. Enheter

Högskolan kan indelas i det antal enheter som styrelsen beslutar.

12 §. Enhetschef och branschråd

Verksamheten vid en enhet leds av en enhetschef eller på det sätt styrelsen bestämmer.

Vid högskolan kan det dessutom finnas rådgivande branschråd, som tillsätts av högskolans styrelse. Ett råd skall fungera som informations- och kontaktorgan mellan utbildningen och arbetslivet samt handha andra uppgifter som högskolans styrelse beslutar.

13 §. Olika nämnder

Vid högskolan skall det finnas en examensnämnd som har till uppgift att behandla rättelseyrkanden som gäller sådana studieprestationer som avses i 29 §.

Vid högskolan skall det även finnas en antagningsnämnd med uppgift att anta studerande till högskolans utbildningsprogram.

Examensnämnden och antagningsnämnden tillsätts av högskolans styrelse. Till ledamöter i nämnderna får väljas lärare med insikt inom respektive nämnds ansvarsområde och personer som annars är lämpliga för uppdraget. Antalet ledamöter i nämnden och nämndens mandattid bestäms av högskolans styrelse.

Examensnämnden och antagningsnämnden kan anförtros andra uppgifter om högskolans styrelse så beslutar.

Högskolans styrelse kan även tillsätta andra nämnder.

14 §. Upphävd (2008/23).**15 §. Reglemente**

För högskolan skall styrelsen anta ett reglemente. I reglementet intas närmare bestämmelser om högskolans administration och om övriga angelägenheter som hör samman med verkställigheten av högskolans uppgift och funktion.

3 kap. Undervisning och examina**16 §. Läsår**

Högskolans läsår börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli och är uppdelat i terminer på det sätt som högskolan bestämmer. Undervisningen skall ordnas så att de studerande kan bedriva sina studier effektivt och i ändamålsenlig ordning.

17 §. Offentlighet

Undervisningen vid högskolan är offentlig. Högskolan kan vid behov begränsa allmänhetens möjligheter att följa undervisningen.

18 §. Undervisningsspråk

Undervisningsspråket i högskolan är svenska.

Även annat språk än svenska får användas som undervisningsspråk, om detta är förenligt med målen för utbildningen.

19 §. Examina

Genom landskapsförordning utfärdas bestämmelser om de examina som kan avläggas vid högskolan, benämningarna på examina och omfattningen av examina.

Närmare bestämmelser om examina, utbildningsprogram, utbildningsplan, deltagande i undervisning, bedömning av studierna, tillgodoräknande av andra studier och praktik intas i högskolans examensordning. Examensordningen antas av högskolans styrelse. (2005/30)

Se LF (2002:87) om Högskolan på Åland.

20 §. (2005/30) Utbildningsprogram som leder till högskoleexamen

Den högskoleutbildning som ordnas i form av utbildningsprogram och som leder till högskoleexamen skall med gymnasialstadieutbildningen som grund och utgående från arbetslivets krav och kravet på att utveckla detta ge den studerande sådana fördjupade teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att självständigt och i arbetslag utföra expertuppgifter i arbetslivet. Utbildningsprogrammen inriktas på särskilda sektorer inom arbetslivet som kräver yrkeskunskap. Utbildningsprogrammen fastställs av landskapsregeringen i en landskapsförordning. Av landskapsförordningen skall åtminstone utbildningsprogrammets namn och omfattning uttryckt i studiepoäng framgå. Vid behov kan även inriktningalternativ samt övriga preciseringar anges i landskapsförordningen.

För varje utbildningsprogram skall finnas en programansvarig person. Utbildningsplanerna för utbildningsprogrammen antas av högskolans styrelse på förslag av branschråden om sådana tillsätts.

Omfattningen av den högskoleutbildning som avses i denna paragraf är minst 180 eller högst 270 studie-

O 17 LL (2002:81) om Högskolan på Åland

poäng. Utbildningen omfattar grundstudier, yrkesstudier, valfria studier, praktik och examensarbete. Utbildningen skall ordnas så att en heltidsstuderande kan slutföra sina studier inom den tid som motsvarar utbildningens omfattning. Studiernas omfattning anges enligt ett poängsystem där ett läsårs heltidsstudier motsvarar 60 studiepoäng, vilket under ett läsårs normalt omfattar en arbetsinsats på 1 600 timmar.

Se LF (2002:87) om Högskolan på Åland.

21 §. Övrig högskoleutbildning

Högskolans styrelse skall inom ramen för utbildningsavtalet samt högskolans budget besluta om grunderna för hur forsknings- och utvecklingsarbetet, uppdragsverksamheten och kursverksamheten skall bedrivas vid högskolan.

Utbildningsplaner för den utbildning som avses i 1 mom. antas av högskolans rektor på förslag av branschråden om sådana har tillsatts av högskolans styrelse. (2005/30)

I fråga om högskoleutbildning som bedrivs genom samarbete med annan utbildningsanordnare som ansvarar för utbildningens innehåll tillämpas samarbetspartners utbildningsplaner om inget annat har avtalats. (2005/30)

4 kap. Antagning, studieplats och studieanmälan**22 §. Behörighet för högskolestudier**

Behörig för högskolestudier som leder till högskoleexamen är den som

1) har examen från en minst treårig gymnasialsta-
diutbildning,

2) har avlagt gymnasie- eller studentexamen,

3) har en åländsk utbildning, en utbildning från riket eller en utländsk utbildning som motsvarar kraven enligt punkterna 1 och 2 eller

4) är bosatt i Färöarna, Danmark, Grönland, Island, Norge eller Sverige och där är behörig till högre utbildning.

Beträffande behörigheten för högskolestudier som leder till högskoleexamen för den som avlagt en yrkesinriktad grundexamen eller motsvarande tidigare examen gäller vad som anges i antagningsgrunderna.

Behörig för högskolestudier som leder till högskoleexamen kan även vara den som inte uppfyller ovan nämnda krav i 1 och 2 mom. men som enligt högskolans bedömning anses ha tillräckliga kunskaper och färdigheter för högskolestudier.

För vissa av de högskolestudier som leder till högskoleexamen kan dessutom särskilda krav ställas. Kraven får avse villkor som orsakas av utbildningen eller är av betydelse för det yrkesområde som utbildningen bereder den studerande för.

I fråga om högskolestudier som inte leder till högskoleexamen gäller vad som anges i högskolans antagningsgrunder.

I fråga om högskolestudier som bedrivs genom samarbete med annan utbildningsanordnare som ansvarar för utbildningens innehåll gäller samarbetspartners behörighetskrav, om inte annat har överenskommit och intagits i högskolans antagningsgrunder.

23 §. Antagning av studerande

Den som vill antas till högskolan skall ansöka om det inom den tid och i den ordning som högskolan bestämmer.

Högskolans antagningsnämnd antar studerande till högskolans utbildningsprogram. Högskolans styrelse bestämmer vem som antar studerande till övriga utbildningar vid högskolan.

Om grunderna för antagningen av studerande och ordnande av urvalsprov beslutar högskolans styrelse.

Kan inte alla behöriga sökande till en utbildning tas emot, skall urval göras bland de sökande. För alla sökande skall likvärdiga urvalskriterier tillämpas.

24 §. Rättelse av antagning

En sökande som är missnöjd med antagningen av studerande kan skriftligen begära rättelse av antagningsnämnden inom 14 dagar från det att resultaten av antagningen har offentliggjorts. När resultaten offentliggörs skall det meddelas hur sökanden kan få veta hur antagningsgrunderna har tillämpats på honom eller henne samt hur rättelse kan begäras.

Resultaten av antagningen får på grund av en begäran om rättelse inte ändras till nackdel för den som blivit antagen som studerande.

25 §. Mottagande av studieplats

Den som har antagits som studerande och har för avsikt att påbörja sina studier vid högskolan skall på det sätt och inom den tid som högskolan bestämmer meddela högskolan om att han eller hon tar emot studieplatsen, så att han eller hon kan registreras som studerande vid högskolan.

Om den som har antagits som studerande vid högskolan inte lämnar ett sådant meddelande som avses i 1 mom. inom utsatt tid går studieplatsen förlorad.

26 §. Anmälan om studier

De studerande skall anmäla sig som närvarande eller frånvarande med de tidsintervaller och på det sätt som högskolan bestämmer. Studerande kan anmäla sig som frånvarande under högst två läsår i en följd.

En studerande som inte har anmält sig på det sätt som anges i 1 mom. förlorar sin studierätt. Om den som på detta sätt har förlorat sin studierätt senare vill inleda eller fortsätta sina studier skall han eller hon ansöka om förnyad studierätt hos högskolan. Närmare bestämmelser om förutsättningarna för att återinföra studierätten kan antas av högskolan. Om studierätten återinförs behöver den studerande inte söka till högskolan på nytt.

Den som har förlorat sin studierätt enligt 2 mom. kan inom 14 dagar från det att den studerande har fått del av beslutet begära rättelse av den som har fattat beslutet vid högskolan.

5 kap. Studieprestationer**27 §. Examensbetyg och kursintyg**

En studerande som uppfyller kraven för en högskoleexamen skall få ett examensbetyg över avlagd examen.

En studerande har rätt att få intyg över utförda studieprestationer.

Examensbetyg och intyg utfärdas av högskolan. Om utbildningen bedrivs genom samarbete med en annan

utbildningsanordnare som ansvarar för högskoleutbildningens innehåll utfärdar samarbetspartnern examensbetyg eller särskilda intyg om inte annat har överenskommit.

Närmare bestämmelser om betyg och intyg kan intas i högskolans examensordning.

28 §. Bedömning av studieprestationer

Som underlag för bedömningen av studieprestationer utfärdar högskolans styrelse bedömningsanvisningar. Bedömningsanvisningarna intas i examensordningen. Vid bedömningen av fullgjord studieprestation skall de vitsordsskalor som anges i bedömningsanvisningarna tillämpas.

Den studerande har rätt att få veta hur bedömningsanvisningarna tillämpats på honom eller henne. Studeranden skall ges tillfälle att ta del av en skriftlig eller på annat sätt bevarad studieprestation när den har bedömts. Skriftliga och på annat sätt bevarade studieprestationer skall förvaras minst sex månader räknat från den tidpunkt då resultatet offentliggjordes.

I fråga om utbildning som bedrivs genom samarbete med en annan utbildningsanordnare som ansvarar för utbildningens innehåll tillämpas samarbetspartnerns bedömningsanvisningar och förvaringsbestämmelser om inget annat har avtalats.

29 §. Rättelse av bedömning av studieprestation

En studerande som är missnöjd med bedömningen av sin studieprestation eller det sätt på vilket studier som har slutförts på annat håll har räknats till godo kan skriftligen eller muntligen begära rättelse av den som har utfört bedömningen eller tillgodoräkandet inom 14 dagar från det att den studerande fått del av bedömningen eller det sätt på vilket tillgodoräkandet genomförts.

Är den studerande även missnöjd med rättelsebeslutet skall ärendet hänskjutas till examensnämnden som kan besluta vilket vitsord den studerande skall erhålla eller på vilket sätt tillgodoräkandet skall göras.

I fråga om rättelse av en bedömning som en samarbetspartner har gjort med stöd av 28 § 3 mom. skall iaktas vad som är särskilt föreskrivet för utbildningsanordnaren i fråga, om inte annat har överenskommit.

6 kap. Studiesociala förmåner

30 §. Avgiftsfri undervisning

Den högskoleutbildning som leder till högskoleexamen skall vara avgiftsfri för den studerande. Praktiken som ingår i denna utbildning skall bekostas av högskolan i den omfattning som högskolan beslutar.

Avgifter kan tas ut för annan undervisning. Högskolans styrelse beslutar med iakttagande i tillämpliga delar av vad som i landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet bestäms om offentligrättsliga prestationer om de avgifter som skall uppbåras för denna undervisning.

7 kap. Studerande

31 §. Studerandes insyn i verksamheten

De studerande skall ges möjlighet till insyn i verksamheten och möjlighet att påverka utbildningens uppbyggnad och genomförande.

32 §. Opårtiskt bemötande

En studerande skall bemötas opårtiskt så att ingen diskrimineras på grund av kön, sexuell läggning, funktionshinder, ålder, etnisk tillhörighet, social, religiös eller kulturell bakgrund eller annan jämförbar omständighet. (2005/71)

Om högskolan får kännedom om att en studerande anser sig ha blivit utsatt för sådan diskriminering som avses i 1 mom. skall högskolan utreda omständigheterna kring den uppgivna diskrimineringen och i förekommande fall vidta åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra fortsatt diskriminering.

33 §. Studerandes skyldigheter

De studerande skall följa fastställda regler för verksamheten.

Studerande som bryter mot reglerna och som inte rättar sig trots varning kan av högskolan avstängas för viss tid, högst ett år. Högskolan kan besluta att avstängningen skall verkställas omedelbart.

Innan beslut om avstängning fattas skall den studerande beredas möjlighet att yttra sig i ärendet.

34 §. Studerandekår

De studerande vid högskolan utgör en studerandekår. Studerandekåren skall vara en föreningslänk för de studerande vid högskolan och skall ha till ändamål att främja medlemmarnas studier och andra frågor som sammanhänger med studierna.

Studerandekåren utser ett studeranderåd som kan framställa förslag och avge utlåtanden i frågor som rör högskolan. Ordförande och vice ordförande för studeranderådet utses av rådet.

Studerandekåren får årligen ett understöd för sin verksamhet av högskolan. Storleken på understödet fastställs i högskolans budget. Studerandekåren kan uppbära medlemsavgifter för finansiering av sin verksamhet om den är förenlig med studerandekårens syfte.

35 §. Studiehandledning

Vid högskolan skall ges studiehandledning.

8 kap. Personal

36 §. Anställningsförhållanden

Vid högskolan kan det finnas personal i offentlig- eller privaträttsligt anställningsförhållande.

Om inte annat bestäms i denna lag handhar högskolan de uppgifter som rör högskolans personal och som enligt tjänstemannalagen (1987:61) för landskapet Åland ankommer på landskapsregeringen.

Landskapsregeringen beslutar om permittering av högskolans personal och om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning. En förflyttning eller omplacering av en tjänsteman till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning kräver samtycke av högskolan. Beslut om förflyttning eller omplacering av en tjänsteman inom högskolan fattas av högskolan. (2006/58)

37 §. Tjänster

Vid högskolan finns en tjänst som rektor. Närmare bestämmelser om rektorstjänsten finns i 10 §.

Andra tjänster än tjänsten som rektor inrättas och indras av högskolan efter att landskapsregeringens ut-

O 17 LL (2002:81) om Högskolan på Åland

låtande inhämtats. För de tjänster som högskolan har för avsikt att inrätta eller indra ska behovsutredningar som sammanställts enligt tjänstemannalagen överlämnas till landskapsregeringen i samband med högskolans budgetförslag. Landskapsregeringen ska avge utlåtande efter att förslaget till budget överlämnats till lagtinget och senast en månad efter att lagtinget fastställt budgeten. Om högskolan har för avsikt att fatta beslut om inrättande eller indragning inom gällande budget kan behovsutredningen överlämnas vid en annan tidpunkt och landskapsregeringen ska avge utlåtande inom tre månader. (2013/54)

38 §. Privaträttsligt anställningsförhållande

Högskolan anställer och säger upp personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

Beslut om omplacering av en arbetstagar till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning fattas av landskapsregeringen, medan beslut om omplacering av en arbetstagar inom högskolan fattas av högskolan. En omplacering av en arbetstagar till och från en annan landskapsmyndighet eller -inrättning kräver samtycke av högskolan. (2006/58)

39 §. Behörighetskrav

Behörighetskraven för lärartjänst bestäms i landskapsförordning. Om behörighetskraven för annan tjänst vid högskolan bestäms i reglementet.

Vad som i denna lag och som med stöd av denna lag utfärdade bestämmelser föreskrivs om behörighetskrav för tjänst skall i tillämpliga delar iakttas även i fråga om tillfälliga tjänstemän och personal i privaträttsligt anställningsförhållande.

Se LF (2002:87) om Högskolan på Åland.

9 kap. Särskilda bestämmelser**40 §. Rättsförmåga**

Högskolan kan sluta avtal inom ramen för högskolans ordinarie verksamhet om inte landskapsregeringen beslutar något annat.

41 §. Privat studerande

Den som inte är antagen som studerande vid en utbildning som omfattas av denna lag har rätt att i särskild examen tentera kurser eller ämnen eller delar av dessa i enlighet med vad högskolans styrelse närmare bestämmer.

42 §. Donationer

Donationer och annan motsvarande extern finansiering som högskolan erhåller skall särskiljas från verksamhetens övriga inkomster.

Landskapsregeringen kan besluta om närmare bestämmelser om användning av de medel som avses i denna paragraf. När det gäller mottagande av donationer tillämpas bestämmelserna i landskapslagen (2012:69) om landskapets finansförvaltning. (2012/70)

43 §. Rättelse

Utöver vad som är föreskrivet i 24, 26 och 29 §§ kan en sakägare som är missnöjd med ett beslut som högskolan har fattat inom 14 dagar, räknat från den dag beslutet delgavs vederbörande, skriftligen begära rättelse hos den beslutande myndigheten. I rättelseyrkan-

det, som läggs till grund för myndighetens prövning, skall anges vilket beslut som önskas rättat och de omständigheter som rättelseyrkandet grundar sig på. Ett rättelseyrkande skall behandlas utan dröjsmål.

44 §. Besvär

Beslut som högskolan fattat med anledning av ett rättelseyrkande får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

Beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

45 §. Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan utfärdas genom landskapsförordning.

Se LF (2002:87) om Högskolan på Åland.

10 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser**46 §. Ikraftträdande**

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1997:55) om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning, nedan kallad försökslagen, och landskapslagen (1981:15) om högskoleundervisning i landskapet Åland.

47 §. Styrelse

Landskapsregeringen kan tillsätta en styrelse för högskolan innan denna lag träder i kraft. Vid tillsättandet skall lagens 7 § iakttas i tillämpliga delar, dock så att hälften av styrelsens medlemmar tillsätts för en mandattid på två år och den andra hälften för en mandattid på fyra år.

48 §. Äldre förvaltningsorgan

Högskoledelegationen och lednings- och styrgruppen för Ålands yrkeshögskola samt direktionerna för Ålands sjöfartsläroverk och Ålands tekniska läroverk fortsätter sin verksamhet enligt de tidigare gällande bestämmelserna till dess att denna lag har trätt i kraft.

49 §. Yrkeshögskoleexamen avlagd under försöksperioden

Den yrkeshögskoleexamen som har avlagts under försöksperioden med yrkeshögskoleutbildning enligt försökslagen utgör en högskoleexamen.

50 §. Pågående studier

Studerande som innan denna lag träder i kraft har antagits till en utbildning enligt försökslagen eller har antagits för studier vid Ålands högskola överflyttas med bibehållna rättigheter och skyldigheter som studerande till högskolan när denna lag träder i kraft.

51 §. Rektorstjänst

Landskapsregeringen inrättar en tjänst som rektor vid högskolan. Tjänsten får inrättas och besättas innan denna lag träder i kraft.

52 §. Överflyttning av tjänster

De tjänster som vid denna lags ikraftträdande finns vid Ålands högskola vid [landskapsstyrelsens] allmänna förvaltning, vid Ålands sjöfartsläroverk eller Ålands tekniska läroverk eller tjänster vid Ålands

handelsläroverk, Ålands hotell- och restaurangskola eller Ålands vårdinstitut som under läsåret 2001-2002 eller under höstterminen 2002 i medeltal till 50 procent eller mer innehållit och vid lagens ikraftträdande fortsättningsvis innehåller arbetsuppgifter inom försöksverksamheten med yrkeshögskoleutbildning enligt försökslagen överförs vid ikraftträdandet till högskolan. Rektorstjänsterna för Ålands sjöfartsläroverk och Ålands tekniska läroverk samt tjänsten som högskolechef för Ålands högskola överflyttas vid ikraftträdandet till tjänster i ledande ställning vid högskolan. Den som överflyttas gör det med bibehållande av de rättigheter och skyldigheter som följer av den anställning från vilken överföring sker, dock med beaktande av vad om villkoren i ifrågavarande anställnas anställningsförhållande avtalas.

En person som överflyttas till en tjänst vid högskolan på motsvarande nivå som tidigare kan utnämnas för högst fyra år även om han eller hon inte uppfyller de föreskrivna behörighetskraven. Om denna person uppfyller behörighetskraven för tjänsten inom nämnda tid, kan han eller hon utnämnas till tjänsten utan att den förklaras ledig.

0 18 Landskapsförordning (2002:87) om Högskolan på Åland

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Inledande bestämmelse

I denna förordning finns bestämmelser om examina, utbildningsprogram som leder till högskoleexamen och behörighetskrav för lärartjänst vid Högskolan på Åland. Med högskolan avses i fortsättningen Högskolan på Åland.

2 kap. Examina och utbildningsprogram

2 §. Högskoleamina

De högskoleamina som kan avläggas vid Högskolan benämns yrkeshögskoleamina. Till benämningen yrkeshögskoleexamen fogas namnet på utbildningsområdet samt examensbenämningen och förkortningen YH. (2016/91)

Yrkeshögskoleamina är följande:

Examina	Engelsk översättning
Yrkeshögskoleexamen i företagsekonomi Tradenom YH	Bachelor of Business Administration
Yrkeshögskoleexamen inom turism och kosthåll Restonom YH	Bachelor of Hospitality Management
Yrkeshögskoleexamen inom social- och hälsovård Sjukskötare YH	Bachelor of Health Care
Yrkeshögskoleexamen i informationsteknik Systemvetare YH	Bachelor of Information Technology

Yrkeshögskoleexamen i informationsteknik Ingenjör YH	Bachelor of Engineering
Yrkeshögskoleexamen i sjöfart Sjökapten YH	Bachelor of Marine Technology
Yrkeshögskoleexamen i sjöfart Ingenjör YH	Bachelor of Engineering
Yrkeshögskoleexamen i teknik Ingenjör YH	Bachelor of Engineering

(2016/91)

För att underlätta erkännande och tillgodoräkande av de examina som anges i 2 mom. vid anställning och fortsatta studier utomlands, i riket och på Åland skall det till examensbetyget bifogas en bilaga som beskriver utbildningen och dess plats i utbildningssystemet.

3 §. (2016/91) Utbildningsprogram

Den högskoleutbildning som leder till en yrkeshögskoleexamen ordnas i form av utbildningsprogram.

De utbildningsprogram som finns vid högskolan är följande:

Utbildningsprogram	Total omfattning (studiepoäng)	Minimum praktik (studiepoäng)
Företagsekonomi	210 (Tradenom YH)	30
Turism och kosthåll	210 (Restonom YH)	30
Social- och hälsovård	210 (Sjukskötare YH)	90
Informationsteknik	210 (Systemvetare YH)	30
	240 (Ingenjör YH)	30
Sjöfart	270 (Sjökapten YH)	108
Elektroteknik	270 (Ingenjör, sjöfart YH)	108
	240 (Ingenjör, teknik YH)	30
Maskinteknik	270 (Ingenjör, sjöfart YH)	108
	240 (Ingenjör, teknik YH)	30

4 §. Upphävd (2016/91)

3 kap. Behörighetskrav för lärartjänster

5 §. Lärartjänster

Vid högskolan finns lärartjänster som överlärare och lektor.

O 19 RPF (2005:36) om yrkeshögskoleexamina

6 §. Behörighetskrav för överlärare

Behörig att anställas som överlärare är den som avlagt en för anställningen lämplig doktorsexamen eller licentiatexamen.

7 §. Behörighetskrav för lektor

Behörig att anställas som lektor är den som har en för anställningen vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, lämpligt avlagd examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier.

8 §. Särskilda behörighetskrav

För att anställas som överlärare och lektor i yrkesämnen krävs minst tre års praktisk erfarenhet i uppgifter som motsvarar examen.

2 mom. upphävt. (2016/91)

9 §. Annan yrkesskicklighet

Även den som inte har avlagt en sådan examen som avses i 6 och 7 §§ kan av särskilda skäl anställas som överlärare eller lektor, om personen i fråga har någon annan yrkesskicklighet som är av betydelse med hänsyn till anställningens ämnesinnehåll och de arbetsuppgifter som skall ingå i anställningen.

4 kap. Särskilda bestämmelser**10 §. Ikraftträdelse**

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2003.

11 §. Övergångsbestämmelse

En studerande som under försöksperioden med yrkeshögskoleutbildning enligt landskapslagen (1997:55) om en försöksverksamhet med yrkeshögskoleutbildning har påbörjat något av försöksverksamhetens utbildningsprogram och som överflyttas som studerande till högskolan kan välja att få avlägga en yrkeshögskoleexamen enligt de examensbenämningar som är fastställda när denna förordning träder i kraft.

Förordningens 4 § om utbildningsprogrammets omfattning och fördelning av antalet studieveckor skall i fråga om utbildningsprogrammet för vård iaktas första gången på de studerande som antas till utbildningen för det läsår som påbörjas den 1 augusti 2003. För övriga studerande på utbildningsprogrammet för vård skall den fördelning av studieveckor som är fastställd när denna förordning träder i kraft fortsätta att gälla.

Ikraftträdandebestämmelse (2016/91):

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2017.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen kräver kan vidtas innan förordningen träder i kraft.

En studerande som när denna förordning träder i kraft har påbörjat högskolans utbildningsprogram inom sjöfart, elektroteknik eller maskinteknik ska slutföra sina studier och avlägga sin examen i enlighet med de bestämmelser som gällde innan denna förordning trädde i kraft, dock så att det är möjligt att avlägga examen i enlighet med de tidigare bestämmelserna senast det läsår som avslutas den 31 juli 2021.

O 19 Republikens presidents förordning (2005:36) om yrkeshögskoleexamina avlagda i landskapet Åland

(FFS 548/2005)

1 §. Rådet för utvärdering av högskolorna

Rådet för utvärdering av högskolorna skall i landskapet Åland sköta uppgifter i anslutning till utvärderingen enligt 5 § i landskapslagen om Högskolan på Åland (Ålands författningssamling 2002:81) i enlighet med vad som följer av förordningen om rådet för utvärdering av högskolorna (1320/1995).

Inom utvärderingsrådet skall det, i enlighet med 3 § i förordningen om rådet för utvärdering av högskolorna, finnas en sektion med personer som är förtrogna med utbildningen på Åland.

2 §. Samrådsdelegationen

För att besluta om den behörighet som yrkeshögskoleexamina avlagda vid Högskolan på Åland medför i riket finns en samrådsdelegation för högskoleutbildning. Samrådsdelegationens beslut skall vara enhälliga.

Samrådsdelegationen tillsätts av undervisningsministeriet för två år i sänder. Delegationen består av fyra ledamöter av vilka två utses på förslag av landskapsregeringen. Delegationen utser inom sig en ordförande. Som sekreterare anlitas en tjänsteman vid undervisningsministeriet eller landskapsregeringen som delegationen utser.

På ledamöterna i delegationen tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar då de sköter sina uppgifter enligt denna förordning. I delegationens verksamhet tillämpas vad som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003), förvaltningsprocesslagen (586/1996) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Delegationens arbetspråk är svenska.

3 §. Europeiska gemenskapens regelverk och internationella fördrag

Sjukskötar- och sjöfartsutbildningen skall uppfylla de krav som anges i Europeiska gemenskapens regelverk. I sjöfartsutbildningen skall dessutom beaktas vad som internationellt avtalas om sjöfolks utbildning, certifiering och vakthållning.

4 §. Jämställande av examina

Om en vid Högskolan på Åland avlagd yrkeshögskoleexamen i enlighet med samrådsdelegationens beslut uppfyller de krav som ställs på motsvarande yrkeshögskoleexamina som har avlagts i riket, skall den i landskapet avlagda yrkeshögskoleexamen medföra samma behörighet som motsvarande examen i riket.

5 §. Anmälan om hälsovårdsexamina till rättsskyddscentralen

Rättsskyddscentralen för hälsovården skall utan dröjsmål underrättas om hälsovårdsexamina som har avlagts vid Högskolan på Åland.

6 §. Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2005.

Genom denna förordning upphävs förordningen 18 november 1988 om undervisningen vid Ålands tekniska

läroverk (967/1988) samt 1 § 4 punkten i förordningen den 30 december 1992 om fortsatt giltighet av vissa överenskommelseförordningar som har utfärdats med stöd av 1951 års självstyrelselag för Åland (1594/1992).

O 20 Landskapslag (2017:22) om erkännande av yrkeskvalifikationer

1 kap. Allmänt

1 §. Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om erkännande av yrkeskvalifikationer i enlighet med Europaparlamentets och rådet direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/55/EU, nedan *yrkeskvalifikationsdirektivet*.

Denna lag tillämpas på erkännande av yrkeskvalifikationer som en medborgare i en medlemsstat i Europeiska unionen har förvärvat i en annan medlemsstat. Lagen tillämpas också på erkännande av yrkeskvalifikationer som grundar sig på avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller något annat avtal som ingåtts mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater och en annan part samt på unionens lagstiftning om tredje-landsmedborgares ställning.

Denna lag tillämpas på erkännande av yrkeskvalifikationer som grundar sig på bevis på formella kvalifikationer som utfärdats utanför unionen för en medborgare i en medlemsstat och som erkänts i en annan medlemsstat, om innehavaren har tre års yrkeserfarenhet inom det berörda yrket i den medlemsstat som har erkänt beviset.

Om det i en annan författning finns någon bestämmelse om erkännande av yrkeskvalifikationer som avviker från denna lag, gäller den bestämmelsen.

2 §. Definitioner

I denna lag använda begrepp ska ha den betydelse som anges i denna paragraf.

Reglerat yrke är en eller flera former av yrkesverksamhet där det genom landskapslag direkt eller indirekt krävs bestämda yrkeskvalifikationer för tillträde till eller utövande av verksamheten eller någon form av denna.

Yrkeskvalifikationer är kvalifikationer som intygas i ett bevis på formella kvalifikationer, ett kompetensbevis och/eller yrkeserfarenhet.

Bevis på formella kvalifikationer är examens-, utbildnings- eller annat behörighetsbevis för en yrkesutbildning som huvudsakligen har ägt rum i gemenskapen och utfärdats av en behörig myndighet i en medlemsstat samt behörighetsbevis för en yrkesutbildning som i ett tredjeländ utfärdats till en medborgare i en medlemsstat.

Reglerad utbildning är all utbildning som särskilt utformats för ett visst yrke och som omfattar en eller flera kurser som vid behov kompletterats genom en sådan yrkesutbildning, provtjänstgöring eller yrkesprovning som fastställts i en författning eller som övervakas eller har godkänts av en myndighet.

LL (2017:22) om erkännande av yrkeskvalifikationer O 20

Anpassningsperiod är en period då ett reglerat yrke utövas på Åland under en behörig yrkesutövares ansvar, eventuellt åtföljt av kompletterande utbildning.

Lämplighetsprov är ett prov som gäller sökandens yrkeskunnighet, färdigheter och kompetens och som utarbetas i syfte att bedöma sökandens förmåga att utöva ett reglerat yrke på Åland.

Ursprungsmedlemsstat är den medlemsstat där en person som har flyttat till Åland har förvärvat sina yrkeskvalifikationer.

Unionens regler för erkännande är bestämmelserna i yrkeskvalifikationsdirektivet och de bestämmelser i kommissionens rättsakter om utövande av delegering i anslutning till direktivet och rättsakter som ansluter sig till genomförandet av direktivet.

Erkännande av yrkeskvalifikationer är ett beslut som ger en person rätt att utöva ett reglerat yrke på Åland.

Europeiskt yrkeskort är ett elektroniskt bevis för antingen att yrkesutövaren uppfyller alla nödvändiga villkor för att temporärt och tillfälligt tillhandahålla tjänster i en mottagande medlemsstat eller erkännande av yrkeskvalifikationer för etablering i en mottagande medlemsstat. Hanteringen av yrkeskort enligt denna lag ska gälla sådana yrkeskategorier som direkt eller indirekt regleras i landskapslagstiftningen.

3 §. Behörig myndighet

Landskapsregeringen fattar beslut om erkännande av yrkeskvalifikationer samt sköter andra förvaltningsuppgifter som följer av denna lag.

Landskapsregeringen ska vid behov samarbeta med behöriga myndigheter i riket och bedriva ett nära samarbete med ursprungsmedlemsstatens behöriga myndigheter samt ge ömsesidigt bistånd inom ramen för de tidsfrister som anges i unionens bestämmelser om erkännande.

2 kap. Systemen för erkännande av yrkeskvalifikationer

4 §. Kvalifikationsnivåer i den generella ordningen

Yrkeskvalifikationerna indelas i följande nivåer:

1) ett kompetensbevis som har utfärdats av en behörig myndighet i ursprungsmedlemsstaten på basis av

a) en utbildning som inte utgör en del av ett utbildnings- eller examensbevis enligt 2-5 punkterna eller ett särskilt prov som inte föregås av någon utbildning eller av att sökanden utövat yrket i en medlemsstat på heltid under tre år i följd eller på deltid under motsvarande tid under de senaste tio åren eller

b) en allmän utbildning på grundskole- eller gymnasienivå som visar att innehavaren besitter allmänna kunskaper,

2) ett bevis på avslutad gymnasieutbildning omfattande

a) allmän utbildning, som kompletterats med annan utbildning än den som avses i 3 punkten och/eller med den provtjänstgöring eller yrkesutövning som krävs utöver denna utbildning eller

b) teknisk eller yrkesinriktad utbildning, som i förekommande fall kompletterats med en annan allmän utbildning eller yrkesutbildning än den som avses i 3 punkten och/eller med den provtjänstgöring eller yrkesutövning som krävs utöver denna utbildning,

O 20 LL (2017:22) om erkännande av yrkeskvalifikationer

3) ett examensbevis över avslutad

a) annan postgymnasial utbildning än den som avses i 4 och 5 punkterna motsvarande minst ett års heltidsstudier för vilken ett av tillträdesvillkoren är en avslutad gymnasieutbildning med den inriktning som krävs för behörighet till universitetsstudier eller annan utbildning på likvärdig nivå samt den yrkesutbildning som eventuellt krävs utöver denna utbildning eller

b) reglerad utbildning eller, i fråga om reglerade yrken, yrkesutbildning med särskild uppläggning, med kompetens som går utöver vad som anges i nivå som avses i 2 punkten, motsvarande den utbildningsnivå som anges i punkten 3a, om en sådan utbildning ger en jämförbar nivå av yrkesskicklighet och förbereder den studerande för jämförbart ansvar och jämförbar verksamhet, förutsatt att examensbeviset åtföljs av ett utbildningsbevis från ursprungsmedlemsstaten,

4) ett examensbevis över avslutad utbildning motsvarande minst tre års och högst fyra års heltidsstudier vid universitet eller högskola eller annan utbildningsinstitution på motsvarande nivå samt den yrkesutbildning som eventuellt krävs utöver utbildningen eller

5) ett examensbevis över avslutad utbildning motsvarande minst fyra års heltidsstudier vid universitet eller högskola eller en annan likvärdig utbildningsinstitution samt den yrkesutbildning som eventuellt krävs utöver utbildningen.

Som i 1 mom. avsedda yrkeskvalifikationer anses också kvalifikationer som grundar sig på en utbildning som fullgjorts inom unionen och som en behörig myndighet i ursprungsmedlemsstaten erkänner motsvara en viss nivå enligt 1 mom.

5 §. Villkor för erkännande i den generella ordningen

Erkännandet av yrkeskvalifikationer grundar sig på ett kompetensbevis eller ett bevis på formella kvalifikationer eller en uppsättning sådana bevis som utfärdats av en behörig myndighet i en annan medlemsstat. En förutsättning för erkännande av yrkeskvalifikationer är att en person i sin ursprungsmedlemsstat har rätt att utöva det yrke för vilket han eller hon ansöker om ett beslut om erkännande av yrkeskvalifikationerna.

Erkännande av yrkeskvalifikationer gäller även sökande som på heltid i ett år eller på deltid under motsvarande tid under de senaste tio åren har utövat sitt yrke i en annan medlemsstat som inte reglerar detta yrke, och sökanden har ett eller flera kompetensbevis eller bevis på formella kvalifikationer. Dessa handlingar ska påvisa innehavarens beredskap att utöva yrket i fråga. Yrkeserfarenheten på ett år krävs dock inte, om en reglerad yrkesutbildning fastställs i de bevis på formella kvalifikationer som sökanden har.

Landskapsregeringen kan fatta ett negativt beslut om erkännande, om sökandens yrkeskvalifikationer är på den nivå som avses i 4 § 1 mom. 1 punkten medan landskapets lagstiftning kräver den nivå som avses i 4 § 1 mom. 5 punkten för att yrket ska få utövas.

Om en persons yrkeskvalifikationer inte uppfyller de gällande yrkeskvalifikationerna för utövande av ett yrke i ursprungsmedlemsstaten ska lagstiftningen om förvärvade rättigheter i sökandens ursprungsmedlemsstat beaktas vid placeringen av yrkeskvalifikationerna på någon av de nivåer som avses i 4 §.

Erkännande av yrkeskvalifikationer i en annan medlemsstat eller i riket är inte grund för erkännande enligt denna lag annat än i de fall som avses i 1 § 3 mom.

Om rätten att utöva yrke som näring i landskapet föreskrivs i landskapslagen (1996:47) om rätt att utöva näring.

6 §. Kompensationsåtgärder

Vid erkännande av yrkeskvalifikationer kan landskapsregeringen kräva att sökanden genomgår ett lämplighetsprov eller slutför en anpassningsperiod som inte överskrider tre år om innehållet i sökandens utbildning väsentligt avviker från den utbildning som krävs.

Innan kompensationsåtgärder krävs ska landskapsregeringen kontrollera om de kunskaper som sökanden har förvärvat genom yrkesverksamhet eller livslångt lärande, och som formellt godkänts för detta ändamål av ett relevant organ är sådana att de helt eller delvis täcker den väsentliga avvikelse som avses i 1 mom.

Sökanden har rätt att välja kompensationsåtgärd. Vid erkännande av yrkeskvalifikationer kan landskapsregeringen kräva en anpassningsperiod eller ett lämplighetsprov om

1) yrkesverksamheten kräver exakta kunskaper i nationell rätt och till en väsentlig och konstant del består i att lämna råd och/eller hjälp i frågor som rör nationell rätt,

2) det gäller sådant erkännande av yrkeskvalifikationer som avses i 1 § 3 mom.,

3) sökandens yrkeskvalifikationer är på den nivå som avses i 4 § 1 mom. 1 punkten och landskapets lagstiftning kräver den nivå som avses i 4 § 1 mom. 3 punkten för att yrket ska få utövas eller

4) sökandens yrkeskvalifikationer är på den nivå som avses i 4 § 1 mom. 2 punkten och landskapets lagstiftning kräver den nivå som avses i 4 § 1 mom. 4 eller 5 punkterna för att yrket ska få utövas.

Om sökandens yrkeskvalifikationer är på den nivå som avses i 4 § 1 mom. 1 punkten och landskapets lagstiftning kräver den nivå som avses i 4 § 1 mom. 4 punkten för att yrket ska få utövas, kan landskapsregeringen bestämma att sökanden ska delta i såväl en anpassningsperiod som ett lämplighetsprov.

Högskolan på Åland ordnar lämplighetsprov i enlighet med vad som krävs i beslutet om erkännande av yrkeskvalifikationer. Landskapsregeringen kan ordna lämplighetsprov. Sökanden ska ha möjlighet att genomgå lämplighetsprovet inom sex månader efter det att beslut har fattats om att han eller hon ska delta i ett lämplighetsprov. För deltagande i lämplighetsprov och för intyg över godkänt lämplighetsprov uppställs en avgift. Landskapsregeringen beslutar i enlighet med landskapslagen (1993:27) om grunderna för avgifter till landskapet om de avgifter som ska uppställas för utförda prestationer enligt denna paragraf.

7 §. Anpassningsperiod

Under anpassningsperioden utövar sökanden ett yrke under handledning och övervakning av en behörig yrkesutövare.

I ett villkorligt beslut om erkännande enligt 14 § 4 mom. bestäms anpassningsperiodens längd och de uppgifter som ska utföras. Därtill kan ett villkorligt beslut om erkännande innehålla övriga nödvändiga villkor för genomförande av anpassningsperioden.

Den förmåga och den kunskap som krävs för utövande av ett yrke ska visas med ett intyg som utfärdats av arbetsgivaren eller den övervakande yrkesutövaren.

8 §. Lämplighetsprov

I ett villkorligt beslut om erkännande enligt 14 § 4 mom. bestäms det huvudsakliga innehållet i lämplighetsprovet och vem som ska ordna det.

Landskapsregeringen ska för att bevilja genomförande av lämplighetsprovet upprätta en förteckning över de ämnen som, utifrån en jämförelse mellan den utbildning som krävs och den som sökanden har genomgått, inte omfattas av de examens- eller andra behörighetsbevis som sökanden har. Provet ska omfatta ämnen valda ur förteckningen och i vilka kunskap är väsentlig för att kunna utöva yrket i landskapet. Provet får också omfatta kännedom om de yrkesregler som gäller för ifrågavarande verksamhet på Åland. Provet avläggs på svenska.

Lämplighetsprovet ska utformas med beaktande av att sökanden är en behörig yrkesutövare i ursprungsmedlemsstaten eller den medlemsstat sökanden kommer ifrån.

9 §. Partiell rätt att utöva ett yrke

Landskapsregeringen ska genom prövning från fall till fall bevilja partiell rätt att utöva ett yrke, om

- 1) yrkesutövaren är fullt kompetent att i ursprungsmedlemsstaten utöva det yrke för vilket partiell rätt söks,
- 2) skillnaderna mellan en lagligen utövad yrkesverksamhet i ursprungsmedlemsstaten och det reglerade yrket i landskapet är så stora att de kompensationsåtgärder som krävs av sökanden skulle innebära att personen i fråga måste fullfölja hela den utbildning som krävs i landskapet för att sökanden ska få rätt att utöva yrket till alla delar och
- 3) yrkesverksamheten kan särskiljas från andra verksamheter som ingår i det reglerade yrket.

Partiell rätt att utöva ett yrke kan inte beviljas dem som omfattas av automatiskt erkännande av yrkeskvalifikationer.

Partiell rätt att utöva ett yrke kan nekas om det är nödvändigt med tanke på omständigheter som gäller den allmänna säkerheten eller klientsäkerheten.

När ett avgörande om partiell rätt att utöva ett yrke fattas ska förutom bestämmelserna i denna paragraf även bestämmelserna i 4-8 §§ iakttas.

De yrkesutövare som har beviljats partiell rätt att utöva ett yrke ska tydligt ange omfattningen av sin yrkesverksamhet för tjänstemottagarna. Bestämmelser om användningen av yrkestitlar finns i 23 §.

10 §. Gemensamma utbildningsramar

Om kvalifikationerna för den som ansöker om erkännande av yrkeskvalifikationer motsvarar minst den gemensamma uppsättning kunskaper, färdigheter och kompetens som behövs för att utöva ett visst yrke, nedan *gemensamma utbildningsramar*, som anges i unionens bestämmelser om erkännande, får kompensationsåtgärder enligt 6 § inte krävas av sökanden.

En gemensam utbildningsram ersätter inte utbildningsprogram i landskapet, om inte något annat föreskrivs särskilt.

Närmare bestämmelser om de gemensamma utbildningsramarna kan utfärdas genom landskapsförordning.

11 §. Gemensamma utbildningsprov

Om den som ansöker om erkännande av yrkeskvalifikationer i någon medlemsstat har godkänts i ett sådant standardiserat lämplighetsprov som anges i unionens regler för erkännande och som kan avläggas i alla deltagande medlemsstater och är reserverat för innehavare av en viss yrkeskvalifikation, nedan *gemensamt utbildningsprov*, får kompensationsåtgärder enligt 6 § inte krävas av sökanden.

Närmare bestämmelser om de gemensamma utbildningsproven kan utfärdas genom landskapsförordning.

12 §. Yrkeserfarenhet som förutsättning för yrkesutövning

Om det för utövande av ett yrke krävs kunskap och förmåga av allmän, affärsmässig eller yrkesmässig art ska tidigare utövande av denna verksamhet i en annan medlemsstat godtas i enlighet med unionens regler för erkännande.

Landskapsregeringen ska på ansökan utfärda intyg om arten av och varaktigheten i fråga om yrkesutövning som regleras i landskapslagstiftningen och som skett på Åland. Utfärdande av intyg baserar sig på de handlingar som gäller yrkeserfarenheten och som visats upp av sökanden.

13 §. Bilagor till ansökan

Landskapsregeringen kan kräva att kopior av följande handlingar fogas till ansökan:

- 1) ett intyg över medborgarskap,
- 2) de kompetens- eller examensbevis som ger rätt att utöva yrket i fråga samt ett intyg över sökandens yrkeserfarenhet,
- 3) ett intyg över verksamhetens karaktär och varaktighet,
- 4) ett intyg som inte är äldre än tre månader över att sökanden har gott namn och rykte eller inte har försatts i konkurs eller att rätten att utöva yrket temporärt upphävts eller förbjudits i fall av grav yrkesmässig försumelse eller brottslig handling,
- 5) ett intyg som inte är äldre än tre månader över sökandens hälsa,
- 6) ett intyg som inte är äldre än tre månader över sökandens ekonomiska ställning och bevis för att sökanden är försäkrad mot de ekonomiska risker som är förenade med sökandens yrkesansvar,
- 7) handlingar som bekräftar att sökanden inte temporärt eller permanent har förbjudits att utöva yrket och
- 8) ett bestyrkt intyg av ett relevant organ över kunskaper, färdigheter och kompetens som sökanden har tillägnat sig genom livslångt lärande.

Landskapsregeringen kan uppmana sökanden att lämna upplysningar om sin utbildning för att fastställa förekomsten av väsentliga olikheter i förhållande till den utbildning som krävs.

Landskapsregeringen ska som tillräcklig bevisning för de handlingar som avses i 1 mom. godta ett intyg i enlighet med unionens regler för erkännande. Landskapsregeringen kan kräva att en handling enligt 1 mom. 4-6 punkterna fogas till ansökan, endast om den kräver motsvarande handling även av dem som har

O 20 LL (2017:22) om erkännande av yrkeskvalifikationer

förvärvat sina yrkeskvalifikationer i Finland eller på Åland.

Landskapsregeringen ska kräva att det till ansökan fogas översättningar till svenska av sådana handlingar som inte är på svenska. Vid behov kan landskapsregeringen kräva att översättningarna till svenska är utförda av en auktoriserad translator.

Landskapsregeringen kan kräva att officiellt bestyrkta kopior av handlingar ska fogas till ansökan, om landskapsregeringen har grundade tvivel i fråga om kopiornas äkthet och det inte finns något annat sätt att säkerställa äktheten.

Se L om auktoriserade translatorer (FFS 1231/2007).

14 §. *Behandling av ansökan samt beslut*

Landskapsregeringen ska inom en månad underrätta sökanden om att ansökan har mottagits samt om de handlingar som eventuellt saknas från mottagandet av en ansökan.

Landskapsregeringen kan vid behov be en högskola eller en annan läroanstalt om ett utlåtande till stöd för beslutsfattandet.

En ansökan om erkännande ska avgöras inom tre månader efter det att de nödvändiga handlingarna har kommit in till landskapsregeringen.

Om det vid erkännande av yrkeskvalifikationer krävs kompensationsåtgärder av sökanden är beslutet villkorligt. Det slutliga erkännandet sker efter det att sökanden har meddelat landskapsregeringen att kompensationsåtgärderna fullgjorts.

3 kap. Europeiskt yrkeskort

15 §. *Ansökan om ett europeiskt yrkeskort*

Ansökan om ett europeiskt yrkeskort görs hos landskapsregeringen, om sökanden är etablerad som yrkesutövare på Åland eller yrkeskvalifikationerna har förvärvats på Åland.

En förutsättning för att kunna ansöka om ett europeiskt yrkeskort är att Europeiska kommissionen har antagit de genomförandeakter som behövs och som har samband med saken.

Innehavaren av en yrkeskvalifikation kan välja att ansöka om ett europeiskt yrkeskort eller att ansöka om ett sådant beslut om erkännande av yrkeskvalifikationerna som meddelas av landskapsregeringen och som avses i 14 §.

Ansökan om ett europeiskt yrkeskort görs elektroniskt via det online-verktyg som tillhandahålls av kommissionen. Till ansökan ska fogas de handlingar som krävs enligt de kommissionens genomförandeakter som avses i artikel 4a.7 i yrkeskvalifikationsdirektivet. Till ansökan ska också fogas ett bevis över att avgiften för utfärdande av yrkeskortet är betald.

Landskapsregeringen beslutar i enlighet med landskapslagen om grunderna för avgifter till landskapet om de avgifter som ska uppbäras för utförda prestationer enligt denna paragraf.

16 §. *Landskapsregeringens skyldigheter i anslutning till ansökan om ett europeiskt yrkeskort*

Inom en vecka efter det att ansökan om ett europeiskt yrkeskort har tagits emot ska landskapsregeringen med-

delat att ansökan tagits emot och informera sökanden om de handlingar som eventuellt saknas.

Landskapsregeringen ska vid behov utfärda de intyg som krävs på basis av unionens bestämmelser om erkännande.

Landskapsregeringen ska kontrollera huruvida sökanden är lagligen etablerad som yrkesutövare på Åland och huruvida alla behövliga handlingar är giltiga och äkta. Om landskapsregeringen har sakligt grundade tvivel om handlingars giltighet eller äkthet kan landskapsregeringen höra den aktör som har upprättat handlingen samt kräva att officiellt bestyrkta kopior av handlingarna ska kompletteras till ansökan. Om samma sökande senare lämnar in en ny ansökan om ett europeiskt yrkeskort får landskapsregeringen inte inbegära de handlingar på nytt som fortfarande är giltiga och som redan finns i akten, nedan *IMI-akten*, i det informations-system för den inre marknaden, nedan *IMI-systemet*, som avses i artikel 4a.5 i yrkeskvalifikationsdirektivet.

17 §. *Europeiskt yrkeskort för temporärt och tillfälligt tillhandahållande av tjänster i en annan medlemsstat i Europeiska unionen för personer som har förvärvat yrkeskvalifikationer på Åland eller i riket och yrkesmässigt är etablerade på Åland*

Landskapsregeringen ska inom tre veckor kontrollera ansökan och de handlingar som lagts fram till stöd för ansökan samt besluta om huruvida ett europeiskt yrkeskort ska utfärdas för temporärt och tillfälligt tillhandahållande av tjänster i en annan medlemsstat i Europeiska unionen för personer som har förvärvat yrkeskvalifikationer på Åland eller i riket och yrkesmässigt är etablerade på Åland. Tidsfristen börjar när de handlingar som saknas tas emot eller, om kompletterande handlingar inte har begärts, en vecka efter det att ansökan har mottagits. Efter att yrkeskortet har utfärdats ska landskapsregeringen utan dröjsmål sända kortet till den behöriga myndigheten i de medlemsstater som sökanden har meddelat att han eller hon ska flytta till. Landskapsregeringen ska samtidigt informera sökanden om hur långt handläggningen av ärendet har fortskridit.

Om en innehavare av ett europeiskt yrkeskort vill tillhandahålla tjänster i andra medlemsstater än de som antagits i den ursprungliga ansökan, får innehavaren av yrkeskortet ansöka om en utvidgning av den rätt som yrkeskortet medför. Om en innehavare av ett yrkeskort vill fortsätta att tillhandahålla tjänster för en längre tid än 18 månader, ska innehavaren informera landskapsregeringen om detta. En innehavare av ett yrkeskort ska i de situationer som avses i detta moment tillhandahålla information om väsentliga förändringar i de uppgifter som finns i IMI-akten och som landskapsregeringen har rätt att begära i enlighet med de kommissionens genomförandeakter som avses i artikel 4a.7 i yrkeskvalifikationsdirektivet. Landskapsregeringen ska vidarebefordra det uppdaterade europeiska yrkeskortet till medlemsstaterna i fråga.

Om ansökan gäller temporärt och tillfälligt tillhandahållande av tjänster som har konsekvenser för folkhälsan eller den allmänna säkerheten och som inte omfattas av något system som grundar sig på automatiskt erkännande, ska 18 § tillämpas i stället för denna paragraf.

18 §. Europeiskt yrkeskort för etablering i en annan medlemsstat i EU för den som förvärvat yrkeskvalifikationer på Åland eller i riket och som är yrkesmässigt etablerad på Åland

Landskapsregeringen ska för utfärdande av ett europeiskt yrkeskort för etablering i en annan medlemsstat i EU för den som förvärvat yrkeskvalifikationer på Åland eller i riket och som är yrkesmässigt etablerad på Åland, inom en månad kontrollera äktheten och giltigheten hos de handlingar som lagts fram till stöd för ansökan och vilka ingår i IMI-akten. Denna tidsfrist börjar när de handlingar som saknas tas emot eller, om kompletterande handlingar inte har begärts, en vecka efter det att ansökan har mottagits. Landskapsregeringen ska därefter utan dröjsmål sända ansökan till den behöriga myndigheten i den medlemsstat som sökanden har meddelat att han eller hon ska flytta till. Landskapsregeringen ska samtidigt informera sökanden om hur långt handläggningen av ansökan har fortskridit.

19 §. Europeiskt yrkeskort för etablering på Åland för den som förvärvat yrkeskvalifikationer någon annanstans än på Åland eller i riket

Landskapsregeringen ska i de fall som omfattas av de system som grundar sig på automatiskt erkännande inom en månad från att den ansökan som har sänts av ursprungsmedlemsstaten tagits emot, besluta om huruvida landskapsregeringen ska utfärda ett europeiskt yrkeskort. Landskapsregeringen ska i de fall som omfattas av den generella ordningen för erkännande inom två månader från att den ansökan som har överförs av ursprungsmedlemsstaten tagits emot, besluta om huruvida landskapsregeringen utfärdar ett europeiskt yrkeskort eller låter innehavaren av en särskild yrkeskvalifikation genomgå kompensationsåtgärder.

Innan ett yrkeskort utfärdas får landskapsregeringen av särskilda skäl begära ytterligare uppgifter eller officiellt bestyrkta kopior av handlingar från ursprungsmedlemsstaten. Tidsfristen enligt 1 mom. ska trots en sådan begäran iakttas, såvida inte landskapsregeringen beslutar att tidsfristen ska förlängas med två veckor. Tidsfristen kan förlängas på nytt med ytterligare två veckor om det är nödvändigt i synnerhet på grund av orsaker som har samband med folkhälsan eller tjänstemotagarnas säkerhet. Orsakerna till att tidsfristerna förlängs ska alltid anges och sökanden ska informeras om saken.

Landskapsregeringen kan fatta ett negativt beslut, om landskapsregeringen inte av ursprungsmedlemsstaten eller den sökande får de behövliga uppgifter som landskapsregeringen har rätt att kräva i enlighet med unionens bestämmelser om erkännande.

Om landskapsregeringen inte fattar ett beslut inom föreskriven tid, sänds det europeiska yrkeskortet automatiskt via IMI-systemet till innehavaren av yrkeskvalifikationen.

Utfärdande av ett yrkeskort för etablering innebär inte automatisk rätt för kortinnehavaren att utöva ett visst yrke, om det finns registreringskrav eller andra tillsynsförfaranden för detta yrke.

20 §. Behandling av uppgifter om ett europeiskt yrkeskort

Landskapsregeringen ska utan dröjsmål uppdatera den relevanta IMI-akten i fråga om de begränsningar

och förbud som gäller rätten att utöva ett visst yrke. Den ska då iakttas bestämmelserna om skydd av personuppgifter. Sådana uppdateringar ska innefatta radering av uppgifter som inte längre behövs. Innehavaren av ett europeiskt yrkeskort och de behöriga myndigheter som har tillgång till den relevanta IMI-akten ska omedelbart informeras om alla uppdateringar.

Den skyldighet att uppdatera uppgifter som avses i 1 mom. gäller endast

- 1) yrkesutövarens identitet,
- 2) det berörda yrket,
- 3) uppgifter om den nationella myndighet eller domstol som har fattat beslut om en begränsning eller ett förbud,
- 4) omfattningen av begränsningen eller förbudet och
- 5) den tid som begränsningen eller förbudet är i kraft.

De uppgifter som anges på det europeiska yrkeskortet ska begränsas till de uppgifter som krävs för att säkerställa kortinnehavarens rätt att utöva det yrke för vilket kortet har utfärdats. I IMI-akten ska det finnas uppgifter om vilken yrkeserfarenhet kortinnehavaren har eller vilka kompensationsåtgärder som kortinnehavaren har genomgått.

Personuppgifterna i IMI-akten kan behandlas så länge som det behövs antingen för erkännandeförfarandet eller som bevis på erkännande eller som bevis på att en förhandsunderrättelse om temporärt tillhandahållande av tjänster har sänts till den behöriga myndigheten i den mottagande medlemsstaten.

När det gäller behandling av personuppgifter i det europeiska yrkeskortet och i IMI-akterna ska landskapsregeringen betraktas som sådan registeransvarig som avses i 2 § 4 punkten i landskapslagen (2007:88) om behandling av personuppgifter inom landskaps- och kommunalförvaltningen.

21 §. Granskning av uppgifter om ett europeiskt yrkeskort

Landskapsregeringen får granska enbart sådana IMI-akter som gäller fall som den har behandlat eller håller på att behandla. Landskapsregeringen ska på begäran av en innehavare av ett europeiskt yrkeskort informera denne om innehållet i IMI-akten. Arbetsgivare, klienter, patienter, myndigheter och andra parter får kontrollera äktheten och giltigheten hos ett europeiskt yrkeskort som kortinnehavaren visar upp för dem.

Innehavaren av ett europeiskt yrkeskort har när som helst rätt att utan kostnad begära rättelse av felaktiga eller ofullständiga uppgifter, eller radering eller blockering av IMI-akten i fråga. Innehavaren ska informeras om denna rätt när det europeiska yrkeskortet utfärdas.

Om innehavaren av ett europeiskt yrkeskort begär radering av en IMI-akt som är kopplad till ett europeiskt yrkeskort som har utfärdats på Åland för etablering på Åland ska landskapsregeringen förse innehavaren av yrkeskvalifikationen med bevis som styrker erkännandet av denna persons yrkeskvalifikationer.

4 kap. Särskilda bestämmelser

22 §. Varningsmekanism

Landskapsregeringen ska via IMI-systemet inom tre dagar efter att ett domstolsbeslut meddelats underrätta de behöriga myndigheterna i alla andra medlemsstater

O 21 LL (2017:23) om jämställande av högskolestudier

om identiteten för en yrkesutövare som har ansökt om erkännande av kvalifikationer enligt yrkeskvalifikationsdirektivet och som därefter vid en domstol konstaterats ha använt förfalskade handlingar som påvisar yrkeskvalifikationer.

Landskapsregeringen ska samtidigt som den enligt 1 mom. sänder en varning skriftligen informera den som avses i varningen om de beslut som gäller varningen. Till en varning som sänds till de behöriga myndigheterna i de andra medlemsstaterna ska fogas en uppgift om att den som saken gäller har överklagat beslutet om att utfärda en varning.

Om landskapsregeringen tar emot en varning som gäller en person som har lämnat in en ansökan om erkännande eller fått ett beslut om erkännande, ska landskapsregeringen begära en utredning om orsakerna till varningen av den behöriga myndigheten i den medlemsstat som har utfärdat varningen och bedöma huruvida orsakerna ger anledning till att fatta ett negativt beslut om erkännande eller att ansöka om återbrytande av beslut i enlighet med förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996).

Uppgifter om varningar får behandlas i IMI-systemet så länge de är giltiga. Landskapsregering ska radera sin varning i IMI-systemet inom tre dygn från det att det inte längre finns grund för att hålla varningen i kraft.

23 §. Användande av yrkes- och utbildningstitel

Om användandet av en yrkestitel för en viss yrkesverksamhet är reglerat i landskapslagstiftningen, ska medborgare i andra medlemsstater som har tillstånd att utöva det reglerade yrket med stöd av ett erkännande av yrkeskvalifikationer som avses i denna lag, använda den yrkestitel och den eventuella förkortning för titeln som anges i landskapslagstiftningen.

Om en person har beviljats partiell rätt att utöva ett yrke enligt 9 § ska yrkesverksamheten utövas under ursprungsmedlemsstatens yrkestitel. Landskapsregeringen får kräva att denna yrkestitel används på svenska.

Personer som får sina yrkeskvalifikationer erkända har rätt att använda en utbildningstitel från ursprungsmedlemsstaten och eventuell förkortning av den på ursprungsmedlemsstatens språk. Om en utbildningstitel kan förväxlas med en titel som i landskapet kräver kompletterande utbildning, får landskapsregeringen kräva att personen i fråga använder utbildningstiteln från ursprungsmedlemsstaten i en lämplig form.

24 §. Besvär

Besvär över lagligheten av ett beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

Om ett beslut inte har fattats inom den tid som anges i 14 § 3 mom. anses det vara fråga om ett beslut om avslag med anledning av ansökan och sökanden får överklaga beslutet på det sätt som anges i 1 mom. Sådant överklagande får anföras till dess att ett beslut med anledning av ansökan meddelats.

5 kap. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser**25 §. Ikraftträdande**

Denna lag träder i kraft den 1 april 2017.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (2011:120) om erkännande av yrkeskvalifikationer.

26 §. Övergångsbestämmelser

På en ansökan som har kommit in till landskapsregeringen innan denna lag har trätt i kraft tillämpas bestämmelserna i denna lag, om beslutet fattas efter lagens ikraftträdande.

Åtgärder som verkställigheten av denna lag kräver får vidtas innan lagen träder i kraft.

O 21 Landskapslag (2017:23) om jämställande av högskolestudier**1 §. Lagens tillämpningsområde**

I denna lag finns bestämmelser om jämställande av högskolestudier genomförda utanför Åland med föreskrivna behörighetsvillkor inom de ramar som föreskrivs i 3 och 4 §§, då behörighetsvillkoren för en tjänst eller uppgift är en i landskapslag eller med stöd av landskapslag föreskriven examen på en viss nivå eller en viss högskoleexamen eller studieprestation.

Jämställandet av högskolestudier enligt denna lag ska i fråga om reglerade yrken gälla sådana yrken som är reglerade i landskapslag eller med stöd av landskapslag. Jämställandet av högskolestudier ska i första hand göras i förhållande till de examina som avläggs på Åland.

Denna lag ska inte tillämpas om det i en annan lagstiftning finns bestämmelser om den behörighet för en tjänst eller uppgift som högskolestudier utanför Åland medför och som avviker från bestämmelserna i denna lag.

2 §. Högskolestudier utanför Åland

Med högskolestudier utanför Åland avses i denna lag sådan högskoleexamen eller studieprestation som omfattas av ett officiellt system för högskoleexamina och där läroanstalten är erkänd av en nationell utbildningsmyndighet.

3 §. Examen avlagd utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz

Landskapsregeringen kan på ansökan besluta om den behörighet för en tjänst eller uppgift som högskolestudier utanför Åland medför då det i landskapslag eller med stöd av landskapslag ställs krav på en viss högskoleexamen och sökanden oavsett nationalitet har avlagt en högskoleexamen i en annan stat än en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) eller i Schweiz.

4 §. Erkännandebeslut förenat med ett beslut om jämställande

Landskapsregeringen kan på ansökan i anslutning till ett beslut om erkännande av yrkeskvalifikationer enligt landskapslagen (2017:22) om erkännande av yrkeskvalifikationer för en sökande som har avlagt en högskoleexamen i en EES-stat eller i Schweiz besluta om jämställandet av på vilken nivå den sökandes högskoleexamen är i förhållande till dess plats i utbildningssystemet.

5 §. Grunder för jämställande

När högskolestudier genomförda utanför Åland ska jämföras på det sätt som föreskrivs i denna lag ska i fråga om examinas eller olika studieprestationers motsvarighet sinsemellan bedömas med avseende på nivån med hänsyn till deras omfång, svårighetsgrad och in-

riktning, och examinas eller studieprestationers motvarighet sinsemellan vad området beträffar bedömas med hänsyn till hur examina eller studieprestationerna överensstämmer till innehållet.

6 §. Utåtande

Landskapsregeringen kan vid behov begära ett utlåtande från en högskola eller annan läroanstalt till stöd för beslutfattandet.

7 §. Översättning och bestyrkta kopior

Landskapsregeringen ska kräva att det till ansökan fogas översättningar till svenska av sådana handlingar som inte är på svenska. Vid behov kan landskapsregeringen kräva att översättningarna till svenska är utförda av en auktoriserad translator.

Landskapsregeringen kan kräva att officiellt bestyrkta kopior av handlingar ska fogas till ansökan, om landskapsregeringen har grundade tvivel i fråga om kopiornas äkthet och det inte finns något annat sätt att säkerställa äktheten.

Se L om auktoriserade translatorer (FFS 1231/2007).

8 §. Anvisningar

Landskapsregeringen kan vid behov utfärda anvisningar om de handlingar och intyg som ska fogas till en ansökan enligt denna lag.

9 §. Besvär

Besvär över lagligheten av landskapsregeringens beslut får anföras hos högsta förvaltningsdomstolen.

10 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft 1 april 2017.

På ärenden som har inletts före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

O 22 Landskapslag (2003:17) om Ålands sjösäkerhetscentrum

1 §. Syfte och uppdrag

Ålands sjösäkerhetscentrum skall i samverkan med landskapets skolor och näringsliv samt på annat ändamålsenligt sätt verka för att kunskaper om sjösäkerhet förmedlas och stärks.

Ålands sjösäkerhetscentrum skall följa den utveckling som sker av utbildning inom sjösäkerhet, samordna kurser i sjösäkerhet samt planera och ordna kurser i sjösäkerhet. Verksamheten skall drivas så att en hög kvalitet uppnås och den skall kontinuerligt utvärderas. Ålands sjösäkerhetscentrum kan inköpa, marknadsföra och sälja kurser i sjösäkerhet.

2 §. Ställning

Ålands sjösäkerhetscentrum är underställt landskapsregeringen. Landskapsregeringen ansvarar för tillsyn samt allmän ledning och utveckling av verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum.

3 §. Ledning

Ålands sjösäkerhetscentrum leds av en styrelse och en chef.

4 §. Styrelse

Styrelsen för Ålands sjösäkerhetscentrum tillsätts av landskapsregeringen för högst fyra år i sänder. I styrelsen skall ingå minst fem och högst sju medlemmar. Av dessa skall minst två representera sjöfartsnäringen. Övriga medlemmar skall företräda sakkunskap åtminstone i utbildningsfrågor och frågor som rör brand- och räddningsväsendet. Landskapsregeringen utser inom styrelsen en ordförande och en vice ordförande samt en ersättare för varje medlem. För ersättarna gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om medlemmarna.

Styrelsen är beslutförför då minst hälften av dess medlemmar är närvarande. Som styrelsens beslut gäller den åsikt som majoriteten har understött eller om rösterna faller lika den åsikt som mötesordföranden har biträtt. Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller vid förfall för ordföranden av vice ordföranden. Styrelsen skall sammankallas för behandling av visst ärende då minst tre av styrelsens medlemmar begär det. (2008/24)

Landskapsregeringen får skilja en medlem eller en ersättare från uppdraget innan mandattiden går ut varvid en ny medlem respektive ersättare skall utses för den återstående tiden. Landskapsregeringen beslutar även om det arvode som skall tillkomma den som innehar ett styrelseuppdrag.

5 §. Styrelsens uppdrag

Styrelsen skall

- göra förslag till reglemente för Ålands sjösäkerhetscentrum, som skall underställas landskapsregeringen för fastställelse,
- lägga fram förslag till årlig budget,
- godkänna verksamhets- och ekonomiplan,
- godkänna kursplaner, samt
- handlägga andra ärenden som åläggs styrelsen eller som är av principiell art.

6 §. Personal

En chef för Ålands sjösäkerhetscentrum skall av landskapsregeringen utnännas för att leda verksamheten. Utnämningen kan ske för viss tid. Vid förhinder för chefen förordnar landskapsregeringen en ställföreträdare. Vid Ålands sjösäkerhetscentrum kan dessutom finnas annan personal i offentligt eller privaträttsligt anställningsförhållande. Personalen anställs av styrelsen om inte detta i enlighet med reglementet uppdragits åt chefen för Ålands sjösäkerhetscentrum.

Vid de utnämnings- och anställningsbefogenheter styrelsen eller chefen för Ålands sjösäkerhetscentrum utövar med stöd av 1 mom. skall det förflyttnings- eller omplaceringsbeslut av en tjänsteman eller arbetstagare som landskapsregeringen fattar iaktas, om Ålands sjösäkerhetscentrum samtycker till förflyttningen eller omplaceringen. (2006/59)

7 §. Undervisningsspråk

Undervisningsspråket vid Ålands sjösäkerhetscentrum är svenska. Även annat språk än svenska får användas som undervisningsspråk om detta är förenligt med målen för utbildningen.

O 23 LL (2006:71) om studiestöd

8 §. Kursintyg

En kursdeltagare har rätt att få intyg över genomgången kurs. Kursintyg utfärdas av Ålands sjösäkerhetscentrum om inte intyg ges av annan kursarrangör. Närmare bestämmelser om utfärdande av kursintyg intas i reglemente.

9 §. Avgifter

Avgifter för prestationer från Ålands sjösäkerhetscentrum bestäms enligt företagsekonomiska grunder om inte landskapsregeringen beslutar annat.

10 §. Rättsförmåga

Ålands sjösäkerhetscentrum kan sluta avtal inom ramen för sitt uppdrag om inte landskapsregeringen beslutar annat.

11 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2003.
Åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

O 23 Landskapslag (2006:71) om studiestöd**1 kap. Allmänna stadganden****1 §. Tillämpningsområde**

I denna lag finns bestämmelser om på vilka grunder Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet skall bevilja stöd för studerande efter avslutad läroplikt.

Om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag har den som skall bedriva studier vilka varar längre tid än 13 veckor rätt till studiestöd på de grunder som anges i denna paragraf. Rätt till studiestöd i enlighet med denna lag har den som är stadigvarande bosatt i landskapet och kan härleda en rätt till studiestöd ur EG-rätten, avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer. Beträffande medborgare från andra länder kan studiestöd beviljas om sökanden fått permanent uppehållstillstånd eller kontinuerligt uppehållstillstånd i Finland och sökanden har varaktig bosättning i landskapet. Andra personer har rätt till studiestöd efter att under minst de två år som föregår inledandet av studierna ha varit bosatta i landskapet för annat ändamål än studier.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan av särskilda skäl bevilja studiestöd trots att de förutsättningar som anges i 2 mom. inte är uppfyllda.

2 §. Definitioner

Med **stadigvarande bosättningsort** avses den ort där en studiestödssökande under minst 185 dagar varje år bor till följd av personlig och yrkesmässig anknytning. Den som har personlig och yrkesmässig anknytning till två eller flera orter anses ha stadigvarande bosättningsort på den ort dit denne regelbundet återvänder och anses ha störst personlig anknytning till. Den stadigvarande bosättningsorten ändras inte för den som bor på annan ort huvudsakligen på grund av studier.

Med **läsår** avses den tid som börjar den 1 augusti och slutar den 31 juli följande år.

Med **termin** avses hösttermin eller vårtermin, varvid

höstterminen börjar den 1 augusti och slutar den 31 december och vårterminen börjar den 1 januari och slutar den 31 juli.

Med **stödmanad** avses en månad under vilken studeranden får studiepenning eller vuxenstudiepenning.

Med **högskolor** avses Högskolan på Åland och därmed jämförbara utbildningsinstitutioner samt universitet.

Med **andra läroanstalter** avses skolor på gymnasialstadienivå, yrkespedagogiska lärarhögskolor, folkhögskolor, medborgarinstitut och sommaruniversitet samt andra motsvarande läroanstalter under offentlig insyn.

Med **kreditinstitut** avses penninginrättningar, fonder, sammanslutningar och andra inrättningar vilkas verksamhet omfattar beviljande av lån mot borgen.

Med **studievecka** avses studier inom ett utbildningsprogram som normalt omfattar en studieinsats på 40 arbetstimmar för uppnående av de fastställda målen.

Med **studiepoäng** avses ECTS-poäng inom högskoleutbildningen. En studievecka motsvaras inom högskoleutbildningen av en och en halv studiepoäng.

Med **studier som huvudsyssla** avses

a) att studier sker på heltid eller deltid inom ramen för ett utbildningsprogram den studerande antagits till eller

b) att studier sker inom ramen för avläggandet av en högskoleexamen den studerande har studierätt till och att studierna omfattar minst 15 studiepoäng per termin eller sker i en sådan studietakt som motsvarar minst 15 studiepoäng per termin.

Med **högre högskoleexamen** avses en examen för vilken fordras minst 240 studiepoäng eller som anses motsvara minst 240 studiepoäng.

Med **heltidsstudier** avses

a) att studier sker inom ramen för ett utbildningsprogram den studerande antagits till eller

b) att studier sker inom ramen för avläggandet av en högskoleexamen den studerande har studierätt till och att studierna sker i en normal studietakt eller att studier sker i en studietakt som är likvärdig med minst 22,5 studiepoäng per termin.

Med **deltidsstudier** avses

a) att studier sker inom ramen för ett utbildningsprogram den studerande antagits till i en studietakt som är likvärdig med minst 10 studieveckor och högst 14 studieveckor per termin eller

b) att studier sker inom ramen för avläggandet av en högskoleexamen den studerande har studierätt till och att studierna sker i en studietakt som är likvärdig med minst 15 studiepoäng och högst 21 studiepoäng per termin.

Med **studietakt** avses att studierna omfattar en viss mängd studier inom en viss tid. Med normal studietakt avses för en heltidsstuderande, som studerar inom ramen för ett utbildningsprogram den studerande antagits till eller inom ramen för avläggandet av en högskoleexamen den studerande har studierätt till, att studierna omfattar i genomsnitt minst 44 studiepoäng per läsår.

3 §. Studier som berättigar till studiestöd

De allmänna villkoren för rätt till studiestöd är att den studerande har antagits till en högskola eller an-

nan läroanstalt, bedriver studier som huvudsyssla, har framgång i studierna samt behöver ekonomiskt stöd. Närmare bestämmelser om behovet av ekonomiskt stöd finns i 3 kap.

4 §. Högskolestuderandes studieprestation

Den som avklarat minst 22 studiepoäng per termin eller 44 studiepoäng per läsår är berättigad till fortsatt studiestöd för heltidsstudier.

Den som avklarat minst 12 studiepoäng per termin eller 24,5 studiepoäng per läsår är berättigad till fortsatt studiestöd för deltidstudier.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan av särskilda skäl bevilja studiestöd till den som inte uppfyller de krav på studieprestationer som avses i denna paragraf.

5 §. Tidsbegränsningar

Studiestöd beviljas för den tid den studerande bedriver studier och för högst den normala utbildningstiden, varvid den normala utbildningstiden för högskolestudier skall anses vara högst 55 månader. Om särskilda skäl finns kan stöd för ytterligare högst ett studieår beviljas.

Förlängd tid kan beviljas om studier på heltid under högst ett läsår är en förutsättning för avläggande av examen.

Möjlighet till förlängning från 55 månader med ytterligare högst 15 månader finns även vid dubbelexamen, extra krävande examen eller påbyggnadsexamen.

Närmare bestämmelser om maximitiden för studiestöd för högre högskoleexamina ges i landskapsförordning.

Vuxenstudiepenning för avläggande av vetenskaplig påbyggnadsexamen kan beviljas för högst 12 månader. Vuxenstudiepenning kan beviljas för högst 27 månader. (2015/114)

Studiestöd beviljas inte för en kortare period än 13 veckor.

Se LF (2006:72) om maximitiden för studiestöd för högre högskoleexamen och grunderna för förlängning av maximitiden.

2 kap. Studiestödsförmåner

6 §. Studiestödsförmåner

På de villkor som stadgas i denna lag beviljas studiestöd i form av

- a) studiepenning eller vuxenstudiepenning,
- b) särskilt studietillägg,
- c) bostadstillägg,
- d) försörjartillägg samt
- e) landskapsborgen för studielån.

Studiepenning och vuxenstudiepenning kan inte utbetalas samtidigt.

6a §. (2008/66) Indexjustering av studiestöd

Beloppen för studiestöden i 7-16 §§ fastställs årligen på basis av föregående års belopp. Till föregående års belopp läggs den ändring i det konsumentprisindex som fastställts av Ålands statistik- och utredningsbyrå och som ägde rum under det föregående kalenderåret, avrundat till närmaste euro. De indexjusterade beloppen tillämpas från och med augusti månad och fastställs av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten före utgången av april månad.

Den indexjustering av beloppen för studiestöden som avses i 1 mom. ska inte göras under åren 2013-2015 för läsåren 2013/14, 2014/15 och 2015/16. (2012/88)

Temporärt 2 mom, se nedan ikraftträdandebestämmelsen för (2012/88).

7 §. Studiepenning

Rätt till studiepenning har en studerande som enligt 1 kap. kan beviljas studiestöd enligt denna lag och som inte är berättigad till barnbidrag i enlighet med landskapslagen (1994:48) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen.

8 §. Studiepenningens fastställande och belopp

Studiepenningen fastställs för en viss studerande med beaktande av dennes ålder, boendeform, studieform och studietakt.

Med beaktande av ålder, boendeform och studieform indelas de studerande i följande kategorier:

Kategori 1	Studerande som fyllt 18 år, studerar i högskola och bor självständigt.
Kategori 2	Studerande som fyllt 18 år, inte studerar i högskola och bor självständigt.
Kategori 3	Studerande som fyllt 18 år, studerar i högskola och bor hos föräldrarna.
Kategori 4	Studerande som fyllt 18 år, inte studerar i högskola och bor hos föräldrarna.
Kategori 5	Studerande som fyllt 17 men inte 18 år.

Med beaktande av studietakt indelas de studerande i följande kategorier:

Kategori A	Studerande som bedriver heltidsstudier
Kategori B	Studerande som bedriver deltidstudier

Till de studerande som avses ovan utbetalas studiepenning per månad med de eurobelopp som anges i följande tabell:

Kategori	A	B
	Heltidsstudier	Deltidsstudier
1	298	149
2	246	123
3	242	121
4	190	95
5	118	59

(2008/66)

Studiepenningen för studerande som inte studerar vid högskola kan höjas till högst samma belopp som för studerande vid högskola, om vid skolan saknas väsentliga studiesociala förmåner.

Studiepenningen för studerande som fyllt 17 men inte 18 år och som inte studerar vid högskola kan höjas med 56 euro för heltidsstuderande och 28 euro för deltidstuderande, om den studerande har en bostad på studieorten och bor självständigt. (2008/66)

9 §. Vuxenstudiepenning

Rätt till vuxenstudiepenning har en studerande i åldern 30-59 år som saknar grundläggande yrkesutbild-

O 23 LL (2006:71) om studiestöd

ning eller som inte under en femårsperiod omedelbart innan studierna inleds har genomgått en över fyra månader lång utbildning för vilken studiestöd har beviljats.

Den som har avlagt högre högskoleexamen eller därmed jämförbar examen har inte rätt till vuxenstudiepenning för avläggandet av en andra högre högskoleexamen.

Rätten till vuxenstudiepenning börjar vid ingången av den månad då de i 1 mom. nämnda åldersvillkoren uppfylls.

10 §. (2015/114) Vuxenstudiepenningens fastställande

Vuxenstudiepenningen består av en grunddel och ett inkomstillägg. Grunddelen är 400 euro per månad. Inkomstillägget utgör 25 procent av skillnaden mellan månadsinkomsten och grunddelen avrundat till närmaste euro.

Månadsinkomsten är den skattepliktiga förvärvsinkomsten i medeltal per månad under de sex eller tolv månader som infaller omedelbart före den första månaden för vilken vuxenstudiepenning beviljas.

Vuxenstudiepenningens belopp för heltidsstudier är minst lika stort som grunddelen och högst 950 euro per månad. Vuxenstudiepenningens belopp för deltidsstudier är 50 procent av beloppet för heltidsstudier.

11 §. Särskilt studietillägg

Den som är berättigad till studiestöd i enlighet med denna lag kan dessutom av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beviljas särskilt studietillägg av arbetsmarknadspolitiska skäl.

12 §. Närmare bestämmelser om särskilt studietillägg

Särskilt studietillägg utbetalas under längst två år med högst 312 euro per månad.

Särskilt studietillägg kan utbetalas till en studerande som

- a) uppfyller kraven för att erhålla vuxenstudiepenning,
- b) är i behov av ett förstärkt studiestöd för att genomgå utbildning,
- c) varit arbetslös lång tid och som
- d) inte är berättigad till en annan ekonomisk förmån som anses vara likvärdig med det särskilda studietillägget.

13 §. Bostadstillägg

En studerande som har kostnader för hyresbostad, bostadsrättsbostad eller ägarbostad som inte är studerandens föräldrahem är berättigad till bostadstillägg om studeranden

- 1) studerar vid högskola,
- 2) har fyllt 18 år, eller
- 3) behöver bostaden för att restiden från föräldrahemmet till skolan under normala förhållanden tur och retur är längre än två timmar. (2015/114)

Berättigad till bostadstillägg är inte en studerande som delar bostad med eget eller sin makes barn. Utan hinder av detta kan ändå en studerande beviljas bostadstillägg för en sådan bostad som hyrts på samma hyresvillkor som i 1 mom. på grund av studier och som är belägen på annan ort än familjens stadigvarande bostad. Med make jämställs en person som den studerande bor tillsammans med under äktenskapsliknande förhållanden.

Den som studerar utomlands beviljas bostadstillägg på samma villkor som den som studerar på Åland och i riket. Den som studerar och bor utomlands huvudsakligen på grund av studier har dock rätt till bostadstillägg utan hinder av vad som bestäms i 2 mom. (2013/16)

14 §. Bostadstilläggets belopp

Bostadstillägg utbetalas med 80 procent av en studerandes hyreskostnad, dock högst med 201 euro per månad.

15 §. Försörjartillägg

Rätt till försörjartillägg har en studerande som har minderårigt barn. En person som inte fyllt 18 år och bor hos vårdnadshavare anses vara minderårig enligt bestämmelsen. Stödet utbetalas till en studerande vårdnadshavare och utgår som ett belopp per barn.

16 §. Försörjartilläggets belopp

Försörjartillägg utbetalas med 64 euro per månad till studerande vårdnadshavare.

17 §. Landskapsborgen för studielån

Rätt till landskapsborgen för studielån har en studerande som har antagits till studier och studerar på det sätt som nämns i 1 kap. (2008/66)

Det krävs särskilda skäl för att landskapsborgen skall beviljas

- a) en studerande vars studielån indrivs av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten på grundval av borgensansvar eller
- b) en studerande med betalningsstörning som registrerats i ett sådant kreditupplysningsregister som avses i 20 § personuppgiftslagen (FFS 523/1999), utom i fall med mindre betalningsstörningar eller i fall då skulder som föranlett anteckningen har betalats.

18 §. (2013/16) Belopp för studielån med landskapsborgen

Landskapsborgen för studielån till studerande som fyllt 18 år är 533 euro per månad.

Landskapsborgen för studielån till studerande som inte fyllt 18 år är 252 euro per månad.

Studerande som studerar vid en skola med terminsavgifter kan få borgensbeloppet höjt med terminsavgiftens belopp, dock sammanlagt högst till 1 258 euro per månad.

3 kap. Ekonomisk behovsprövning**19 §. Inkomstens inverkan på studiestödet**

När behovet av ekonomiskt stöd prövas beaktas den sökandes samt dennes föräldrars inkomster. Föräldrars inkomster beaktas dock inte om sökanden vid studiestödets beviljande är fyllda 18 år eller har fullföljt gymnasialstadietutbildning.

20 §. Extra tillägg för studerande under 18 år

Om en studiestödssökande är under 18 år ska, när behovet av ekonomiskt stöd prövas, sökandens föräldrars senast fastställda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster beaktas. Om föräldrarna är frånskilda eller på grund av varaktig söndring bor åtskiljs, beaktas bara inkomsterna för den förälder som sökanden bor eller senast har bott hos. Om sökanden försörjs av sin förälder och en person som ingått äktenskap eller registrerat partnerskap eller är sambo med föräldern i deras gemensamma hem, beaktas även den personens inkomster. (2015/114)

Om den studerandes föräldrars sammanlagda inkomster är låga kan den studerande för heltidsstudier erhålla ett extra tillägg. Tillägget uppgår till 72 euro per månad om föräldrarnas sammanlagda inkomst är mindre än 29.000 euro per år och 48 euro per månad om den sammanlagda inkomsten är mindre än 35.000 euro per år. För deltidsstudier är beloppen i stället 36 euro respektive 24 euro. (2008/66)

Om det utöver den studerande finns hemmavarande barn som inte fyllt 18 år skall den inkomstgräns som avses i 2 mom. höjas med 3.370 euro per barn.

21 §. Studerandens egna inkomsters inverkan på studiestödet

När behovet av ekonomiskt stöd prövas skall sökandens egna inkomster beaktas.

En heltidsstuderande är berättigad till studiestöd om dennes skattepliktiga inkomst är högst 939 euro i genomsnitt per stödmånad. En deltidsstuderande är berättigad till studiestöd om dennes skattepliktiga inkomst är högst 1 358 euro i genomsnitt per stödmånad. Med skattepliktig inkomst avses här förvärvs- och kapitalinkomst. När det gäller beräkningen av den genomsnittliga förvärvsinkomsten beaktas endast den inkomst den studerande har under stödmånaderna. När det gäller beräkningen av den genomsnittliga kapitalinkomsten beaktas den inkomst som den studerande har under hela året. (2013/16)

3 mom. upphävt (2008/66).

22 §. Beaktande av vissa förmåner

Studiepenningens belopp kan sänkas om en studerande från läroanstalten eller på grund av studierna eller arbete som utförs i samband med dem får lön, dagpenning, ett stipendium avsett för att trygga utkomsten eller annat ekonomiskt stöd som motsvarar studiepenningen.

Studiestöd beviljas inte om en studerande under en stödmånad får prakticklön som överstiger 939 euro. (2013/16)

3 mom. upphävt (2008/66).

Studiepenning beviljas inte eller kan bestämmas till ett lägre belopp om en studerande med stöd av lag är berättigad till en ekonomisk förmån som direkt syftar till att betala levnadskostnaderna under studietiden, såsom någon av följande förmåner:

a) (2016/83) ålderspension eller partiell förtida ålderspension,

b) pension på grund av full arbetsoförmåga eller invaliditetspension,

c) upphävd (2016/83)

d) generationsväxlingspension eller avträdelserersättning till lantbruksföretagare,

e) rehabiliteringsstöd för samma utbildning,

f) arbetslöshetsdagpenning,

g) arbetsmarknadsstöd,

h) (2015/62) utbildning med stöd av landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning eller

i) alterneringsersättning.

Studiestöd beviljas inte om en studerande fullgör beväringstjänst eller civiltjänst, avtjänar frihetsstraff och studerar i anstalten eller får studiestöd från ett annat land. (2013/16)

4 kap. Ansökan, betalning och återkrav

23 §. Ansökan om och beviljande av studiestöd

Ansökan om studiestöd görs hos arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. Sökanden skall lämna de uppgifter arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten inbegär.

Den studerande skall meddela arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten alla förändringar som påverkar studiestödet.

Studiestöd beviljas för högst ett studieår i sänder.

Studiestöd beviljas tidigast från ingången av den månad då ansökan inlämnats.

24 §. Komplettering av ansökan

På arbetsmarknads- och studieservicemyndighetens skriftliga begäran om komplettering skall ansökan kompletteras senast inom den termin ansökan gäller. Om tiden efter det att komplettering begärdes och fram till terminens slut omfattar mindre än två månader skall komplettering ske senast inom två månader efter begäran därom. För ansökan som kompletteras efter dessa tidsfrister betalas inte studiestöd.

25 §. Utbetalning

Studiestöd beviljas normalt för högst nio månader per läsår. Studiestöd kan beviljas för längre tid än nio månader per läsår om studierna bedrivs på ett sätt som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten bestämmer.

Studiestöd som betalas av landskapets medel skall utbetalas senast den fjärde dagen i varje månad för vilken den studerande är studiestödsberättigad.

3 mom. upphävt (2008/66).

26 §. Grund för att inte bevilja studiestöd

Studiestöd kan helt eller delvis förvägras den som tidigare avsiktligt har lämnat felaktiga eller vilseledande uppgifter eller avsiktligt underlåtit att lämna riktiga uppgifter och därvid orsakat att studiestöd har betalats utan grund eller på felaktiga grunder.

Studiestöd kan helt eller delvis förvägras den vars tidigare studielån på grund av borgensansvar erlagts ur landskapets medel och återkrävts på åtgärd av arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

27 §. Återkrav

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan återkalla beslut om beviljande av studiestöd eller återkräva studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studietillägg, bostadstillägg eller försörjartillägg om en väsentlig ekonomisk förändring i den studerandes förhållanden inträffat efter att studiestödet har beviljats. Sådant återkallande eller återkrav kan ske högst till ett belopp som motsvarar den ekonomiska förändringen i den studerandes förhållanden.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan helt eller delvis återkalla eller återkräva studiepenning, vuxenstudiepenning, särskilt studietillägg, bostadstillägg eller försörjartillägg om stödet felaktigt utbetalats eller på felaktiga grunder beviljats på grund av att den sökande uppsåtligen eller av oaktsamhet som inte är ringa lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter väsentliga för beräkning av studiestödet eller på grund av annan jämförbar väsentlig omständighet.

O 23 LL (2006:71) om studiestöd

Ett belopp som skall återkrävas kan avdras från studiestöd som senare beviljas mottagaren av stödet.

28 §. Preskription av fordringar

Beslut om återkrav av en förmån som betalats skall fattas inom fem år räknat från utbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionstiden avbrutits innan dess. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 §§ lagen om preskription av skulder (FFS 728/2003). Från detta avbrytande av preskriptionen börjar en ny fem år lång preskriptionstid.

5 kap. Landskapsborgen för studielån**29 §. Lyftande av studielån mot landskapsborgen**

Landskapsborgen för studielån beviljas för högst ett läsår i sänder. Beslutet kan dock gälla landskapsborgen för juni och juli månad det föregående läsåret. Landskapsborgen för studielåns sammanlagda belopp höjs för varje termin en studerande får studiestöd med det tillägg på studielånet som beviljas av kreditinstitutet för betalning av under läsåret förfallen ränta på studielånet.

Studielån ges mot skuldebrev som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har godkänt. För studier kan beviljas ett studielån vars belopp ökas med en beviljad ny studielånerat.

Studielånet skall lyftas under det läsår för vilket landskapsborgen har beviljats. Om tiden efter det beslutet om borgen gavs och fram till läsårets slut omfattar mindre än två månader skall studielånet lyftas senast inom två månader efter det beslutet om borgen gavs. Då beslutet omfattar landskapsborgen för juni eller juli månad före läsåret, får lånet lyftas redan under dessa månader.

Högskolestuderande kan lyfta lånebelopp i två rater enligt följande:

- a) höstterminens lånerat kan lyftas tidigast då läsårets studiestödperiod börjar,
- b) vårterminens lånerat kan lyftas tidigast den 1 januari. Studerande på andra läroanstalter kan lyfta lånebelopp i fyra rater enligt följande:
 - a) låneraten för augusti-oktober kan lyftas tidigast då läsårets studiestödperiod börjar,
 - b) låneraten för november-december kan lyftas tidigast den 1 november,
 - c) låneraten för januari-februari kan lyftas tidigast den 1 januari,
 - d) låneraten för mars-juli kan lyftas tidigast den 1 mars.

Studerande som studerar vid en skola med terminsavgift och som får borgensbeloppet höjt i enlighet med 18 § 3 mom. kan lyfta lånebeloppet i en rat tidigast då läsårets studiestödperiod börjar. (2013/16)

Outtagna lånerater kan lyftas senare under innevarande läsår, dock senast den 31 juli.

Lånerater kan inte lyftas efter det att studierna slutförts eller avbrutits. Innan en studerande lyfter en ny rat av studielånet skall kreditinstitutet hos arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kontrollera att landskapsborgen är giltigt.

Tidigare 6 och 7 mom. har blivit 7 och 8 mom. genom (2013/16).

30 §. Innehållet i landskapsborgen

Landskapsborgen ställs som proprieborgen för hela det nominella beloppet av ett studielån som ett kreditinstitut som står under offentlig tillsyn har beviljat för räntan på studielånet, dröjsmålsräntan samt de godtagbara kostnaderna för uppsägning av lånet.

31 §. Landskapsborgens giltighet och kapitalisering av ränta

En landskapsborgen gäller i högst 30 år från det att den första låneutbetalningen lyftes. Ett villkor för att landskapsborgen skall vara i kraft är att kreditinstitutet halvårsvis under de terminer som berättigar till studielån samt en termin närmast efter en sådan termin till lånekapitalet lägger de räntor som förfaller till betalning under halvåret till den del räntan överstiger en procent av lånekapitalet.

Låntagaren betalar den del av räntan som enligt 1 mom. inte skall fogas till lånekapitalet. Om det räntebelopp som låntagaren skall betala är mindre än 15 euro, läggs dock hela den ränta som förfaller till betalning till lånekapitalet. De regelbundna räntebetalningsdagarna är den 15 december och den 15 juni.

32 §. Preskription av borgen

På landskapsborgen för studielån tillämpas inte vad som i 19 § 3 mom. lagen om borgen och tredjemanspant (FFS 361/1999) föreskrivs om preskription av en borgensförbindelse. Bestämmelserna i lagens 19 § 1 mom. tillämpas inte på lån enligt denna lag till den del det är fråga om amorteringar av dem.

33 §. Yrkande på återbetalning av lån

Om en låntagare har försummat att betala ränta eller amortering och minst tre månader har förflutit sedan förfalldagen, har kreditinstitutet rätt att yrka att lånet genast betalas tillbaka i sin helhet. Kreditinstitutet skall i sådant fall meddela arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten minst en månad före den dag lånet sägs upp.

Studielån som av landskapsmedel betalats till kreditinstitut jämte ränta skall efterskänkas om låntagaren avlidit. Studielånet skall anses vara förfallet till betalning i sin helhet om kreditinstitutet i sådant fall framställer ett yrkande om betalning av landskapsmedel till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten.

34 §. Återkrav av borgensfordran

En borgensfordran som grundar sig på landskapsborgen för ett studielån samt den ränta som med stöd av denna lag upp bärs på borgensfordran får utan dom eller beslut utsökas hos låntagaren i enlighet med bestämmelserna [i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (FFS 367/1961)]. Bestämmelserna om preskription av fordringar i nämnda lag gäller dock inte den regressrätt som landskapet har enligt detta moment.

Vid återkrav kan arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten bevilja betalningstid eller tillgripa andra betalningsarrangemang om det med hänsyn till låntagarens betalningsförmåga finns grundad anledning till detta eller om det därigenom kan säkerställas att den kvarstående skulden återbetalas.

L om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (FFS 367/1961) har ersatts av L om verkställighet av skatter och avgifter (FFS 706/2007).

35 §. Preskription av borgensfordran

En borgensfordran preskriberas fem år efter det att landskapet betalat ut studielånet till ett kreditinstitut efter att arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten beviljat landskapsborgen om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen av en borgensfordran avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 §§ lagen om preskription av skulder. Från avbrytande av preskriptionstiden börjar en ny fem år lång preskriptionstid.

36 §. Beviljande av betalningsbefrielse

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten kan bevilja befrielse från betalning av en borgensfordran som grundar sig på landskapsborgen för ett studielån samt räntorna på fordran om låntagaren har avlidit.

Befrielse från betalning kan också beviljas om låntagaren är varaktigt arbetsförmögen eller om han eller hon har varit arbetsoförmögen sammanlagt minst fem år och återkrav med hänsyn till hans eller hennes ekonomiska omständigheter och andra förhållanden anses vara oskäligt.

Partiell betalningsbefrielse kan beviljas om låntagarens ekonomiska förhållanden har försvagats av långvarig arbetslöshet, sjukdom eller annat skäl så att återkrav av hela lånet anses vara oskäligt. (2013/16)

37 §. Ränta på borgensfordran

På landskapets hela borgensfordran på grund av landskapsborgen för studielån skall låntagaren betala den årliga räntan nio procent.

6 kap. Särskilda stadganden**38 §. Landskapets betalning av ränta**

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten betalar förfallna räntor till kreditinstitut på grund av studielån till låntagaren efter slutförda studier och avlagd examen om de villkor som anges i denna paragraf är uppfyllda. Låntagaren skall

a) ha varit arbetslös under de fyra senaste månaderna som föregår den sista räntebetalningsdagen och ha varit arbetslös minst 60 dagar under denna tid samt får högst ha 760 euro per månad i bruttoinkomst, dock så att för låntagare som har vårdnad om barn som inte fyllt 18 år höjs nämnda belopp med 120 euro för varje barn,

b) under den månad som räntan förfaller till betalning ha fått moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (FFS 1224/2004) för minst 24 vardagar och inte ha fått studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning eller

c) under de sex månader som föregår den dag räntan förfaller till betalning ha fått moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen för minst 50 vardagar och inte ha fått studiestöd under den termin då räntan förfaller till betalning.

Om modern och fadern samtidigt har rätt till moderskapspenning, faderskapspenning, föräldrapenning eller motsvarande förmån under den månad räntan förfaller till betalning betalas endast förfallna räntor för moderns studielån.

Arbetsmarknads- och studiestödsmyndigheten betalar inte ränta som avses i 1 mom. b) och c) punkten om det före ingången av den månad då räntan förfaller till

betalning förflutit mer än 12 månader sedan den månad då personen senast fått studiepenning, vuxenstudiepenning eller bostadstillägg.

Betalningen av räntor som avses i 1 mom. sker utan återbetalningsskyldighet för låntagaren.

39 §. Ansökan om landskapets betalning av ränta

Ansökan om räntestöd skall sändas till arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten senast under de två närmaste månaderna efter den månad då räntan normalt förfaller till betalning.

Till ansökan skall bifogas en utredning över den ränta som kreditinstitutet kräver eller ett verifierkat i original över den ränta som redan har betalats.

I räntestöd betalas den ränta som förfallit till betalning och aviseringskostnaderna. I räntestöd betalas inte dröjsmålsränta till följd av en försenad räntebetalning.

39a §. (2008/66) Rätt att få och lämna ut uppgifter

På utlämnande och hemlighållande av uppgifter tillämpas landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet, om inte annat följer av denna lag.

Arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har utan hinder av bestämmelserna om hemlighållande av handlingar och utan ersättning rätt att av andra myndigheter få de uppgifter som är nödvändiga för att verkställa och utveckla studiestödsuppgifter.

40 §. Utmättnings- och överföringsförbud

Studiepenning, vuxenstudiepenning, bostadstillägg och studielån får inte utmätas.

Ett avtal om överföring av en rättighet enligt denna lag på någon annan är ogiltigt.

41 §. Ändringssökande

Den som är missnöjd med ett beslut som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har fattat med stöd av denna lag kan inom 30 dagar, räknat från den dag beslutet delgavs vederbörande, skriftligen begära rättelse hos arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. I rättelseyrkandet, som läggs till grund för myndighetens prövning, skall anges vilket beslut som önskas rättat och de omständigheter som rättelseyrkandet grundar sig på. Ett rättelseyrkande skall behandlas utan dröjsmål.

Beslut anses delgivet vederbörande, om inte annat visas, den sjunde dagen efter den dag då beslutet inlämnats för postbefordran under den adress sökanden har uppgivit.

Beslut som arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten har fattat med anledning av ett rättelseyrkande får överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

42 §. Ikraftträdelsebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2006 och skall tillämpas på studiestöd för studier som sker efter den 31 juli 2006.

Genom ikraftträdandet av denna lag upphävs landskapslagen (1995:94) om studiestöd och landskapsförordningen (1995:98) om studiestöd, dock så att rättigheter och skyldigheter som uppkommit med stöd av lagarna skall fortsätta att gälla.

Om en studerande den 1 augusti 2006 har uppburit studiestöd för högskolestudier, är 5 § 1 mom. landskaps-

O 24 LF (2006:72) om maximitiden för studiestöd m.m.

lag (1995:94) om studiestöd tillämplig på honom eller henne såvitt avser högskolestudier.

I samtliga fall skall de belopp som anges i denna lag utbetalas efter ikraftträdandet.

Lagen tillämpas även på förmåner som betalats utan grund och på fordringar som uppkommit före lagens ikraftträdande. När preskriptionstiden för sådana fordringar räknas ut beaktas även tiden före lagens ikraftträdande. Fordringarna i fråga preskriberas dock enligt denna lag tidigast tre år efter lagens ikraftträdande, om de inte preskriberas innan dess även enligt de bestämmelser som gäller när lagen träder i kraft.

Beslut om studiestöd enligt denna lag får fattas före lagens ikraftträdande.

Åtgärder som lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Ikraftträdandebestämmelse (2012/88):

Lagtinget bemyndigar landskapsregeringen att bestämma att denna lag helt eller delvis ska träda i kraft i den ordning som föreskrivs i 20 § 3 mom. självstyrelselagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013 och ska tillämpas på de studiestöd som beviljas till och med läsåret 2015/16.

Studiestöden indexjusteras första gången på nytt enligt lagens 6a § år 2016 för läsåret 2016/17. Vid denna indexjustering ska de belopp för studiestöden som fastställdes år 2012 justeras med den förändring i det konsumentprisindex som fastställdes av Ålands statistik och utredningsbyrå och som ägde rum under kalenderåret 2015, avrundat till närmaste euro.

Ikraftträdandebestämmelse (2015/114):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

Vuxenstudiepenning beviljas på de villkor som anges i denna lag från och med den 1 augusti 2016. Förlängningen av maximitiden från 18 månader till 27 månader tillämpas från och med 1 augusti 2016 även på studerande till vilken under vårterminen 2016 utbetalats vuxenstudiepenning för samma utbildning.

Vuxenstudiepenningens grunddel och maximibelopp indexjusteras enligt 6a § första gången år 2017.

Ikraftträdandebestämmelse (2016/83):

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

O 24 Landskapsförordning (2006:72) om maximitiden för studiestöd för högre högskoleexamen och grunderna för förlängning av maximitiden

1 §. Den normala utbildningstiden för högre högskoleexamen eller ett utbildningsprogram vid högskola skall vara högst 55 månader. Beträffande extra krävande examen bestäms den tid som berättigar till stöd på basis av examens omfattning så att den tid som berättigar till stöd är högst nio månader per läsår som innefattas i examens omfattning, utökad med tio månader. För ett sådant halvt läsår som följer på de fulla läsåren är den tid som berättigar till stöd fem månader. Om en studerande har rätt att avlägga lägre och högre högskoleexamen, bestäms den tid som berättigar till stöd på det sätt

som föreskrivs ovan utifrån dessa examinas sammanlagda omfattning. Den tid som berättigar till stöd i fråga om en högre högskoleexamen i vilken huvudämnet eller den ämnesgrupp till vilket huvudämnet hör är asiatiska och afrikanska språk och kulturer är dock högst 64 månader.

I fråga om en examen som avläggs vid en utländsk högskola bestäms den tid som berättigar till studiestöd på de grunder som anges ovan och på basis av examens omfattning och läsårets längd.

2 §. Förlängning av maximitiden för studiestöd i fall som avses i 5 § 2 mom. landskapslag (2006:71) om studiestöd söks hos arbetsmarknads- och studieservicemyndigheten. Till ansökan skall fogas ett läkarintyg eller en annan tillräcklig utredning om att det finns förutsättningar för förlängning. I fråga om omfattningen av de återstående studierna skall lämnas in en utredning, som bekräftats av fakulteten, avdelningen eller den institution som ger undervisningen, och en studieplan. När det gäller ett pågående slutarbete skall studeranden visa ett utlåtande av handledaren om i vilket skede arbetet är och om den arbetsinsats som ytterligare krävs.

3 §. Studierna kan anses gå att slutföra under högst ett läsår, om studeranden presenterar en studieplan enligt vilken det är möjligt att avlägga examen under ett läsår samt en utredning om att omfattningen av de studier som återstår av examen är högst 60 studiepoäng.

4 §. Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2006 och skall tillämpas för studier som sker efter den 31 juli 2006.

Om en studerande den 1 augusti 2006 har uppburit studiestöd för högskolestudier, är 5 § 1 mom. landskapslag (1995:94) om studiestöd tillämplig på honom eller henne såvitt avser högskolestudier.

Beslut om studiestöd enligt denna förordning får tas före förordningens ikraftträdande.

Åtgärder som verkställigheten av förordningen förutsätter får vidtas innan förordningen träder i kraft.

O 25 Landskapslag (1983:57) om studieledighet

1 kap. Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §. Syftet med denna lag är att genom införande av rätt till studieledighet förbättra utbildnings- och studiemöjligheterna för den i arbetslivet verksamma befolkningen.

2 §. Med studieledighet avses i denna lag tiden under vilken arbetstagare för studier är befriad från fullgörandet av de uppgifter som hör till arbetet.

Med arbetstagare avses i denna lag person i privaträttslig eller offentligrättslig anställning. För personer i offentligrättslig anställning hos staten gäller särskilda bestämmelser.

Till tiden för studieledighet räknas inte den tid när arbetstagare erhåller utbildning som arbetsgivaren erbjuder. Som studieledighet räknas inte heller ledighet för utbildning som enligt överenskommelse i kollek-

tivavtal jämställs med arbete samt ledighet för lagstadgad utbildning. Om arbetstagaren skriftligen samtycker härtill skall dock här nämnd ledighet räknas som studieledighet.

3 §. Vad i denna lag stadgas om studieledighet gäller i tillämpliga delar även den tid som lantbrukare eller annan som utför arbete för egen räkning använder för motsvarande studier eller utbildning.

Bestämmelserna i denna lag tillämpas inte på anställningsförhållanden enligt landskapslagen (1969:12) om läroavtal, på anställning för arbetstagare som under pågående studier genomför övervakad arbetspraktik eller på studerande som är anställda.

2 kap. Rätt till studieledighet

4 §. (1987/53) Arbetstagare som i en eller flera perioder under sammanlagt ett år har varit anställd i huvudsyssla hos samma arbetsgivare har rätt till sammanlagt högst två års studieledighet under en period som omfattar fem år.

5 §. (1987/53) Studieledighet kan beviljas för deltagande i utbildning som är underkastad offentlig tillsyn.

Studieledighet kan även beviljas för deltagande i fackföreningsutbildning i enlighet med vad som överenskommit i kollektivavtal samt för deltagande i utbildning för lantbruksföretagare i enlighet med vad därom särskilt är föreskrivet.

Studieledighet kan beviljas för studier utomlands som är jämförbara med studier som avses i 1 mom. (1991/62)

6 §. Vid bestämmande av andra ekonomiska förmåner än lön jämställs, på sätt som överenskomits genom kollektivavtal, studieledighet med arbetstid när fråga är om förmåner som fastställs på basen av anställningen och vilka inte är lagstadgade.

Om semester- och pensionsförmåner som bestäms på basen av studieledighet finns särskilda bestämmelser.

3 kap. Ansökan om studieledighet

7 §. (1987/53) Ansökan om studieledighet för längre tid än fem arbetsdagar skall vara skriftlig och inlämnas till arbetsgivaren senast 45 dagar innan den planerade ledigheten inleds.

Ansökan om studieledighet för högst fem arbetsdagar skall muntligen eller skriftligen göras till arbetsgivaren senast 15 dagar innan den planerade ledigheten inleds.

8 §. Av ansökan om studieledighet skall framgå:

- 1) den tidpunkt när studierna och studieledigheten börjar och slutar;
- 2) arten av och målet för studierna;
- 3) om studierna har samband med studier under tidigare studieledighet; samt
- 4) namnet på läroinrättningen eller anordnaren av utbildningen.

4 kap. Fastställande av studieledighet

9 §. (1987/53) Söks studieledighet för längre tid än fem arbetsdagar, skall arbetsgivaren lämna skriftligt meddelande om sitt beslut i ärendet senast 15 dagar innan ledigheten är avsedd att börja.

Gäller ansökan ledighet för högst fem arbetsdagar, skall beslutet lämnas senast sju dagar innan ledigheten är avsedd att börja.

10 §. Arbetsgivare har rätt att uppskjuta arbetstagares studieledighet med längst sex månader om tiden för den planerade ledigheten medför olägenhet för arbetsgivarens verksamhet. Anordnas den i ansökan avsedda utbildningen med längre mellanrum än sex månader, får studieledigheten uppskjutas längst till följande utbildningstillfälle.

Har mindre än sex månader förflutit från den tidpunkt då arbetstagaren senast åtnjöt studieledighet och är det inte fråga om slutförande av studier som inletts under den tidigare studieledigheten, får arbetsgivaren uppskjuta ledigheten på i 1 mom. angivet sätt.

Har arbetsgivaren regelbundet minst fem anställda, får studieledigheten på i 1 mom. nämnda grunder uppskjutas högst två gånger i följd.

11 §. Önskar flera arbetstagare studieledighet samtidigt och medför detta olägenhet för arbetsgivarens verksamhet skall de som inlämnat ansökan för att erhålla yrkesutbildning eller för att fullgöra grundskolans lärokurs ges företräde. Om ordningsföljden inte kan avgöras på denna grund skall företräde ges åt dem inom respektive personalgrupp som har minst utbildning. Innan beslut fattas skall arbetsgivare förhandla i ärendet med arbetstagarnas förtroendemän. Härvid skall iakttas vad i landskapslagen (1980:49) angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om samarbete inom företag är stadgat om förfarandet vid förhandlingar i fackliga frågor.

I företag med mindre än femton anställda är arbetsgivaren inte skyldig att bevilja fler än en anställd åt gånggen studieledighet.

11a §. (1987/53) Arbetstagare får framskjuta studieledighet eller lämna beviljad studieledighet outnyttjad om ledigheten har beviljats för längre tid än fem dagar och om detta inte medför betydande olägenhet för arbetsgivaren.

Anmälan om att beviljad studieledighet framskjuts eller lämnas outnyttjad skall göras skriftligen senast två veckor innan studieledigheten är avsedd att börja.

5 kap. Avbrytande av studieledighet

12 §. Arbetstagare som avbryter sina studier har rätt att återgå till arbetet om studieledigheten omfattar längre tid än 50 dagar.

Önskar arbetstagare avbryta studieledigheten, skall han meddela arbetsgivaren därom senast fyra veckor innan han avser att återvända till arbetet. (1991/62)

Är arbetstagare under studieledigheten oförmögen till arbete på grund av sjukdom, förlösning eller olycksfall och föreligger hindret längre tid än sju på varandra följande dagar, skall den del av tiden som överstiger sju dagar inte räknas som studieledighet, under förutsättning att arbetstagaren så snart det är möjligt anhåller härom. Arbetstagaren skall på arbetsgivarens begäran lämna utredning om sin arbetsoförmåga. Utan hinder av vad i 10 § 2 mom. är stadgat har arbetstagaren efter ansökan rätt att senare ta ut på detta sätt avbruten studieledighet.

O 26 LL (1965:9) om fornminnen

Har avtal om anställande av vikarie för tiden för studieledighet ingåtts, är arbetsgivaren inte skyldig att låta den arbetstagarare som ansökt om studieledighet återgå till arbetet under den tid då vikariens arbetsavtal enligt lag eller kollektivavtal skall vara i kraft.

6 kap. Särskilda bestämmelser

13 §. Arbetsavtal får inte uppsägas eller hävas på grund av att arbetstagararen har ansökt om studieledighet eller varit ledig för studier.

Vad i 1 mom. angivits om uppsägning och hävande av arbetsavtal skall i tillämpliga delar iakttas även beträffande avbrytande av annat anställningsförhållande.

14 §. Arbetstagarare som åtnjutit studieledighet skall på begäran av arbetsgivaren företage intyg från ifrågavarande läroinrättning över att ledigheten använts på godtagbart sätt.

Om arbetstagararen inte kan uppvisa i 1 mom. nämnt intyg har arbetsgivaren rätt att förvägra honom studieledighet under de följande två åren. Arbetstagararen för-

lorar dessutom de i 6 § avsedda rättigheter som han har injäntat under studieledigheten.

15 §. Genom kollektivavtal kan avvikelser göras från bestämmelserna i 4-12 §§.

16 §. Den som bryter mot bestämmelserna i 4, 10, 12 eller 13 § skall dömas till böter för brott mot bestämmelserna i landskapslagen om studieledighet.

Åtal för gärning som enligt 1 mom. är straffbar skall av allmän åklagare väckas endast om målsägaren har anmält brottet till åtal.

17 §. (2006/16) Det åligger Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet och semesternämnden att biträda vid ordnandet av vikariehjälp som erfordras för denna lags verkställighet.

18 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

19 §. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

Kultur och idrott

O 26 Landskapslag (1965:9) om fornminnen

1 kap. Om fasta fornlämningar

1 §. (1999/55) Fasta fornlämningar är fredade som minne av Ålands tidigare bebyggelse och historia.

Utän tillstånd som meddelats med stöd av denna lag är det förbjudet att gräva ut, ändra, skada, ta bort eller på annat sätt rubba en fast fornlämning eller att täcka över den.

2 §. (1999/55) Fasta fornlämningar är följande varaktigt övergivna lämningar efter människors verksamhet under forna tider:

1) jord- och stenhögar, rösen, stenringar och andra stenläggningar och stensättningar som under forna tider uppförts av människor,

2) gravar och gravfält från forna tider, även sådana utan synligt märke ovan jord,

3) stenar och klippytor med inskrifter, bilder eller andra ristningar eller målningar, sliprännor, andra slip- eller huggspår eller offergropar,

4) offerkällor, offerträd, offerstenar och andra kultplatser samt forntida tingsplatser,

5) bostadslämningar samt bo- och arbetsplatser från forna tider liksom bildningar, vilka uppkommit vid användning av sådana bostäder eller platser,

6) forntida övergivna borgar, borgbackar, befästningar, fästen, vallar och vallgravar samt rester av dem, ruiner av kyrkor, kapell, kloster och andra byggnader av historisk betydelse samt forntida gravplatser, vilka inte finns på en begravningsplats samt vårdas av en församling,

7) stenar, kors och vårdar, vilka under forna tider rests i religiöst syfte eller till minne av någon person eller händelse samt andra sådana minnesmärken,

8) lämningar av forntida historiskt betydelsefulla färdvägar, vägmärken, sjömärken och broar samt vårdkasar, labyrinter och andra sådana anläggningar samt

9) fasta naturföremål till vilka åldriga seder, sägner eller betydande historiska minnen är knutna.

Kända fasta fornlämningar i landskapet ska antecknas i ett register som landskapsregeringen för. Närmare bestämmelser om vilka uppgifter som ska antecknas i registret utfärdas av landskapsregeringen genom en landskapsförordning. (2011/99)

Fastighetsägare skall ges tillfälle att bli hörd innan anteckning i det register som nämns i 2 mom. görs om initiativet till anteckningen har tagits av landskapsregeringen. (2006/87)

Landskapsregeringen skall göra en skriftlig anmälan till fastighetsägaren när anteckning i registret gjorts. (2006/87)

Fastighetsägare har rätt att framställa skriftligt rättelseyrkande hos landskapsregeringen inom 30 dagar från delfäendet av anmälan om registrering om anteckning i registret anses vara felaktig. Landskapsregeringen kan också på eget initiativ rätta felaktig anteckning i registret, varvid fastighetsägare skall ges tillfälle att bli hörd innan rättelse görs. (2006/87)

Se LF (2011:100) om fornminnesregister.

3 §. (1999/55) Landskapsregeringen övervakar att fornlämningar skyddas i enlighet med denna lag.

4 §. Till fast fornlämning hör sådant jordområde, som erfordras för att fornlämningen skall kunna bevaras samt för att med hänsyn till fornlämningens art och betydelse nödvändigt utrymme beredes däromkring.

Område, varom i 1 mom. är stadgat, benämnes i denna lag skyddsområde.

5 §. (1999/55) Har en fast fornlämning jämte skyddsområde fastställts vid fastighetsförrättning eller exproprierats skall därvid fastställda gränser gälla.

Har en fornlämnings gränser inte fastställts vid fastighetsförrättning eller exproprierats skall landskapsregeringen fastställa gränserna på eget initiativ eller på ansökan av fastighetsägaren. Till ansökan skall bifogas förslag till gränser för fornlämningen, utredning om äganderätten till den fastighet inom vilken fornlämningen finns, utdrag ur fastighetsregistret samt tillförlitlig karta eller kartsnitt som visar var fornlämningen finns. Skall gränserna fastställas på landskapsregeringens initiativ skall fastighetsägaren ges tillfälle att bli hörd.

Har en fornlämnings gränser inte fastställts så som anges ovan skall gränserna gå så att skyddsområdet blir två meter brett räknat från fornlämningens synliga ytterkanter.

6 §. (1999/55) Om det finns en fast fornlämning på ett område där fastighetsförrättning är anhängig skall fornlämningen och skyddsområdet utmärkas på en karta och antecknas i fastighetsregistret.

Vid en fastighetsförrättning skall en fornlämning och dess skyddsområde avskiljas till delägarnas samfälliga område om sakägarna kommer överens om detta.

7 §. (1999/55) Om ett skyddsområde, vars gränser bestäms av landskapsregeringen, orsakar en fastighetsägare eller en nyttjanderättshavare olägenhet som inte är ringa vid användandet av en fastighet, har fastighetsägaren respektive nyttjanderättshavaren rätt till ersättning av landskapets medel om användandet av fastigheten inte har varit inskränkt på motsvarande sätt tidigare.

Kommer parterna inte överens om den ersättning som avses i 1 mom. skall talan om ersättningen väckas vid Ålands tingsrätt inom ett år från det att skyddsområdets gränser fastställdes genom ett laga kraft vunnet beslut.

Utgör en fastighet, inom vars område skyddsområdet är beläget, pant för fordran eller rätt att uppbära viss återkommande avkastning, skall ersättningen deponeras hos [länsstyrelsen] och fördelas såsom föreskrivs om köpesumman för utmätt egendom. Innehavaren av panträtt har samma rätt till deponerat belopp som till fastigheten. En deponering får dock inte göras om panträttsinnehavaren samtycker till att ersättningen inte deponeras eller om olägenheten, till följd av att den förmån som skall ersättas är ringa, inte nämnvärt skall anses ha minskat säkerhetens värde.

8 §. Landskapsregeringen skall vid behov meddela särskilda föreskrifter för bevarande av fast fornlämnings värde. Sådana föreskrifter må utsträckas till att omfatta även område ytterom skyddsområde, såframt icke områdets ägare eller annan därigenom åsamkas betydande olägenhet.

Landskapsregeringens beslut skall genom offentlig delgivning anslås på berörd kommuns anslagstavla enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. Vid behov kan landskapsregeringens beslut anslås på lämplig plats i närheten av fornlämningen. En kopia av beslutet skall skickas till polismyndigheten. (2008/42)

9 §. Landskapet äger, då allmänt behov det kräver, rätt att på sätt om expropriation av fast egendom för allmänt behov är stadgat, exproprieras fast fornlämning jämte skyddsområde eller del därav.

10 §. (1999/55) Landskapsregeringen har rätt att undersöka en fast fornlämning, utmärka dess gränser med pålar, inhägnad eller andra märken eller ange den med en på platsen upprest tavla samt att iordningställa en fornlämning och att på till fornlämningen hörande mark utföra röjning samt vidta andra för fornlämningens skydd och vård nödvändiga åtgärder. Landskapsregeringen kan även, på villkor som den bestämmer, meddela tillstånd åt annan att undersöka en fornlämning samt med mottagarens samtycke tillsvida överläta den lokala vården av fornlämningen åt en kommun, en församling eller ett samfund.

Om särskilda skäl kräver det kan landskapsregeringen omhänderta en fornlämning eller en del av en fornlämning att förvaras och vårdas på en annan plats. Detta gäller även en fornlämning eller en del av en fornlämning som har infogats i ett byggnadsverk.

Den som har orsakats en skada genom en åtgärd som avses i 1 eller 2 mom. har rätt till full ersättning av landskapets medel.

11 §. (1999/55) Orsakar en fast fornlämning oskäligt stor olägenhet i förhållande till fornlämningens betydelse kan landskapsregeringen på ansökan, efter att en arkeologisk undersökning av fornlämningen har utförts, meddela tillstånd att rubba fornlämningen eller att täcka över den på sätt som annars enligt 1 § 2 mom. är förbjudet. I tillståndet kan särskilda villkor intas.

Tillstånd att tillfälligt, under högst sex månader, täcka över en fast fornlämning kan meddelas utan föregående arkeologisk undersökning. Tillståndet kan förlängas med högst sex månader om synnerliga skäl för det föreligger.

Har ansökan gjorts av annan än fastighetsägaren skall fastighetsägaren ges tillfälle att bli hörd.

Om tillstånd att rubba en fast fornlämning vid förverkligande av ett allmänt arbetsföretag föreskrivs i 13 §.

12 §. (1999/55) Avslås en ansökan om att rubba eller att täcka över en fast fornlämning som orsakar sökanden olägenhet som inte är ringa, har sökanden rätt till full ersättning av landskapet. Rätt till ersättning föreligger dock endast om sökanden eller någon annan inte tidigare har beviljats ersättning enligt denna paragraf för samma fornlämning. En ansökan om ersättning ska inlämnas till landskapsregeringen inom sex månader från den dag landskapsregeringens beslut att avslå ansökan om att rubba fornlämningen vann laga kraft. Om en ansökan inte inlämnas inom den föreskrivna tiden förloras rätten till ersättning. (2011/99)

Kommer parterna inte överens om den ersättning som avses i 1 mom., skall talan om ersättningen väckas vid Ålands tingsrätt inom ett år från det att landskapsregeringens beslut att avslå ansökan vann laga kraft.

Utgör en fastighet, inom vars område fornlämningen är belägen, pant för fordran eller har någon annan än fastighetsägaren rätt att uppbära viss återkommande

O 26 LL (1965:9) om fornminnen

avkastning, skall vad som föreskrivs om deponering och fördelning av ersättning i 7 § 3 mom. tillämpas på motsvarande sätt.

13 §. (1999/55) Vid planering av byggande av allmän väg, kanal eller flygfält, reglering av vattendrag eller annat liknande allmänt arbetsföretag eller planläggning skall den som avser att utföra arbetsföretaget i god tid utreda om någon fast fornlämning kan komma att beröras och om så är fallet genast göra en anmälan om detta till landskapsregeringen för överläggning. Vid överläggningen skall fastighetsägaren höras.

Innan landskapsregeringen beslutar i ärendet skall en arkeologisk undersökning utföras.

14 §. Anträffas under grävning eller annat arbete fast fornlämning, som ej förut varit känd, skall arbetet till den del det rör fornlämningen omedelbart avbrytas och den som leder arbetet ofördröjligen bringa saken till landskapsregeringens kännedom för nödiga åtgärder. Är arbetet sådant, som avses i 13 §, skall i ärendet förfaras såsom i sagda paragraf är sagt.

15 §. Berör förverkligande av allmänt eller större enskilt arbetsföretag fast fornlämning på sådant sätt, att därav föranledes särskild undersökning av denna eller särskilda åtgärder för dess bevarande, bör företagaren ersätta kostnaderna härför eller deltaga i dem, såvitt detta icke med beaktande av omständigheterna skall anses oskäligt.

2 kap. Om lösa fornföremål

16 §. Den, som hittar mynt, vapen, redskap, prydnadsföremål, kärl, fortskaffningsmedel eller annat sådant föremål, vars ägare icke är känd och som kan antagas vara minst hundra år gammalt, bör ofördröjligen tillstålla landskapsregeringen föremålet såsom sådant, utan att rengöra det och med bifogande av noggranna uppgifter om platsen för fyndet och omständigheterna därvid. Kan det befaras, att föremålet skadas vid förflyttning eller kan föremålet annars ej utan svårighet tillställas landskapsregeringen, skall denna dock ofördröjligen underrättas om fyndet och därvid tillika lämnas förenämnda uppgifter.

Påträffas föremålet i karr eller djupt i jorden eller finnas på fyndplatsen tecken, som tyda på fast fornlämning, såsom boplatz eller gravfält, må fyndplatsen icke vidare bearbetas, förrän landskapsregeringen, till vilken anmälan om fyndet omedelbart bör göras, efter att vid behov hava undersökt platsen, lämnat föreskrifter i saken.

Vad i 1 eller 2 mom. är sagt om föremål gäller även del av föremål.

17 §. (1999/55) Landskapsregeringen har rätt att lösa in i 16 § avsett fornföremål. Om ett fornföremål inte inlöses skall det återställas till upphittaren som får behålla föremålet.

Inlöses fornföremålet har upphittaren rätt till skäligen ersättning som med beaktande av föremålets art skall fastställas av landskapsregeringen. Är föremålet av ädelmetall skall ersättningen motsvara minst föremålets metallvärde uppräknat med tjugofem procent.

Fornföremål som har påträffats i känd fast fornlämning och som har samband med fornlämningen tillfaller landskapet utan lösen.

Om ett fornföremål tillfaller landskapsregeringen utan lösen kan särskild hittelön utbetalas till upphittaren.

18 §. (1999/55) Landskapsregeringen har rätt att undersöka eller att på villkor som den fastställer meddela annan tillstånd att undersöka plats där fornfynd gjorts även om där inte finns någon fast fornlämning.

Den som har orsakats en skada genom en åtgärd som anges i 1 mom. har rätt till full ersättning av landskapets medel.

Landskapsregeringen kan vid behov vid vite förbjuda vidtagande av åtgärder, vilka äventyrar undersökningen på i 1 mom. avsett område.

19 §. I kyrka eller annan offentlig byggnad befintligt eller till sådan byggnad hörande löst föremål, med vilket minnen av forntida bruk eller konstförfarenhet äro förknippade och som icke tillhör någon enskild person, såsom gammal tavla, skulptur eller annat konstverk, klenod, vapensköld, skrud, rustning, fana, vapen, fattigbösser eller annat sådant föremål, må icke förstöras eller överlåtas, förrän anmälan därom gjorts till landskapsregeringen och denna behandlat saken. Landskapsregeringen äger rätt att låta avteckna och avbilda föremålet, så ock, då avsikten är att förstöra föremålet eller att överlåta det åt annan, inlösa detsamma till Ålands museum.

3 kap. Om maritimt kulturarv (2007/20)

20 §. (2007/20) Om maritimt kulturarv föreskrivs i landskapslagen (2007:19) om skydd av det maritima kulturarvet.

4 kap. Särskilda stadganden

21 §. Skall i 10 § 1 eller 2 mom., 16 § 2 mom. eller 18 § 1 mom. avsedd åtgärd företagas, skall tidpunkten därför i god tid bevisligen under känd postadress eller på annat sätt meddelas markens eller byggnadsverkets ägare samt, om egendomen icke är i ägarens besittning, även dess innehavare.

22 §. Upphävd (1999/55).

23 §. (1999/55) I 11 § 1 mom. avsedd ansökan samt i 13 § 1 mom., 14 §, 16 § 2 mom. och 19 § nämnda anmälningar skall behandlas utan dröjsmål.

24 §. (1999/55) En anmälan som enligt 13 § 1 mom., 14 § eller 16 § 1 mom. skall göras till landskapsregeringen kan även göras till polismyndigheten. Likaså kan ett föremål som enligt 16 § 1 mom. skall lämnas till landskapsregeringen även lämnas till polismyndigheten. Polismyndigheten skall genast vidarebefordra anmälningar och föremål till landskapsregeringen.

25 §. (1999/55) Den som utan tillstånd företar en i 1 § 2 mom. nämnd åtgärd eller som överträder en med stöd av 8 § 1 mom. utfärdad föreskrift eller en i 14 §, 16 § 2 mom. eller 19 § intagen bestämmelse eller som från landskapet bortför i 16 § 1 mom. avsett föremål skall dömas till böter om inte strängare straff skall utdömas med stöd av annan lag.

Den som underlåter att lämna i 16 § 1 mom. avsett föremål till behörig myndighet eller som underlåter att göra föreskriven anmälan har förverkat sin rätt till ersättning samt till fyndet och skall dömas till böter om inte strängare straff skall utdömas med stöd av annan lag. Detsamma gäller den som gömmer, överlåter, förvärvar, ändrar, skadar eller från landskapet bortför föremål som avses ovan och som enligt bestämmelserna i denna lag skall tillställas landskapsregeringen.

25a §. (1999/55) Ett beslut som landskapsregeringen fattat med stöd av denna lag kan avseende lagligheten överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

26 §. Närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

27 §. Denna lag träder i kraft så snart förordningen den 4 september 1936 om den förvaltning, som avser fredande och bevarande av forntida minnesmärken på Åland upphävs.

Genom lagen upphäves förordningen den 2 april 1883 angående forntida minnesmärkens fredande och bevarande, med undantag av förordningens 8 §.

O 27 Landskapsförordning (2011:100) om fornminnesregister

1 §. Registret över kända fasta fornlämningar förs kommunvis, uppdelat per by, kommundel eller något med dessa jämförbart område. Registret förs dock endast kommunvis till den del det gäller fornlämningar i Mariehamn. I registret ska åtminstone följande uppgifter finnas:

1) *identifieringsuppgift över fornlämningen*, denna utgörs av en förkortning av kommunens namn, i förkortad form det lokaliseringsområdesnummer som används i det statliga fastighetsregistret för by eller jämförbart område samt ett individuellt nummer ur en löpande nummerserie per by eller jämförbart område; identifieringsuppgiften över fornminnen i Mariehamn utgörs dock endast av en förkortning av stadens namn och ett individuellt nummer ur en löpande nummerserie för staden,

2) *lokaliseringsuppgift över fornlämningen*, denna utgörs dels av fornlämningen på karta i lämplig skala, varvid skalan ska anges, och dels av koordinaterna för fornlämningen, varvid även det koordinatsystem som använts ska anges,

3) *typ av fornlämning*, indelningen i olika typer av fornlämningar görs utgående från klassificeringen i 2 § landskapslagen (1965:9) om fornminnen,

4) *registreringstidpunkt*, under denna punkt anges datum för den första registreringen och datum för när ändringar gjorts jämte uppgift om vad som ändrats.

2 §. I registret kan även följande uppgifter införas:

1) *datering*, utgående från tidsperioderna från stenåldern till modern tid,

2) *namn på fornlämningen*, när fornlämningen har ett allmänt använt namn anges namnet,

3) *topografisk beskrivning*, denna innehåller en beskrivning av var fornlämningen finns i förhållande till omgivningen i de fall där en sådan beskrivning är ändamålsenlig,

4) *uppgift om specialartering*, i de fall då specialartering gjorts anges nummer på inventeringskartan,

5) *övriga uppgifter*, under denna punkt anges andra uppgifter om fornlämningen som det bedömts finnas behov av att ha i registret, t.ex. uppgifter om konstaterade skador, detaljuppgifter om det kartmaterial som använts, uppgifter om gjorda undersökningar och särskilda kännetecken samt om information och värdvärder.

3 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2012.

I registret ska användas den kommunindelning som gäller när förordningen träder i kraft. Om ändringar görs i kommunindelningen efter att förordningen trätt i kraft, ska detta inte föranleda ändringar i kommunindelningen i registret.

O 28 Landskapslag (2007:19) om skydd av det maritima kulturarvet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om skydd av det maritima kulturarvet. I lagen finns bestämmelser om tillstånd till dykning. I lagen finns bestämmelser om anmälan om dykning. I lagen finns därtill bestämmelser om anmälan om användande av utrustning för uppsökande eller undersökande av maritimt kulturarv.

2 §. Maritimt kulturarv

Med maritimt kulturarv avses vrak av farkost som sjunkit för mer än 100 år sedan eller annan över 100 år gammal kulturellt bevarandevärd lämning under vatten eller andra föremål som påträffas i sådana vrak eller lämningar eller som uppenbarligen härstammar från sådana.

Ett maritimt kulturarv är fredat. Fredning innebär att det skyddade inte får utgrävas, överhöljas, ändras, skadas, borttas eller på annat sätt rubbas utan tillstånd.

Om det utifrån yttre omständigheter är uppenbart att ägaren har övergett vrak eller lämning som utgör ett maritimt kulturarv eller del därav tillhör vraket, lämningen eller delen landskapet.

Föremål, som påträffas i vrak eller lämning som utgör ett maritimt kulturarv eller som uppenbart härstammar från sådana vrak eller lämningar, tillfaller utan lösen landskapet.

Påträffas ett okänt maritimt kulturarv skall fyndet utan dröjsmål anmälas till landskapsregeringen.

Upptäcks skada som inte tidigare funnits eller upptäcks att något som tidigare funnits saknas på ett maritimt kulturarv, skall detta anmälas till landskapsregeringen.

Om inte annat följer av denna lag skall beträffande vrak av farkost som sjunkit för mer än 100 år sedan samt annan över 100 år gammal kulturellt bevarandevärd lämning gälla vad som är föreskrivet om fast

O 28 LL (2007:19) om skydd av det maritima kulturarvet

fornlämning i landskapslagen (1965:9) om fornminnen. Om föremål som utgör maritimt kulturarv skall på samma sätt gälla vad som är föreskrivet om lösa fornlämningsföremål.

2 kap. Tillståndspliktig verksamhet

3 §. Tillståndspliktig dykning

Dykning med dykarutrustning eller annan därmed jämförbar utrustning, som omfattar behållare för dykarens försörjning med syre, luft eller annan gasblandning, får ske endast med landskapsregeringens tillstånd.

4 §. Undantag från tillståndsplikt

Bestämmelserna om tillståndspliktig dykning gäller inte dykning med användande av dykarutrustning som utförs

- 1) när en myndighet sköter tjänsteuppgifter,
- 2) i samband med planering, byggande, besiktning eller reparation av anläggning för vattenbruk, hamnanläggning, bro, kanal, fartyg eller annat byggnadsprojekt i vatten,
- 3) i anslutning till forskningsverksamhet som bedrivs eller stöds av landskapet eller staten,
- 4) vid räddning av nödställda och bärgning av drunknade,
- 5) i form av dykutbildning under ledning av dykledare,
- 6) efter anmälan till polismyndighet vid eftersökning av borttappade föremål eller
- 7) i samband med av polismyndighet verkställd undersökning.

3 kap. Ansökan om och beviljande av tillstånd

5 §. Personer som kan beviljas tillstånd

- Tillstånd kan beviljas
- 1) en enskild person,
 - 2) grupp av personer, som kan vara medlemmar i registrerad förening, vars verksamhet omfattar sportdykning (grupptillstånd), och
 - 3) en enskild näringsidkare eller en juridisk person som bedriver dykverksamhet kommersiellt (kommersiellt tillstånd).

6 §. Ansökans innehåll

I ansökan om tillstånd skall uppges det vattenområde där dykningen kommer att bedrivas samt dykningens syfte. Såvida dykningen avser verksamhet som kräver vattenägarens tillstånd skall sådant tillstånd bifogas ansökan. Avser dykningen undersökning av skeppsvrak skall detta anges och är ägaren till vraket känd skall även dennes tillstånd bifogas.

7 §. Tillstånd för enskild person

För att en enskild person skall få tillstånd fordras att han eller hon uppnått myndig ålder och äger tillräcklig förtrogenhet med dykning samt kännedom om gällande bestämmelser om fornminnen och övrig lagstiftning rörande skydd av det maritima kulturarvet samt annan relevant lagstiftning rörande skeppsfynd.

8 §. Grupptillstånd och kommersiellt tillstånd

Förutsättning för beviljande av grupptillstånd eller kommersiellt tillstånd är att den eller de personer som i ansökan uppges vara dykledare uppfyller de krav som

nämns i 7 §. Med sportdykning avses dykning till maximalt 40 meters djup. Dykledare vid sportdykning skall ha certifikat som ledare för sportdykning. Med teknisk dykning avses dykning på större djup än 40 meter. Dykledare vid teknisk dykning skall ha certifikat för avsedd teknisk dykning.

Förutsättning för beviljande av grupptillstånd eller kommersiellt tillstånd är att i ansökan nämnda personer äger tillräcklig förtrogenhet med dykning samt kännedom om gällande bestämmelser om fornminnen och övrig lagstiftning rörande skydd av det maritima kulturarvet samt annan relevant lagstiftning rörande skeppsfynd och att personerna fyllt 15 år. En person som fyllt 12 år kan även ingå i ansökan om dykning sker tillsammans med målsman och till maximalt 18 meters djup.

En av landskapsregeringen godkänd dykledare skall vid kommersiellt tillstånd vara närvarande vid i tillståndet angiven verksamhet. Vid kommersiellt tillstånd finns fullmakt att ta med personer som inte namngivits i ansökan på i tillståndet angiven verksamhet om personerna uppfyller kraven i 2 mom. En av landskapsregeringen godkänd dykledare skall vara närvarande vid dykundervisning.

9 §. Tid för tillstånd

Tillståndet beviljas för viss tid, dock för högst fem år i sänder.

10 §. Grunder för föreskrifter samt för att inte bevilja tillstånd på en viss plats

Landskapsregeringen kan meddela särskilda föreskrifter vid platsen för ett maritimt kulturarv om det är nödvändigt för bevarande av det maritima kulturarvets värde.

Landskapsregeringen kan avslå ansökan om tillstånd på platser och områden som är av sådan karaktär att dykning är förenad med livsfara. Landskapsregeringen kan vidare avslå ansökan om tillstånd på platser och områden där dykning är olämplig av hänsyn till avlidna. Tillståndsansökan kan avslås av hänsyn till avlidna fram till dess att 50 år förflutit från den dag då ett fartyg sjunkit.

Avslagsbeslut kan innebära att tillstånd inte beviljas i en angiven del av ett maritimt kulturarv eller vrak.

Tillståndsansökan skall endast avslås om en mindre ingripande åtgärd inte kan användas för att tillgodose skyddsintresset.

11 §. Ändring av tillstånd

På ansökan av tillståndshavaren kan landskapsregeringen ändra villkoren i tillståndet.

12 §. Återkallande av tillstånd

Beviljat tillstånd kan återkallas, ifall tillståndshavaren inte uppfyller i denna lag stadgade fordringar eller åsamkar vatten-, mark- eller vrakägare skada eller bryter mot bestämmelserna i denna lag eller annan lagstiftning eller mot villkor eller föreskrift som meddelats i tillståndet med stöd av lag. Återkallandet kan begränsas till enskild medlem av grupp.

13 §. Rapportering

Tillståndshavare skall, efter det att tillståndets giltighet gått ut eller ifall tillståndet gäller längre tid än ett år, årligen avge en särskild rapport till landskapsregeringen.

Rapportering skall ske i enlighet med ett av landskapsregeringen fastställt formulär.

Rapport beträffande kommersiellt tillstånd avgas av dykledaren.

Rapport beträffande gruppstillstånd vid dykningar med dykledare avgas av denne. Rapport beträffande gruppstillstånd vid dykningar utan dykledare avgas av enskild dykare eller av gruppledaren.

4 kap. Övriga bestämmelser

14 §. Anmälan

Dykningar skall anmälas till landskapsregeringen. I anmälan skall anges var och när dykning skall inledas. Anmälan skall därtill ske när dykningen avslutats.

Användande av utrustning för uppsökande eller undersökande av ett maritimt kulturarv eller av skeppsvrak skall anmälas till landskapsregeringen. I anmälan skall anges var och när uppsökande och undersökning skall inledas och avslutas samt vilken utrustning som kommer att användas.

Bestämmelserna om anmälan om dykning och anmälan om användande av utrustning för uppsökande eller undersökande av ett maritimt kulturarv eller av skeppsvrak gäller inte när en myndighet sköter sina tjänsteuppgifter.

15 §. Förseelse mot landskapslagen om skydd av det maritima kulturarvet

Den som bedriver tillståndspliktig dykning eller använder tillståndspliktig utrustning utan tillstånd eller i strid med lag eller i strid med villkor eller föreskrift som meddelats i tillståndet med stöd av lag, straffas med böter om strängare straff inte är föreskrivet i annan lag.

16 §. Ikraftträdelsebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2007.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1974:65) om fredning av skeppsvrak.

O 29 Landskapslag (1988:56) om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. För att bevara det åländska kulturarvet kan byggnad, byggnadsgrupp och bebyggda områden som har väsentligt kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värde förklaras skyddade i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

Skydd som avses i denna lag kan även gälla del av byggnad samt bro, brunn eller annan dylik konstruktion liksom även område kring byggnad. Till byggnad hänförs fast inredning.

Med byggnad avses i denna lag vad som enligt 1 och 2 mom. kan vara föremål för skydd.

2 §. (2008/105) På område med detaljplan samt på område för vilket byggnadsförbud är gällande på grund av att detaljplan uppgörs eller ändras, tillämpas denna lag endast när skydd inte är möjligt med stöd av plan- och bygglagen (2008:102) för landskapet Åland eller när ett fortsatt bevarande av i denna lag avsedd byggnad inte i tillräcklig grad kan säkerställas med stöd av bestämmelserna i plan- och bygglagen eller när andra synnerliga skäl föreligger.

3 §. 1 mom. upphävt (2008/105).

Angående skydd av byggnad som är fast fornlämning och av kyrklig byggnad gäller vad därom är särskilt stadgat.

4 §. Målningar, inskrifter och utsmyckningar av kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värde i eller på byggnad får inte rappas över, målas om eller på annat sätt förstöras och byggnaden får inte rivas eller ändras innan landskapsregeringen har underrättats om saken och beretts tillfälle att avbilda eller på annat sätt dokumentera dem.

2 kap. Beslut om skydd och skyddets innehåll

5 §. Ärende som gäller skydd av byggnad avgörs av landskapsregeringen.

Landskapsregeringen skall uppta skyddsärende till prövning på framställning av byggnadens ägare, den kommun inom vilken byggnaden är belägen eller förening eller stiftelse som verkar för bevarande av kulturella traditioner. Landskapsregeringen kan även på eget initiativ uppta skyddsärende till prövning.

Framställning skall göras skriftligen och skall innehålla beskrivning av byggnaden, uppgifter om vilken fastighet byggnaden är belägen på och om vem som äger byggnaden. Framställning skall vara utförligt motiverad.

Landskapsregeringen skall behandla ärende rörande skydd av byggnad i brådskande ordning.

6 §. Efter att ärende angående skydd av byggnad anhänggjorts skall landskapsregeringen, såvitt fråga kan vara om i denna lag avsedd byggnad, utfärda förbud mot att vidta åtgärder som kan äventyra byggnadens kulturhistoriska värde. Förbudet skall utfärdas för viss tid, högst sex månader. Om synnerliga skäl föreligger kan landskapsregeringen förlänga förbudets giltighetstid med högst sex månader.

I 1 mom. avsett interimistiskt åtgärdsförbud gäller från den dag då ägaren av byggnaden erhöll del av beslutet. Beslutet gäller oavsett besvär, om inte besvärsmyndigheten annat beslutar.

7 §. Landskapsregeringen skall innan den fattar beslut om skydd bereda byggnadens ägare och, om byggnaden innehas av annan än ägaren, dess innehavare tillfälle att bli hörd. Landskapsregeringen skall även höra den kommun inom vilken byggnaden är belägen.

Vad i 1 mom. sägs gäller inte interimistiskt åtgärdsförbud.

8 §. I beslut om skydd av byggnad skall skyddsföreskrifter meddelas. Har inte annat bestämts träder skyddsföreskrifterna omedelbart i kraft till den del de gäller förbud mot att vidta åtgärder som kan äventyra byggnadens kulturhistoriska värde.

I skyddsföreskrifterna skall anges till vilka delar byggnaden inte får ändras samt i vilka hänseenden och på vilket sätt byggnadens ägare har att sörja för vården av byggnaden. I föreskrifterna får ägaren till byggnaden inte påföras större skyldigheter än vad som är nödvändigt för att bibehålla byggnadens kulturhistoriska eller arkitektoniska värde.

Skyddsföreskrifterna kan om så erfordras innehålla bestämmelser om att kringliggande område skall hållas

O 29 LL (1988:56) om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

i sådant skick att byggnadens utseende och karaktär inte förändras.

Skyddsföreskrifterna skall såvitt möjligt utformas i samförstånd med byggnadens och närliggande byggnads eller områdes ägare och innehavare.

9 §. Landskapsregeringen kan om ändrade förhållanden det påkallar ändra skyddsföreskrifterna.

Landskapsregeringen skall upphäva skyddet, om skyddet inte längre är ändamålsenligt eller om synnerliga skäl därtill är för handen.

10 §. Landskapsregeringen skall på ansökan meddela tillstånd till att byggnad med avvikelser från meddelade skyddsföreskrifter får ändras eller flyttas ut åtgärden prövas vara nödvändig för att byggnaden skall kunna nyttjas på ett ändamålsenligt sätt eller om det av annan särskild orsak är påkallat. Sådant tillstånd får dock inte medges om byggnadens kulturhistoriska värde genom åtgärden väsentligt minskas. Om ansökan inte godkänns och om det planerade arbetet kan utföras på annat lämpligt sätt, skall landskapsregeringen ge sökanden erforderliga anvisningar härom.

11 §. Om skyddsföreskrift medför att byggnad inte kan användas på sedvanligt sätt eller på ett sådant sätt som medför skälig nytta eller att ägaren åläggs att vidta särskilda åtgärder för att bevara det kulturhistoriska eller arkitektoniska värdet, har ägaren rätt att få full ersättning av landskapet. Ersättning erläggs dock inte till kommun.

I 1 mom. avsedd rätt tillkommer även innehavare av nyttjanderätt eller annan särskild rätt till byggnad.

Ersättning erläggs inte för olägenhet eller skada som är ringa och inte heller för kostnader som föranleds av underhållsskyldighet enligt plan- och bygglagen eller landskapslagen (1998:82) om naturvård eller av sedvanligt underhåll av byggnaden. (2008/105)

12 §. Landskapsregeringen skall försöka nå överenskommelse om ersättningsbeloppet med den som är berättigad till ersättning. Uppnås inte överenskommelse skall landskapsregeringen utan särskild ansökan fastställa ersättningens storlek. Härvid skall i fråga om konstaterande av ersättningsskyldighet samt om bestämmande av ersättning och ersättnings belopp, förutom vad som är föreskrivet i denna lag, även beaktas vad som är bestämt i landskapslagen (1979:62) om expropriation av fast egendom och särskilda rättigheter. På sålunda fastställt ersättningsbelopp utgår årlig ränta om 16 procent, räknat från den dag då skyddsföreskrifterna meddelades.

Har förhållandena ändrats kan frågan om ersättning prövas på nytt enligt 11 §. Ersättningsskyldighet vid ändrade förhållanden gäller dock inte förluster eller kostnader som skall ersättas enligt tidigare beslut som vunnit laga kraft.

13 §. Landskapsregeringen skall, då allmänt behov det kräver, inlösa eller bevilja kommun tillstånd att inlösa i denna lag avsedd byggnad jämte erforderligt markområde, oberoende av huruvida beslut om skydd av byggnaden fattats eller inte.

Landskapsregeringen skall på ansökan av byggnadens ägare inlösa byggnad som förklarats skyddad

om ägaren till följd av meddelade skyddsföreskrifter inte kan använda byggnaden på ett sätt som medför skälig nytta.

14 §. Vad i detta kapitel är stadgat angående beslut om skydd skall i tillämpliga delar iakttas även då skyddsbeslut ändras eller upphävs.

3 kap. Särskilda bestämmelser

15 §. Tillsynen över efterlevnaden av denna lag utövas av landskapsregeringen och kommunernas byggnadsnämnder.

16 §. Har någon i strid med denna lag eller med stöd av densamma utfärdade förbud eller föreskrifter ändrat, flyttat eller rivit byggnad, kan landskapsregeringen ålägga vederbörande att inom viss tid vidta erforderliga åtgärder för att återställa byggnaden i ursprungligt skick. Vad här sägs gäller även då ägaren har försummat byggnadens underhåll.

Iakttas inte i 1 mom. avsett åläggande har landskapsregeringen rätt att låta utföra arbetet på den försumliges bekostnad. Kostnaderna för arbetet erläggs i förskott ur landskapets medel och kan helt eller delvis indrivnas till landskapet i den ordning som är stadgad [i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (FFS 367/1961)].

L om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (FFS 367/1961) har ersatts av L om verkställighet av skatter och avgifter (FFS 706/2007).

17 §. Landskapsregeringen kan på egen bekostnad med ägarens medgivande låta utföra nödvändiga underhållsarbeten i byggnad som förklarats skyddad med stöd av denna lag.

18 §. Landskapsregeringen äger tillträde till byggnad vars skyddande är anhängigt samt har rätt att göra de inspektioner och undersökningar som är erforderliga för efterlevnaden av denna lag.

Ägare till byggnad och, om annan än ägaren innehar byggnaden, innehavaren skall underrättas minst 14 dagar innan i 1 mom. nämnda åtgärder vidtas.

19 §. Landskapsregeringen kan bevilja ägare till byggnad, som förklarats skyddad, bidrag för underhåll och förbättring av byggnaden och dess omgivning.

Ägare till kulturhistoriskt eller arkitektoniskt värdefull byggnad kan beviljas bidrag även om byggnaden inte har förklarats skyddad med stöd av denna lag. Bidragstagare skall härvid förbinda sig att bevara byggnaden på det sätt landskapsregeringen föreskriver.

Som villkor för att erhålla bidrag kan uppställas att allmänheten skall äga tillträde till området eller byggnaden eller del därav. Har byggnaden förklarats skyddad skall villkoren överensstämma med skydds-föreskrifterna.

20 §. När ärende angående skydd av byggnad anhänggjorts hos landskapsregeringen, när beslut om skydd har vunnit laga kraft och när skydd har upphört genom laga kraft vunnit beslut, skall landskapsregeringen anmäla därom till vederbörande domare. Domaren skall införa anteckning om anmälan i inteckningsregistret. I anmälan skall anges på vilken fastighet byggnaden är belägen.

21 §. Har byggnad som förklarats skyddad skadats eller förstörts skall ägaren ofördröjligen underrätta landskapsregeringen.

Har i 1 mom. avsedd byggnad förstörts skall landskapsregeringen utan dröjsmål underrätta i 20 § nämnd domare.

22 §. Ändring i landskapsregeringens beslut enligt denna lag kan sökas hos högsta förvaltningsdomstolen såvitt gäller beslutets laglighet. Beträffande ändamålsenligheten av sådant beslut får ändring inte sökas.

23 §. Den som bryter mot bestämmelse i denna lag eller mot föreskrift som har utfärdats med stöd därav, skall för överträdelse av bestämmelserna om byggnadsskydd dömas till böter, om han inte med stöd av annan lag skall dömas till strängare straff.

24 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Ikraftträdandebestämmelse (1988:56):

Denna lag träder i kraft den 1 september 1988.

Genom lagen upphävs landskapslagen (1983:40) den 25 juli 1983 om tillämpning i landskapet Åland av lagen om skydd för kulturhistoriskt märkliga byggnader.

Ärende rörande skydd av byggnad som anhängigjorts före lagens ikraftträdande behandlas enligt bestämmelserna i denna lag.

Beslut med stöd av tidigare gällande lag som rör byggnadsskydd förblir gällande efter det denna lag trätt i kraft. Önskar ägaren av den skyddade byggnaden att bestämmelserna i denna lag skall tillämpas på skyddet av byggnaden, skall han anhålla därom hos [landskapsstyrelsen].

O 30 Landskapslag (1986:58) om skydd för kulturhistoriskt värdefulla föremål

1 §. (2017/6) I denna lag finns bestämmelser om utförelse av vissa kulturhistoriskt värdefulla föremål (kulturföremål). Lagen har till ändamål att genom begränsning av utförelsen av kulturföremål från landskapet skydda det åländska kulturarvet.

Lagen innehåller även bestämmelser om skyddet av det nationella finländska kulturarvet och om återlämnandet av olagligt bortförda kulturföremål.

Utöver vad som föreskrivs i denna lag finns det bestämmelser om export av kulturföremål till länder utanför Europeiska unionen i rådets förordning (EG) nr 116/2009 om export av kulturföremål.

1a §. (1993/13) Bestämmelserna i denna lag om utförelse av kulturföremål tillämpas även på utförelse till utlandet av de föremål som avses i 3 § lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål (FFS 933/2016). Denna lag tillämpas inte på föremål som avses i 2 § 2 mom. och 4 § lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål och som är undantagna från krav på utförelsetillstånd. (2017/6)

Med avvikelse från bestämmelserna i 4 § får tillstånd inte beviljas för utförelse av föremål som avses i 1 mom.,

om det är viktigt från konstnärlig, vetenskaplig, historisk eller kulturhistorisk synpunkt att föremålet blir kvar i landet.

Utän hinder av vad i denna lag sägs behöver tillstånd inte sökas för utförelse av föremål som avses i 1 mom., om i 9 § lagen om begränsning av utförelsen av kulturföremål nämnt tillstånd beviljats för utförelse av föremålet. (2017/6)

1b §. Upphävd (2017/6)

2 §. Med kulturföremål avses i denna lag:

1) över 50 år gamla konstverk samt konstindustri- och konsthantverksprodukter;

2) andra över 50 år gamla föremål av allmänt kulturhistoriskt värde såsom byggnader, till byggnader hörande föremål, byggnadsmateriel, lös och fast inredning, hushållsartiklar, arbetsredskap och -maskiner, vägnings- och mättningsredskap, anordningar för angivande av tid, nautiska föremål, musikinstrument, dräkter och andra textilier, toalettöremål, pipor och snusdosor, fångstredskap, vapen och tillbehör till vapen, fortkaffnings- och transportmedel, leksaker och spel, prydnadsföremål, smycken, miniatyrmodeller, föremål med anknytning till viss trosföreställning, sigill, handlingar och manuskript, fotografier, negativ och fotografutrustning, film- och ljudupptagningar, trycksaker, kartor och ritningar; samt

3) värdefulla föremål och manuskript oberoende av ålder, om de har anknytning till den åländska historien eller bemärkta personer.

Vad i denna lag sägs om kulturföremål gäller även del av i 1 mom. nämnda föremål.

3 §. Den som har för avsikt att föra ut kulturföremål skall ha tillstånd till utförelsen av landskapsregeringen. Kulturföremål får dock utföras utan tillstånd om föremålet förs ut av offentlig institution eller institution, som erhåller bidrag av landskapet eller kommun, och föremålet skall föras tillbaka till landskapet eller är tillfälligt inlånat till landskapet.

Tillstånd skall beviljas om

1) föremålet är framställt utanför landskapet och inte under de senaste 70 åren funnits minst 50 år på Åland;

2) föremålets ägare flyttar från landskapet och föremålet ingår i hans personliga bohag;

3) föremålet härrör från ett i landskapet beläget bo och genom arv eller avvittring har tillfallit person som är bosatt utanför landskapet; eller

4) (1993/13) landskapsregeringen inte finner särskilda skäl att enligt 4 § vägra tillstånd.

Ålands landskapsregering utfärdar även exporttillstånd för kulturföremål enligt rådets förordning om export av kulturföremål. (2017/6)

4 §. Tillstånd till utförelse beviljas inte om det är viktigt från konstnärlig, vetenskaplig, historisk eller kulturhistorisk synpunkt att föremålet blir kvar i landskapet. Dock får även i sådant fall tillstånd beviljas om särskilda skäl föreligger.

5 §. Beslut om tillstånd till utförelse är gällande under ett år räknat från den tidpunkt när det fattades om inte annan giltighetstid bestäms.

O 31 LL (1997:82) om allmänna bibliotek

6 §. Tillstånd till utförelse skall sökas skriftligen. Till ansökan skall fogas av landskapsregeringen föreskrivna handlingar.

När fråga är om utförelse av föremål som tillsammans bildar en samling eller annan helhet skall tillstånd sökas för hela gruppen av föremål.

Om det för utförelsen av ett föremål samtidigt krävs ansökan om exporttillstånd enligt rådets förordning om export av kulturföremål och ansökan om tillstånd enligt denna lag, ska ansökan göras enligt rådets förordning. (2017/6)

7 §. I samband med handläggningen av ärende rörande beviljande av tillstånd till utförelse av kulturföremål har landskapsregeringen rätt att granska, kopiera och fotografera föremålet, om inte den som önskar utföra föremålet åsamkas oskäligt dröjsmål härav.

8 §. (1993/13) Polismyndigheten övervakar utförelsen av kulturföremål och i fråga om utförelsen till utlandet övervakar även tullmyndigheten. Om polis- och tullmyndighetens rätt att använda tvångsmedel för att övervaka utförelsen av kulturföremål stadgas i rikslagstiftning. Polis- och tullmyndigheten kan fordra företeende av bevis om tillstånd till utförelse eller utredning över att fråga är om föremål för vilket inte krävs tillstånd.

8a §. (2017/6) Lagen om återlämnande av kulturföremål som olagligt förts bort från territoriet för en medlemsstat i Europeiska unionen (FFS 1292/2015), nedan kallad rikslagen, ska tillämpas på Åland med de avvikelser som anges i 8b §.

Ändringar i rikslagen ska tillämpas på Åland från den dag de träder i kraft i rikt.

8b §. (2017/6) De förvaltningsuppgifter som enligt 3 § i rikslagen ankommer på en central myndighet ska på Åland skötas av landskapsregeringen, till den del förvaltningen hänför sig till uppgifter inom landskapets lagstiftningsbehörighet. Landskapsregeringens förvaltningsuppgifter gäller återlämnandet av olagligt bortförda kulturföremål som finns i landskapet eller som olagligt förts ut ur landskapet.

8c §. (2017/6) Utan hinder av vad i denna lag sägs krävs inte tillstånd från landskapsregeringen för utförelse av kulturföremål om behörig domstol beslutat om återlämnande av kulturföremål som olagligt förts bort den 1 januari 1995 eller senare från ett land som ingår i det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

9 §. (2017/6) Ändring i landskapsregeringens beslut om avslag på ansökan om tillstånd till utförelse får, såvitt gäller beslutets laglighet, sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen med iakttagande av vad i förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996) är föreskrivet.

10 §. (2017/6) Den som i strid med denna lag utför eller försöker utföra kulturföremål för vilket krävs tillstånd till utförelse ska för olovlig utförelse av kulturföremål eller för försök därtill dömas till böter.

11 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1987. Person som flyttat från landskapet före denna lags ikraftträdan-

de har rätt att utan hinder av bestämmelserna i denna lag inom ett år från lagens ikraftträdande utföra det personliga bohag han har i landskapet vid den tidpunkt då lagen träder i kraft.

Ikraftträdandebestämmelse (2017/6):

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2017.

Ansökningar om tillstånd för utförelse av kulturföremål som är anhängiga när lagen träder i kraft slutbehandlas enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

O 31 Landskapslag (1997:82) om allmänna bibliotek

1 §. *De allmänna bibliotekens ändamål*

De allmänna bibliotekens ändamål är att tillgodose allmänhetens behov av kunskap, bildning och förströelse, främja intresset för litteratur och konst samt stödja utbildning och självständiga studier. De allmänna biblioteken skall även ge bistånd vid inhämtande av information samt verka för att databaserad information görs tillgänglig för allmänheten. I syfte att uppfylla detta ändamål skall de allmänna biblioteken ställa böcker och andra medier till allmänt förfogande samt ge handledning när det gäller att använda bibliotek.

2 §. *Upprätthållande av allmänna bibliotek*

Varje kommun skall, ensam eller i samarbete med annan kommun, upprätthålla ett allmänt bibliotek med skyldighet att låna ut böcker och andra medier till kommuninvånarna.

3 §. *Bibliotekstjänster i vårdinrättningar*

Sjukhus och andra vårdinrättningar, som upprätthålls av landskapet, en kommun eller ett kommunalförbund och som har vårdtagare vilka inte utan svårigheter kan besöka de kommunala biblioteken, skall tillhandahålla sina vårdtagare bibliotekstjänster. Dessa tjänster skall på begäran av vårdinrättningen tillhandahållas av de kommunala biblioteken.

För de merkostnader som ett kommunalt bibliotek orsakar till följd av att bibliotekstjänsterna tillhandahålls utanför kommunens bibliotek, kan ersättning begäras av den vårdinrättning som erhåller tjänsterna. Grunderna för ersättningarna fastställs av kommunfullmäktige.

4 §. *Avgiftsfri biblioteksservice*

För användning och utlåning av bibliotekets egna samlingar får avgift inte uppbäras.

5 §. *Bibliotekens förvaltning*

Det ankommer på landskapsregeringen att skapa förutsättningar för upprätthållandet av allmänna bibliotek i landskapet.

De uppgifter som ankommer på kommunen enligt bestämmelserna i denna lag skall skötas av en nämnd eller kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. (2007/107)

6 §. *Centralbibliotek för de allmänna biblioteken*

För att komplettera, stödja och samordna verksamheten vid de allmänna biblioteken och vid bibliotek som upprätthålls av landskapet skall det finnas ett cen-

tralbibliotek vars verksamhetsområde är hela landskapet. Landskapsregeringen förordnar med kommunens samtycke ett allmänt bibliotek till centralbibliotek och kan med kommunens medgivande anförtro centralbiblioteket särskilda uppgifter.

Närmare bestämmelser om centralbiblioteket utfärdas genom landskapsförordning.

Se biblioteksförordning (1997:83) för landskapet Åland.

7 §. Personal

Om behörighetskrav för bibliotekspersonal stadgas i landskapsförordning.

Se biblioteksförordning (1997:83) för landskapet Åland

8 §. Landskapsandel

Kommunerna erhåller landskapsandel för bibliotekens driftskostnader och anläggningsprojekt enligt landskapslagen (1993:72) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten.

9 §. Ändringssökande

I beslut som kommunalt förvaltningsorgan fattat med stöd av denna lag får ändring sökas i enlighet med vad som stadgas i kommunallagen (1997:73) för landskapet Åland.

10 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1998.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1962:8) den 12 april 1962 om allmänna bibliotek och biblioteksförordningen (1964:4) för landskapet Åland av den 20 februari 1964.

O 32 Biblioteksförordning (1997:83) för landskapet Åland

1 §. Allmänt

I denna landskapsförordning finns bestämmelser om centralbibliotekets uppgifter samt om behörighetskraven för de allmänna bibliotekens personal.

2 §. Centralbibliotekets uppgifter

Centralbibliotekets uppgifter är att:

1) samordna biblioteksverksamheten vid de allmänna och de av landskapet upprätthållna vetenskapliga biblioteken samt fungera som informationscentral genom att

a) upprätthålla en databas över litteratur och övrig media vid biblioteken,

b) utveckla arbetsmetoder samt anskaffa och utveckla hjälpmedel för biblioteksverksamheten i landskapet, samt

c) utgöra en central för fjärrläneverksamheten;

2) i samarbete med landskapsregeringen anordna fortbildning för de allmänna bibliotekens personal,

3) anskaffa och upprätthålla en så fullständig samling som möjligt av litteratur och övrig media som berör landskapet, samt

4) fungera som bibliotek för högskoleundervisningen i landskapet.

3 §. (2003/87) Behörighetskrav

Behörighetskrav för en tjänst som *bibliotekarie*, som gäller arbetsuppgifter för centralbiblioteket, är vid universitet eller därmed jämförbar högskola, som är erkänd av nationell utbildningsmyndighet, avlagd examen som motsvarar minst fyra års heltidsstudier i vilken ingår eller utöver vilken har slutförts minst 35 studieveckors eller motsvarande ECTS-poängs ämnesstudier inom området biblioteks- och informationsförvaltning vid universitet eller högskola. (2005/33)

Behörighetskrav för en tjänst som *bibliotekarie* vid allmänt bibliotek är högskoleexamen i vilken ingår eller utöver vilken har slutförts minst 20 studieveckors eller motsvarande ECTS-poängs ämnesstudier inom området biblioteks- och informationsförvaltning vid universitet eller högskola. (2005/33)

Behörighetskrav för en tjänst som *bibliotekssekreterare* är examen på gymnasialstadienivå i vilken ingår minst 15 studieveckors grundstudier eller utöver vilken har slutförts minst 15 studieveckors eller motsvarande ECTS-poängs fristående grundstudier inom området biblioteks- och informationsförvaltning vid universitet eller högskola. (2005/33)

Behörighetskrav för en tjänst som *biblioteksassistent* är sådan skicklighet och förmåga som behövs för att tjänsten skall kunna skötas.

Även den som inte uppfyller behörighetsvillkoren enligt 1-3 mom., till den del det gäller ett visst antal studieveckor eller motsvarande ECTS-poängs ämnes- eller grundstudier i biblioteks- eller informationsförvaltning, kan vara behörig om motsvarande kunskaper har förvärvats på annat sätt (2005/33)

Med studievecka avses studier som normalt omfattar en studieinsats på 40 arbetstimmar för att uppnå målen för studierna.

4 §. Övergångsbestämmelse

Den som när denna förordning träder i kraft innehar kompetens för bibliotekarietjänst vid allmänt bibliotek enligt de bestämmelser som då gäller skall fortfarande anses kompetent för sådan tjänst.

Ikraftträdandebestämmelse (2003/87):

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2004.

Den som när denna förordning träder i kraft är behörig för tjänst vid allmänt bibliotek enligt de bestämmelser som då gäller skall fortfarande anses behörig för sådan tjänst.

O 33 Landskapslag (1983:39) om kulturell verksamhet

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. (1996/54) För att främja och stöda den kulturella verksamheten i landskapet verkar dels landskapsregeringen och dess underlydande myndighet Ålands kulturdelegation, dels kommunerna.

2 kap. Ålands kulturdelegation (1996/54)

2 §. (1996/54) Bestämmelser om Ålands kulturdelegation finns i landskapslagen (1996:53) om Ålands kulturdelegation.

O 34 LL (1996:53) om Ålands kulturdelegation

3 kap. Kommunala kulturnämnder

3 §. (2007/108) Frågor rörande kulturverksamheten i kommunen liksom de särskilda uppgifter som ankommer på kulturnämnden enligt denna lag handhas av en kulturnämnd, en annan nämnd eller av kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

4 §. Upphävd (2007/108).

5 §. Kulturnämnden har till uppgift:

1) att följa den kulturella verksamhet som bedrivs i kommunen, ta initiativ och göra framställningar beträffande verksamheten samt avge yttranden;

2) att skapa kulturella kontakter och främja kulturellt samarbete;

3) att vid behov uppgöra förslag till en plan för den kulturella verksamhet som möjligen förutsätts i kommunplan;

4) att sörja för den information samt understöda det forsknings- och utredningsarbete som rör den kulturella verksamheten;

5) att uppgöra förslag till anskaffande och utrustning av de utrymmen som erfordras för den kulturella verksamheten, med särskilt beaktande av möjligheterna till mångsidig användning av dem;

6) att stöda organisation som visar kulturell aktivitet;

7) att besluta om fördelningen av de anslag som i kommunens budget har reserverats för att stöda organisationer som bedriver kulturell verksamhet i kommunen samt att stöda annan lokal kulturell verksamhet;

8) att anordna kulturevenemang; och

9) att utföra de uppgifter som ålagts nämnden i dess instruktion.

6 §. Kommun kan för det kulturella arbetet anställa en eller flera personer. Anställningen kan innehas som huvudsyssla, bisyssla eller i lämplig kombination med annan tjänst. Tjänsten kan vara gemensam för flera kommuner.

4 kap. Landskapsandelar som beviljas kommunerna

7 §. (1993/94) Kommunerna beviljas landskapsandel för kulturverksamhet enligt landskapslagen (1993:72) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten.

8 §. (1993/94) Kompetensvillkor är:

1) för kultursekreterare, för tjänsten lämplig examen på högskole- eller institutnivå samt god kännedom om kulturell verksamhet,

2) för kulturinstruktör, för tjänsten lämplig examen på högskole- eller institutnivå eller genom praktisk kulturell verksamhet förvärvat kompetens samt

3) för konstinstruktör, lämplig examen eller på annat sätt förvärvat kompetens på konstens område.

9-10 §§. Upphävda (1993/94).

5 kap. Landskapsunderstöd (1993/94)

11 §. (1993/94) Kommun och registrerad förening kan enligt landskapsregeringens prövning beviljas landskapsunderstöd för anläggningsprojekt som avser lokaler för kulturverksamhet.

Landskapsunderstöd skall sökas hos landskapsregeringen senast vid den tidpunkt som landskapsregering-

en fastställer. Till ansökan skall fogas av landskapsregeringen föreskriven utredning.

När landskapsunderstöd enligt 1 mom. beviljas för ett anläggningsprojekt gäller i fråga om projektet i tillämpliga delar vad som stadgas i 24-27, 32-34 och 37 §§ landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten. Med avvikelse från 25 § i nämnda lag fastställer landskapsregeringen till vilket belopp landskapsunderstöd högst kan beviljas.

12 §. Registrerad förening eller stiftelse som bedriver kulturell verksamhet kan beviljas understöd. Om inte annat följer av landskapslagen (1996:53) om Ålands kulturdelegation eller landskapsregeringen beslutat anorlunda skall en sådan ansökan om understöd prövas av delegationen. I fråga om övriga stödtagare stadgas närmare i landskapslagen om Ålands kulturdelegation. (1996/54)

Ansökan om understöd skall tillställas landskapsregeringen vid tidpunkt som landskapsregeringen bestämmer. Till ansökan skall fogas verksamhetsberättelse med bokslut för föregående verksamhetsår och verksamhetsplan samt budgetförslag för det kommande verksamhetsåret.

Landskapsregeringen kan återkräva beviljat understöd som inte använts på avsett sätt.

13 §. Innan understöd beviljas kan landskapsregeringen till registrerad förening som föregående år erhållit understöd, erlagga förskott på understödet till högst det belopp som föreningen föregående år har erhållit i understöd.

6 kap. Särskilda bestämmelser

14 §. Upphävd (1993/94).

15 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan vid behov utfärdas genom landskapsförordning.

För de i 7 § 1 mom. 1 punkten avsedda avlöningskostnaderna utgår landskapsandel första gången för år 1983.

O 34 Landskapslag (1996:53) om Ålands kulturdelegation**1 kap. Allmänna bestämmelser**

1 §. (2005/29) *Ålands kulturdelegation*

Ålands kulturdelegation är en Ålands landskapsregering underlydande myndighet som tillsätts av landskapsregeringen för att stöda och utveckla åländskt kulturliv.

2 §. *Kulturdelegationens verksamhet*

Ålands kulturdelegation skall i enlighet med av lagtinget fastställd rambudget och därtill hörande motiveringar för landskapets kultursektor samt i enlighet med landskapsregeringens kulturpolitiska riktlinjer och särskilda instruktioner fatta beslut i kulturfrågor. De moment i budgeten för landskapet Åland som avser medel för kulturell verksamhet benämns nedan kulturbudget.

Delegationen skall ta initiativ i kulturfrågor och skall härvid på föredragning av vederbörande tjänsteman och i enlighet med landskapsregeringens instruktioner därom

a) efter förslag av Ålands penningautomatförenings fördelningsråd upprätta förslag till ramar för landskaps kulturbudget,

b) efter förslag av Ålands penningautomatförenings fördelningsråd fördela de i kulturbudgeten upptagna medlen till kulturell verksamhet samt

c) (2005/29) upprätthålla kontakter med kommunernas kulturnämnder och med kulturella organisationer och institutioner.

2 kap. Kulturdelegationens sammansättning

3 §. Kulturdelegationens ordinarie medlemmar

Ålands kulturdelegation tillsätts för den tid under vilken landskapsregeringens mandatperiod varar. Delegationen skall ha minst fem och högst sju medlemmar. Landskapsregeringen utser ordföranden för delegationen bland dess medlemmar. Delegationen väljer inom sig en vice ordförande. Till delegationen kan knytas sakkunniga. (2005/29)

Om en medlem av delegationen avlider eller befrias från sitt uppdrag innan tiden för uppdraget är ute skall landskapsregeringen tillsätta en ny medlem.

4 §. Ersättare för kulturdelegationens ordinarie medlemmar

För Ålands kulturdelegations medlemmar utser landskapsregeringen ersättare på samma grunder som vid tillsättande av delegationens ordinarie medlemmar. Bestämmelser om delegationens medlemmar gäller i tillämpliga delar även ersättarna.

3 kap. Kulturdelegationens arbetsordning

5 §. Samman kallande

Ålands kulturdelegation sammankallas av ordföranden eller vid förfall för denne av delegationens vice ordförande. Kallelsen bör vara skriftlig och skall om möjligt ange de ärenden som skall handläggas vid sammanträdet.

6 §. Beslutförhet

Ålands kulturdelegation är beslutför då ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av medlemmarna är närvarande. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst.

Delegationens beslut skall delges landskapsregeringen. Delegationens verksamhetsberättelse skall årligen före utgången av mars månad delges landskapsregeringen.

7 §. Budget

Ålands kulturdelegation får varje år för sin verksamhet ett ramanslag ur landskapets budget och kan på anhållan beviljas tilläggsanslag.

8 §. Ersättning

Landskapsregeringen skall fastställa grunderna för ersättning till Ålands kulturdelegations ordförande, vice ordförande, medlemmar och sakkunniga.

4 kap. Särskilda bestämmelser

9 §. Besvär

Ett beslut som Ålands kulturdelegation fattat med stöd av denna lag kan avseende lagligheten överklagas hos Ålands förvaltningsdomstol.

10 §. Reglemente

Närmare bestämmelser om Ålands kulturdelegations verksamhet kan av landskapsregeringen utfärdas genom reglemente.

11 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Åtgärder denna lag förutsätter får vidtas innan den trätt i kraft.

Medlemmarna i kulturrådet, som tillsatts enligt de bestämmelser som gällde före denna lag träder i kraft, kvarstår i sina uppdrag för en tid som motsvarar mandatperioden för den vid lagens ikraftträdande verkande [landskapsstyrelsen]. Efter det att denna lag trätt i kraft benämns kulturrådet Ålands kulturdelegation och verkar i tillämpliga delar enligt lagens bestämmelser. De bestämmelser om tillsättande av Ålands kulturdelegation, vilka finns i denna lag, tillämpas första gången efter det att ny [landskapsstyrelse] tillträder efter ikraftträdandet av denna lag.

O 35 Landskapslag (1985:29) om stöd för litterär verksamhet

1 §. För främjande av den åländska litteraturen skall varje år anslås ett belopp motsvarande tio procent av det belopp som under det föregående kalenderåret använts för att anskaffa litteratur till de allmänna bibliotek som upprätthålls av kommunerna.

Det i 1 mom. nämnda beloppet utdelar [landskapsstyrelsen] som stipendier och understöd åt författare och översättare.

2 §. Stipendier kan beviljas författare och översättare av skönlitteratur och facklitteratur vilkas böcker tillhandahålls avgiftsfritt i allmänna bibliotek. Stipendier kan även tilldelas annan utövare av skapande litterär verksamhet, vars verk tillhandahålls i allmänt bibliotek eller på annat sätt är tillgängligt för allmänheten.

Stipendier beviljas inte författare och översättare av vetenskapliga undersökningar, läroböcker eller annan därmed jämförbar litteratur.

Om [landskapsstyrelsen] inte annorlunda beslutar utdelas stipendier utan ansökan.

3 §. Flerårigt stipendium kan efter ansökan beviljas i landskapet bosatt författare och översättare för verksamhet som är särskilt omfattande och av stort litterärt intresse.

4 §. Understöd kan utdelas åt äldre författare och översättare som lever under knappa förhållanden samt åt författare och översättare, vilka på grund av sjukdom eller arbetsoförmåga råkat i ekonomiska svårigheter.

Ikraftträdandebestämmelse (1985:29):

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1962:9) den 12 april 1962 om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 1985.

O 36 LL (2009:54) om landskapsbidrag till bildningsförbund

O 36 Landskapslag (2009:54) om landskapsbidrag till bildningsförbund

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde

I denna lag finns bestämmelser om landskapsbidrag till bildningsförbund som tillhandahåller ett fritt och frivilligt bildningsarbete.

2 §. Landskapsbidragets syfte

Landskapets stöd till det fria bildningsarbetet ska ha till syfte att främja livslångt lärande, ett aktivt medborgarskap och demokrati samt verksamhet i medborgarsamhället.

3 §. Definitioner

I denna lag använda begrepp ska ha den betydelse som anges i denna paragraf.

1) **Fritt bildningsarbete** är en form av lärande och förkovran som i första hand riktar sig till vuxna som genom fritt kunskapsökande önskar lära och förkovra sig utanför de formella utbildningssystemen med mer eller mindre strikt upplagda utbildnings-, läro- och kursplaner jämte examina. Fritt bildningsarbete har inga begränsningar beträffande ämnen som kan studeras.

2) Ett **bildningsförbund** är en registrerad förening vars syfte är att ordna en fri och frivillig bildningsverksamhet i form av studiecirkel, kurser eller liknande. Ett bildningsförbund består av sina medlemmar och verksamheten riktar sig i första hand till dessa.

3) En **studiecirkel** är en frivilligt sammansatt arbetsgrupp, vars verksamhet syftar till att främja sina deltagares kunskapsbehov och -intressen enligt en innehållsbeskrivning som fastställs av det bildningsförbund till vilken studiecirkeln är ansluten.

4) En **kurs** är en ledarledd bildningsform som är uppdelad i två eller flera föreläsningar eller liknande tillfällen.

2 kap. Grunder för landskapsbidrag

4 §. Landskapsbidrag

Ett bildningsförbund med hemort i landskapet Åland kan beviljas ett årligt landskapsbidrag för

- 1) bildningsförbundets administration,
- 2) bildningsverksamhet i form av studiecirkel och kurser,
- 3) särskilda utvecklings- eller andra projekt som hänförs till bildningsverksamheten samt för

4) bildningsverksamhet i form av öppna föreläsningar och öppna seminarier om verksamheten kan bedömas vara av allmännyttigt slag.

5 §. Landskapsbidragets belopp

Landskapsbidraget till ett bildningsförbund kan uppgå till högst 85 procent av mottagarens godtagbara kostnader enligt senast fastställda bokslut.

Godtagbara kostnader för ett bildningsförbunds administration är personalkostnader för en verksamhetsledare, expertarvoden samt material-, rese- och hyreskostnader som hänförs till bildningsverksamheten. Personalkostnader för studiecirkel- och kursledare samt andra kostnader som direkt hänförs till verksamheten, såsom material-, hyres- och resekostnader, anses

vara godtagbara kostnader för bildningsverksamhet i form av studiecirkel och kurser. Godtagbara kostnader för särskilda utvecklings- eller andra projekt är expertarvoden samt material-, rese- och hyreskostnader. Annonserings-, hyres- och resekostnader anses vara godtagbara kostnader för bildningsverksamhet i form av öppna föreläsningar och öppna seminarier.

Landskapsregeringen kan genom landskapsförordning utfärda närmare bestämmelser om vilka utgifter och belopp som ska anses vara godtagbara kostnader.

6 §. Studiecirkelverksamhet

För att en studiecirkel ska vara bidragsberättigad enligt denna lag ska den bestå av minst tre personer som ordnar minst fem studiemöten. Studiecirkelns deltagare ska ha fyllt tretton år.

7 §. Kursverksamhet

För att en kurs ska vara bidragsberättigad enligt denna lag ska den ha minst fem deltagare.

Det landskapsbidrag som beviljas ett bildningsförbund för kursverksamhet ska ha medlemsförening i bildningsförbundet som medarrangör.

3 kap. Ansökan och utbetalning av landskapsbidrag

8 §. Ansökan

Ansökan om landskapsbidrag till ett bildningsförbund prövas av landskapsregeringen. Landskapsstödet ska sökas skriftligen eller på något annat sätt som landskapsregeringen har godkänt.

En ansökan om landskapsbidrag ska inlämnas till landskapsregeringen senast vid den tidpunkt som landskapsregeringen bestämmer. Till en ansökan ska bifogas senast fastställda verksamhetsberättelse och bokslut samt ett förslag till verksamhetsplan och budget för det år som ansökan gäller.

Sökanden ska, utöver vad som sägs i 2 mom., i samband med ansökan om landskapsbidrag lämna landskapsregeringen de uppgifter som landskapsregeringen behöver känna till för att avgöra en ansökan.

9 §. Beslut

Landskapsbidrag till ett bildningsförbund beviljas inom ramen för landskapsbudgeten av landskapsregeringen.

Av beslutet ska mottagaren, ändamålet, beloppet, de villkor som är förenade med bidraget och ordningen för utbetalningen framgå. Om inget stöd beviljas ska orsaken framgå av beslutets motivering. Landskapsregeringens beslut ska vara skriftligt. Villkor för erhållande av bidrag är att verksamhetspråket är svenska. Vid bildningsarbete kan främmande språk användas.

10 §. Övervakning

Landskapsregeringen övervakar att syftet med landskapsbidragen uppfylls.

Bildningsförbundet ska fortlöpande lämna landskapsregeringen riktiga och tillräckliga uppgifter för övervakningen av att villkoren i beslutet och lagstiftningen i övrigt iakttas.

11 §. Återkrav

Landskapsregeringen ska besluta att utbetalningen av landskapsbidrag ska upphöra samt att landskapsbidrag

som redan har betalats ut helt eller delvis ska återkrävas om det har använts för ett väsentligt annat ändamål än vad det har beviljats för, om bidragstagaren har lämnat felaktiga uppgifter som haft en väsentlig inverkan på att bidraget har beviljats, dess belopp eller villkor eller om bidragstagaren hemlighållit omständigheter som väsentligt har inverkat på beslutet om beviljande.

Beslut om upphörande av utbetalning och återkrav av landskapsbidrag ska fattas utan dröjsmål. Av särskilda skäl kan beslut fattas inom två kalenderår efter det att landskapsregeringen har fått kännedom om en sådan omständighet med stöd av vilken utbetalningen av landskapsbidraget ska upphöra eller återkrävas. Åtgärder för återkrav av landskapsbidrag får inte längre vidtas när fem år har förflutit från det att landskapsbidraget eller den sista posten av det betalades ut.

Återkravet får drivas in i enlighet med lagen om verkställighet av skatter och avgifter (FFS 706/2007). Återkravet kan även verkställas på så sätt att från landskapsbidrag enligt denna lag som landskapsregeringen senare betalar till bidragstagaren avdras det belopp som ska återkrävas.

12 §. Räkna på återkrav

Landskapsregeringen kan bestämma att den som ska återbetala landskapsbidrag ska betala en årlig ränta på det återkrävda stödbeloppet enligt 3 § i räntelagen (FFS 633/1982) från den dag grunden för återkravet uppstår till dess att återbetalningen görs. Vid dröjsmål med återbetalning av landskapsbidrag som återkrävs ska bidragstagaren betala en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § i räntelagen från den dag beloppet återkrävs till den dag landskapsbidraget återbetalas.

13 §. Jämkning av återkrav

Återkravet kan frångås helt eller delvis, om detta anses skäligt och om utbetalningen av landskapsbidraget utan grund inte berodde på svikligt förfarande från bidragstagarens eller dennes företrädarens sida eller om det belopp som betalats utan grund är litet. Återkrävandet kan dessutom avbrytas efter det att beslut om återkrav har givits, om det med beaktande av bidragstagarens ekonomiska situation inte längre är ändamålsenligt att fortsätta återkrävandet eller om det med hänsyn till den återstående skuldens storlek medför oskäliga kostnader att fortsätta återkrävandet.

14 §. Landskapsförordning

Om inte ärendet hör till området för lag kan landskapsregeringen utfärda närmare bestämmelser genom landskapsförordning om förutsättningarna och förfarandet vid beviljandet av landskapsbidrag enligt detta kapitel.

4 kap. Särskilda bestämmelser

15 §. Brott mot den offentliga ekonomin

I fråga om brott mot den offentliga ekonomin ska iaktas vad som föreskrivs i landskapslagen (2002:60) om tillämpning i landskapet Åland av 29 kap. strafflagen (FFS 39/1889).

16 §. Rättelse

En sakägare som är missnöjd med ett beslut som landskapsregeringen har fattat kan inom 14 dagar,

räkna från den dag beslutet delgavs vederbörande, skriftligen begära rättelse hos landskapsregeringen. I rättelseyrkandet, som läggs till grund för landskapsregeringens prövning, ska anges vilket beslut som önskas rättat och de omständigheter som rättelseyrkandet grundar sig på. Ett rättelseyrkande ska behandlas utan dröjsmål.

17 §. Besvär

Ett beslut som landskapsregeringen har fattat med anledning av ett rättelseyrkande får i fråga om lagligheten överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

5 kap. Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

18 §. Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1965:31) om landskapsbidrag för studiecirkelverksamheten.

19 §. Tillämpning av äldre bestämmelser

I fråga om användning och övervakning av användningen, återbetalning och återkrav av landskapsbidrag för studiecirkelverksamhet som har beviljats innan denna lag träder i kraft samt besvär som avser bidraget ska de bestämmelser som gällde när landskapsbidraget beviljades samt villkoren i landskapsbidragsbeslutet iaktas.

O 37 Landskapslag (1989:31) angående landskapsgaranti för kulturella utställningar

1 §. I enlighet med denna lag kan landskapsgaranti beviljas för ersättande av skador som uppstått på utställningsföremål under konstatutställningar, historiska och andra kulturella utställningar.

2 §. Landskapsgaranti som beviljats med stöd av denna lag ersätter skada endast till den del ersättning inte utgår på grund av försäkring eller annan säkerhet.

3 §. Landskapsgaranti kan endast avse sådana utställningar som anordnas av offentligt samfund, allmännyttiga samfund eller stiftelser.

4 §. [Landskapsstyrelsen] beslutar på ansökan av arrangör om landskapsgaranti skall beviljas. [Landskapsstyrelsen] beslutar också för vilken tid garantin skall gälla samt ställer sådana villkor som kan anses behövliga. Landskapsgarantin kan begränsas att avse endast del av samling eller av utställningslokal.

Landskapsgaranti beviljas högst till ett belopp som motsvarar föremålets försäkringsvärde. Den totala garantiansvarigheten för beviljade landskapsgarantier får samtidigt uppgå till högst 1.685.000 euro. (2002/24)

5 §. Landskapsgaranti kan användas för att ersätta kostnader för reparation av föremål och andra direkta kostnader till följd av sakskada. Dessutom kan ersättning utgå för värdeminskning eller för värdet av föremål som förstörts eller förlorats.

Har skada föranletts av att villkor som [landskapsstyrelsen] ställt i enlighet med 4 § 1 mom. inte iakttagits, betalas ersättning endast om det prövas oskäligt

O 38 LL (1987:86) om ungdomsarbete

att förvägra ersättning eller om [landskapsstyrelsen] av andra särskilda skäl beslutar att ersättning skall betalas.

[Landskapsstyrelsen] betalar på ansökan ut ersättning till arrangören.

6 §. Har medel utbetalats med stöd av denna lag kan [landskapsstyrelsen] utöva regressrätt mot skadeansvarig från den dag [landskapsstyrelsen] beslutar att skada skall ersättas med landskapsgaranti.

[Landskapsstyrelsen] kan besluta att helt eller delvis avstå från regressrätten, om skadan inte förorsakats uppsåtligt och om det med beaktande av skadevällarens ekonomiska förhållanden eller andra omständigheter bör anses oskäligt att regressrätten utövas.

7 §. Denna lag träder i kraft den 1 maj 1989.

O 38 Landskapslag (1987:86) om ungdomsarbete

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. I denna lag finns bestämmelser om hur ungdomsarbete och ungdomsverksamheten i landskapet skall främjas och stödas.

2 §. Ungdomsverksamheten i landskapet ordnas av ungdomsorganisationer och organisationer med ungdomsverksamhet. Landskapsregeringen och kommunerna skall verka för att skapa allmänna förutsättningar för den ungdomsverksamhet som organisationerna bedriver.

2 kap. Kommunala ungdomsnämnder och tjänstemän

3 §. (2007/109) Frågor rörande ungdomsarbetet och ungdomsverksamheten i kommunen liksom de särskilda uppgifter som ankommer på ungdomsnämnden enligt denna lag handhas av en ungdomsnämnd, en annan nämnd eller av kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

4 §. Upphävd (2007/109).

5 §. Ungdomsnämnden skall:

1) följa den ungdomsverksamhet och ungdomspolitik som bedrivs i kommunen, ta initiativ och göra framställningar samt avge yttranden i sådana angelägenheter;

2) skapa förutsättningar för utveckling av den lokala ungdomsverksamheten, stöda ungdomsföreningarna och annan verksamhet som de unga själva ordnar;

3) upprätthålla kontakt med myndigheter, hem, ungdomsföreningar och andra samfund;

4) sörja för utbildning och information som främjar ungdomsarbetet;

5) främja ungdomarnas intresse för internationellt samarbete;

6) framställa förslag till anskaffning, byggande och utrustning av lokaler och områden som behövs för ungdomsverksamheten samt följa och styra användningen av dessa;

7) besluta om fördelningen av de anslag som har anvisats för understöd till lokala ungdomsföreningar, för organisationer som bedriver ungdomsverksamhet och för verksamhet som de unga själva ordnar; samt

8) utföra övriga uppgifter som hör till nämndens verksamhetsområde.

6 §. Kommunen kan för handhavande av uppgifter inom ungdomsarbetet anställa en eller flera tjänstemän. Tjänsten kan innehas som huvudsyssla, bisyssla eller vara kombinerad med annan tjänst. Tjänsten kan vara gemensam för flere kommuner. För särskilda projekt kan tillfälliga tjänstemän anställas.

3 kap. Landskapsandelar som beviljas kommunerna

7 §. (1993/93) Kommunerna beviljas landskapsandel för driftskostnaderna för ungdomsarbetet enligt landskapslagen (1993:72) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten.

8 §. Kompetensvillkor är:

1) för ungdomsdirektör, för tjänsten lämplig högskoleexamen och god förtrogenhet med ungdomsarbete,

2) för ungdomssekreterare, för tjänsten lämplig examen på högskole- eller institutnivå,

3) för ungdomsledare, för tjänsten lämplig examen på högskole- eller institutnivå eller annan för uppgiften lämplig utbildning samt

4) för övriga tjänster som är tillfälliga, för uppgiften lämplig utbildning och erfarenhet. (1993/93)

Landskapsregeringen kan av särskilda skäl bevilja dispens från i 1 mom. nämnda kompetenskrav.

9-10 §§. Upphävda (1993/93).

4 kap. Årliga understöd till landskapsomfattande organisationer

11 §. Landskapsomfattande ungdomsorganisationer och organisationer som bedriver ungdomsverksamhet kan beviljas årliga understöd för sin ungdomsverksamhet.

De i 1 mom. och i 6 kap. nämnda understöden skall sökas hos landskapsregeringen senast vid den tidpunkt som landskapsregeringen fastställer. Till ansökan skall fogas verksamhetsberättelse med bokslut för föregående räkenskapsår samt vid behov annan av landskapsregeringen föreskriven utredning. (1993/93)

12 §. Med årligt understöd kan täckas högst 85 procent av mottagarens godtagbara kostnader enligt bokslutet för respektive år.

Landskapsregeringen ger närmare anvisningar om de utgifter som utgör godtagbara kostnader vid beviljande av i 11 § avsett understöd.

13 §. Innan understöd beviljas kan landskapsregeringen till organisation som föregående år erhållit understöd, erlægga förskott på understödet till högst 90 procent av det tidigare erhållna beloppet.

För bestämmande av understödets storlek skall redogörelse för räkenskaperna beträffande användningen av i 1 mom. avsett förskott på understöd samt annan i 11 § avsedd utredning inlämnas till landskapsregeringen senast vid den av landskapsregeringen fastställda tidpunkten. (1993/93)

5 kap. Landskapsunderstöd för anläggningsprojekt (1993/93)

14 §. (1993/93) Kommuner, kommunalförbund och sammanslutningar i vilka bestämmanderätten innehas av kommuner eller kommunalförbund kan enligt landskapsregeringens prövning beviljas landskapsun-

derstöd för anläggningsprojekt som avser lokaler för ungdomsverksamhet.

När landskapsunderstöd enligt 1 mom. beviljas för ett anläggningsprojekt gäller i fråga om projektet i tillämpliga delar vad som stadgas i 24-27, 32-34 och 37 §§ landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten. Med avvikelse från 25 § i nämnda lag fastställer landskapsregeringen till vilket belopp landskapsunderstöd högst kan beviljas.

15-19 §§. Upphävda (1993/93).

6 kap. Understöd för landskapsomfattande kursgårdar för ungdom

20 §. Med landskapsomfattande kursgårdar för ungdom avses sådana anläggningar som ägs av kommuner, kommunalförbund och ungdomsorganisationer samt andra samfund, vilka utför ungdomsarbete och som huvudsakligen är avsedda för ungdoms- och lägerskolverksamhet.

Landskapsregeringen fastställer de grunder enligt vilka de i 1 mom. nämnda anläggningarna godkänns som landskapsomfattande kursgårdar för ungdom.

21 §. (1994/26) Landskapsregeringen kan, inom ramen för i landskapsbudgeten upptagna anslag, bevilja landskapsunderstöd för anläggningskostnader som uppstår då i 20 § avsedda anläggningar uppförs, anskaffas, förbättras eller utrustas.

22 §. Understöd kan beviljas för kostnader för avlönande av den personal som är anställd vid kursgårdarna samt för andra kostnader som föranleds av att dessa används av ungdomar.

Med understöd för i 1 mom. nämnda utgifter kan täckas högst 75 procent av de godtagbara driftskostnaderna.

23 §. Landskapsregeringen ger närmare anvisningar om de utgifter som skall anses vara i detta kapitel avsedda godtagbara anläggnings- och driftskostnader.

7 kap. Projektunderstöd

24 §. Landskapsregeringen kan bevilja projektunderstöd för ungdomsforskning och internationellt ungdomssamarbete samt för andra ändamål som främjar ungdomsverksamheten i landskapet och som inte nämnts i 3-6 kap.

25 §. Ansökan om i 24 § avsett understöd samt utbetalning och redogörelse för användningen av beviljat understöd skall ske vid tidpunkt och på sätt som landskapsregeringen bestämmer.

8 kap. Särskilda bestämmelser

26 §. (1993/93) På sammanslutning i vilken bestämmanderätten innehas av kommun eller kommunalförbund tillämpas bestämmelserna om kommunalförbund i landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten.

27 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan vid behov utfärdas genom landskapsförordning.

28 §. Den som då denna lag träder i kraft utför de uppgifter som i 8 § avsedd tjänstemän skall handha, anses utan hinder av de kompetenskrav som är föreskrivna i denna lag kompetent för sysslan och kostnaderna för hans avlöning kan berättiga till landskapsandel.

29 §. Utan hinder av vad som stadgas ovan kan kommun beviljas landskapsunderstöd för ungdomslokaler som uppförts, förbättrats och tagits i bruk år 1977 eller därefter och för vilka ett hyresvärde fastställts med stöd av 6 § landskapslagen om kommunalt ungdomsarbete.

Landskapsunderstöd för hyresvärde utges räknat från ingången av år 1988 enligt 6 § 2 punkten i den i 1 mom. nämnda lagen. Understöd kan betalas till kommun under de 7 år som följer på det år då utrymmena togs i bruk.

Understödsystemet tillämpas även i fråga om ungdomslokaler för vilka [landskapsstyrelsen] har godkänt planeringshandlingarna och vilka börjat byggas före utgången av år 1987.

Ikraftträdandebestämmelse (1987:86):

Denna lag träder i kraft den 1 februari 1988.

Genom denna lag upphävs landskapslagen (1973:20) den 27 april 1973 om kommunalt ungdomsarbete.

Utän hinder av vad som stadgas ovan skall landskapsandel till kommunerna för år 1987 beviljas enligt landskapsandelsskalan i 9 § denna lag.

O 39 Idrottslag (1983:42) för landskapet Åland

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §. Med idrottsverksamhet avses i denna lag all idrott och motion som utövas under fritiden.

2 §. Det ankommer i första hand på landskapet och kommunerna att skapa allmänna förutsättningar för idrottsverksamheten. För ordnandet av idrottsverksamheten svarar i huvudsak de i denna lag avsedda idrottsorganisationerna.

3 §. I syfte att lika för alla skapa allmänna förutsättningar för idrott och motion samt erbjuda grundläggande möjligheter till utövande av sådan verksamhet beviljas, i enlighet med vad i denna lag stadgas, av landskapets medel landskapsandel och -understöd samt lån.

4 §. Den allmänna tillsynen över den med landskapets medel understödda idrottsverksamheten ankommer på landskapsregeringen.

2 mom. upphävt (1998/100).

2 kap. Kommunal idrottsförvaltning

5 §. (2007/110) Frågor rörande idrottsverksamheten i kommunen liksom de särskilda uppgifter som ankommer på idrottsnämnden enligt denna lag handhas av en idrottsnämnd, en annan nämnd eller av kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

6 §. Upphävd (2007/110).

7 §. Idrottsnämnden har till uppgift

1) att hålla sig underrättad om den idrottsverksamhet som bedrivs i kommunen samt ta initiativ och göra framställningar beträffande verksamheten;

O 39 Idrottslag (1983:42)

2) att besluta om fördelningen av de anslag, som i kommunens budget har reserverats för stödande av idrottsföreningars verksamhet, om denna uppgift har tilldelats nämnden i dess instruktion;

3) att vid behov uppgöra förslag till en plan för utvecklande och stödande av idrott och motion i kommunen;

4) att avge utlåtanden och göra utredningar i frågor som hör till nämndens verksamhetsområde; samt

5) att utföra andra till nämndens verksamhetsområde hörande uppgifter.

3 kap. Landskapsandelar som beviljas kommunerna

8 §. (1993/95) Kommunerna beviljas landskapsandel för idrottsverksamheten enligt landskapslagen (1993:72) om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten.

9-10 §§. Upphävda (1993/95).

4 kap. Understöd och lån för idrottsanläggningar

11 §. (1993/95) Kommuner, sammanslutningar eller stiftelser kan enligt landskapsregeringens prövning beviljas landskapsunderstöd och lån mot låg ränta för anläggningsprojekt som avser idrottsanläggningar med tillhörande fritidsutrymmen. Lån kan beviljas antingen särskilt för sig eller utöver understöd.

Landskapsunderstöd skall sökas hos landskapsregeringen senast vid den tidpunkt som landskapsregeringen fastställer. Till ansökan skall fogas av landskapsregeringen föreskriven utredning.

När landskapsunderstöd enligt 1 mom. beviljas för ett anläggningsprojekt gäller i fråga om projektet i tillämpliga delar vad som stadgas i 24-27, 32-34 och 37 §§ landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten. Med avvikelser från 25 § i nämnda lag fastställer landskapsregeringen till vilket belopp landskapsunderstöd högst kan beviljas.

12 §. Förutsättning för erhållande av understöd eller lån är att idrottsanläggningen är ändamålsenlig och anpassad till regionala och lokala planer beträffande idrottsanläggningar samt uppfyller av landskapsregeringen fastställda villkor.

13-14 §§. Upphävda (1993/95).

15 §. Upphävvd (1998/100).

16 §. Landskapsregeringen ger vid behov närmare anvisningar om vad som kan anses vara godtagbara anläggningskostnader för idrottsanläggningar samt om i detta kapitel avsedda understöd och lån.

5 kap. Landskapsunderstöd till särskilda idrottsorganisationer och -föreningar

17 §. (1998/100) Landskapsregeringen kan besluta att landskapsunderstödet till idrottsorganisationer och -föreningar skall fördelas och utbetalas av den registrerade föreningen Ålands idrottsförbund rf, som är en samarbetsorganisation för den åländska idrotts- och motionsrörelsen. Landskapsregeringen skall samtidigt besluta om allmänna villkor för fördelningen och utbetalningen av understöden.

När idrottsförbundet handlägger ett ärende som består i fördelning eller utbetalning av landskapsunderstöd skall förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland iakttas. Beträffande offentligheten av idrottsförbundets handlingar i dessa ärenden gäller vad som föreskrivs i landskapslagen (1977:72) om allmänna handlingars offentlighet. De beslut som idrottsförbundet fattar och som gäller landskapsunderstöd till en idrottsorganisation eller -förening skall delges organisationen eller föreningen genom bevislig delgivning eller genom att iakttas ett annat delgivningsförfarande enligt förvaltningslagen för landskapet Åland. (2008/26)

Överförandet av befogenheter till Ålands idrottsförbund rf enligt 1 mom. skall ske genom landskapsförordning.

Se LF (1999:3) om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands idrottsförbund.

18 §. 1 mom. upphävt (1998/100).

För ny organisations eller förenings verksamhet beviljas inte understöd utan särskilt skäl innan organisationen eller föreningen varit verksam under minst ett år.

19 §. I 17 § avsedd organisation eller förening kan årligen beviljas landskapsunderstöd på basen av sin budget.

Vid beviljande av landskapsunderstöd skall särskilt beaktas arten och omfattningen av organisationens eller föreningens verksamhet.

20 §. Upphävvd (1998/100).

21 §. (1998/100) Landskapsregeringen kan besluta att en organisation eller en förening skall till landskapet återbetala mottaget landskapsunderstöd eller del därav om

a) för mottagandet av landskapsunderstöd eller förskott därav lämnats felaktiga eller vilseledande uppgifter,

b) det i samband med revision eller annars framgår att landskapsunderstöd betalats utan grund eller

c) av landskapsregeringen beslutade villkor för landskapsunderstöd inte följts.

Landskapsregeringen kan avseende belopp, som enligt 1 mom. skall återbetalas, besluta att den berörda organisationen eller föreningen dessutom skall betala en årlig ränta enligt 6 procent från ingången av den månad under vilken ett förskott eller ett slutligt landskapsunderstöd utbetalats.

22 §. Vid beviljande av understöd beaktas såsom i 21 § nämnda godtagbara verksamhetsutgifter organisationens eller föreningens utgifter till deras bruttobelopp, med undantag av utgifterna för tävlings- och publikationsverksamhet i fråga om vilka endast en eventuell godtagbar förlust beaktas.

Utgifter på grund av affärsverksamhet eller inkomstens förvärvande är inte i 1 mom. avsedda godtagbara verksamhetsutgifter.

23 §. Innan landskapsunderstöd beviljas kan landskapsregeringen till organisation eller förening som föregående år erhållit understöd, erlagga förskott på understödet till högst det belopp som organisationen eller föreningen föregående år har erhållit i landskapsunderstöd.

6 kap. Landskapsunderstöd och -andel för avlönande av idrottssekreterare och instruktör

24 §. I 17 § avsedd organisation eller förening kan beviljas landskapsunderstöd för avlönande av idrottssekreterare eller -instruktör som handhar uppgifter inom idrottsväsendet. Härvid skall bestämmelserna i 5 kap. i tillämpliga delar iakttas.

25 §. Upphävd (1993/95).

26 §. (1993/95) Kompetenskraven för i 24 § avsedd idrottssekreterare eller -instruktör är vid idrottsinstitut avlagd idrottsinstruktörsexamen eller annan lämplig utbildning och god förtrogenhet med idrottsverksamhet.

7 kap. Andra landskapsunderstöd för främjande av idrottsverksamhet

27 §. Landskapsregeringen kan bevilja understöd för gymnastik- och idrottsvetenskapligt planerings- och forskningsarbete samt för andra ändamål som främjar idrottsverksamheten men vilka inte nämnts i 3-6 kap.

8 kap. Särskilda bestämmelser

28 §. (1998/100) Den som är missnöjd med ett beslut som Ålands idrottsförbund rf fattat i ett ärende som gäller fördelning och utbetalning av landskapsunderstöd får söka ändring i beslutet genom besvär hos Ålands förvaltningsdomstol.

Besvaren skall anföras inom 30 dagar från den dag då beslutet delgavs. Till ett beslut som får överklagas

skall idrottsförbundet foga en i förvaltningsprocesslagen (FFS 586/1996) avsedd besväransvisning.

29 §. (1993/95) På aktiebolag och andra sammanslutningar i vilka kommuner är medlemmar eller delägare och i vilka kommunen eller kommunalförbund har avgörande inflytande tillämpas bestämmelserna om kommunalförbund i landskapslagen om planering av och landskapsandel för undervisnings- och kulturverksamheten.

30 §. Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag kan vid behov utfärdas genom landskapsförordning.

O 40 Landskapsförordning (1999:3) om överföring av vissa förvaltningsuppgifter på Ålands idrottsförbund

1 §. Den registrerade föreningen Ålands idrottsförbund rf skall fördela och utbetala de understöd som enligt idrottslagen (1983:42) för landskapet Åland utgör landskapsunderstödet till idrottsorganisationer och -föreningar.

2 §. Denna förordning träder i kraft den 1 februari 1999 och tillämpas första gången på fördelningen och utbetalningen av landskapsunderstödet till idrottsorganisationer och -föreningar för år 1999.

